

Geconsolideerde tekst van de regeling

BELEIDSREGELS WWB

Inhoudsopgave

Richtlijnen "Bijstand"

Begrippen

B001 - Voorbeelden van inrichtingen

Aanvraag

B142 - Verkorte aanvraagprocedure na korte onderbreking bijstand

B002 - Eerste termijn inleveren gegevens bij aanvraag

B003 - Ingangsdatum bijstand na afgewezen WW-aanvraag

B004 - Afhandeling ingetrokken aanvragen

B005 - Categorieën aanvragen bij CWI i.p.v. college

B006 - Locatie(s) indienen aanvragen

B007 - Verlenging overdrachtstermijn

Recht op bijstand

B012 - Bijzondere bijstand voor legeskosten verblijfsvergunningen en naturalisatie

B013 - Bijstand voor vaste lasten woning gedetineerde

B014 - Bijstand voor reiskosten bezoek gedetineerde

B015 - Bijstand en het vervullen van alternatieve straffen

B016 - Meldingsplicht studie

B017 - Meldingsplicht vakantie/verblijf in het buitenland

Middelentoets

B147 - Wanneer wordt toepassing gegeven aan de inkomstenvrijlating

B018 - Wijze van korten inkomsten i.v.m. kamerhuurders/kostgangers

B149 - Vermogensvaststelling gedurende de periode van bijstandsverlening

B019 - Saldo lopende rekening bij vermogensvaststelling

B020 - Moment vermogensvaststelling bij echtscheiding/verlating

B021 - Vaststellen vermogen bij overname cliënt uit andere gemeente

B022 - Vaststelling vermogen bij wijziging leefvorm

B023 - Beleid inzake korten voorlopige teruggave

B024 - Vrijlaten giften

B025 - Spaarloon

B026 - Ex-partner betaalt woonkosten

B027 - Waarde auto bij vermogensvaststelling

B028 - Reservering uitvaartkosten bij vermogensvaststelling

Verplichtingen en afstemming

B029 - Inschrijving bij uitzendbureaus

B030 - Beleidsregels ontheffing arbeidsplicht

B031 - Betekenis "onverwijld uit eigen beweging" in artikel 17 lid 1 WWB

B032 - Belanghebbende beschikt niet meer over bewijsstukken

B033 - Periode te overleggen bankafschriften

B034 - Procedure inleveren maandelijks ROF/inkomstenverklaring

B136 - ROF of Mutatieformulier

B035 - Categorieën die zijn vrijgesteld inleveren maandelijks ROF/inkomstenverklaring

B036 - Meldingsplicht vrijwilligerswerk

B037 - Duur aanvultermijn bij aanvraag op grond van artikel 4:5 lid 1 Awb

B038 - Duur hersteltermijn tijdens bijstand

B039 - Beleidsregels huisbezoek

B040 - Personen zonder identiteitsbewijs

B041 - Personen zonder geldig identiteitsbewijs

B042 - Uitleg budgetteringsplicht artikel 57 WWB

B043 - Gevallen waarin wordt afgezien van een verlaging

B150 - Verlagen algemene bijstand, bijzondere bijstand of langdurigheidstoelage

B044 - Overzicht hoogte verlagingen

B045 - Hoogte verlaging bij meerdere gedragingen

B046 - Recidive

B047 - Waarschuwing i.p.v. verlaging

B048 - Ingangsdatum verlaging

B049 - Termijn heroverweging besluit tot verlaging

Algemene bijstand

B157 - Afspraken met OM bij fraudebedrag onder € 10.000,00

B144 - Verlaging algemene bijstand voor personen van 18, 19 of 20 jaar

B050 - Toeslagen algemene bijstand voor personen van 21 tot 65 jaar

B051 - Verlaging algemene bijstand gehuwden

B052 - Verlaging algemene bijstand wegens ontbreken woonkosten

B053 - Verlaging algemene bijstand schoolverlaters

B054 - Verlaging toeslag algemene bijstand alleenstaande van 21 of 22 jaar

B055 - Anticumulatiebepaling verlaging algemene bijstand

B056 - Ingangsdatum normwijziging alleenstaande ouder/alleenstaande

B057 - Ingangsdatum normwijziging bij verblijf in inrichting

B058 - Bijzondere bijstand voor vaste lasten tijdens verblijf in inrichting

B059 - Beleid inzake bijstandsverlening aan daklozen
B060 - Berekening hoogte algemene bijstand bij co-ouderschap
B061 - Vaststelling vermogen bij co-ouderschap
B158 - Beoordeling geringe inkomsten
B164 - Zoekperiode personen jonger dan 27 jaar
B127 - Frequentie heronderzoeken
B128 - Procedure heronderzoeken
W011 - Loonkostensubsidie

Bijzondere bijstand

B062 - Moment aanvragen bijzondere bijstand (terugwerkende kracht)
B137 - In aanmerking te nemen middelen voor draagkracht
B063 - Draagkrachtpercentages
B064 - Draagkrachtperiode bijzondere bijstand
B065 - Wijziging draagkracht tijdens draagkrachtperiode
B066 - Drempelbedrag
B067 - Stappenplan berekening bijzondere bijstand
B068 - Telefoonnummer ziekenfonds
B069 - Waar en wanneer medisch advies vragen
B070 - Standaard aanvullende of collectieve ziektekostenverzekering
B073 - Brillen en contactlenzen
B074 - Overig beleid inzake specifieke medische kosten
B075 - Uitvaartkosten
B076 - Kosten bewindvoering
B077 - Kosten curatele
B078 - Kosten rechtsbijstand
B079 - Hoogte bijzondere bijstand 18 t/m 20-jarigen niet in inrichting
B080 - Hoogte bijzondere bijstand 18 t/m 20-jarigen in inrichting
B081 - Procedure verhaal bijzondere bijstand jongeren
B082 - Indirecte schoolkosten schoolgaande kinderen
B083 - LBIO-bijdrage residentiële opvang kinderen
B084 - Baby-uitzet
B085 - Maaltijdvoorziening
B086 - Verzorging en hulp
B087 - Communicatie en signalering
B088 - Stookkosten
B089 - Reiskosten woon-werkverkeer (verwervingskosten)
B091 - Reiskosten bezoek zieke familieleden
B092 - Reiskosten bezoek CWI
B093 - Suppletie GKB-lening

B094 - Kosten schuldhulpverlening
B095 - Kosten van sociaal culturele en educatieve activiteiten
B096 - Bewassing en kledingslijtage
B097 - Toeslag bijzondere bijstand voormalig alleenstaande ouders
B098 - Kosten van scholing en opleiding
B099 - Verwervingskosten (algemeen)
B100 - Kosten kinderopvang (verwervingskosten)
B101 - Duurzame gebruiksgoederen en overige inrichtingskosten
B102 - Verhuiskosten
B103 - Eerste maand huur en administratiekosten
B105 - Overbrugging scherpe terugval in inkomen
B106 - Overige bijzondere kosten
B138 - Aangewezen groepen voor categoriale bijzondere bijstand
B145 - Berekening woonkostentoeslag huurders
B146 - Berekening woonkostentoeslag eigenaren
B148 - Extra kosten chronisch zieken, gehandicapten en ouderen
B151 - Dieetkosten
B152 - Zelfzorgmiddelen bij een chronische aandoening
B153 - Tandheeskundige hulp
B154 - Psychotherapie
B155 - Fysiotherapie en oefentherapie
B160 - Eigen risico
B161 - Overdracht aan SVB

Langdurigheidstoeslag

B107 - Beoordeling arbeidsinspanning voor langdurigheidstoeslag
B156 - Gemeentelijke uitvoeringsregels inzake langdurigheidstoeslag

Vormen van bijstand

B108 - gevallen waarin bij leenbijstand zekerheden als pand of hypotheek worden verlangd
B109 - Looptijd leenbijstand
B110 - Hoogte aflossing leenbijstand
B111 - Matiging en opschorting aflossing leenbijstand
B112 - Aanpassing aflossing leenbijstand
B113 - Rente over leenbijstand
B140 - Verkoop of vererving van woning ingeval van leenbijstand
B141 - Herleving geldlening i.v.m. eigen woning na onderbreking bijstand

Betaling bijstand

B115 - Moment uitbetalen vakantietoeslag

- B116 - Verstrekken voorschotten tijdens aanvraag
- B117 - Hoogte en duur voorschotten tijdens aanvraag
- B118 - Verrekening van bij aanvraag verstrekte voorschotten
- B119 - Adres voorzitter GS
- B120 - Beleidsregels inzake beslag

Herziening, intrekking, terugvordering en verhaal

- B121 - Gevallen waarin wordt afgezien van herziening en intrekking
- B122 - Gevallen waarin wordt afgezien van terugvordering
- B123 - Aflossingsregels terugvorderingsschulden
- B124 - Moment van invordering
- B125 - Beleidsregels invordering

Rechtsbescherming en procesrecht

- A002 - Adres rechtbank, sector bestuursrecht
- A027 - Rechtstreeks beroep bij rechtbank
- Richtlijnen "Voorliggende voorzieningen"

Inkomensregelingen

- V001 - Duur aanvultermijn zelfstandigen
- V002 - Gegevens Bbz-commissie
- V004 - Marginale zelfstandigen
- V005 - Rapporterende instanties zelfstandigen
- V006 - Beleid startende zelfstandigen
- V007 - Centrumgemeente WWIK
- V008 - Procedure doorverwijzen naar WWIK-centrumgemeente
- V009 - Gemeentelijk genormeerde maatregelen loaw
- V010 - Waarschuwing i.p.v. boete bij nul-fraude
- V011 - Uitvoerder boeteprocedure
- V012 - Verhoging boete wegens recidive
- V013 - Terugvordering kruimelbedragen loaw
- V014 - Aangewezen gemeente voor bijstandsverlening aan schippers
- V022 - Hoogte bestuurlijke boete WIN
- V025 - Waarschuwing IOAW
- V026 - Hoogte maatregel IOAW bij samenloop
- V027 - Duur hersteltermijn tijdens IOAW

Begrippen

B001 Voorbeelden van inrichtingen

In deze richtlijn worden concrete voorbeelden van instellingen in de regio genoemd die moeten worden aangemerkt als inrichting in de zin van de WWB en van instellingen die, hoewel men anders zou kunnen vermoeden, juist geen inrichting zijn in de zin van de WWB.

Inrichting:

- Ziekenhuizen
- Psychiatrische inrichtingen (zoals bijvoorbeeld de Grote Beek te Eindhoven, het Vincent van Gogh instituut te Venray) GGZ-woonvoorzieningen [zoals bijvoorbeeld de Geestelijke Gezondheidszorg Oost-Brabant aan o.a. de Burgemeester van Houtlaan te Helmond.

Geen inrichtingen:

- Blijf-van-mijn-lijfhuizen
- Projecten voor begeleid zelfstandig wonen
- Opvang voor dak- en thuislozen (sociale pensions)
- Huize D'n Herd
- Doorgangshuis
- Vrouwenopvangcentrum
- Oversteek
- Retour

Aanvraag

B142 Verkorte aanvraagprocedure na korte onderbreking bijstand

In deze richtlijn is aangegeven in welke gevallen er een verkorte aanvraagprocedure gehanteerd wordt bij een nieuwe aanvraag na een eerdere beëindiging van de bijstand.

Er geldt een vereenvoudigde aanvraagprocedure in het geval dat belanghebbenden binnen zes maanden na beëindiging een hernieuwd beroep op bijstand doet.

Indien belanghebbende minder dan 30 dagen voor de datum van melding nog recht op bijstand had, wordt dit recht niet geacht te zijn geëindigd en hoeft geen nieuwe aanvraag te worden gedaan.

B002 Eerste termijn inleveren gegevens bij aanvraag

In deze richtlijn is aangegeven binnen welke eerste termijn belanghebbende bij het aanvragen van een bijstandsuitkering de voor deze aanvraag van belang zijnde gegevens dient te verstrekken.

Met de belanghebbende wordt een afspraak gemaakt voor een eerste gesprek. Tijdens dit intakegesprek dient de belanghebbende het (volledig) ingevulde en ondertekende inlichtingenformulier alsmede de gevraagde bewijsstukken aan de WIZ te overhandigen. Het intakegesprek vindt in principe binnen een week na afgifte van het inlichtingenformulier plaats.

B003 Ingangsdatum bijstand na afgewezen WW-aanvraag

In deze richtlijn is aangegeven het beleid inzake het bepalen van de ingangsdatum van de bijstand nadat een aanvraag voor een WW-uitkering is afgewezen.

De belanghebbende wiens WW-aanvraag is afgewezen dient zich binnen acht dagen na ontvangst van de afwijzing te melden voor een WWB-aanvraag. B&W kennen de bijstand in dat geval in beginsel toe per datum van de WW-aanvraag. Bij een latere melding kennen B&W de bijstand toe per datum melding, tenzij er sprake is van bijzondere omstandigheden die de latere melding rechtvaardigen.

B004 Afhandeling ingetrokken aanvragen

In deze richtlijn is aangegeven hoe te handelen indien belanghebbende aangeeft dat hij de aanvraag intrekt.

Het intrekken van een aanvraag wordt door de belanghebbende altijd schriftelijk bevestigd middels het hiervoor bedoelde formulier "intrekkingsverklaring". In voorkomende gevallen stuurt de behandelend klantbegeleider dit formulier met antwoordenvolpoe toe aan belanghebbende.

Teneinde er zeker van te zijn dat de intrekking van de aanvraag zorgvuldig is afgehandeld, wordt een ontvangstbevestiging aan belanghebbende verstuurd. Tegen een dergelijke schriftelijke kennisgeving is geen bezwaar of beroep mogelijk.

B005 Categorieën aanvragen bij CWI i.p.v. college

In deze richtlijn zijn de categorieën van aanvragen aangegeven welke in afwijking van artikel 41 lid 2 WWB niet bij het college, maar bij de Centrale organisatie werk en inkomen moeten worden ingediend.

Tussen het UWV WERKbedrijf en de gemeente zijn afspraken gemaakt over de wettelijke uitzonderingscategorieën (ad artikel 41 lid 2 WWB) die direct na of bij de melding worden doorverwezen naar de gemeente. Tevens zijn afspraken gemaakt over onjuiste meldingen bij het UWV WERKbedrijf (zoals aanvragen bijzondere bijstand) en over de directe doorverwijzing van broodnoodgevallen.

De uitzonderingscategorieën zijn:

- Cliënten die een aanvraag om bijzondere bijstand doen;
- Cliënten die een aanvraag doen voor een Bbz-uitkering;
- Clienten die een aanvraag doen voor een IOAZ-uitkering;
- Cliënten die ouder zijn dan 65 jaar;
- Cliënten die in een inrichting verblijven (gemeente waar de inrichting is);
- Cliënten die een aanvraag doen ingevolge de Wmo;
- Cliënten die een aanvraag doen voor een Wik-uitkering (Gemeente Eindhoven, Dienst

Werk Zorg en Inkomen, Smalle Haven 109, 5611 EH Eindhoven, Postbus 90151, 5600 RC Eindhoven, tel: 040-2389555;

- Cliënten die dak- en thuisloos zijn (Gemeente Helmond).
- Binnenvaart (Gemeente Maasbracht, Markt 36, 6051 DZ, tel: 0475-469292).
- Cliënten die een nieuwe aanvraag doen < 30 dagen na einde gemeentelijke uitkering, herleving recht, retour klantbegeleider gemeente.

Tussen 30 en 45 dagen, bellen en overleggen met klantbegeleider of nieuwe aanvraag noodzakelijk is, of dat er herleving kan plaatsvinden.

Met betrekking tot de cliënten die een voorschotaanvraag indienen voor broodnood wordt als volgt gehandeld:

- Op de eerste plaats draagt het UWV WERKbedrijf er zorg voor dat men de nodige terughoudendheid betracht bij het in gang zetten van de broodnoodprocedure. Alleen in noodzakelijke gevallen waarbij een aanvrager over geen saldo lopende rekening en geen spaartegoeden meer beschikt en niet kan wachten op de eerste reguliere betaling kan de broodnoodprocedure in werking worden gezet.
- Het UWV WERKbedrijf zal, ingeval van minder noodzakelijke gevallen, de complete gegevensset overdragen aan de gemeenten met de interne markering SPOED, zodat de aanvraag regulier kan worden afgewerkt en een broodnoodvoorschot kan worden voorkomen.

Aanvragen m.b.t. minimaregelingen en langdurigheidstoelage kunnen worden ingediend bij De Zorgpoort, Penningstraat 53, 5701 MZ Helmond, 0492-587860.

Toelichting:

In deze richtlijn worden de categorieën van aanvragen aangegeven welke in afwijking van artikel 41 lid 2 WWB niet bij het college, maar bij het UWV WERKbedrijf moeten worden ingediend.

Deze richtlijn is in het handboek WWB te vinden in: paragraaf B2.1 onderdeel 3.2.

Overwegingen

Artikel 41 WWB bepaalt per categorie aanvragen bij welke instantie de belanghebbende moet zijn: bij het UWV of de gemeente. Is indiening bij het UWV voorgeschreven dan is deze instantie verplicht om de eerste fase van de aanvraagprocedure te verzorgen: het verzamelen en controleren van gegevens. Zodra de aanvraag met de daarbij verstrekte gegevens en bewijsstukken na het oordeel van het UWV volledig is, doch uiterlijk binnen de daarvoor geldende termijn, draagt het UWV de aanvraag over aan het college ter verdere afhandeling.

Moet de aanvraag bij de gemeente worden ingediend dan blijft het UWV in beginsel ook in de eerste fase buiten spel en vindt de afhandeling van begin tot eind door de gemeente plaats.

B006 Locatie(s) indienen aanvragen

In deze richtlijn is aangegeven op welk adres belanghebbende zich moet melden om een aanvraag voor bijstand te kunnen indienen.

Voor aanvragen die bij het UWV WERKbedrijf moeten worden ingediend, moet de aanvrager zich melden bij:

Werkplein regio Helmond
UWV WERKbedrijf
Churchillaan 109, 5705 BK Helmond
Postbus 1000, 5700 BA Helmond
Telefoonnummer 0492-786780

Voor aanvragen die bij het college moeten worden ingediend (zie richtlijn B005), moet de aanvrager zich melden bij:

Werkplein regio Helmond
Afdeling Werk & Inkomen
Churchillaan 109, 5705 BK Helmond
Postbus 232, 5700 AE Helmond
Telefoonnummer 0492-587450

Aanvragen bijzondere bijstand door niet-uitkeringsgerechtigden kunnen worden ingediend bij:

De Zorgpoort
Penningstraat 53
5701 MZ Helmond
Telefoonnummer 0492-587860.

Aanvragen m.b.t. minimaregelingen en langdurigheidstoeslag kunnen worden ingediend bij:

De Zorgpoort
Penningstraat 53
5701 MZ Helmond
Telefoonnummer 0492-587860.

Wmo-aanvragen kunnen worden ingediend bij:

De Zorgpoort
Penningstraat 53
5701 MZ Helmond
Telefoonnummer 0492 587860.

Aanvragen omtrent schuldhulpverlening kunnen worden ingediend bij:

De Budgetwinkel

Werkplein regio Helmond
Churchillaan 109
5705 BK Helmond
Telefoonnummer 0492 – 587878.

Toelichting:

In deze richtlijn wordt aangegeven op welk adres belanghebbende zich moet melden om een aanvraag voor bijstand te kunnen indienen.

Deze richtlijn is in het handboek WWB te vinden in: paragraaf B2.1 onderdeel 3.3.

Overwegingen

In het kader van een, voor de aanvrager, duidelijke uitvoering van de WWB is het van belang dat hij weet waar hij zich moet melden voor een aanvraag.

B007 Verlenging overdrachtstermijn

In deze richtlijn is aangegeven of de overdrachtstermijn voor aanvragen welke bij de Centrale organisatie werk en inkomen zijn ingediend wordt verlengd.

Er zijn geen afspraken gemaakt met de CWI inzake verlenging van de overdrachtstermijn.

Recht op bijstand

B012 Bijzondere bijstand voor legeskosten verblijfsvergunningen en naturalisatie

In deze richtlijn is het beleid aangegeven ten aanzien van het verstrekken van bijzondere bijstand voor de (leges)kosten van verblijfsvergunningen en naturalisatie aangeven.

Reactie richtlijn B012

Richtlijn gestructureerd zonder dat de strekking ervan is gewijzigd. Omdat voor de kosten 100% draagkracht uit inkomen geldt, is dat ook opgenomen in de richtlijn.

Voorstel nieuwe richtlijn B012

Omschrijving van de kosten

Kosten van leges van verblijfsvergunningen en naturalisatie.

Aard van de kosten

De kosten van leges van verblijfsvergunningen en naturalisatie behoren tot de incidenteel voorkomende algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan en moeten in beginsel uit de bijstandsnorm worden voldaan, hetzij door middel van reservering, hetzij door middel van gespreide betaling achteraf. Verlening van bijzondere bijstand voor legeskosten is niet mogelijk, tenzij de kosten voortvloeien uit bijzondere omstandigheden.

In het algemeen geldt dat de legeskosten van naturalisatie niet worden aangemerkt als uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende kosten. Als een belanghebbende zich kan legitimeren met het verblijfsdocument waarover hij beschikt, is er geen sprake van een bijzondere omstandigheid voor het verlenen van bijzondere bijstand aangezien er geen noodzaak tot naturalisatie is (CRvB 23-08-2011, nr. 09/5008 WWB).

Recht op bijzondere bijstand

Voor vreemdelingen als bedoeld in artikel 11 lid 2 en 3 WWB bestaat er recht op bijzondere bijstand voor de (leges)kosten van verlenging of wijziging van een verblijfsvergunning. Deze legeskosten worden aangemerkt als bijzonder noodzakelijke kosten van het bestaan. Dit beleid moet als buitenwettelijk begunstigend beleid worden gekwalificeerd. Door de bestuursrechter wordt dergelijk beleid als gegeven aanvaard en moet de toetsing zich beperken tot de vraag of het beleid op consistente wijze is toegepast en niet of het beleid redelijk is in het individuele geval zoals bedoeld in artikel 4:84 Awb (zie bijvoorbeeld CRvB 13-12-2011, nrs. 09/6328 WWB e.a.).

Voorwaarden

De belanghebbende moet ten tijde van het opkomen van deze kosten een met een Nederlander gelijkgestelde vreemdeling zijn (artikel 11 lid 2 en 3 WWB; zie ook B3.5). Dit betekent dat - in de meeste gevallen - de (leges)kosten voor de behandeling van een eerste aanvraag voor de verlening van een verblijfsvergunning niet in aanmerking komen voor bijstandsverlening.

Heeft de aanvraag betrekking op kosten van een (eerste) verblijfsvergunning voor kinderen in het kader van gezinshereniging en de aanvraag is ingediend door de legaal in Nederland verblijvende ouder, dan kunnen de kosten in aanmerking komen voor bijstandsverlening. Geoordeeld kan worden dat deze kinderen ten laste komende kinderen zijn indien de legaal in Nederland verblijvende ouder voor hen kinderbijslag ontvangt.

Het territorialiteitsbeginsel staat niet in de weg aan de verlening van bijstand voor de legeskosten ter zake van de verblijfsvergunningen van de minderjarige kinderen. Het gaat hier immers niet om kosten die buiten Nederland zijn opgekomen of kosten die niet aan Nederland zijn verbonden. De kosten waarvoor de aanvrager om bijzondere bijstand heeft verzocht, vinden hun oorsprong in Nederland.

Met betrekking tot de legeskosten voor de echtgenote in het kader van een gezinshereniging geldt dat deze als aanvrager van de verblijfsvergunning verantwoordelijk is voor de betaling van de legeskosten. Zij is op het moment van het ontstaan van de kosten niet een met een Nederlander gelijkgesteld persoon en kan tot het moment van verstrekking van de reguliere verblijfsvergunning aan de WWB geen recht ontlenen en kan er dus geen bijzondere bijstand verstrekt worden voor de legeskosten ter zake van de verblijfsvergunning.

Vorm van de bijzondere bijstand

De vorm van de bijzondere bijstand vindt in beginsel plaats volgens de hoofdregel, om niet (artikel 48 lid 1 WWB). Verder kan de bijzondere bijstand voor deze kosten in het individuele geval worden verleend in de

vorm van een lening. Dat is het geval als:

- redelijkerwijs kan worden aangenomen dat belanghebbende op korte termijn over middelen beschikt (artikel 48 lid 2 onder a WWB);
- de noodzaak tot bijstandsverlening het gevolg is van een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan (artikel 48 lid 2 onder b WWB). Zie bijvoorbeeld CRvB 14-07-2009, nrs. 07/6164 WWB.

Zie over bijstand in de vorm van een geldlening en borgtocht ook B9.2. Er wordt geen toepassing gegeven aan bijstand in de vorm van borgtocht, tenzij het gaat om schuldsanering.

Hoogte van de bijzondere bijstand

De hoogte van de te verlenen bijzondere bijstand is gelijk aan de werkelijk te maken (leges)kosten.

Drempelbedrag

Er zal waarschijnlijk geen drempelbedrag van toepassing zijn omdat de kosten meer bedragen dan € 50,00, zie B7.3.

Draagkracht

De draagkracht bedraagt in beginsel 100% van het in aanmerking te nemen inkomen en vermogen. Zie B7.2.2.3 (in aanmerking te nemen middelen).

B013 Bijstand voor vaste lasten woning gedetineerde

In deze richtlijn is aangegeven hoe omgegaan wordt met het (al dan niet) verstrekken van bijstand voor de vaste lasten van de woning aan een gedetineerde alleenstaande om hem in staat te stellen zijn woning aan te houden gedurende de detentieperiode.

Reactie richtlijn B013

Onttrekken aan de tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf of vrijheidsbenemende maatregel toegevoegd. Richtlijn is herschreven zonder dat de strekking ervan is gewijzigd.

Voorstel nieuwe richtlijn B013

Het college is niet bevoegd (bijzondere) bijstand te verlenen aan degene wie rechtens zijn vrijheid is ontnomen of zich onttrekt aan de tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf of vrijheidsbenemende maatregel omdat degene is uitgesloten van het recht op (bijzondere) bijstand (artikel 13 lid 1 onder a en b WWB). Alleen vanwege zeer dringende redenen als bedoeld in artikel 16 WWB kan bijstandsverlening aan de orde zijn, zie B3.3. Het college moet in het individuele geval de vraag beantwoorden of bijstandsverlening onvermijdelijk is. In de praktijk zal zich die situatie niet snel voordoen. Zie bijvoorbeeld CRvB 24-08-2010, nr. 10/608 WWB.

B014 Bijstand voor reiskosten bezoek gedetineerde

In deze richtlijn is aangegeven het beleid ten aanzien van het verstrekken van bijzondere bijstand voor reiskosten in verband met het bezoeken van een gedetineerde.

Reactie richtlijn B014

Richtlijn is herschreven zonder dat de strekking ervan is gewijzigd. Bij de omschrijving van de kosten is opgenomen dat het moet gaan om een gezinslid of 1ste graad bloedverwant.

Het territorialiteitsbeginsel staat aan bijstandsverlening in de weg ingeval van detentie in het buitenland. In principe kunnen de reiskosten tot de grens van Nederland in aanmerking komen voor vergoeding.

Opgenomen dat de goedkoopste adequate voorziening wordt verstrekt. Reizen met de auto kan goedkoper zijn dan het OV. Er wordt in voorkomende gevallen een kilometervergoeding gehanteerd van € 0,19 per kilometer.

Voorstel nieuwe richtlijn B014

Omschrijving van de kosten

Het betreft de kosten die gemaakt moeten worden om het traject van thuis naar het verblijfadres van het gedetineerde gezinslid of 1ste graad bloedverwant.

Voorliggende voorzieningen

Er is geen voorliggende voorziening voor deze kosten.

Recht op bijzondere bijstand

1. Doen zich kosten voor?

Het spreekt voor zich dat er sprake moet zijn van aantoonbare (te maken) kosten waarvoor belanghebbende tijdig een aanvraag moet indienen (zie B7.1.3).

2. Zijn de kosten in het individuele geval noodzakelijk?

In het algemeen geldt dat de reiskosten in verband met detentie van een gezinslid of een 1ste graad bloedverwant als noodzakelijke kosten worden aangemerkt. In geval van detentie in het buitenland kunnen de reiskosten tot de Nederlandse grens noodzakelijk kosten zijn.

3. Vloeien de kosten voort uit bijzondere individuele omstandigheden?

In het algemeen geldt dat de reiskosten in verband met detentie van een gezinslid of een 1ste graad bloedverwant voortvloeien uit bijzondere omstandigheden. In geval van detentie in het buitenland vallen daar alleen de reiskosten onder tot de Nederlandse grens.

4. Kunnen de kosten naar oordeel van het college worden voldaan uit de bijstandsnorm, de langdurigheidstoelage, het vermogen en het inkomen voor zover dit meer bedraagt dan de bijstandsnorm?

- a. Het college heeft beperkte beoordelingvrijheid bij de vraag of de kosten waarvoor bijzondere bijstand wordt aangevraagd kunnen worden bekostigd uit een inkomen ter hoogte van de toepasselijke bijstandsnorm (CRvB 31-08-2010, nr. 09/1069 WWB en CRvB 15-09-2009, nr. 07/6946 WWB).
- b. Het college heeft beleidsvrijheid bij het vaststellen van draagkrachtregels.

Bekostigd uit een inkomen ter hoogte van de toepasselijke bijstandsnorm

Het college heeft een beperkte beoordelingvrijheid om te beoordelen dat de reiskosten kunnen worden bekostigd uit een inkomen ter hoogte van de toepasselijke bijstandsnorm. Bij de kosten als bedoeld in deze richtlijn kan daarvan sprake zijn. Dit wordt beoordeeld aan de hand van de individuele omstandigheden. Denk bijvoorbeeld aan de frequentie van het gewenste bezoek (eens per maand), de duur van de detentie, bij detentie in het buitenland en het oordeel over de vraag of belanghebbende verplichte aflossingen heeft of er beslag ligt op het inkomen.

Hoogte en vorm bijzondere bijstand

Geacht wordt dat het Openbaar Vervoer 2de klas de goedkoopste adequate voorziening is. Het reizen per auto kan goedkoper zijn dan het Openbaar Vervoer. In voorkomende gevallen geldt een vergoeding van € 0,19 per kilometer. De hoogte van de bijzondere bijstand wordt verder vastgesteld op één bezoek per week voor één persoon. De bijzondere bijstand mag echter ook naar keuze worden besteed voor één bezoek per twee weken door twee personen, één bezoek per drie weken door drie personen, enz.. De bijzondere bijstand wordt verleend volgens de hoofdregel, om niet (artikel 48 lid 1 WWB).

Drempelbedrag

Er zal waarschijnlijk geen drempelbedrag van toepassing zijn omdat de kosten meer bedragen dan € 50,00, zie B7.3.

Draagkracht

Bepaal de draagkracht aan de hand van het in aanmerking te nemen inkomen en vermogen. Zie B7.2.2.3 (in aanmerking te nemen middelen) en B7.2.3 (draagkrachtpercentages).

Aan de bijstand verbonden verplichtingen

In het algemeen geldt dat aan de individuele bijzondere bijstand een bestedingsverplichting is verbonden. Dit betekent dat in het toekenningbesluit wordt opgenomen dat:

- de toegekende bijzondere bijstand moet worden besteed voor de betreffende kosten;
- belanghebbende daarvan vervoers- of bezoekbewijzen moet kunnen overleggen;
- er ook specifieke verplichtingen kunnen gelden als de bijstand in de vorm van een geldlening of borgtocht wordt verleend. Zie B9.2.9 onder het kopje "Verplichtingen". Er wordt geen toepassing gegeven aan bijstand in de vorm van borgtocht, tenzij het gaat om schuldsanering.

B015 Bijstand en het vervullen van alternatieve straffen

In deze richtlijn wordt aangegeven het beleid ten aanzien van de reële beschikbaarheid voor arbeid van een belanghebbende die een taakstraf (alternatieve straf) moet vervullen.

In het algemeen kan gesteld worden dat een veroordeelde reëel beschikbaar is voor arbeid indien hij zijn alternatieve straf in de weekends, avonden en vakantie vervult en wanneer hij zijn alternatieve straf door

de week overdag vervult omdat hij niet in staat wordt gesteld tot vervulling ervan op andere tijdstippen. Er is geen sprake van een reële beschikbaarheid voor arbeid wanneer de alternatieve straf door de week overdag wordt vervuld, terwijl de mogelijkheid bestaat om dit ook op andere tijdstippen te doen. In dat geval zal een aanvraag om (algemene) bijstand geweigerd moeten worden.

Om te controleren op welke momenten de belanghebbende zijn alternatieve straf kan vervullen wordt een verklaring van het bureau alternatieve straffen verlangd, alvorens tot verlening van bijstand wordt overgegaan.

Toelichting:

In deze richtlijn wordt aangegeven wat het beleid is ten aanzien van de reële beschikbaarheid voor arbeid van een belanghebbende die een taakstraf (alternatieve straf) moet vervullen.

Deze richtlijn is in het handboek WWB te vinden in: paragraaf B3.6 onderdeel 3.10.

Overwegingen

Op grond van artikel 9 lid 1 WWB is elke belanghebbende onder meer verplicht algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen en te aanvaarden. Indien daartoe een dringende reden is kan het college op grond van artikel 9 lid 2 WWB belanghebbende tijdelijk ontheffen van deze verplichting. Blijkens de memorie van toelichting heeft de wetgever daarbij vooral gedacht aan belanghebbenden met zorgtaken voor (kleine) kinderen of met medische beperking en voorziening die de inschakeling in het arbeidsproces moeten mogelijk maken (vooralsnog) ontbreken.

Ten aanzien van het vervullen van een alternatieve straf zal een dringende reden in de zin van artikel 9 lid 2 WWB in de praktijk eigenlijk in maar twee situaties voorkomen.

- In het geval belanghebbende vanwege het vervullen van zijn alternatieve straf niet beschikbaar is voor de arbeidsmarkt en hij absoluut geen mogelijkheden heeft om in zijn bestaan te voorzien.
- En in het geval het nog niet vervuld zijn van de taakstraf reële inschakeling in de arbeid onmogelijk maakt.

De mogelijkheid om een belanghebbende te ontheffen van zijn arbeidsplichten zijn in de WWB immers veel minder ruim dan in de Abw. Het is evenwel de bevoegdheid van het college om te beoordelen of in een bepaald geval zich een dringende reden daartoe voordoet.

Indien belanghebbende zonder dat hem een ontheffing verleend is zich niet aan zijn arbeidsplicht houdt, kan het college op grond van artikel 18 lid 2 WWB de bijstand verlagen (maatregel opleggen).

Eenzijds betekent een ontheffing van zijn arbeidsplicht voor het vervullen van een alternatieve straf dat belanghebbende wordt bevoordeeld ten opzichte van iemand die werkt. Bijvoorbeeld een straf van 80 uur dienstverlening betekent in het eerste geval dat de straf volbracht kan zijn met 2 werkweken, terwijl in het

tweede geval mogelijk gedurende 5 weken 7 dagen per week gewerkt moet worden.

Anderzijds kan het in het belang van de resocialisatie wenselijk zijn om zo snel mogelijk een opgelegde straf te vervullen. Het niet ontheffen van de arbeidsplicht is dan een belemmering.

In het kader van de WWB is de ruimte voor het college om een belanghebbende te ontheffen van zijn arbeidsplicht echter beperkt. Bovenstaande overwegingen kunnen niet rechtstreeks meegewogen worden bij het verlenen van een ontheffing van de arbeidsplicht. Deze ontheffing kan immers alleen maar gebaseerd worden op het aanwezig zijn van een dringende reden als bedoeld in artikel 9 lid 2 WWB. Het college kan deze overwegingen wel laten meetellen bij het al dan niet aannemen van een dergelijke dringende reden.

B016 Meldingsplicht studie

In deze richtlijn wordt aangegeven wanneer en hoe de belanghebbende inlichtingen over het (gaan) volgen van een studie of opleiding moet verstrekken om te voldoen aan zijn algemene inlichtingenplicht.

De belanghebbende is verplicht vooraf schriftelijk, middels het wijzigingsformulier, te melden dat hij een studie wil gaan volgen. Naar aanleiding van de melding beoordeelt het college of de scholing als noodzakelijk kan worden aangemerkt en dientengevolge toestemming kan worden verleend voor het volgen van die studie met behoud van uitkering. Middels een beschikking wordt de belanghebbende op de hoogte gesteld van de beslissing.

Indien het college toestemming verleent, wordt in de beschikking duidelijk omschreven waarvoor toestemming is verleend en onder welke voorwaarden. De belanghebbende dient binnen een maand na aanvang van de studie een bewijs van inschrijving van het opleidingsinstituut te overleggen.

Bij de beoordeling van de noodzaak van scholing wordt uitgegaan van de voor belanghebbende kortste weg naar duurzame arbeid. Hierbij wordt rekening gehouden met het arbeids- en opleidingsverleden van belanghebbende alsmede met de duur van de werkloosheid.

B017 Meldingsplicht vakantie/verblijf in het buitenland

In deze richtlijn wordt aangegeven wanneer en hoe de belanghebbende inlichtingen over zijn verblijf in het buitenland en/of (langdurig) verblijf buiten de gemeente moet verstrekken om te voldoen aan zijn algemene inlichtingenplicht.

Personen die langer dan de wettelijk toegestane periode verblijf houden buiten Nederland hebben geen recht op (algemene en bijzondere) bijstand (artikel 13 lid 1 onderdeel e WWB jo. artikel 13 lid 4 WWB). De wettelijk toegestane "vakantieduur" is afhankelijk van de leeftijd van een belanghebbende.

De periode die personen van 65 jaar of ouder met behoud van bijstand in het buitenland mogen verblijven bedraagt maximaal 13 weken per kalenderjaar.

De periode die personen jonger dan 65 jaar met behoud van bijstand in het buitenland mogen verblijven bedraagt maximaal vier weken per kalenderjaar. De vakantieperiode hoeft niet aaneengesloten opgenomen te worden. Het is derhalve mogelijk dat een belanghebbende in één kalenderjaar meerdere malen met behoud van uitkering in het buitenland verblijft, zolang de gezamenlijke duur maar niet meer bedraagt dan vier weken. Verder geldt dat de belanghebbende een deel van de periode waarin hij in een kalenderjaar in het buitenland mag verblijven kan combineren met een deel van de periode van het daarop volgende kalenderjaar, met dien verstande dat een aaneengesloten verblijfsperiode in het buitenland niet langer mag zijn dan vier weken. Een en ander volgt uit artikel 13 lid 1 onderdeel e WWB.

De wettelijke vakantieduur geldt per individu en is niet overdraagbaar of verhandelbaar. Het feit dat gehuwden bijstand ontvangen naar de norm gehuwden heeft geen invloed op het individuele recht op 4 of 13 weken vakantie in het buitenland voor ieder van de gehuwden afzonderlijk. De wijze waarop invulling wordt gegeven aan de mogelijkheid van 4 of 13 weken vakantie in het buitenland bepalen de gehuwden zelf. Of de gehuwden samen of apart met vakantie naar het buitenland gaan is hun eigen keuze.

Vakantieverlof in zowel het buitenland als in Nederland moet vooraf worden aangevraagd. (Voor vakantie in Nederland zie ook het handboek WWB hoofdstuk B3.11 paragraaf 3.)

Als een belanghebbende arbeidsplichtig is kan een vakantieverlof uitstroom belemmeren, bijvoorbeeld omdat een re-integratietraject niet kan aanvangen of wordt onderbroken of een sollicitatiegesprek kan geen doorgang vinden.

Als de belanghebbende al deelneemt aan een re-integratie- of scholingstraject bij één van de bureaus waar de gemeente Helmond mee samenwerkt, dient hij in samenspraak met het re-integratiebureau of scholingsinstituut en de klantbegeleider werk af te wegen of hij op vakantie kan gaan.

Het verzoek kan worden afgewezen als het college van oordeel is dat de afwezigheid gedurende de door belanghebbende aangegeven periode leidt tot het niet kunnen nakomen of een onderbreking van verplichtingen gericht op arbeidsinschakeling, zoals het volgen van een opleiding/cursus, het ondergaan van onderzoek in verband met de arbeidsinschakeling, het deelnemen aan een re-integratietraject en het voeren van sollicitatiegesprekken waartoe belanghebbende in die periode is uitgenodigd.

Als de belanghebbende gaat deelnemen aan een re-integratie- of scholingstraject bij één van de bureaus waar de gemeente Helmond mee samenwerkt, kan er geen toestemming voor een vakantie worden verleend gedurende de eerste drie maanden van het traject, behalve in het geval dat aantoonbaar reeds een reservering is gemaakt of kosten zijn gemaakt voordat sprake is van het starten van het betreffende traject.

Aanvraag

De belanghebbende dient vakantie in het buitenland of een verblijf van 7 dagen of langer buiten de eigen gemeente tussen 1 en 5 dagen voor vertrek te melden (ingevolge artikel 17 lid 1 WWB) via het

vakantieformulier. Dit formulier dient persoonlijk door de belanghebbende te worden ingeleverd bij de receptie W&I. Op het formulier moet de vakantieperiode worden aangegeven.

De belanghebbende dient op de eerste werkdag na terugkeer van de vakantie in het buitenland of het verblijf van 7 dagen of langer buiten de eigen gemeente, zich persoonlijk terug te melden bij de receptie W&I met een legitimatiebewijs.

Op de dag dat een belanghebbende uit Nederland vertrekt en op de dag dat hij terugkeert is hij zowel in Nederland als in het buitenland. Uit artikel 13 WWB volgt niet zonder meer of deze dagen moeten worden meegeteld bij de vraag of een belanghebbende langer dan toegestaan in het buitenland heeft verbleven. Een redelijke wetsuitleg maakt dat, ongeacht het aantal uren op die dagen dat daadwerkelijk in Nederland is verbleven, één van beide dagen wel moet meetellen als verblijf in het buitenland en de andere als verblijf in Nederland. Uit praktisch oogpunt moet de dag van vertrek uit Nederland gelden als dag waarop nog in Nederland is verbleven en dat de dag van terugkeer moet gelden als een dag waarop in het buitenland is verbleven (zie CRvB 22-03-2011, nrs. 09/1768 WWB e.a.).

Meldt de belanghebbende zich niet terug, dan voldoet hij niet aan de inlichtingenplicht van artikel 17 lid 1 WWB en wordt zijn bijstand opgeschort op grond van artikel 54 lid 1 WWB. Deze opschorting wordt hem schriftelijk meegedeeld, waarbij hij de gelegenheid krijgt om zich alsnog binnen een week persoonlijk te melden. Voldoet hij niet aan deze oproep, dan wordt de bijstand ingetrokken met ingang van de dag waarop deze was opgeschort (artikel 54 lid 4 WWB). Meldt hij zich wel dan wordt de opschorting opgeheven en moet er een verlaging volgen op grond van de Maatregelenverordening.

Het niet melden van verblijf in het buitenland of een (langdurig) verblijf buiten de gemeente is een schending van de inlichtingenplicht van artikel 17 lid 1 WWB. Bij constatering daarvan moet de bijstand verlaagd worden met toepassing van de Maatregelenverordening. Eventueel ten onrechte verleende bijstand zal moeten worden teruggevorderd met toepassing van artikel 58 lid 1 onderdeel a WWB. Daartoe is een intrekingsbesluit vereist op grond van artikel 54 lid 3 onderdeel a WWB.

Er is geen recht op een vakantieperiode indien de belanghebbende naar het buitenland vertrekt en geen inlichtingen meer verstrekt.

De belanghebbende van buitenlandse afkomst mag aansluitend aan de 4 weken nog 2 weken zonder behoud van uitkering in het buitenland blijven als:

- hij gaat naar het land van herkomst,
- om zijn familie te bezoeken, én
- hij hiervan vooraf mededeling heeft gedaan.

Voor anderen geldt dezelfde regeling als sprake is van een vergelijkbare situatie, zoals iemand met Nederlandse nationaliteit van Surinaamse afkomst, of een Nederlander die geëmigreerde familie wil bezoeken.

Onder genoemde voorwaarden kan de beëindigde uitkering per datum terugkeer worden voortgezet en hoeft er geen nieuw aanvraagtraject te worden gestart. Er wordt, om administratieve redenen, gehandeld als ware de uitkering opgeschort.

Middelentoets

B147 Wanneer wordt toepassing gegeven aan de inkomstenvrijlating

In deze richtlijn is aangegeven in welke gevallen het vrijlaten van inkomsten op grond van artikel 31 lid 2 onderdeel o WWB bijdraagt aan de arbeidsinschakeling van belanghebbende.

In beginsel komt elke vorm van betaald werk in aanmerking voor de inkomstenvrijlating van artikel 31 lid 2 onderdeel n en r WWB. Dit geldt zowel voor de belanghebbende die reeds algemene bijstand ontvangt als voor de belanghebbende die voor het eerst aanvullende algemene bijstand gaat ontvangen. De ingangsdatum van de inkomstenvrijlating wordt door de klantbegeleider in overleg met de belanghebbende vastgesteld. Deze ingangsdatum kan niet in het verleden liggen. De belanghebbende tekent voor de periode van inkomstenvrijlating een verklaring welke aan het dossier wordt toegevoegd.

Inkomsten uit illegale activiteiten zijn niet vrijgelaten, omdat van illegale activiteiten niet gezegd kan worden dat ze de re-integratie bevorderen.

Verzwegen inkomsten kunnen (als zij achteraf geconstateerd worden) niet in aanmerking komen voor de vrijlating, daar het achteraf vrijlaten niet meer bijdraagt aan de arbeidsinschakeling.

Ongeacht de duur van de arbeid geldt de vrijlating op grond van artikel 31 lid 2 onderdeel n WWB voor maximaal zes aaneengesloten maanden. Daarna worden de inkomsten volledig op de uitkering in mindering gebracht. De maximale periode van zes aaneengesloten maanden heeft betrekking op de inkomstenvrijlating en niet op de arbeidsinkomsten of op de arbeid. De omstandigheid dat arbeid in deze periode onderbroken is, verandert op zichzelf niets aan de maximale duur van de inkomstenvrijlating: als het college eenmaal een begindatum van de inkomstenvrijlating heeft vastgesteld, dan eindigt deze inkomstenvrijlating uiterlijk zes maanden later en blijft de inkomstenvrijlating gedurende de gehele aldus vastgestelde periode van kracht. Oftewel: de omstandigheid dat in deze vastgestelde periode van ten hoogste zes maanden arbeid is beëindigd en, na een tijdelijke onderbreking, weer is hervat, doet niet ter zake voor de maximale duur van de inkomstenvrijlating.

Alhoewel de WWB daar geen uitsluitel over geeft, blijkt uit de wetsgeschiedenis dat het niet de bedoeling van de wetgever is dat de vrijlating meerdere periodes wordt toegepast. Uitgangspunt voor de vrijlatingsbepaling was, om het college in individuele situaties de mogelijkheid te geven voor een beperkte periode de inkomsten uit arbeid vrij te laten, als het college van oordeel is dat dit bijdraagt aan de arbeidsinschakeling én als deze vrijlating iemand "over de drempel helpt". De regeling is dus éénmalig. Als

de uitkering is beëindigd en de belanghebbende ontvangt daarna, niet aansluitend, een bijstanduitkering dan ontstaat nieuw recht en dus ook de mogelijkheid van de vrijlatingsregeling.

Alleenstaande ouders die de volledige zorg hebben voor een of meer ten laste komende kinderen tot 12 jaar, kunnen na de reguliere inkomstenvrijlating (op grond van artikel 31 lid 2 onderdeel n WWB) voor de periode van maximaal 6 maanden, nog voor maximaal 30 maanden in aanmerking komen voor een aanvullende inkomstenvrijlating (op grond van artikel 31 lid 2 onderdeel r WWB). Deze vrijlating is geregeld in artikel 31 lid 2 onderdeel r WWB. De wetgever vindt het belangrijk dat ook alleenstaande ouders gestimuleerd worden te gaan werken. Daarbij is rekening gehouden met het feit dat zij vanwege de combinatie van werk en zorgtaken vaak langer de tijd nodig hebben om hun arbeidsuren uit te breiden en zo uit te stromen.

Voor toepassing van de aanvullende inkomstenvrijlating voor alleenstaande ouders is vereist dat:

- de alleenstaande ouder de volledige zorg heeft voor een tot zijn last komend kind tot 12 jaar;
- de periode van zes aaneengesloten maanden waarvoor hij in aanmerking komt voor de reguliere inkomstenvrijlating is verstreken en;
- dit volgens het college bijdraagt aan zijn arbeidsinschakeling.

Net als bij de reguliere inkomstenvrijlating van maximaal 6 maanden, zoals bovenstaand aangegeven, geldt ook bij deze inkomstenvrijlating voor alleenstaande ouders dat wanneer de begindatum eenmaal is vastgesteld, de inkomstenvrijlating uiterlijk 30 maanden eindigt.

Zowel de reguliere inkomstenvrijlating als de aanvullende inkomstenvrijlating voor een alleenstaande ouder met de volledige zorg voor een tot zijn last komend kind jonger dan 12 jaar, is niet van toepassing voor personen jonger dan 27 jaar (artikel 31 lid 5 WWB). Van jongeren wordt verwacht dat ze op eigen kracht uitstromen en daar is naar het oordeel van de wetgever geen extra activerend instrument voor nodig.

B018 Wijze van korten inkomsten i.v.m. kamerhuurders/kostgangers

In deze richtlijn is aangegeven op welke wijze de inkomsten in aanmerking worden genomen bij verhuur of onderhuur van de door belanghebbende bewoonde woning of bij het hebben van kostgangers.

Op grond van de Toeslagenverordening bedoeld in artikel 30 WWB leidt het delen van een woning met anderen tot een lagere toeslag voor een alleenstaande (ouder) of tot een verlaging voor gehuwden (artikel 3 lid 2 en artikel 4 lid 1 en lid 2 Verordening toeslagen en verlagingen WWB Helmond 2009). De werkelijke inkomsten mogen dan niet worden gekort.

Zijn er echter in totaal 3 of meer kostgangers en/of kamerhuurders dan kan waarschijnlijk worden aangenomen dat er sprake is van bedrijfsmatige activiteiten en dat er geen recht op reguliere bijstand bestaat. Mogelijk komt de belanghebbende dan wel in aanmerking voor een uitkering op grond van het Bbz 2004. Dit kan echter alleen als het een levensvatbare onderneming betreft.

Let op: ondanks het feit dat er bij drie of meer kamerhuurders of kostgangers al snel vanuit moet worden gegaan dat er geen recht op bijstand bestaat wegens bedrijfsmatige activiteiten, is het toch verstandig om een en ander (kort) te onderzoeken. Volgt hieruit dat er toch recht op bijstand bestaat dan kan er bijvoorbeeld voor gekozen worden om de belanghebbende bij wijze van individualisering (artikel 18 lid 1 WWB) de maximale toeslag toe te kennen en vervolgens (een deel van) de inkomsten uit het verhuren van kamers en/of het hebben van kostgangers te korten op de bijstand.

B149 Vermogensvaststelling gedurende de periode van bijstandsverlening

In deze richtlijn is aangegeven op welke wijze het vermogen van belanghebbende wordt vastgesteld tijdens de verlening van algemene bijstand.

De navolgende begrippen worden gehanteerd:

- Feitelijk vermogen: de werkelijke bezittingen minus de werkelijke schulden;
- Vrij te laten vermogen: de bedragen zoals genoemd in artikel 34 lid 3 WWB;
- Resterend vrij te laten vermogen (rvtv): het bedrag dat iemand nog aan vermogen mag verwerven zonder het vrij te laten vermogen te overschrijden.

Het resterend vrij te laten vermogen kan nooit hoger zijn dan het vrij te laten vermogen (= het bedrag genoemd in artikel 34 lid 3 WWB). Uit CRvB 04-05-2010, nrs. 08/5284 WWB e.a., blijkt wat het betekent voor de resterende vermogensruimte als het aanvangsvermogen negatief is vastgesteld. Volgens de CRvB kan de resterende vermogensruimte nooit groter zijn dan de op moment van de aanvang van bijstandsverlening toepasselijke vermogensgrens van artikel 34 lid 3 WWB. Dat betekent dat de resterende vermogensruimte niet wordt vergroot bij een negatief aanvangsvermogen. De consequentie daarvan is dat als de vermogensgrens wordt overschreden door een later ontvangst van vermogensbestanddelen, het recht op bijstand kan worden beëindigd.

Bij het vaststellen van het vermogen bij aanvang bijstand kan het volgende stappenplan worden gebruikt:

1. Bepaal of het geld en de in geld waardeerbare goederen tot het in aanmerking te nemen vermogen moeten worden gerekend.
2. Verreken de vrijlating saldo lopende rekening (zie richtlijn B019). De korting dient toegepast te worden op de lopende rekening (rekening-courant). Bij meerdere betaalrekeningen wordt er gesaldeerd.
3. Stel de totale geldwaarde van alle bezittingen vast.
4. Bepaal of op de aanwezige schulden een aflossingsverplichting rust. Hierdoor behoren deze tot de in aanmerking te nemen schulden.
5. Stel het totaal van deze schulden vast.
6. Het verschil tussen het positieve saldo (3) en het negatieve saldo (5) vormt de hoogte van het feitelijk vermogen. De uitslag kan een negatief saldo vertonen. Dan is sprake van een 'negatief vermogen'.
7. Vermeld het bedrag van het (positieve of negatieve) feitelijk vermogen in de toekenningsbeschikking.
8. Vermeld het bedrag van het vrij te laten vermogen in de toekenningsbeschikking.

9. Vermeld het bedrag van het resterend vrij te laten vermogen in de toekenningsbeschikking (zie voorbeelden hieronder).

Het vermelden van de bedragen ad 7, 8 en 9 in de toekenningsbeschikking is een verplichting omdat er, krachtens jurisprudentie, bij de vaststelling van het resterend vrij te laten vermogen sprake is van een op rechtsgevolg gericht besluit (rechtbank Arnhem, 31-01-2007; nr. AWB 05/5371, CRvB 23-12-2008, nr. 07/3951 WWB). Deze verplichting geldt dus ook bij vermogensvaststelling tijdens bijstandsverlening.

Bij het vaststellen van het vermogen tijdens bijstand kan het volgende stappenplan worden gebruikt:

Nadat het feitelijk vermogen, de vermogensvrijlating en het resterend vrij te laten vermogen (verder te noemen: rvtv) bij aanvang van de bijstand zijn vastgesteld, zullen veelal nieuwe schulden en/of nieuwe bezittingen ontstaan. Dan gelden de volgende uitgangspunten:

1. Voor de vaststelling van het feitelijk vermogen worden zowel de negatieve als de positieve vermogensmutaties beoordeeld en meegenomen.
2. Bij elke nieuwe vaststelling van het rvtv wordt uitgegaan van de vermogensgrens zoals die gold ten tijde van de aanvang van de bijstandsperiode ex art. 34 lid 3 WWB (CRvB 04-05-2010, nrs. 08/5284 WWB e.a., LJN: BM5530).
3. Het rvtv wordt uitsluitend beïnvloed door de positieve vermogensmutaties.

Voorbeelden

Normbedrag vrij te laten vermogen is € 10.000,00. Ga uit van het laatst vastgestelde vermogen, bijvoorbeeld € 2.700,00, en verreken de mutatie die heeft plaatsgevonden. Bijvoorbeeld een erfenis van € 6.000,00. Tijdens het onderzoek blijkt dat er ook sprake is van een schuld i.v.m. een noodzakelijke vervanging van duurzame gebruiksgoederen van € 2.000,00.

Voorbeeld 1

Vermogen bij aanvang	€ 2.700,00	Resterend vtlv € 7.300,00
Erfenis	€ 6.000,00	Resterend vtlv € 1.300,00
Schuld	€ 2.000,00	
Nieuw vermogen	€ 6.700,00	Resterend vtlv € 1.300,00

Let op: er moet gekeken worden naar negatieve vermogenscomponenten. Om praktische redenen houden we alleen rekening met nieuwe schulden en niet met waardevermindering van vermogenscomponenten (bijvoorbeeld de afname van de waarde van de auto). Pas als het recht op bijstand in het geding komt wordt een specifieke berekening gemaakt waarbij ook met waardevermindering van vermogenscomponenten rekening wordt gehouden.

Vervolgens is er sprake van een prijs van € 5.000,00. Er is geen recht op bijstand meer omdat:

1. het resterend vrij te laten vermogen € 0,00 is geworden; én
2. er sprake is van een positief vermogen, waardoor feitelijk in de noodzakelijke kosten van bestaan

voorzien kan worden.

De belanghebbende moet eerst interen voordat een nieuw beroep op bijstand mogelijk is. Omdat het recht op bijstand echter in het geding is, wordt in dit geval een exacte vermogensvaststelling gemaakt, dus inclusief waardevermindering van de bezittingen.

Voorbeeld 2

Laatst vastgestelde vermogen	€ 6.700,00	Resterend vtlv € 1.300,00
Prijs	€ 5.000,00	Resterend vtlv € 0,00
Waardevermindering auto	€ 2.500,00	
Nieuw vermogen	€ 9.200,00	

Er is geen resterend vrij te laten vermogen en op basis van de exacte vermogensvaststelling (inclusief waardevermindering) blijft het vermogen positief. De belanghebbende moet interen. Het resterend vrij te laten vermogen was € 1.300,00 en er is € 5.000,00 bijgekomen. Het in te teren bedrag is € 3.700,00.

Er kan ook sprake zijn van een resterend vrij te laten vermogen van € 0,00 en een feitelijk negatief vermogen waardoor niet voorzien kan worden in de noodzakelijke kosten van bestaan. In dat geval blijft er recht op bijstand bestaan. Wel kan een maatregel gezien worden om te kijken of het verwijtbaar is dat nog steeds bijstand verstrekt moet worden. Uitgaande van het bovenstaande voorbeeld is er nu ook sprake van een nieuwe schuld van € 10.000,00.

Voorbeeld 3

Laatst vastgestelde vermogen	€ 6.700,00	Resterend vtlv € 1.300,00
Prijs	€ 5.000,00	Resterend vtlv € 0,00
Waardevermindering auto	€ 2.500,00	
Nieuwe schuld	€ 10.000,00	
Nieuw vermogen	€ 800,00 negatief	

Het recht op bijstand blijft bestaan omdat:

1. het resterend vrij te laten vermogen € 0,00 is; maar
2. er feitelijk geen middelen zijn om in de noodzakelijke kosten van bestaan te voorzien.

De Memorie van Toelichting bij de WWB stelt ook dat de vermogensgrens niet kan worden opgerekt met de absolute waarde van een negatief aanvangsvermogen. Als echter ook na ontvangst van het vermogen boven de vermogensgrens het vermogenssaldo nog steeds negatief is, wordt het recht op bijstand desondanks niet beëindigd (zie TK 2002-2003, 28 870, nr. 3, p. 63 bij voorbeeld e). Eigenlijk bevat de WWB helemaal geen grond voor deze nuancering, aangezien als eenmaal wordt vastgesteld dat er vermogen boven de vermogensgrens is ontvangen, dit meerdere vermogen dus wel in aanmerking moet worden genomen, hetgeen betekent dat er geen recht op bijstand kan bestaan (artikel 19 lid 1 onderdeel b WWB).

Maar het in dergelijke gevallen beëindigen van het recht op bijstand staat natuurlijk wel haaks op de bedoeling van de wet als sociaal vangnet. De CRvB heeft hier nog geen oordeel over gegeven. In de uitspraak van de CRvB van 04-05-2010 hadden belanghebbenden na ontvangst van de vermogensbestanddelen geen negatief vermogen meer. Het blijft daarom mogelijk dat de CRvB ooit wel een dergelijke situatie moet beoordelen, hij toch ook ruimte vindt voor een nuancering als in het rekenvoorbeeld e in de Memorie van Toelichting.

In het geval van voorbeeld 3 moet wel bezien worden of het aangaan van de nieuwe schuld van €10.000,00, waardoor het recht op bijstand is blijven bestaan, verwijtbaar is. Is dit het geval dan moet een maatregel worden opgelegd. Hierbij moet onder meer rekening worden gehouden met de situatie die zou zijn ontstaan indien de schuld niet was aangegaan.

Bijvoorbeeld: als de schuld van €10.000,00 niet was aangegaan, zou belanghebbende € 3.700,00 hebben moeten interen. Omdat er geen sprake is van feitelijk aanwezig vermogen wordt een maatregel opgelegd.

Voorbeeld 4

De belanghebbende als bedoeld in voorbeeld 3 ontvangt in plaats van een prijs van € 5.000,00 een prijs van € 8.000,00.

De berekening is nu als volgt.

Laatst vastgestelde vermogen	€ 6.700,00	Resterend vtlv € 1.300,00
Prijs	€ 8.000,00	Resterend vtlv € 0,00
Waardevermindering auto	€ 2.500,00	
Nieuwe schuld	€10.000,00	
Nieuw vermogen	€ 2.200,00	

Het nieuwe vermogen (€ 2.200,00) is nu positief en hoger dan het resterende vrij te laten vermogen (€ 1.300,00). De belanghebbende zal derhalve het verschil (€ 900,00) moeten interen nadat de bijstand is beëindigd.

Ook moet in deze situatie beoordeeld worden of er een maatregel moet worden opgelegd in verband met het aangaan van de nieuwe schuld van € 10.000,00. Als deze schuld niet was aangegaan, zou belanghebbende € 6.700,00 hebben moeten interen.

B019 Saldo lopende rekening bij vermogensvaststelling

In deze richtlijn wordt aangegeven in hoeverre het saldo op de lopende rekening niet in aanmerking wordt genomen bij de vermogensvaststelling.

Ingevolge artikel 34 lid 1 WWB behoren alle geldswaarden tot het vermogen. In beginsel wordt dus ook het saldo van de lopende bank- of girorekening in zijn geheel tot het vermogen gerekend.

Aanleiding om hier van af te wijken kan bijvoorbeeld bestaan in gevallen waarin het onredelijk zou zijn het gehele saldo mee te nemen bij de vaststelling van het vermogen, omdat dat saldo mede is bepaald door het laatst ontvangen periodieke inkomen waarvan de gebruikelijke lasten nog moeten worden voldaan.

In die gevallen kan bij het vermogen van de belanghebbende buiten beschouwing blijven, tot maximaal de voor hem geldende algemene bijstandsnorm exclusief vakantietoeslag, het positieve saldo van de rekening waarop het periodieke inkomen wordt ontvangen en waarvan het normale levensonderhoud wordt voldaan.

B020 Moment vermogensvaststelling bij echtscheiding/verlating

In deze richtlijn wordt aangegeven op welk moment de vermogensvaststelling plaatsvindt in het geval van echtscheiding of verlating

Uitgangspunt is dat het vermogen wordt vastgesteld bij aanvang van de bijstand (en later bij ieder heronderzoek). In één situatie *kan* van deze hoofdregel worden afgeweken door het vermogen pas op een later tijdstip vast te stellen. Dit doet zich voor wanneer de aanvrager verwickeld is in een echtscheidingsprocedure of indien er sprake is van een verlating. In *dat* geval kan gewacht worden met de vermogensvaststelling totdat de boedelscheiding een feit is. In de toekenningsbeschikking moet dan de mededeling worden opgenomen dat het vermogen na afwikkeling van de echtscheiding wordt vastgesteld en dat bij overschrijding van de toepasselijke vermogensgrens de teveel betaalde bijstand zal worden teruggevorderd (zie ook paragraaf B11.4 onderdeel 7 onder het kopje "Terugvordering op het aandeel uit de boedelscheiding"). Natuurlijk geldt dat de bijstand moet worden geweigerd indien bij de aanvraag duidelijk is dat het vermogen ruimschoots meer bedraagt dan de toepasselijke vermogensgrens en de aanvrager daar op dat moment al over kan beschikken. Als alternatief kan dan leenbijstand worden overwogen (zie ook paragraaf B9.3).

Voorbeeld

Annelies vraagt bijstand aan. Tijdens het intakegesprek blijkt dat Annelies gaat scheiden van haar man Kees. Annelies en Kees beschikken over een huis met een waarde van eur 150.000,-- waarop een hypotheek rust van eur 120.000,--. Daarnaast is er een spaarrekening met een saldo van eur 12.000,--. Afgesproken is dat Kees in het huis blijft wonen. Annelies kan over het volledige spaartegoed beschikken. De aanvraag om bijstand moet worden afgewezen. Nu Annelies kan beschikken over een vermogen dat ruim boven de voor haar geldende vermogensgrens ligt, is het niet nodig om de vermogenstoets uit te stellen tot na de afwikkeling van de echtscheiding. Indien er geen spaarrekening was geweest kon de aanvraag worden toegewezen met uitstel van de vermogenstoets.

Vermogen uit boedelscheiding t.b.v. woninginrichting

Als de belanghebbende na de boedelscheiding de beschikking krijgt over vermogen en dit deels wil aanwenden voor woninginrichting, dan gelden hiervoor de volgende uitgangspunten:

- in beginsel wordt slechts het bescheiden vermogen vrijgelaten;
- een extra vrijlating voor inrichtingskosten is mogelijk als uit een (onderhandse) akte duidelijk blijkt dat de belanghebbende geen of slechts gedeeltelijk inrichtingsgoederen heeft toegescheiden gekregen. De extra vrijlating bedraagt in alle gevallen - uitgaande van de helft en rekening houdend met een besteding van 1,5 maal de norm - 75% van de betreffende maximale totaalvergoeding voor woninginrichting (zie paragraaf

B7.17 onderdeel 4 "Duurzame gebruiksgoederen").

B021 Vaststellen vermogen bij overname cliënt uit andere gemeente

In deze richtlijn wordt aangegeven hoe het vermogen vastgesteld wordt bij vestiging in de gemeente van een belanghebbende die direct voorafgaand aan deze verhuizing in een andere gemeente reeds bijstand genoot.

Bij overname van een belanghebbende uit een andere gemeente dienen het vermogen en de toepasselijke vermogensgrens opnieuw te worden vastgesteld. De reden hiervoor is dat iedere gemeente een eigen verantwoordelijkheid heeft voor de bijstandsverlening en dat het eigen beleid inzake de vaststelling van het vermogen per gemeente kan verschillen. Verder kan er op grond van de domiciliebepalingen van artikel 40 lid 1 WWB gesteld worden dat er feitelijk sprake is van een nieuwe aanvraag.

Er zijn omstandigheden denkbaar op grond waarvan in een individueel geval kan worden afgeweken van bovenstaande beleidslijn. Dit is bijvoorbeeld aan de orde indien de belanghebbende beschikt over een vermogen groter dan het van toepassing zijnde bescheiden vermogen en deze "vermogensoverschrijding" is ontstaan door besparingen tijdens de bijstandsperiode in de vorige gemeente. Het is dan onbillijk en wellicht zelfs in strijd met het recht om geen rekening te houden met de wijze waarop het vermogen is ontstaan. Geadviseerd wordt om in dat geval af te zien van het (opnieuw) vaststellen van het vermogen en de vermogensvaststelling van de vorige gemeente over te nemen, inclusief de hoogte van de toepasselijke vermogensgrens.

Zie over overname van belanghebbenden uit andere gemeenten ook paragraaf B2.3 onderdeel 12.

B022 Vaststelling vermogen bij wijziging leefvorm

In deze richtlijn wordt de vermogensvaststelling aangegeven van belanghebbenden van wie de leefvorm wijzigt.

1. De hoogte van de vermogensgrens is gelijk aan de actuele vermogensgrens die geldt voor de nieuwe leefvorm van de belanghebbende (alleenstaande, alleenstaande ouder of gehuwden).
2. Stel het vermogen opnieuw vast (bezittingen minus schulden). Voorkom daarbij onbillijkheden en houd daarom in ieder geval rekening met het volgende:
 - Het deel van het vermogen dat is ontstaan tijdens de bijstandsperiode door ontvangen rente en besparingen dient gelet op de vrijlatingsbepalingen buiten beschouwing te blijven.
 - Bij alleenstaande ouders die alleenstaanden worden is onder omstandigheden het aanvaardbaar dat een deel van het vermogen wordt overgedragen aan de (niet meer ten laste komende) kinderen, die 18 jaar zijn geworden, waardoor het vermogen van de bijstandsgerechtigde alleenstaande lager wordt. Maak van deze mogelijkheid gebruik indien bij de oorspronkelijke vermogensvaststelling rekening is gehouden met vermogensbestanddelen van ten laste komende kinderen. De systematiek van de WWB schrijft dit immers voor als de kinderen tot het gezin behoren. Een redelijke wetstoepassing brengt echter met zich mee dat zodra de betreffende kinderen de leeftijd van 18 jaar

bereiken bij de vermogensvaststelling van de ouder niet langer rekening wordt gehouden met de vermogensbestanddelen van die kinderen. Dit is slechts dan anders indien er voorafgaande aan de bijstandsverlening een vermogensoverheveling heeft plaatsgevonden van de ouder naar de kinderen met als kennelijk doel om het recht op bijstand (langer) te waarborgen.

Voorbeeld:

Mevrouw Peters vraagt op 1 augustus 2008 bijstand aan. Op die dag wordt haar zoon Kees 14 jaar. Mevrouw Peters heeft een spaarrekening met € 4.000,-- . Het saldo van de spaarrekening van zoon Kees bedraagt € 2.500,--.

Mevrouw Peters krijgt een bijstandsuitkering naar de norm van een alleenstaande ouder. Haar vermogen wordt vastgesteld op € 6.500,-- (de som van de saldi op de beide spaarrekeningen).

Op 1 augustus 2012 wordt Kees 18 jaar. Mevrouw Peters wordt vanaf die datum aangemerkt als alleenstaande. De toepasselijke vermogensgrens wijzigt in de actuele vermogensgrens voor een alleenstaande: € 5.685,-- (bedrag geldt per 1 januari 2012). De banksaldi zijn nog steeds aanwezig dus de hoogte van vermogen blijft in beginsel gelijk, namelijk € 6.500,-- . Gevolg is dat er sprake is van een vermogenoverschot dat mevrouw Peters zou moeten interen. Echter, het is redelijk om het vermogen van mevrouw Peters te verlagen met € 2.500,-- . Dit bedrag komt immers toe aan zoon Kees, want het stond bij aanvang van de bijstandsverlening op zijn spaarrekening. Het vermogen van mevrouw Peters bedraagt daarom € 4.000,-- en blijft onder de (nieuwe) van toepassing zijnde vermogensgrens. Interen is nu niet nodig.

De motivatie voor bovenstaande regels luidt als volgt:

- De wetgever heeft bewust geen regels vastgesteld inzake de vaststelling van het vermogen bij wijziging van de leefvorm. In de Memorie van Antwoord geeft de minister aan dat het college een billijke oplossing moeten vinden.
- Ook indien er geen sprake is van een wijziging van de leefvorm gelden de actuele vermogensgrenzen.
- Bij wijziging van de leefvorm vindt tevens aanpassing van de norm algemene bijstand plaats.
- De Centrale Raad van Beroep heeft in het kader van de oude ABW bepaald dat bij een voor de toepassing van de oude ABW relevante wijziging in de omstandigheden het vrij te laten vermogen (lees: vermogensgrens) opnieuw moet worden vastgesteld (CRvB 25-09-1998, JABW 1998, 160). Nu de vermogensbepalingen op dit punt niet fundamenteel gewijzigd zijn, is het aannemelijk dat deze jurisprudentie ook geldt voor de WWB.
- Het bij wijziging van de leefvorm opnieuw vaststellen van het beginvermogen zorgt voor duidelijke en eenvoudige regelgeving.

B023 Beleid inzake korten voorlopige teruggave

In deze richtlijn wordt aangegeven hoe een teruggave of voorlopige teruggave van de belastingdienst in verband met de heffingskorting wordt gekort op de bijstandsuitkering.

Heffingskortingen worden tot de middelen gerekend die in mindering gebracht moeten worden op de bijstand. Dit geldt zowel voor de heffingskortingen die via de voorlopige teruggaaf lopen (zie CRvB 16-02-2010, nr. 07/6883 WWB) als de loonheffingskortingen. De heffingskortingen zijn dus een voorliggende voorziening.

De heffingskortingen kunnen slechts als inkomen worden gekort over de periode waarop recht op bijstand bestond (artikel 32 lid 1 onderdeel b WWB).

De loonheffingskortingen moeten door de werkgevers en uitkeringsinstanties met het loon worden verrekend. Deze kunnen worden beschouwd als loonbelasting. Hierdoor wordt er minder loonbelasting afgedragen, waardoor er een hoger netto loon ontstaat.

De volgende heffingskortingen moeten als middel worden aangemerkt en derhalve worden gekort op de uitkering:

- algemene heffingskorting
- algemene heffingskorting minst verdienende partner
- arbeidskorting
- alleenstaande ouderkorting
- het bedrag waarmee de alleenstaande ouderkorting wordt vermeerderd, bedoeld in artikel 8.15, derde lid, van de Wet inkomstenbelasting 2001
- inkomensafhankelijke combinatiekorting
- ouderenkorting
- alleenstaande ouderenkorting
- ouderschapsverlofkorting
- jonggehandicaptenkorting indien een belanghebbende jonger is dan 27 jaar

De jonggehandicapten korting is dus vrijgelaten en wordt niet tot de middelen van een belanghebbende gerekend (artikel 31 lid 2 onderdeel c WWB). Deze vrijlating is niet van toepassing ten aanzien van personen jonger dan 27 jaar (artikel 31 lid 5 WWB).

Indien de belanghebbende één van de heffingskortingen (via voorlopige teruggaaf of verrekening bij loon) niet ontvangt, maar wel recht heeft op de heffingskorting, moet het college deze heffingskortingen korten op de uitkering. Het zijn namelijk middelen waarover belanghebbende redelijkerwijs kan beschikken (artikel 31 lid 1 WWB).

Aan de belanghebbende dient (o.g.v. artikel 55 WWB) de verplichting te worden opgelegd om de heffingskorting aan te gaan vragen bij de Belastingdienst en een kopie van de voorlopige aanslag te overleggen.

Laat hij dit na, dan wordt het bedrag waarop hij recht heeft gekort. Het is tenslotte een middel waarover hij kan beschikken (artikel 31 lid 1 WWB). Tevens wordt dan een verlaging van de bijstand toegepast op grond van de Maatregelenverordening.

B024 Vrijlaten giften

In deze richtlijn wordt aangegeven in welke gevallen giften en smartengeld (lees: andere dan de in artikel 31 lid 2 onderdeel I WWB bedoelde vergoedingen voor materiële en immateriële schade) uit een oogpunt van bijstandsverlening verantwoord zijn, zodat deze vrijgelaten kunnen worden.

Er zal steeds individueel beoordeeld moeten worden in hoeverre een gift buiten beschouwing kan worden gelaten. Als het gaat om de hoogte van de gift, moet bezien worden of dit leidt tot een bestedingsniveau dat niet meer in overeenstemming is met hetgeen op bijstandsniveau gebruikelijk is (bijvoorbeeld wanneer de belanghebbende maandelijks een gift van eur 450,- ontvangt). Gaat het om de bestemming van de gift, dan zal bij een specifieke bestemming (bijvoorbeeld studiekosten of schulden) de vrijlating eerder in de rede liggen dan wanneer deze betrekking heeft op de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan (levensonderhoud).

B025 Spaarloon

In deze richtlijn wordt aangegeven op welke wijze rekening wordt gehouden met spaarloon bij de inkomens- en vermogenstoets.

In het kader van de bijstandsverlening wordt als volgt omgegaan met een spaarloonregeling:

- Bij de vermogensvaststelling bij aanvang van de bijstand wordt 66,55% van het geblokkeerde spaarloon als vermogen aangemerkt waarover de belanghebbende redelijkerwijs kan beschikken.
- Spaarloon dat tijdens de bijstandsverlening wordt gedeblokkeerd, wordt volledig vrijgelaten bij de inkomens- en vermogenstoets.
- ontvangen rente over spaarloon wordt vrijgelaten op grond van artikel 34 lid 2 onderdeel c WWB.
- Indien de belanghebbende algemene bijstand ontvangt ter aanvulling op zijn loon dan moet voor wat betreft de inkomstenkorting uitgegaan worden van het loon dat de belanghebbende zou ontvangen indien hij niet aan de spaarloonregeling zou deelnemen. Hiertoe dient hij een aparte loonspecificatie van zijn werkgever te overleggen. Indien de belanghebbende dit niet kan of wil, wordt van het spaarbedrag 66,55% wel, en 33,45% niet tot het inkomen gerekend (percentages gelden per 01-1-2010).
- Bij een aanvraag voor bijzondere bijstand wordt eveneens uitgegaan van het inkomen dat belanghebbende zou ontvangen indien hij niet aan de spaarloonregeling zou deelnemen.

B026 Ex-partner betaalt woonkosten

In deze richtlijn wordt aangegeven of in het geval dat een ander dan belanghebbende de woonlasten van de door belanghebbende bewoonde woning draagt het aldus verkregen woongenot aanmerkt als inkomen in natura.

Indien een ander dan belanghebbende de woonkosten betaalt, wordt hiermee op grond van artikel 33 lid 1 WWB bij de inkomsttoets geen rekening meer mee gehouden. In voorkomende gevallen is namelijk reeds op grond van artikel 27 WWB de bijstand lager vastgesteld (zie hiervoor hoofdstuk B6.6.4.3 en artikel 5 van de Toeslagenverordening).

B027 Waarde auto bij vermogensvaststelling

In deze richtlijn wordt aangegeven of een auto, al dan niet tot een bepaald bedrag, als algemeen gebruikelijk goed wordt aangemerkt. Daarbij kan tevens worden aangegeven hoe de waarde van een auto wordt vastgesteld.

Algemeen gebruikelijk

Op grond van artikel 34 lid 2 onderdeel a WWB worden niet alleen bezittingen in natura die, gelet op de omstandigheden van persoon en gezin, noodzakelijk zijn, niet als vermogen aangemerkt, maar ook bezittingen in natura die naar hun aard en waarde algemeen gebruikelijk zijn. Het college vindt:

- één auto of motor met een waarde tot maximaal € 2.000,-- algemeen gebruikelijk;
Indien de waarde meer bedraagt dan € 2.000,-- wordt de gehele waarde in aanmerking genomen als vermogen.
- caravans, al vanwege hun aard, niet algemeen gebruikelijk.

Indien een belanghebbende twee auto's in eigendom heeft met elk een waarde onder € 2.000,--, wordt de auto met de hoogste waarde onder de € 2.000,-- niet in aanmerking genomen voor de vaststelling van het vermogen en wordt de auto met de laagste waarde onder de € 2.000,-- wel in aanmerking genomen voor de vaststelling van het vermogen.

Waardevaststelling

Voor de vaststelling van de waarde van de auto's, motoren en caravans (inclusief btw) wordt in beginsel uitgegaan van de ANWB/BOVAG koerslijst voor de in aanmerking te nemen waarde in het economisch verkeer (artikel 34 lid 1 onderdeel a WWB).

De auto wordt gewaardeerd als volgt:

1. Gebruik de koerslijst van de ANWB/BOVAG. Deze is te vinden op internet op het volgende adres: http://www.anwb.nl/auto/koerslijst/uitvoering?autherk=fbl_subhome. Je kunt het voertuig opzoeken op basis van het kenteken, of op basis van de voertuiggegevens (merk/type/bouwjaar/bouwmaand).
2. Vul de gevraagde specificaties in.
3. Stel de waarde als volgt vast: er kan uitgegaan worden van het gemiddelde van een aantal van de

genoemde richtprijzen. Hierbij wordt een 4-tal richtprijzen aangegeven ("inkoop- of inruilprijs bij de dealer" – "verkoopprijs door Bovag autobedrijf met garantie" – "verkoop door merkdealer met garantie" – "aan/verkoop tussen particulieren")

Van auto's die wegens hun leeftijd (doorgaans 7 à 8 jaar of ouder) niet meer in deze koerslijsten zijn opgenomen, dient de waarde op een andere manier bepaald te worden. Bijvoorbeeld door vergelijking van diverse sites op internet (http://www.anwb.nl/auto/koerslijst/uitvoering?autherk=flbl_subhome; <http://www.gaspedaal.nl/>).

Informatie over kenteken

Via SUWInet kan nagegaan worden of een belanghebbende een kenteken (lees: auto, caravan, aanhangwagen, etc.) op zijn naam heeft staan.

Oldtimer

Vaststellen van de waarde van een oldtimer: wanneer sprake is van een auto ouder dan 25 jaar dient beoordeeld te worden wat de waarde is van de auto. Hiervoor kan de aanwezigheid van een afwijkende autoverzekering (polis is hiervoor noodzakelijk) een indicatie zijn. Tevens kan gebruik worden gemaakt van het internet om te bepalen of een auto wel of niet een oldtimer is, bijvoorbeeld via de sites:

<http://www.oldtimernederland.nl/> of <http://www.oldtimer.pagina.nl/>.

Bij een oldtimer dient de klant de waarde aan te tonen. Wanneer de klant zijn auto verzekerd heeft als oldtimer zal hij een taxatierapport kunnen overleggen, omdat de verzekeraar dit namelijk vereist. Wanneer er geen sprake is van een verzekering als oldtimer zal de klant zelf zorg moeten dragen voor een taxatierapport. Zolang er geen taxatierapport is, is het in beginsel niet mogelijk het vermogen (artikel 34 WWB) juist te kunnen vaststellen en dus ook niet mogelijk het (verdere) recht op bijstand te bepalen. Voor de kosten van een taxatierapport kan in beginsel geen bijzondere bijstand worden verstrekt (artikel 35 WWB). Afwijken is mogelijk. Een afwijking van de algemene regel (artikel 18 lid 1 WWB) zal uiteraard goed gemotiveerd plaats moeten vinden.

B028 Reservering uitvaartkosten bij vermogensvaststelling

In deze richtlijn wordt aangegeven in hoeverre bij de vermogensvaststelling rekening wordt gehouden met de waarde van verzekeringen en/of reserveringen voor begrafenis- of crematiekosten.

Reactie richtlijn B028

De richtlijn is herschreven en voor de vrijlating van het vermogen is aangesloten op de maximale vergoeding voor uitvaartkosten zoals opgenomen in richtlijn B075.

Voorstel nieuwe richtlijn B028

Omschrijving

In deze richtlijn wordt aangegeven in hoeverre bij de vermogensvaststelling rekening wordt gehouden met de waarde van verzekeringen en/of reserveringen voor begrafenis- of crematiekosten.

Een ieder wordt geacht een verzekering af te hebben gesloten voor de kosten van begravenis of crematie. Dit kan zowel een verzekering in natura zijn (bijvoorbeeld Dela) of een levensverzekering die in contanten uitkeert. De reserveringen, verzekering of anderszins, voor begravenis of crematie worden in beginsel vrijgelaten.

Let bij een levensverzekering op de volgende aspecten:

- de waarde mag niet bovenmatig hoog zijn (richtbedrag € 3.441,50);
- bij een hogere polis mag de bijstandsafhankelijkheid bij het afsluiten van de polis in ieder geval niet voorzienbaar zijn geweest;
- het tegoed wordt alleen bij overlijden uitgekeerd en is niet tussentijds opvraagbaar of afkoopbaar;
- als van een verzekering een bedrag in contanten is gereserveerd voor begraveniskosten, dan wordt dit alleen onder de volgende voorwaarden niet als vermogen aangemerkt:
 - het geld is uitsluitend bestemd voor de kosten van een uitvaart en mag niet tussentijds opvraagbaar zijn (staat op een aparte rekening);
 - het tegoed alleen bij overlijden kan worden opgenomen (er zal dus een gemachtigde zijn aangewezen die het geld kan opnemen).

Verplichtingen en afstemming

B029 Inschrijving bij uitzendbureaus

In deze richtlijn wordt aangegeven bij hoeveel uitzendbureaus een belanghebbende zich moet inschrijven om te kunnen voldoen aan de verplichting om naar vermogen algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen.

Hoofregel van beleid in deze is dat de belanghebbende zich bij diverse uitzendbureaus laat inschrijven. De individuele omstandigheden van de belanghebbende zijn bepalend voor het aantal uitzendbureaus waar hij zich moet laten inschrijven.

B030 Beleidsregels ontheffing arbeidsplicht

In deze richtlijn wordt aangegeven in welke gevallen gebruik wordt gemaakt van de bevoegdheid om belanghebbende tijdelijk ontheffing te verlenen van de arbeids- en/of reïntegratieverplichtingen.

In deze richtlijn komen de volgende onderdelen aan de orde:

1. Ontheffing in verband met zorgtaken voor kinderen tot 5 jaar;
2. Ontheffing in verband met mantelzorgtaken;
3. Ontheffing op medische of psychische gronden;
4. Ontheffing op grond van overige redenen.

Ad. 1 Ontheffing in verband met zorgtaken voor kinderen tot 5 jaar

Indien de combinatie van zorg en arbeid en/of de combinatie van zorg en re-integratieactiviteiten niet, dan wel niet volledig, mogelijk is voor alleenstaande ouders met kind(eren) tot 5 jaar kan tijdelijk, geheel of

gedeeltelijk ontheffing worden verleend van de verplichtingen zoals genoemd in artikel 9 lid 1 WWB of artikel 37 lid 1 IOAW/IOAZ.

Bij het besluit tot ontheffing zoals hier genoemd, neemt het college het bepaalde in artikel 9a WWB en artikel 38 IOAW/IOAZ in acht alsook het bepaalde in artikel 9 lid 4 WWB en artikel 37a lid 2 IOAW/IOAZ.

Ontheffing van de plicht tot arbeidsinschakeling duurt:

- a. indien de ontheffing, ingevolge artikel 9a lid 1 WWB of 38 IOAW/IOAZ, louter betrekking heeft op de verplichtingen zoals genoemd in artikel 9 lid 1 sub a WWB of artikel 37 lid 1 sub a-d IOAW/IOAZ, tot het moment dat het jongste kind de leeftijd van vijf jaar heeft bereikt met een maximum van 5 jaar;
- b. indien de ontheffing, naast de verplichtingen zoals genoemd artikel 9 lid 1 sub a WWB of artikel 37 lid 1 sub a-d IOAW/IOAZ, tevens één of meerdere re-integratieplichten omvat, maximaal één jaar voor wat betreft de ontheffing van de re-integratieplicht.

Op basis van een herbeoordeling kan het college besluiten om een ontheffing van de re-integratieplicht zoals genoemd in sub b, na afloop van de vastgestelde periode te verlengen.

Toelichting

Ingevolge artikel 9a lid 1 WWB gaat het, zoals gezegd, om ontheffing van de arbeidsplicht. De re-integratieplicht als zodanig blijft bestaan en het is aan het college om daartoe een plan van aanpak op te stellen (artikel 9a lid 7 WWB).

Deze re-integratieplicht omvat in ieder geval de scholingsplicht indien de betreffende ouder nog niet beschikt over een startkwalificatie (artikel 9a lid 10 WWB).

Ad. 2 Ontheffing in verband met mantelzorgtaken

Indien belanghebbende mantelzorg verleent, kan, ingevolge artikel 9 lid 2 WWB of artikel 37a lid 1 IOAW/IOAZ, tijdelijk, geheel of gedeeltelijk ontheffing worden verleend van de verplichtingen zoals genoemd in artikel 9 lid 1 WWB of artikel 37 lid 1 IOAW/IOAZ.

De mate van ontheffing zoals hier genoemd wordt gerelateerd aan de omvang van de mantelzorg. Het bestaan, de omvang en de duur van de mantelzorg dient te blijken uit een WMO-indicatiebesluit of een AWBZ-indicatiebesluit. Indien een indicatiebesluit niet voorhanden is dient een indicatiebesluit waaruit de noodzaak tot mantelzorgverlening blijkt alsnog te worden verkregen via medewerking van de verzorgde persoon. Ontheffing wordt slechts voor een door het college vast te stellen periode verleend, maximaal te bepalen op de duur zoals benoemd in het indicatiebesluit.

Op basis van een herbeoordeling kan het college besluiten een ontheffing na afloop van de vastgestelde periode te verlengen. Ook hiervoor gelden dan weer de regels zoals hierboven neergelegd.

Indien het college de verrichte mantelzorg niet in redelijke verhouding vindt staan tot de arbeids- en/of re-integratieplicht van betrokkene, kan het college besluiten de ontheffing ingevolge dit artikel niet te verlenen.

In dat geval dient het college zich wel te vergewissen van een voorhanden zijnde adequaat alternatief voor hulp bij het huishouden.

Ad. 3 Ontheffing op medische of psychische gronden

Indien belanghebbende kampt met medische of psychische beperkingen, kan, ingevolge artikel 9 lid 2 WWB of artikel 37a lid 1 IOAW/IOAZ, tijdelijk, geheel of gedeeltelijk ontheffing worden verleend van de verplichtingen zoals genoemd in artikel 9 lid 1 WWB of artikel 37 lid 1 IOAW/IOAZ.

Het bestaan, de omvang en de duur van de arbeidsongeschiktheid als hierboven bedoeld dient uit een medisch en/of arbeidsdeskundig onderzoek te blijken. Hiertoe kan advies gevraagd worden bij een onafhankelijke adviserende instantie. Ontheffing wordt slechts voor een door het college vast te stellen periode verleend, maximaal te bepalen op 36 maanden. Op basis van een herbeoordeling kan het college besluiten een ontheffing na afloop van de vastgestelde periode te verlengen.

Ad. 4 Ontheffing op grond van overige redenen

Het college kan in overige gevallen, met inachtneming van artikel 9 lid 2 WWB of artikel 37a lid 1 IOAW/IOAZ, bepalen dat aan de uitkeringsgerechtigde tijdelijk, geheel of gedeeltelijk, ontheffing wordt verleend van de verplichtingen zoals genoemd in artikel 9 lid 1 WWB of artikel 37 lid 1 IOAW/IOAZ. Dringende redenen voor die tijdelijke ontheffing, geheel of gedeeltelijk, worden aanwezig geacht indien re-integratie in redelijkheid niet mogelijk blijkt te zijn. Ontheffing van de plicht tot arbeidsinschakeling wordt slechts voor een door het college vast te stellen periode verleend, maximaal te bepalen op één jaar. Op basis van een herbeoordeling kan het college besluiten een ontheffing na afloop van de vastgestelde periode te verlengen.

Toelichting

Afhankelijk van de situatie van belanghebbende kan de ontheffing betrekking hebben op één of meer van de verplichtingen zoals benoemd in de artikelen. Indien daarvoor aanleiding bestaat kan het gaan om een volledige ontheffing van zowel de arbeidsplicht (artikel 9 lid 1 sub a WWB) als de re-integratieplicht (artikel 9 lid 1 sub b WWB). De keuze kan evenwel ook gemaakt worden dat belanghebbende een gedeeltelijke ontheffing krijgt, bijvoorbeeld vrijstelling van de verplichting om ingeschreven te staan als werkzoekende bij UWV en de sollicitatieplicht, maar wel de verplichting om een bepaalde scholing te volgen en af te ronden. Ook kan de ontheffing worden beperkt in duur / aantal uren per week. Kortom, het gaat om maatwerk.

B031 Betekenis "onverwijld uit eigen beweging" in artikel 17 lid 1 WWB

In deze richtlijn wordt aangegeven op welke wijze invulling gegeven wordt aan het begrip 'onverwijld uit eigen beweging' als bedoeld in artikel 17 lid 1 WWB en artikel 29 lid 1 Wet SUWI.

Bovenstaande omschrijving spreekt van "onverwijld uit eigen beweging". Hieronder wordt verstaan dat de belanghebbende de bedoelde inlichtingen onmiddellijk (binnen 5 werkdagen) doorgeeft middels inlevering van het wijzigingsformulier (in de hiervoor bestemde brievenbus, bij de receptie of aan de klantbegeleider).

Alle wijzigingen aangaande: woonsituatie, verblijfsvergunning, nationaliteit, vermogen, inkomen, werk en/of vrijwilligerswerk, studieaanvang, inschrijving UWV Werkbedrijf die zich voordoen bij de alleenstaande, alleenstaande ouder en/of gehuwden moeten doorgegeven worden.

De kaart 'meldingsplicht' is opgeborgen in de informatiemap welke aan iedere bijstandsgerechtigde is uitgereikt en hierop staat nog een keer aangegeven wat onmiddellijk gemeld moet worden binnen 5 werkdagen.

Het moet de belanghebbende voorts duidelijk zijn dat, zonder dat daar gericht naar gevraagd hoeft te worden, alle wijzigingen die van belang zijn voor het recht op uitkering door middel van dat formulier moeten worden doorgegeven.

B032 Belanghebbende beschikt niet meer over bewijsstukken

In deze richtlijn wordt aangegeven wanneer het belanghebbende niet verwijtbaar is de gevorderde bewijsstukken niet, niet tijdig of onvolledig te hebben verstrekt.

Wanneer de belanghebbende niet meer beschikt over bepaalde bewijsstukken (bijvoorbeeld bankafschriften) dan zal hij eerst voor eigen rekening (zie CRvB 06-07-1999, nr. 97/12345 ABW) moeten proberen om nieuwe exemplaren hiervan te verkrijgen. Alleen wanneer dit in het geheel niet mogelijk is of wanneer de hieraan verbonden kosten in geen verhouding staan tot het belang van de te verkrijgen gegevens voor de vaststelling van het recht op bijstand, kan het verkrijgen van nieuwe bewijsstukken achterwege blijven. De afdeling Werk & Inkomen kan dan proberen om de gegevens op een andere manier te verifiëren.

Dus:

Het niet, niet tijdig of onvolledig verstrekken van gevorderde bewijsstukken leidt alleen bij verwijtbaarheid tot:

- het buiten behandeling stellen van de aanvraag met in achtneming van artikel 4:5 Awb (zie paragraaf B2.1.8) of,
- het opschorten van de bijstand op grond van artikel 54 WWB (zie paragraaf B5.4.3.2).

Indien belanghebbende geen verwijt valt te maken, beoordeelt het college het recht op bijstand op basis van de beschikbare informatie.

B033 Periode te overleggen bankafschriften

In deze richtlijn wordt aangegeven over welke periode een belanghebbende geacht wordt om bankafschriften als bewijsmiddelen over te leggen.

Bij de aanvraag is de belanghebbende verplicht van alle bank-, giro-, krediet-, creditcard-, spaar-, internet- en effectenrekeningen (van alle gezinsleden) alle afschriften te overleggen die betrekking hebben op de periode van drie maanden of zes maanden (afhankelijk van het profiel) voorafgaande aan de datum van de

aanvraag. Bij een kort of uitgebreid administratief onderzoek geldt een periode van drie maanden voorafgaand aan het kort of uitgebreid administratief onderzoek.

Bij gerichte individuele fraude-onderzoeken kunnen deze periodes worden verlengd.

Voor een juist inzicht in de aanwezigheid van inkomsten en vermogen en ter verificatie van het saldo op een internet(spaar)rekening zijn er de volgende mogelijkheden:

- De belanghebbende kan een afdruk van de internetpagina met het saldo van zijn internetspaarrekening overleggen.
- De belanghebbende kan tijdens een gesprek worden gevraagd om via een computer die verbonden is met het internet de pagina met het saldo van zijn internetspaarrekening op te roepen.
- Het college kan bij de Belastingdienst een lijst opvragen van alle bankrekeningnummers die gekoppeld zijn aan een belanghebbende. Zo kan duidelijk worden of er al dan niet (internet)(spaar)rekeningen zijn verzwegen. De belastingdienst ontvangt van de banken namelijk jaarlijks per belastingplichtige een overzicht van de saldi op de bankrekeningen.

Het opvragen van gegevens over bankrekeningen bij de belastingdienst loopt via het Inlichtingenbureau.

- Indien er een vermoeden van fraude is, kan het college volledige inzage verlangen in de bankafschriften van de lopende rekeningen. De belanghebbende mag dan geen enkel gegeven onleesbaar maken. Aangezien stortingen en opnames meestal via de lopende rekeningen (moeten) verlopen, kan volledige inzage hierin aan het licht brengen of de belanghebbende een of meer internetspaarrekeningen heeft.
- Aan de uitkering wordt de voorwaarde verbonden gebruik te maken van de (gratis) standaardvoorziening in de fysieke verstrekking van bankafschriften. Vaak wordt in die standaard(basis)voorziening van de bank de mogelijkheid geboden eens per maand gratis bankafschriften te ontvangen. Dat de cliënt dergelijke fysieke stukken veelal niet wenst te ontvangen wil namelijk niet inhouden dat de gemeente deze vanuit een deugdelijke controle niet kan verlangen.

B034 Procedure inleveren maandelijks ROF/inkomstenverklaring

In deze richtlijn wordt de procedure aangegeven inzake het inleveren van het periodieke ROF/inkomstenverklaring dan wel inleveren van het mutatieformulier.

Sinds 1 september 2001 kent de gemeente Helmond niet langer het systeem van het maandelijks inleveren van het ROF.

De belanghebbende beschikt over een informatiemap met daarin opgenomen divers foldermateriaal, alsmede wijzigingsformulieren, een vakantief formulier, sollicitatieformulieren en een overzicht meldingsplicht.

Tweemaal per jaar wordt er een zogenaamd statusformulier naar de belanghebbende toegezonden met daarop vermeld de gegevens zoals deze bij de dienst bekend zijn. De belanghebbende(n) dient deze gegevens te controleren en voor akkoord te tekenen en deze tijdig (vóór de op het statusformulier vermelde

datum) weer in te leveren bij deze dienst. Indien het statusformulier niet tijdig wordt ingeleverd (of niet ondertekend retour is gezonden) wordt de uitkering opgeschort en wordt aan de belanghebbende(n) een hersteltermijn gegeven.

Alle wijzigingen die zich in de bestaande situatie voordoen dienen onmiddellijk – binnen 5 werkdagen - te worden doorgegeven middels het wijzigingsformulier. Het wijzigingsformulier moet worden ingeleverd in de hiervoor bestemde brievenbus, bij de receptie of rechtstreeks aan de casemanager. De belanghebbende ontvangt van deze dienst een blanco wijzigingsformulier retour. Indien de wijziging leidt tot een wijziging in de hoogte van zijn uitkering, krijgt hij via het bedrijfsbureau een nieuwe specificatie van zijn uitkering. Bij ongewijzigde omstandigheden ontvangt de belanghebbende geen maandelijkse uitkeringsspecificaties. De belanghebbende die maandelijks vaste inkomsten heeft, hoeft deze dienst enkel te informeren wanneer de hoogte van zijn inkomsten wijzigt. Indien de belanghebbende wisselende inkomsten heeft zal hij iedere maand een wijzigingsformulier dienen in te leveren.

In individuele gevallen kan besloten worden om aan de belanghebbende de verplichting op te leggen om maandelijks een wijzigingsformulier in te laten leveren. De casemanager dient zelf te controleren of deze verplichting wordt nagekomen.

Ter controle worden er maandelijks gegevens uitgewisseld met het inlichtingenbureau (belastingdienst, IBG, UVI's); wordt er informatie verkregen van de belastingdienst over de verstrekte heffingskortingen, wordt er maandelijks lijstwerk gekregen van GBA-mutaties (overlijden) en is er informatie beschikbaar van de ziektekostenverzekeraars.

Sollicitatieactiviteiten hoeven niet op het wijzigingsformulier te worden vermeld. De belanghebbende dient alle sollicitatieactiviteiten bij te houden op het daarvoor bestemde formulier en deze bij het heronderzoek in te leveren of eerder als de casemanager dit noodzakelijk acht.

B136 ROF of Mutatieformulier

In deze richtlijn wordt aangegeven of gebruik gemaakt wordt van een maandelijks ROF of van een Mutatieformulier voor de wijze waarop belanghebbende aan de inlichtingenplicht kan voldoen.

Wijzigingsformulier

Klanten leveren een wijzigingsformulier in als er veranderingen zijn te melden in de persoonlijke omstandigheden of de gezinssituatie (zie richtlijn B031).

Echter, klanten met wisselende inkomsten dienen elke maand een wijzigingsformulier in te leveren bij hun salarisspecificatie. Als klanten het wijzigingsformulier hebben ingestuurd, krijgen zij automatisch een nieuw formulier van hun klantbegeleider. Voor klanten met wisselende inkomsten gebeurt dat dus iedere maand. Voor klanten met vaste of wisselende inkomsten uit risicoberoepen dienen naast een wijzigingsformulier (bij wisselende inkomsten) en salarisspecificatie ook een maand urenstaat in te leveren waarop staat op welke dagen en tijdstippen zij hebben gewerkt.

Risicoberoepen zijn: taxi/buschauffeur, metaalarbeider, confectiearbeider, bouwvakker, horecamedewerker, koerier, automonteur, beroepen in het kader van lichamelijke verzorging (zoals bv. kapper, manicure, pedicure, schoonheidsspecialist, masseur).

B035 Categorieën die zijn vrijgesteld inleveren maandelijks ROF / inkomstenverklaring

In deze richtlijn worden categorieën van belanghebbenden aangewezen die zijn vrijgesteld van de verplichting om het maandelijks ROF in te leveren.

Zie richtlijn B031 en B136.

B036 Meldingsplicht vrijwilligerswerk

In deze richtlijn wordt aangegeven in welke gevallen en op welke wijze belanghebbende het verrichten van vrijwilligerswerk moet melden.

De belanghebbende dient zo spoedig mogelijk – binnen 5 werkdagen - op het daarvoor bestemde wijzigingsformulier kenbaar te maken dat hij vrijwilligerswerk heeft aanvaard of gaat aanvaarden.

B037 Duur aanvultermijn bij aanvraag op grond van artikel 4:5 lid 1 Awb

In deze richtlijn wordt aangegeven wat de duur is van de aanvultermijn bij een onvolledige aanvraag.

De aanvultermijn wordt bepaald aan de hand van de ingeleverde gegevens en al dan niet bijgevoegde bewijsstukken.

De aanvultermijn krachtens artikel 4:5 lid 1 Awb bedraagt in beginsel vijf werkdagen. Indien belanghebbende redelijkerwijs meer tijd nodig heeft, kan deze termijn langer worden vastgesteld. De maximale aanvultermijn bedraagt acht weken.

B038 Duur hersteltermijn tijdens bijstand

In deze richtlijn wordt aangegeven wat de duur is van de hersteltermijn bij opschorting van het recht op bijstand wegens schending van de inlichtingen- en/of medewerkingsplicht.

In het geval belanghebbende verwijtbaar de van belang zijnde gegevens niet, niet tijdig of niet volledig heeft verstrekt of anderszins onvoldoende medewerking verleent, schort het college het recht op uitkering op conform de procedure van artikel 54 WWB.

De termijn waarbinnen belanghebbende zijn verzuim kan herstellen bedraagt in beginsel vijf werkdagen. Indien belanghebbende redelijkerwijs meer tijd nodig heeft om het verzuim te herstellen wordt de termijn verlengd. De maximale hersteltermijn bedraagt acht weken.

B039 Beleidsregels huisbezoek

In deze richtlijn wordt aangegeven het beleid inzake het doen van huisbezoek.

Het college van burgemeester en wethouders,

Gelet op de artikelen 17 en 53a van de Wet werk en bijstand (WWB), de artikelen 13 en 14 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) en de artikelen 13 en 14 van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Wet werk en bijstand (WWB)

Besluit

Vast te stellen de gewijzigde invulling van richtlijn B039 Beleidsregel huisbezoek

Artikel I

Richtlijn B039 wordt als volgt ingevuld:

Hoofdstuk 1 Inleiding

In het kader van handhaving van een sociale zekerheidsregeling wordt onder andere het huisbezoek als middel gebruikt. Om hiervan een succes te maken, is het van belang de juiste (wettelijke) kaders voor een huisbezoek te schetsen en een beschrijving te geven van de eisen waaraan een huisbezoek moet voldoen.

Met een wijziging van wetgeving krijgen de uitvoeringsorganen in de sociale zekerheid meer mogelijkheden om de leefsituatie vast te stellen van mensen die een uitkering aanvragen of ontvangen. Daarbij gaat het vooral om de vraag of de aanvrager of de ontvanger van de bijstand samenwonend is of alleenstaand (ouder). De wet treedt per 1 januari 2013 in werking.

Daarnaast gaat het erom dat zowel nieuwe aanvragers als bestaande ontvangers van de bijstand aantonen dat ze op het GBA-adres wonen en dat ze de kosten van de huishouding niet met anderen delen (woningdelers). De wet gaat over de situatie dat er geen vermoeden van fraude is, maar onderzoek van de beschikbare gegevens geen duidelijkheid geeft over de leefsituatie: de leefvorm of de woonsituatie van de klant.

Aangewezen middel om dit te onderzoeken is een huisbezoek, omdat daarmee de gegeven informatie eenvoudig geverifieerd kan worden. De persoonlijke levenssfeer mag daarbij niet meer dan noodzakelijk worden aangetast.

De wetwijziging per 1 januari 2013 is een aanvulling op bestaande wetgeving. Is er in een bepaald geval sprake van gereede twijfel over de juistheid van de verstrekte gegevens over de leefsituatie, dan is het ook nu op grond van de huidige jurisprudentie al mogelijk om de aanvraag af te wijzen of de uitkering te beëindigen, als de aanvrager of de bijstandsontvanger niet meewerkt aan een huisbezoek.

Van een redelijke grond voor een huisbezoek is sprake indien in het individuele geval op basis van concrete objectieve feiten en omstandigheden redelijkerwijs kan worden getwijfeld aan de juistheid of de volledigheid van de door de belanghebbende verstrekte inlichtingen, voor zover deze gegevens van belang zijn voor het vaststellen van het recht op bijstand en niet op een voor betrokkene minder belastende wijze kunnen worden geverifieerd.

De in dit protocol beschreven werkwijze is van toepassing op alle huisbezoeken die in het kader van de WWB en andere sociale zekerheidsregelingen worden afgelegd door medewerkers van de afdeling Werk & Inkomen.

In het protocol wordt in Hoofdstuk 2 ingegaan op het algemeen kader verbonden aan een huisbezoek.

In het protocol wordt in Hoofdstuk 3 ingegaan op het juridisch kader.

In het protocol wordt in Hoofdstuk 4 ingegaan op de richtlijnen bij huisbezoeken.

Daar waar staat klant kan dit ook gelezen worden als belanghebbende of belanghebbenden.

Hoofdstuk 2 Algemeen

Wat is een huisbezoek?

Bij een huisbezoek komen medewerkers van afdeling Werk & Inkomen, namens het college van burgemeester en wethouders, bij de klant thuis.

In welke situaties kan het instrument huisbezoek ingezet worden?

In de volgende situaties kan een huisbezoek afgelegd worden.

1. Dienstverlening

Een huisbezoek kan worden afgelegd als onderdeel van dienstverlening. Dit is met name van belang in die gevallen waarin de klant door ziekte of gebrek niet in staat is zelf een bezoek te brengen aan het Werkplein voor het indienen van een aanvraag, het afnemen van een administratief onderzoek of het verstrekken van informatie.

Een dergelijk huisbezoek kan ook gebruikt worden om de sociale situatie van de klant in kaart te brengen.

Een dergelijk huisbezoek zal in de meeste gevallen op initiatief van de klant tot stand komen.

2. Controle

Een huisbezoek kan ook worden afgelegd als controlemiddel bij het voorkomen van misbruik van uitkeringsgelden. Een dergelijk huisbezoek kan ingezet worden bij een aanvraag om algemene en bijzondere bijstand maar kan ook worden ingezet bij een lopende uitkering, zowel algemene bijstand als

periodieke bijzondere bijstand.

Een dergelijk huisbezoek zal in de meeste gevallen op initiatief van het college tot stand komen.

Aangekondigd of onaangekondigd op huisbezoek

Een huisbezoek in het kader van de dienstverlening zal altijd aangekondigd, mondeling danwel schriftelijk, plaatsvinden.

Een huisbezoek in het kader van de controle kan zowel aangekondigd, mondeling of schriftelijk, of onaangekondigd plaatsvinden. In de meeste gevallen zal een huisbezoek in het kader van controle onaangekondigd plaatsvinden.

Wie gaan op huisbezoek?

Een huisbezoek in het kader van de dienstverlening wordt afgelegd door:

- twee klantmanagers.

Een huisbezoek in het kader van de controle wordt afgelegd door:

Aanvraagfase algemene bijstand:

- twee fraudepreventiemedewerkers of een combinatie van één fraudepreventiemedewerker en één handhaver van Cluster Handhaving Sociale Zekerheid

Aanvraagfase bijzondere bijstand:

- twee klantmanagers, in overleg kan hiervan worden afgeweken en kan een dergelijk huisbezoek worden afgelegd door één klantmanager en één fraudepreventiemedewerker of een combinatie van één fraudepreventiemedewerker en één handhaver van Cluster Handhaving Sociale Zekerheid

Lopende uitkeringen zowel algemene bijstand als periodieke bijzondere bijstand in combinatie met een handhavingsonderzoek:

- twee handhavers van Cluster Handhaving Sociale Zekerheid of een combinatie van één handhaver van Cluster Handhaving Sociale Zekerheid en één fraudepreventiemedewerker

In alle overige gevallen wordt geen huisbezoek afgelegd tenzij hiervoor aanleiding is. De betreffende medewerker consulteert dan eerst Cluster Handhaving Sociale Zekerheid.

Geen huisbezoek bij een lopend handhavingsonderzoek

Wanneer een klant wordt onderzocht door Cluster Handhaving Sociale Zekerheid wordt alleen na overleg met Cluster Handhaving Sociale Zekerheid een huisbezoek afgelegd in het kader van de dienstverlening of aanvraag bijzondere bijstand. Deze werkwijze wordt gehanteerd om lopende handhavingsonderzoeken niet te ondermijnen.

Geen huisbezoek in het kader van verzuimcontrole

Wanneer een klant zijn, met of namens het college gemaakte, reïntegratieafspraken, niet nakomt, kan verzuimcontrole worden ingezet. Verzuimcontrole is vaak een faciliteit welke wordt aangeboden door een reïntegratiepartner binnen een trajectplan. Omdat verzuimcontrole aan de voordeur van de klant afgehandeld kan worden, is een huisbezoek daarom niet noodzakelijk en ook niet gewenst. Dit bezien vanuit het oogpunt van alle randvoorwaarden welke aan een huisbezoek zijn verbonden.

Indien blijkt dat een klant zijn reïntegratieafspraken niet of nauwelijks nakomt, consulteert de klantmanager het Cluster Handhaving Sociale Zekerheid voor het opboeken van een handhavingsonderzoek. De klantmanager gaat derhalve niet zelfstandig of met een collega klantmanager zelf op onderzoek uit maar laat dit over aan de expertise van Cluster Handhaving Sociale Zekerheid.

Grenzen huisbezoek

Het huisbezoek is één van de in aanmerking komende controlemiddelen. Voor al het overheidshandelen geldt dat het evenredig moet zijn in relatie tot de gestelde doelen. Dit geldt dus ook voor het huisbezoek als controlemiddel. Dit betekent dat er een algemeen verband moet bestaan tussen de aard van de te onderzoeken gegevens en de wijze waarop het onderzoek plaatsvindt.

Informed consent

Voor het binnentreden van de woning moet toestemming op basis van informed consent verleend zijn. Dit houdt in dat de toestemming gebaseerd moet zijn op volledige en juiste informatie over de reden en doel van het huisbezoek en de gevolgen van weigering mee te werken.

De bewijslast ten aanzien van het informed consent ligt bij het college. Daarom wordt iedere toestemming voor een huisbezoek of weigering ter plaatse schriftelijke vastgelegd.

Ook tijdens het huisbezoek zal steeds sprake moeten zijn van informed consent. Dit speelt vooral wanneer tijdens het huisbezoek verdere inbreuken op de privacy noodzakelijk zijn. Te denken valt hierbij aan het bekijken van de verschillende ruimtes, maar ook eventuele kasten en laden.

Huisbezoek met redelijke grond

Van een redelijke grond voor een huisbezoek is sprake indien in het individuele geval op basis van concrete objectieve feiten en omstandigheden redelijkerwijs kan worden getwijfeld aan de juistheid of de volledigheid van de door de klant verstrekte inlichtingen, voor zover deze gegevens van belang zijn voor het vaststellen van het recht op bijstand en niet op een voor betrokkene minder belastende wijze kunnen worden geverifieerd.

De weigering om mee te werken betekent dat een aanvraag wordt afgewezen of de uitkering wordt beëindigd en eventueel ingetrokken.

Huisbezoek zonder redelijke grond

Met de wetswijziging per 1 januari 2013 wordt bereikt dat de eis van gereede twijfel aan de juistheid van de door de klant verstrekte informatie niet meer vereist is om rechtsgevolgen te kunnen verbinden aan de

weigering van de klant mee te werken aan een huisbezoek. Hiervoor wordt aangesloten bij de inlichtingenplicht van de klant. Dat geldt als er na verificatie van de beschikbare informatie toch onduidelijkheid blijft bestaan, de klant vervolgens een huisbezoek weigert en ook niet op een andere manier aantoont dat zijn leefsituatie is zoals door hem is aangegeven. Dit is van belang in verband met artikel 8 EVRM: het ingezette middel (huisbezoek) moet noodzakelijk en proportioneel zijn voor het doel (vaststellen leefsituatie) en het doel moet niet op een andere manier kunnen worden bereikt (subsidiariteitsbeginsel). Alleen als de klant niet op een andere manier zijn leefsituatie aannemelijk maakt of kan maken, mag er een huisbezoek worden afgelegd.

Aanbod tot huisbezoek

Omdat het niet haalbaar is voor de uitvoering om bij elke aanvraag en elke lopende uitkering een huisbezoek af te leggen, is in de wet niet opgenomen dat de klant bij elke aanvraag moet aantonen dat hij alleenstaande (ouder) is. Het college is dus niet verplicht om een huisbezoek aan te bieden, maar heeft wel de mogelijkheid om dat te doen.

Er zijn situaties waarin het college de leefsituatie niet kan vaststellen op basis van de door de klant geleverde informatie en andere gegevens die via bestandsvergelijking en derdenonderzoek zijn verkregen. In dat geval kan de gemeente de klant de gelegenheid bieden alsnog zijn leefsituatie aan te tonen. Daartoe wordt het aanbod tot huisbezoek gedaan. Voor deze term is bewust gekozen omdat de klant zelf een keuze maakt. De klant is namelijk niet verplicht zijn leefsituatie via een huisbezoek aan te tonen. Hij kan ook op een andere manier aantonen dat hij alleenstaande (ouder) is, op zijn GBA adres woont of woningdeler is. In de praktijk komt het erop neer dat het college eerst de gegevens van de klant verifieert aan de hand van de al beschikbare informatie. Als daaruit blijkt dat de gegevens kloppen, maar toch onvoldoende duidelijkheid bieden, kan een huisbezoek worden aangeboden. Het college motiveert daarbij waarom het huisbezoek noodzakelijk is en geeft de klant eerst de gelegenheid zijn leefsituatie op een andere manier aan te tonen.

Voor de uitkering van de klant heeft dit pas consequenties als hij het huisbezoek weigert en zijn leefsituatie ook niet op een andere manier kan aantonen. Ook de klant die geweigerd heeft mee te werken aan een huisbezoek, kan daarop terugkomen door alsnog mee te werken. In dat geval zijn er geen gevolgen voor de bijstand, zolang deze nog niet is uitgekeerd.

Herziening

De gevolgen als de klant zijn situatie niet aantoont of niet meewerkt aan het huisbezoek verschillen al naar gelang de klant de woonsituatie of de leefvorm moet aantonen, te weten:

-Toont de klant niet aan waar hij feitelijk woont, dan bestaat er geen recht op uitkering. Een onderzoek naar de leefvorm komt dan niet aan bod.

-Toont de klant niet aan dat hij alleenstaande (ouder) is, dan krijgt hij maar de helft van de gezinsnorm (Is duidelijk dat de klant een gezamenlijke huishouding voert of niet duurzaam gescheiden leeft, heeft hij helemaal geen zelfstandig recht op bijstand. Aan de orde is dan beëindiging en zonodig intrekking van de bijstand of afwijzing van de aanvraag). Bovendien wordt de alleenstaande ouder met een kind tot 5 jaar niet langer vrijgesteld van de sollicitatieplicht.

-De klant die niet aantoont dat hij geen woningdeler is, ontvangt niet de maximale toeslag.

Wanneer de klant niet door middel van een huisbezoek zijn feitelijke woonsituatie aantoont, wordt de betaling van de bijstand eerst opgeschort. Heeft de klant nog niet het aanbod ontvangen om op een andere wijze aan te tonen dat zijn feitelijke woonadres overeenkomt met het verstrekte adres, dan moet dit nog voor een eventuele opschorting gebeuren. De opschorting van de bijstand eindigt indien de klant op andere wijze kan aantonen, dat het feitelijke woonadres en het opgegeven adres wel met elkaar overeenstemmen.

Indien een huisbezoek wordt afgelegd zonder redelijk grond in een situatie anders dan het vaststellen van de leefsituatie kan aan het weigeren van toestemming geen rechtsgevolg worden verbonden in de vorm van het afwijzen van een uitkeringsaanvraag of beëindigen van de uitkering.

Tijdens het huisbezoek ontstaat alsnog een redelijke grond

Indien tijdens een aangevraagd huisbezoek zonder redelijke grond een redelijke grond voor het huisbezoek ontstaat en een klant weigert mee te werken aan de voortzetting ervan, wordt hem duidelijk gemaakt dat zijn weigering - anders dan bij de aanvang van het huisbezoek - nu andere gevolgen kan hebben voor het recht op bijstand. Dit wordt ter plaatse schriftelijk vastgelegd doormiddel van het formulier toestemming huisbezoek. Indien de klant vervolgens zijn medewerking weigert, kunnen daaraan direct gevolgen voor het recht op bijstand worden verbonden.

Intrekken toestemming tijdens huisbezoek

Een met toestemming aangevraagd huisbezoek kan niet rechtmatig worden voortgezet indien de klant tijdens dat huisbezoek zijn toestemming intrekt.

Géén hersteltermijn bij het weigeren van een huisbezoek met redelijke grond

Bij het weigeren van een huisbezoek hoeft géén hersteltermijn gegeven te worden omdat een hersteltermijn de klant in de gelegenheid zou stellen de situatie aan te passen aan de door hem gewenste.

Indien een klant een aanbod tot huisbezoek weigert, wordt de procedure bewandeld zoals opgenomen in de wet.

Onrechtmatig verkregen bewijs

Als er sprake is van een niet gerechtvaardigde inbreuk op de persoonlijke levenssfeer, zijn de tijdens het huisbezoek aan het licht gekomen gegevens onrechtmatig verkregen bewijs. Het gebruik daarvan is ontoelaatbaar en de resultaten van het huisbezoek zullen bij de beoordeling van (de voortzetting van) het recht op bijstand dan ook buiten beschouwing worden gelaten.

De omstandigheid dat een huisbezoek onrechtmatig is bevonden, brengt in beginsel niet mee dat de bevindingen uit een nader onderzoek niet mogen worden gebruikt bij de beoordeling van het recht op bijstand. Geen rechtsregel of algemeen rechtsbeginsel verzet zich ertegen dat na een onrechtmatig bevonden huisbezoek een dergelijk nader onderzoek wordt ingesteld.

Hoofdstuk 3 Juridisch kader

Het afleggen van een huisbezoek betekent een ingrijpende inbreuk op de privacy van de klant. Daarom heeft de wetgever in verschillende wetten bepalingen opgenomen ter bescherming van die privacy van de klant. Het gaat ondermeer om het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en de fundamentele vrijheden (EVRM), de Grondwet, en de Algemene wet op het binnentreden (Awob). De belangrijkste artikelen zijn opgenomen in dit hoofdstuk.

De artikelen 17 en 53a van de WWB, de artikelen 13 en 14 van de IOAW en de artikelen 13 en 14 van de IOAZ vormen de grondslag voor de huisbezoeken.

Artikel 8 EVRM - Recht op eerbiediging van privé, familie- en gezinsleven

1. Een ieder heeft recht op respect voor zijn privé leven, zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn correspondentie.
2. Geen inmenging van enig openbaar gezag is toegestaan in de uitoefening van dit recht, dan voor zover bij de wet is voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk is in het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen.

Artikel 10 Grondwet - Eerbiediging en bescherming persoonlijke levenssfeer

1. Ieder heeft, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen, recht op eerbiediging van zijn persoonlijke levenssfeer.
2. De wet stelt regels ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met het vastleggen en verstrekken van persoonsgegevens.
3. De wet stelt regels inzake de aanspraken van personen op kennisneming van over hen vastgelegde gegevens en van het gebruik dat daarvan wordt gemaakt, alsmede op verbetering van zodanige gegevens.

Artikel 12 Grondwet - Binnentreden woningen

1. Het binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner is alleen geoorloofd in de gevallen bij of krachtens de wet bepaald, door hen die daartoe bij of krachtens de wet zijn aangewezen.
2. Voor het binnentreden overeenkomstig het eerste lid zijn voorafgaande legitimatie en mededeling van het doel van het binnentreden vereist, behoudens bij de wet gestelde uitzonderingen.
3. Aan de bewoner wordt zo spoedig mogelijk een schriftelijk verslag van het binnentreden verstrekt.

Artikel 1 Awob - Legitimatieplicht

1. Degene die bij of krachtens de wet belast is met de opsporing van strafbare feiten of enig ander onderzoek, met de uitvoering van een wettelijk voorschrift of met het toezicht op de naleving daarvan, dan wel een bevoegdheid tot vrijheidsbeneming uitoefent, en uit dien hoofde in een woning

binnentreedt, is verplicht zich voorafgaand te legitimeren en mededeling te doen van het doel van het binnentreden. Indien twee of meer personen voor hetzelfde doel in een woning binnentreden, rusten deze verplichtingen slechts op degene die bij het binnentreden de leiding heeft.

2. Indien de naleving van de in het eerste lid bedoelde verplichtingen naar redelijke verwachting ernstig en onmiddellijk gevaar oplevert voor de veiligheid van personen of goederen, feitelijk onmogelijk is dan wel naar redelijke verwachting de strafvordering schaadt ten aanzien van misdrijven waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten, gelden deze verplichtingen slechts voor zover de naleving daarvan in die omstandigheden kan worden gevegd.
3. Een persoon in dienst van een bestuursorgaan die zich ingevolge het eerste lid legitimeert, toont een legitimatiebewijs dat is uitgegeven door of in opdracht van dat bestuursorgaan.
Het legitimatiebewijs bevat een foto van de houder en vermeldt diens naam en hoedanigheid. Indien de veiligheid van de houder van het legitimatiebewijs vordert dat zijn identiteit verborgen blijft, kan in plaats van zijn naam zijn nummer worden vermeld.
4. De persoon, bedoeld in het eerste lid, die met toestemming van de bewoner wenst binnen te treden, vraagt voorafgaand aan het binnentreden diens toestemming. De toestemming moet blijken aan degene die wenst binnen te treden.

Artikel 370 Wetboek van Strafrecht - Onrechtmatige binnentreding

1. De ambtenaar die, met overschrijding van zijn bevoegdheid of zonder inachtneming van de bij de wet bepaalde vormen, in de woning of het besloten lokaal of erf, bij een ander in gebruik, diens ondanks binnentreedt of, wederrechtelijk aldaar vertoevende, zich niet op de vordering van of vanwege de rechthebbende aanstonds verwijdt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie.

Woning

In de Awob staan een aantal voorwaarden die in acht moeten worden genomen wanneer een woning wordt betreden, o.a. legitimatie, doel van komst mededelen en toestemming vragen voor het binnentreden. Hierover dient expliciet gerapporteerd te worden. De grondwet of andere wetten geven geen definitie van het begrip woning. Bij de totstandkoming van de wet Awob werd een woning omschreven als een van de buitenwereld afgesloten plaats waar iemand zijn privaat huiselijk leven leidt of pleegt te leiden, alsmede alle ter beschikking en ten gebruik van de bewoner staande besloten ruimten die binnenshuis gemeenschap hebben met de woning, zonder dat daarvoor andermans gebied behoeft te worden betreden.

Bij een woning denkt men in eerste instantie aan een eengezinswoning, flat of etagewoning. Daarnaast kunnen onder deze omschrijving ook woonwagens, caravans of kajuiten op binnenvaartschepen, hotelkamers, kelders en inpandige garages vallen. Deze plaatsen moeten derhalve als woning in gebruik zijn.

Kamerbewoner

In een woning kunnen ook meerdere woningen zijn. Deze situatie doet zich voor wanneer de hoofdbewoner 1 of meerdere kamers verhuurd heeft.

De hoofdbewoner heeft dan geen zeggenschap meer over de kamer die hij aan ander verhuurt. De betreffende kamer kan dan alleen betreden worden met toestemming van de kamerbewoner. De kamer wordt namelijk gezien als een woning van de (onder)huurder en in zo'n situatie geldt dan voor controleambtenaren en bijstandsconsulenten dat zij zich eerst legitimeren, mededeling doen van het doel en toestemming vragen om de kamer te mogen betreden.

Bewoner van de woning

Voor het betreden van een woning wordt toestemming gevraagd aan de bewoner.

Wie wordt als bewoner aangemerkt?

Ieder lid van het gezin of andere samenlevingsvorm, ongeacht leeftijd, wordt als bewoner aangemerkt en kan toestemming verlenen om de woning te betreden. Het is wel van belang dat van het gezinslid inzicht mag worden verwacht in de situatie. Van bijvoorbeeld een minderjarig kind of een geestelijk beperkt gezinslid mag dit niet worden verwacht. Het kan voorkomen dat de ene partner wel toestemming verleent voor het betreden van de woning en de andere partner het binnentreden weigert. In zo'n situatie prevaleert het verbod boven de toestemming. Men moet er dan vanuit gaan dat geen toestemming tot het betreden van de woning is verkregen.

Hoofdstuk 4 Richtlijnen bij huisbezoeken

Bij de uitvoering van een huisbezoek worden op basis van het in het vorig hoofdstuk beschreven juridisch kader, de volgende richtlijnen gehanteerd:

Algemeen

Het huisbezoek wordt in principe uitgevoerd gedurende kantooruren (7.30 uur-19.00 uur).

Geef aan collega's op de afdeling door bij wie en op welk adres het huisbezoek wordt afgelegd. Neem een mobiele telefoon mee en geef door op welk(e) telefoonnummer(s) je collega en jezelf bereikbaar zijn.

Verdeel vooraf aan het huisbezoek de taken. Wie doet het woord en wie noteert de bevindingen en reacties tijdens het huisbezoek?

Spreek je de klant vooraf aan het huisbezoek, laat de klant dan een beschrijving geven van zijn woning of kamer.

Neem pen en papier mee en het Formulier toestemming huisbezoek en Verslag huisbezoek.

Parkeer je vervoermiddel uit het zicht.

Voorafgaand aan het binnentreden

- Voorafgaand aan het binnentreden, legitimeert minimaal één medewerker zich met een daarvoor bestemd legitimatiebewijs.
- Voorafgaand aan het binnentreden wordt de identiteit (indien onduidelijk) geverifieerd van de belanghebbende(n) en vastgelegd.
- Voorafgaand aan het binnentreden wordt melding gemaakt van het doel en de reden voor het huisbezoek, wordt toestemming gevraagd voor het binnentreden en worden de gevolgen van weigering mee te werken aan het huisbezoek uitgelegd.
- Als de klant toestemming verleent, wordt hem verzocht een formulier van toestemming te ondertekenen. Indien de belanghebbende niet wil tekenen wordt dit aangemerkt als niet meewerken aan een huisbezoek en wordt géén huisbezoek afgelegd. De medewerkers zullen hierover ambtshalve melding maken op het formulier.
- Als de klant geen toestemming verleent, wordt dit aangemerkt als niet meewerken aan een huisbezoek en wordt géén huisbezoek afgelegd. De klant wordt verzocht een formulier van geen toestemming te ondertekenen. Indien de klant niet wil tekenen, zullen de medewerkers hierover ambtshalve melding maken op het formulier.
- Er wordt aan de klant die weigert mee te werken aan een huisbezoek met redelijke grond géén hersteltermijn geboden. Indien een aanbod tot huisbezoek wordt geweigerd zal de procedure worden bewandeld zoals opgenomen in de wet.

Het huisbezoek zelf

- Een rondleiding door de woning van de klant voor het vaststellen van de rechtmatigheid van de uitkering, is alleen toegestaan met de uitdrukkelijke toestemming van de klant en in diens aanwezigheid en beperkt zich tot de voor het onderzoek relevante ruimten.
- Het is niet geoorloofd op eigen initiatief deuren, kasten en laden te openen of papieren door te nemen. Deze worden uitsluitend door de klant zelf geopend en worden pas na voorafgaande toestemming van klant bekeken.
- Beeldmateriaal (bv:(digitale)foto's) mag enkel geproduceerd worden met toestemming van de klant. Toestemming zal schriftelijk worden vastgelegd in het verslag huisbezoek.
- De medewerkers stellen zich tegenover de klant correct, zakelijk en zorgvuldig op.
- Een verslag huisbezoek wordt op schrift gesteld. Hierin worden de bevindingen van het huisbezoek genoteerd. Dit verslag wordt gedagtekend en ondertekend door de klant en de medewerkers. Voordat dit verslag wordt ondertekend leest een van de medewerkers de bevindingen voor en wordt de klant de gelegenheid geboden het verslag te lezen. De klant heeft het recht wijzigingen in het verslag te laten aanbrengen. Door omstandigheden kan het mogelijk zijn dat niet direct een verslag huisbezoek aan de klant kan worden voorgelegd om eventueel correcties in het verslag te laten aanbrengen. In dergelijke gevallen kan de klant worden uitgenodigd en/of wordt het een en ander schriftelijk afgehandeld. Indien de klant het verslag huisbezoek niet wil tekenen, zullen de medewerkers hierover ambtshalve melding

maken op het verslag.

Verklaringen

Een verklaring wordt op schrift gesteld. Deze verklaring wordt gedagtekend en ondertekend door de klant en de medewerkers. Voordat de verklaring wordt ondertekend leest een van de medewerkers de verklaring voor en wordt de klant de gelegenheid geboden de verklaring te lezen. De klant heeft het recht wijzigingen in de verklaring te laten aanbrengen. Indien het vorenstaande niet mogelijk is om ter plaatse te verrichten dan zal de klant een uitnodiging ontvangen om alsnog binnen 5 werkdagen het vorenstaande te verrichten eventueel kan dit ook schriftelijk gerealiseerd worden.

Na afloop van het huisbezoek

- Na afloop van het huisbezoek laten de medewerkers bij de klant een visitekaartje achter met daarop naam, functie en contactgegevens.
- Bij onduidelijkheden of onzekerheden kan de klant nog een uitnodiging krijgen voor een nader gesprek op het werkplein.

Veiligheid

Bij het afleggen van een huisbezoek staat de veiligheid van de medewerkers voorop. Als de situatie dreigt te escaleren en pogingen om de situatie te normaliseren niet blijken te helpen, wordt de woning zo snel mogelijk verlaten. Op deze situaties is het Agressieprotocol van toepassing.

Rapportage

Na het afleggen van een huisbezoek wordt altijd een rapportage opgesteld door de medewerker. De rapportage zal moeten aanvangen met een duidelijke omschrijving van de reden voor respectievelijk de noodzaak tot het huisbezoek.

Bij het rapport wordt in ieder geval toegevoegd als aparte bijlage:

1. toestemming/weigering huisbezoek of aanbod;
2. verslag huisbezoek;
3. GBA-uitdraai van bezocht adres;
4. afgelegde verklaringen;

Over het huisbezoek zelf wordt dezelfde dag of de volgende werkdag een rapport van bevindingen worden opgemaakt. Hierin wordt duidelijk aangegeven welke ruimten zijn gezien en wat mogelijk is opgevallen. Het rapport is zakelijk en objectief, zonder speculaties of waardeoordelen. De bevindingen zijn gebaseerd op waarnemingen van feiten, niet op veronderstellingen. De resultaten van het onderzoek worden duidelijk en logisch in het rapport opgenomen. Deze resultaten moeten op hun beurt voldoende onderbouwing voor de beslissingen leveren.

Het rapport moet voorzien zijn van de datum van het opmaken en de handtekening van beide medewerkers welke aanwezig waren tijdens het huisbezoek.

Het rapport maakt deel uit van het dossier van de belanghebbende en kan dus indien gewenst door de belanghebbende worden ingezien. Inzage in het dossier kan worden geweigerd bij een lopend handhavingsonderzoek.

Beschikking

Afhankelijk van de situatie waarin het huisbezoek heeft plaatsgevonden kan de klant een besluit met daarin opgenomen de consequenties van het recht op bijstand n.a.v. het huisbezoek ontvangen.

B040 Personen zonder identiteitsbewijs

In deze richtlijn wordt aangegeven het beleid ten aanzien van personen zonder identiteitsbewijs.

De belanghebbende die bij de aanvraag van bijstand niet beschikt over een (geldig) identiteitsbewijs zal zelf en voor eigen rekening een dergelijk document opnieuw moeten aanvragen.

Met inachtneming van artikel 4:5 lid 1 Awb wordt een hersteltermijn (zie ook paragraaf B5.4) gegeven waarbinnen hij alsnog een identiteitsbewijs kan overleggen.

In uitzonderlijke gevallen kan bij wijze van voorschot op grond van artikel 52 WWB leenbijstand worden verstrekt (zie ook paragraaf B10.4).

Zo mogelijk wordt het benodigde bedrag direct aan de betrokken instantie betaald (bijvoorbeeld de Stadswinkel).

B041 Personen zonder geldig identiteitsbewijs

In deze richtlijn wordt aangegeven het beleid ten aanzien van verlopen identiteitsbewijzen.

Bij een vervolcontact met personen met de Nederlandse nationaliteit hoeft, ingevolge jurisprudentie, niet steeds een geldig identiteitsbewijs te worden verlangd, ook niet wanneer het bij de aanvraag gekopieerde bewijs inmiddels is verlopen. Wanneer de identiteit eenmaal is vastgesteld, en zolang deze onomstotelijk vaststaat, is niet bij ieder volgend contact weer een geldig identiteitsbewijs nodig.

Bij personen met een andere dan de Nederlandse nationaliteit is, in verband met mogelijke wijzigingen, wél altijd een geldig identiteitsbewijs nodig.

B042 Uitleg budgetteringsplicht artikel 57 WWB

In deze richtlijn wordt aangegeven hoe om te gaan met de budgetteringsplicht.

Het college legt een budgetteringsplicht op, indien er bij belanghebbende sprake is van (problematische) schulden waardoor de betaling van de maandelijkse vaste lasten in het gedrang komt.

De budgetteringsplicht wordt op een minder formele wijze toegepast door artikel 57 onderdeel a WWB ruim uit te leggen en de formele handeling van het ondertekenen van een machtiging door de belanghebbende achterwege te laten.

Zodra de budgetteringsverplichting door middel van een beschikking is opgelegd, gaat het college direct over tot rechtstreekse betaling van de maandelijkse huur- en energierekeningen van de belanghebbende aan de desbetreffende schuldeisers door middel van inhoudingen op de uitkering. Alleen wanneer de belanghebbende hier bezwaar tegen maakt, zal de formele weg bewandeld moeten worden door de belanghebbende een machtiging te laten ondertekenen.

B043 Gevallen waarin wordt afgezien van een verlaging

In deze richtlijn wordt aangegeven in welke gevallen afgezien wordt van een verlaging krachtens de afstemmingsverordening.

Verlagingen worden toegepast volgens de Maatregelenverordening Wet werk en bijstand gemeente Helmond.

In het geval van een evident duidelijke afwezigheid van verwijtbaarheid van het betreffende gedrag van belanghebbende wordt van een verlaging afgezien.

Een andere reden om af te zien van het opleggen van een maatregel is wanneer de gedraging te lang geleden heeft plaatsgevonden (verjaring). Omwille van de effectiviteit ("lik op stuk") is het nodig dat een maatregel spoedig nadat de gedraging heeft plaatsgehad, wordt opgelegd. Om deze reden worden geen maatregelen opgelegd voor gedragingen die langer dan één jaar geleden hebben plaatsgevonden.

Voor gedragingen die een schending van de informatieplicht inhouden en als gevolg waarvan ten onrechte bijstand is verleend of een te hoog bedrag aan bijstand is verleend, wordt geen maatregel opgelegd na verloop van vijf jaren nadat de betreffende gedraging heeft plaatsgevonden.

Van het opleggen van een maatregel wordt afgezien indien daarvoor dringende redenen aanwezig zijn. Wat dringende redenen zijn, is afhankelijk van de concrete situatie. Hierbij zij opgemerkt dat ernstige financiële gevolgen geen reden zijn om van een verlaging af te zien, aangezien dit inherent is aan het verlagen van een bijstandsuitkering (CRvB 01-04-2003, nr.00/5643 NABW).

Van een verlaging kan ook worden afgezien, en worden volstaan met het geven van een waarschuwing, indien er sprake is van een eerste verwijtbare gedraging, binnen een periode van twee jaar, in de vorm van

- het niet binnen de daartoe gestelde termijn verstrekken van informatie;
- het verstrekken van onjuiste of onvolledige inlichtingen zonder gevolgen voor de bijstand.

Van het besluit tot afzien tot het opleggen van een maatregel op grond van dringende redenen, wordt aan de belanghebbende schriftelijk mededeling gedaan.

B150 Verlagen algemene bijstand, bijzondere bijstand of langdurigheidstoeslag

In deze richtlijn wordt aangegeven of de verlagingen krachtens de afstemmingsverordening van toepassing zijn op de algemene bijstand, de bijzondere bijstand en de langdurigheidstoeslag.

Een maatregel ingevolge de Maatregelenverordening Wet werk en bijstand gemeente Helmond wordt toegepast op de bijstandsnorm. Onder de bijstandsnorm wordt verstaan de wettelijke norm, inclusief gemeentelijke toeslag of verlaging en inclusief vakantietoeslag.

Een maatregel kan ook worden toegepast op de bijzondere bijstand of de langdurigheidstoeslag indien:

1. aan belanghebbende bijzondere bijstand wordt verleend met toepassing van artikel 12 WWB;
2. het beroep op bijzondere bijstand het gevolg is van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid;
3. belanghebbende de informatieplicht van artikel 11 van de verordening geschonden heeft (het te laat verstrekken van gegevens);
4. belanghebbende zich zeer ernstig heeft misdragen als bedoeld in artikel 16 van de verordening;
5. het betreft bijzondere bijstand voor woonkosten en premie voor arbeidsongeschiktheidsverzekering aan zelfstandigen die een uitkering voor levensonderhoud (hebben) ontvangen krachtens het Bbz.

B044 Overzicht hoogte verlagingen

Deze richtlijn omvat een overzicht van de verlagingen krachtens de afstemmingsverordening.

Op grond van de Maatregelenverordening Wet werk en bijstand gemeente Helmond worden de volgende verlagingen toegepast:

- 5% van de uitkering gedurende een maand:
 - Wanneer de verplichting op grond van artikel 17 WWB niet is nagekomen door informatie die van belang is voor de verlening van bijstand of de voortzetting daarvan niet binnen de door het college daartoe gestelde termijn is verstrekt (of een waarschuwing wanneer er sprake is van een eerste gedraging binnen twee jaar).
 - Wanneer het niet of niet behoorlijk nakomen van de inlichtingenplicht bedoeld in artikel 17 WWB niet heeft geleid tot het ten onrechte of tot een te hoog bedrag verlenen van bijstand (of een waarschuwing wanneer er sprake is van een eerste gedraging binnen twee jaar).

Hierbij moet gedacht worden aan de zogeheten "nulfraude": het verstrekken van onjuiste of onvolledige inlichtingen, zonder dat deze gedraging gevolgen heeft voor de hoogte van de bijstand. Voorbeelden van de zogenaamde nulfraude zijn het niet opgeven van een vermogensbestanddeel onder de vermogensgrens of het niet melden van vrijwilligerswerk.

- 20% van de uitkering gedurende een maand:
 - Wanneer niet de gevraagde medewerking wordt verleend die nodig is voor de uitvoering zoals bedoeld in artikel 17 lid 2 WWB. Hieronder wordt verstaan een algemene medewerkingsverplichting.
 - Wanneer aan de belanghebbende een of meerdere verplichtingen zoals bedoeld in artikel 55 WWB zijn opgelegd en deze niet in voldoende mate worden nagekomen.

Hierbij wordt bedoeld op de mogelijkheid om de naast de in Hoofdstuk 2 van de WWB opgenomen verplichtingen die aan het recht op bijstand verbonden zijn of kunnen worden, bepaalde andere verplichtingen op te leggen die strekken tot arbeidsinschakeling of vermindering dan wel beëindiging van de bijstand. De verplichting om zich onder medische behandeling te stellen is reeds expliciet opgenomen in artikel 55 WWB. Een ander voorbeeld is de verplichting om zich als woningzoekende in te schrijven indien er woonkostentoeslag wordt verstrekt voor een te hoge huur.

- 20% van de uitkering gedurende een bepaalde periode:
Wanneer een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan wordt betoond als bedoeld in artikel 18 lid 2 WWB, wordt een maatregel opgelegd die wordt afgestemd op de periode dat de belanghebbende als gevolg van zijn gedraging eerder of langer recht heeft op bijstand.

Hieronder wordt verstaan dusdanige gedragingen die tot (meer) bijstandsbehoefte geleid hebben, anders dan de overige expliciet genoemde gedragingen in de Maatregelenverordening. Hieronder valt onder meer het op onverantwoorde wijze interen van vermogen, geen of te late aanvraag doen voor een voorliggende voorziening, onderbedeling bij echtscheiding, het niet nakomen van de verplichting tot het instellen van een alimentatievordering, het langer dan toegestaan verblijven in het buitenland, niet verzekerd zijn tegen brandschade of wettelijke aansprakelijkheid jegens derden.

Bij de vaststelling van de duur van de maatregel dient beoordeeld te worden hoe lang de betrokkene onafhankelijk van bijstand zou zijn gebleven indien wel voldoende besef van verantwoordelijkheid was betoond.

De maatregel bedraagt dan:

- 20% van de uitkering gedurende een maand bij een periode van 3 maanden of korter.
 - 20% van de uitkering gedurende drie maanden bij een periode van 3 maanden tot 6 maanden.
 - 20% van de uitkering gedurende zes maanden bij een periode van 6 maanden en langer.
 - 20% van de uitkering gedurende een maand, indien geen benadelingsperiode kan worden vastgesteld.
- 20% van de uitkering gedurende een nader te bepalen periode:
Bij het onverantwoord interen van het eigen vermogen wordt de maatregel opgelegd over een zodanige

periode dat het bedrag van de maatregel gelijk is aan de bijstand die als gevolg van het te snel interen extra is verstrekt doch maximaal vijf jaar.

- 20% tot 100% van de uitkering gedurende een maand:

Wanneer het niet of niet behoorlijk nakomen van de inlichtingenplicht bedoeld in artikel 17 WWB geleid heeft tot het ten onrechte of tot een te hoog bedrag verlenen van bijstand. De hoogte van de maatregel wordt afgestemd op de hoogte van het benadelingsbedrag. Dat is het door de gemeente te veel betaalde bedrag aan bruto bijstand. Dit is de verleende bijstand verhoogd met de loonbelasting en de premies volksverzekeringen krachtens de Wet op de loonbelasting 1964.

Bij de vaststelling van de verlaging wegens inlichtingenfraude komt de ernst van de gedraging dus tot uitdrukking in de hoogte van het benadelingsbedrag.

- Bij een bruto benadelingsbedrag tot € 1.000,-- bedraagt de maatregel 20% van de bijstandsnorm gedurende een maand;
- Bij een bruto benadelingsbedrag van € 1.000,-- tot € 2.000,-- bedraagt de maatregel 40% van de bijstandsnorm gedurende een maand;
- Bij een bruto benadelingsbedrag van € 2.000,-- tot € 4.000,-- bedraagt de maatregel 60% van de bijstandsnorm gedurende een maand;
- Bij een bruto benadelingsbedrag van € 4.000,-- of meer bedraagt de maatregel 100% van de bijstandsnorm gedurende een maand.

Het opleggen van de maatregel vindt plaats door het verlagen van de uitkering. Indien de WWB-uitkering van de belanghebbende doorloopt, wordt de maatregel opgelegd met ingang van de eerstvolgende kalendermaand volgend op de datum waarop het besluit tot het opleggen van de maatregel aan de belanghebbende is bekend gemaakt, waarbij wordt uitgegaan van de voor die maand geldende bijstandsnorm (zie ook richtlijn B048).

Is de uitkering al beëindigd dan wordt de maatregel met terugwerkende kracht toegepast. Dit houdt in een herziening van het recht op bijstand tot het bedrag van de maatregel over de periode volgend op de periode waarin de schending van de inlichtingenverplichting heeft plaatsgevonden. Dit betreft de situatie dat over de periode waarin deze schending van de inlichtingenplicht heeft plaatsgevonden de verstrekte bijstand volledig wordt teruggevorderd. In de situatie dat over deze periode de verstrekte bijstand niet volledig wordt teruggevorderd, kan de herziening tot het bedrag van de maatregel plaatsvinden over dezelfde periode. De herziening resulteert in een terugvordering van bijstand. Bij niet tijdige betaling van deze extra terugvordering voortvloeiend uit de maatregel kunnen de kosten die voortvloeien uit additionele werkzaamheden, noodzakelijk om tot invordering te komen, voor rekening van de belanghebbende worden gebracht (de wettelijke rente en de op de invordering betrekking hebbende kosten).

Is aansluitend aan de periode waarin de schending van de inlichtingenverplichting heeft

plaatsgevonden, de uitkering beëindigd, dan kan de maatregel niet geëffectueerd worden. In dit geval kan de maatregel over een toekomstig recht worden opgelegd. Indien de belanghebbende op een later tijdstip wederom een uitkering aanvraagt, kan de maatregel alsnog worden opgelegd. De belanghebbende dient bij het besluit van de beëindiging van de uitkering op de hoogte gesteld te worden dat er een maatregel opgelegd kan worden over een eventueel toekomstig recht op bijstand.

Voorbeeld: belanghebbende ontvangt sedert 1 juli 2011 een uitkering. In juni 2012 wordt geconstateerd dat belanghebbende sedert 1 februari 2012 inkomsten heeft boven de norm waardoor de uitkering per 1 februari 2012 wordt beëindigd. De ten onrechte genoten uitkering bedraagt € 6.500,-. Per 15 september 2013 vraagt belanghebbende wederom een uitkering aan. De maatregel met terugwerkende kracht kan niet worden geëffectueerd, aansluitend aan de periode waarin de schending van de inlichtingenverplichting heeft plaatsgevonden, is de uitkering beëindigd. Bij het nieuwe recht ingaande 15 september 2013 kan er een maatregel worden opgelegd van 100% van de bijstandsnorm gedurende een maand. Belanghebbende dient wel bij het besluit van de beëindiging van de uitkering en/of de terugvordering van de ten onrechte genoten uitkering op de hoogte gesteld te worden dat er een maatregel opgelegd kan worden over een eventueel toekomstig recht op bijstand.

Indien echter de maatregel niet is uitgevoerd binnen een termijn van vijf jaar nadat het besluit tot het opleggen van de maatregel is genomen, komt de maatregel te vervallen.

Voorbeeld: inkomstenfraude boven de norm over de periode 01-02-2011 t/m 31-05-2011 wordt geconstateerd in maart 2012. In mei 2012 wordt het besluit tot terugvordering en opleggen van de maatregel over een toekomstig recht genomen. Deze maatregel kan vervolgens geëffectueerd worden tot mei 2017.

- 50% van de uitkering gedurende een maand:
 - Het niet naar vermogen verrichten van door het college opgedragen onbeloonde maatschappelijk nuttige activiteiten als tegenprestatie in de zin van artikel 9, eerste lid, onderdeel c, WWB.
 - Het niet of in onvoldoende mate gebruik maken van door het college aangeboden onbeloonde additionele werkzaamheden als bedoeld in artikel 10a WWB.
 - Het uit houding en gedrag ondubbelzinnig laten blijken de verplichtingen zoals bedoeld in artikel 9, eerste lid, onderdeel b, WWB niet te willen nakomen, wat heeft geleid tot het intrekken van de ontheffing van de arbeidsplicht voor een alleenstaande ouder zoals bedoeld in artikel 9a, eerste lid, WWB.

- 100% van de uitkering gedurende een maand:
 - Het niet dan wel niet tijdig voldoen aan een oproep om in verband met de arbeidsinschakeling op een aangegeven plaats en tijd te verschijnen.
 - Het niet of in onvoldoende mate meewerken aan het opstellen, uitvoeren en evalueren van een plan van aanpak als bedoeld in artikel 44a WWB.

- Het niet of in onvoldoende mate meewerken aan een onderzoek naar de mogelijkheden tot (arbeids)participatie anders dan het niet daartoe verschijnen zonder bericht van verhindering.
- Het niet naar vermogen trachten algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen en te aanvaarden.
- Het stellen van onredelijke eisen of vertonen van gedraging(en) of uiting(en) ten aanzien van het verrichten van algemeen geaccepteerde arbeid, die het aanvaarden of verkrijgen hiervan belemmeren.
- Andere gedragingen die de (arbeids)participatie belemmeren.
- Het niet of in onvoldoende mate gebruikmaken van een door het college aangeboden voorziening gericht op arbeidsinschakeling als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onderdeel b en artikel 10, eerste lid WWB, waaronder begrepen sociale activering.
- Het onvoldoende nakomen van de verplichtingen als bedoeld in artikel 9, eerste lid, of artikel 55 WWB, voor zover het gaat om een belanghebbende jonger dan 27 jaar, gedurende vier weken na de melding als bedoeld in artikel 43, vierde en vijfde lid, WWB.
- Het niet naar vermogen trachten de mogelijkheden naar door het Rijk bekostigd onderwijs te onderzoeken gedurende de termijn, genoemd in artikel 41, vierde lid, WWB.
- Het niet aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid, waaronder begrepen gesubsidieerde arbeid.
- Het zich zeer ernstig misdragen tegenover het college of zijn ambtenaren.

B045 Hoogte verlaging bij meerdere gedragingen

In deze richtlijn wordt aangegeven dat, bij samenloop van meerdere gedragingen welke krachtens de afstemmingsverordening tot een verlaging kunnen leiden, voor elke afzonderlijke gedraging een verlaging wordt toepast.

De hoofdregel is dat indien een belanghebbende meerdere gedragingen heeft gepleegd, die elk tot een verlaging krachtens de Maatregelenverordening leiden, deze ook elke afzonderlijk tot een verlaging leiden; de (verschillende) verlagingen worden opgeteld.

Bestaan de meerdere gedragingen uit een nalaten van eenzelfde verplichting gedurende een periode, dan wordt dit nalaten gezien als één gedraging waarvoor een verlaging kan worden toegepast, tenzij het college vanwege deze gedraging reed een verlaging heeft toegepast.

B046 Recidive

In deze richtlijn wordt het beleid aangegeven ten aanzien van recidive bij gedragingen welke krachtens de afstemmingsverordening tot een verlaging leiden.

De duur van een maatregel wordt verdubbeld, indien de belanghebbende zich binnen twaalf maanden na bekendmaking van een besluit waarbij een maatregel wordt opgelegd, opnieuw schuldig maakt aan een als maatregelwaardig aangemerkte gedraging en deze tweede gedraging leidt tot een verlaging met eenzelfde of hoger percentage. Met een besluit waarmee een maatregel is opgelegd wordt gelijkgesteld het besluit om

daarvan af te zien op grond van dringende redenen, bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de Maatregelenverordening of een schriftelijke waarschuwing, bedoeld in artikel 11, derde lid, en artikel 13, tweede lid, van de Maatregelenverordening.

Recidive kan slechts een keer worden toegepast. Indien de belanghebbende na een tweede verwijtbare gedraging wederom herhaald verwijtbaar gedrag vertoont, dient de verlaging in plaats van een verdubbeling van de duur bij recidive, individueel vastgesteld te worden op basis van de ernst van het feit en de gedraging en de mate van verwijtbaarheid (artikel 2, tweede lid, van de Maatregelenverordening).

B047 Waarschuwing i.p.v. verlaging

In deze richtlijn wordt aangegeven onder welke omstandigheden afgezien wordt van het toepassen van een verlaging bij een gedraging welke krachtens de afstemmingsverordening tot een verlaging kan leiden. In dat geval volstaat het college met een waarschuwing.

De verlagingen worden toegepast volgens de Maatregelenverordening Wet werk en bijstand gemeente Helmond.

Van een verlaging kan worden afgezien, en worden volstaan met het geven van een waarschuwing, indien er sprake is van een eerste verwijtbare gedraging, binnen een periode van twee jaar, in de vorm van

- het niet binnen de daartoe gestelde termijn verstrekken van informatie;
- het verstrekken van onjuiste of onvolledige inlichtingen zonder gevolgen voor de bijstand.

B048 Ingangsdatum verlaging

In deze richtlijn wordt aangegeven per welke datum verlagingen welke krachtens de afstemmingsverordening worden toegepast ingaan.

De maatregel wordt opgelegd met ingang van de eerstvolgende kalendermaand volgend op de datum waarop het besluit tot het opleggen van de maatregel aan de belanghebbende is bekend gemaakt. Daarbij wordt uitgegaan van de voor die maand geldende bijstandsnorm.

Bij een aanvraag om bijstand wordt de maatregel met ingang van de ingangsdatum van de uitkering opgelegd.

Indien een besluit tot het opleggen van een maatregel niet kan worden geëffectueerd omdat de bijstand is beëindigd of ingetrokken, wordt opnieuw beoordeeld of de maatregel alsnog kan worden ingezet of voortgezet indien de belanghebbende binnen twaalf maanden na de dagtekening van de beschikking, waarin het besluit tot beëindiging of intrekking van de bijstand bekend is gemaakt, wederom een beroep doet op bijstand voor de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan.

Ook wanneer er sprake is van het niet nakomen van de inlichtingenplicht, wordt de maatregel opgelegd met ingang van de eerstvolgende kalendermaand volgend op de datum waarop het besluit tot het opleggen van de maatregel aan de belanghebbende is bekend gemaakt, waarbij wordt uitgegaan van de voor die maand geldende bijstandsnorm.

Is de uitkering al beëindigd dan wordt de maatregel met terugwerkende kracht toegepast. Dit houdt in een herziening van het recht op bijstand tot het bedrag van de maatregel over de periode volgend op de periode waarin de schending van de inlichtingenverplichting heeft plaatsgevonden. Dit betreft de situatie dat over de periode waarin deze schending van de inlichtingenplicht heeft plaatsgevonden de verstrekte bijstand volledig wordt teruggevorderd. In de situatie dat over deze periode de verstrekte bijstand niet volledig wordt teruggevorderd, kan de herziening tot het bedrag van de maatregel plaatsvinden over dezelfde periode. De herziening resulteert in een terugvordering van bijstand.

Is aansluitend aan de periode waarin de schending van de inlichtingenplicht heeft plaatsgevonden, de uitkering beëindigd, dan kan de maatregel niet geëffectueerd worden. In dit geval kan de maatregel over een toekomstig recht worden opgelegd. Indien de belanghebbende op een later tijdstip wederom een uitkering aanvraagt, vindt een beoordeling plaats of de maatregel alsnog kan worden ingezet of voortgezet. De belanghebbende dient bij het besluit van de beëindiging van de uitkering op de hoogte gesteld te worden dat er een maatregel opgelegd kan worden over een eventueel toekomstig recht op bijstand.

B049 Termijn heroverweging besluit tot verlaging

In deze richtlijn wordt aangegeven binnen welke termijn een beslissing tot een verlaging krachtens de afstemmingsverordening wordt heroverwogen.

Een maatregel wordt voor bepaalde tijd opgelegd. Een maatregel die voor een periode van meer dan drie maanden wordt opgelegd, wordt uiterlijk na drie maanden nadat deze ten uitvoer is gelegd heroverwogen.

Toelichting

De herbeoordeling dient plaats te vinden binnen drie maanden nadat het besluit is genomen. Bij zo'n herbeoordeling hoeft niet opnieuw een besluit te worden genomen, waarbij alle relevante feiten en omstandigheden opnieuw tegen het licht worden gehouden. Een marginale beoordeling volstaat: het college moet beoordelen of het redelijk is dat de opgelegde maatregel wordt gecontinueerd. Daarbij kan worden gekeken naar de omstandigheden waarin betrokkene verkeert, maar bijvoorbeeld ook of de betreffende persoon nu wel aan zijn verplichtingen voldoet.

Algemene bijstand

Richtlijn B157 Afspraken met OM bij fraudebedrag onder € 10.000,00

Grondslag "Aanwijzing sociale zekerheidsfraude (2008A019)" hanteren.

B144 Verlaging algemene bijstand voor personen van 18, 19 of 20 jaar

De verlagingen in de Verordening toeslagen en verlagingen WWB Helmond 2009 gelden niet voor personen van 18 t/m 20 jaar.

B050 Toeslagen algemene bijstand voor personen van 21 tot 65 jaar

De Verordening toeslagen en verlagingen WWB Helmond 2009 (zie bijlage GB01) kent de volgende toeslagen toe aan personen van 21 tot 65 jaar:

- alleenstaande als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel a, WWB en alleenstaande ouder als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel b, WWB in wiens woning geen ander zijn hoofdverblijf heeft	20%
- een adresloze, waarbij tevens een verlaging wordt toegepast wegens het ontbreken van woonkosten	20%
- alleenstaande als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel a, WWB en alleenstaande ouder als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel b, WWB in wiens woning een ander zijn hoofdverblijf heeft of die in de woning van een ander zijn hoofdverblijf heeft	7%
- alleenstaande als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel a, WWB en alleenstaande ouder als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel b, WWB in wiens woning een thuisinwonend kind woont van 18 jaar of ouder met een in aanmerking te nemen inkomen van ten hoogste het normbedrag voor de kosten van levensonderhoud voor hoger onderwijs, genoemd in artikel 3.18 van de Wet studiefinanciering 2000	20%

Uitdrukkelijk geldt dat wanneer er inwonende andere kinderen zijn die wel geacht kunnen worden bij te dragen in de vaste lasten, het gestelde onder het laatste punt niet opgaat.

De adresloze (de alleenstaande (ouder) als bedoeld in het Bijstandsbesluit adreslozen (hoewel het Bijstandsbesluit adreslozen is vervallen, heeft artikel 11 Besluit WWB jo. onderdeel A van de bijlage van het Besluit specifieke uitkeringen maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en verslavingsbeleid hetzelfde gevolg) bewoont geen woning en kan ook geen kosten delen met anderen. Er wordt dan ook een toeslag toegekend van 20%. Deze toeslag wordt verlaagd met de verlaging vanwege het ontbreken van woonkosten. Ondanks het feit dat een adresloze geen woning bewoont wordt artikel 5 van de Verordening van overeenkomstige toepassing verklaard.

Dit geldt ook voor de adresloze die gebruik maakt van de nachtopvang van instellingen als d'n Herd en De Oversteek en de adresloze die alleen een briefadres heeft op het adres Churchillaan 109, van BJ-Brabant of de LEV-groep.

Indien blijkt dat de adresloze aantoonbaar meer kosten heeft dan waarin de bijstandsnorm voorziet, kan op grond van artikel 18 lid 1 WWB individualisering plaatsvinden.

Thuislozen die verblijven in d'n Herd vallen niet onder het begrip 'adreslozen'. Zij staan ingeschreven in d'n Herd en kunnen aanspraak maken op een toeslag van 7%. Evenals alleenstaande (ouders) die verblijven in instellingen als De Koning, De Passages, sociaal pension of begeleid wonen, er geldt dat zij de kosten van het bestaan niet geheel met die andere medebewoners kunnen delen. Zij komen dan ook in aanmerking voor een toeslag van 7%.

B051 Verlaging algemene bijstand gehuwden

De Verordening toeslagen en verlagingen WWB Helmond 2009 (zie bijlage GB01) kent in artikel 4 de volgende verlagingen toe bij een gezin:

Categorie	Verlaging
- Gezin als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel c, onder 1e en 2e, WWB in wiens woning geen ander zijn hoofdverblijf heeft	0%
- Gezin als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel c, onder 1e en 2e, WWB in wiens woning één ander zijn hoofdverblijf heeft of dat in de woning van één ander haar hoofdverblijf heeft	13%
- Gezin als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel c, onder 1e en 2e, WWB in wiens woning twee of meer anderen hun hoofdverblijf hebben of dat in de woning van een ander haar hoofdverblijf heeft, waarbij ook twee of meer anderen hun hoofdverblijf hebben	20%
- Gezin als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel c, onder 1e en 2e, WWB in wiens woning een thuiswonend kind woont van 18 jaar of ouder met een in aanmerking te nemen inkomen van ten hoogste het normbedrag voor de kosten van levensonderhoud voor hoger onderwijs, genoemd in artikel 3.18 van de Wet studiefinanciering 2000	0%

Uitdrukkelijk geldt dat wanneer er inwonende andere kinderen zijn die wel geacht kunnen worden bij te dragen in de vaste lasten, het gestelde onder het laatste punt niet opgaat.

Voor gehuwden die beiden verblijven in instellingen als D'n Herd, De Koning, De Passages, sociaal pension of begeleid wonen, geldt dat zij de kosten van het bestaan met meerdere anderen kunnen delen. Voor hen geldt dus een verlaging van 20%.

B052 Verlaging algemene bijstand wegens ontbreken woonkosten

Artikel 27 WWB geeft het college de mogelijkheid om de norm te verlagen in het geval de woonsituatie van belanghebbende met zich meebrengt dat hij daardoor lagere noodzakelijke kosten van bestaan heeft. Hier is nadrukkelijk ook onder begrepen de situatie waarin belanghebbende geen woning bewoont.

Bij de bijstandsverlening moet met deze lagere bestaanskosten rekening kunnen worden gehouden. De wetgever heeft hiertoe in artikel 27 WWB een aparte rechtsgrond opgenomen, omdat de in artikel 25 WWB

en artikel 26 WWB genoemde rechtsgrond voor een toeslag en verlaging uitsluitend ziet op het kunnen delen van de kosten met een ander.

Van lagere bestaanskosten als gevolg van de woonsituatie kan sprake zijn bij de bewoning van een woning waaraan geen woonlasten zijn verbonden, bijvoorbeeld in het geval van krakers of in het geval waarin de belanghebbende anderszins geen huurder of eigenaar van de woning is (zie CRvB 03-01-2006, nr. 05/5952 WWB). Hiervan is echter ook sprake in geval een derde, bijvoorbeeld een onderhoudsplichtige, de woonlasten betaalt van de woning. Er wordt dan een woning bewoond waaraan voor belanghebbende geen woonkosten zijn verbonden. Het financiële voordeel van het niet verschuldigd zijn van woonkosten rechtvaardigt een lager bedrag aan algemene bijstand.

De woonkosten kunnen verder opgesplitst worden. Naast huur en hypotheek, kunnen er ook andere kosten onder vallen, zoals in verband met het in eigendom hebben van de woning te betalen zakelijke lasten, bijvoorbeeld het eigenaarsdeel van de onroerendzaakbelasting en reserveringen voor onderhoud. Het ontbreken van deze kosten rechtvaardigen een lager bedrag aan algemene bijstand.

Als in een bepaald geval geen huur- of hypotheeklasten verschuldigd zijn, is dat niet in alle gevallen zonder meer voldoende reden voor de verlaging, omdat er ook andere jegens een derde verschuldigde woonlasten kunnen zijn. Als de verordening een verlaging voorschrijft wegens het ontbreken van de kosten van huur of hypotheek, zal het college in voorkomende gevallen zonedig met toepassing van artikel 18 lid 1 WWB de hoogte van de bijstand afwijkend moeten vaststellen (vergelijk Rechtbank 's-Hertogenbosch 30-08-2010, nr. AWB 09/1372).

De Verordening toeslagen en verlagingen WWB Helmond 2009 (zie bijlage GB01) maakt in artikel 5 gebruik van de mogelijkheid die de WWB geeft, om een speciale verlaging toe te passen indien de belanghebbende een woning bewoont waaraan geen woonkosten verbonden zijn.

De bijstandsnorm van de belanghebbende die een woning bewoont waaraan geen kosten van huur of hypotheeklasten zijn verbonden (zie hiervoor de begripsomschrijving opgenomen in artikel 1, tweede lid, onderdeel e van de Toeslagenverordening), wordt verlaagd met het bedrag dat gelijk is aan de basishuur zoals genoemd in de Wet op de huurtoeslag. Als er sprake is van extra kosten die samenhangen met het ontbreken van woonkosten kan de verlaging worden verminderd met een bedrag dat met die extra kosten overeenkomt.

In beginsel wordt uitgegaan wordt van de vaste korting gelijk aan de basishuur zoals genoemd in de Wet op de huurtoeslag.

In individuele gevallen kan deze worden verminderd omdat de belanghebbende kosten in verband met het wonen heeft die niet onder de definitie van woonkosten vallen. Bijvoorbeeld de kraker die geen huur betaalt, maar gezien de staat van het pand wel kosten van groot onderhoud moet maken.

Soms zou misschien aan een hogere korting gedacht kunnen worden (bijv. bij een grote woning). Juist in die situaties zullen zich echter vaak andere kosten voordoen, waarvoor de vaste verlaging dan nog ruimte laat.

Afwijkingen in de hoogte van de vaste korting dient te worden beoordeeld op grond van artikel 18 lid 1 en lid 4 WWB.

De verlaging geldt indien er voor de woning in het geheel geen woonkosten verschuldigd zijn. Daarnaast geldt ingevolge jurisprudentie dat deze verlaging ook in het geval de ex-partner de woonkosten van de woning blijft voldoen (CRvB 20-01-2001, nr. 99/644 NABW).

Voor de specifieke regels omtrent daklozen wordt verwezen naar paragraaf B6.9 onderdeel 6 inzake adreslozen, richtlijn B059. Wanneer de belanghebbende die geen woning bewoont onderdak (of een postadres) heeft gevonden bij het AMW, BJ-Brabant of De Oversteek wordt als volgt gehandeld:

AMW of BJ-Brabant

Cliënten van het AMW of BJ-Brabant komen voor bijstand, met de instelling als postadres, in aanmerking onder de volgende voorwaarden:

- Betrokkenen verblijven in, en hebben een langdurige band met, Helmond.
- De instelling oordeelt de regeling noodzakelijk voor een goed verloop van de hulpverlening.
- De duur is maximaal 3 maanden; tijdens deze periode wordt alles in het werk gesteld om in Helmond een woning te krijgen.
- De instelling geeft mutaties onmiddellijk door.

De uitkering bedraagt:

- voor personen van 21 jaar en ouder:
 - de norm van artikel 21 onderdeel a WWB
 - +20% toeslag omdat betrokkene zijn algemeen noodzakelijke kosten met niemand kan delen
 - +/- het bedrag van de verlaging bij ontbrekende woonkosten.
- voor 18 t/m 20-jarigen:
 - de norm van artikel 20 lid 1 onderdeel a WWB
 - als recht bestaat op bijzondere bijstand ingevolge artikel 12 WWB:
 - + aanvulling zodanig vastgesteld dat de hoogte van de totale bijstandsuitkering (norm algemene bijstand op grond van artikel 20 lid 1 onderdeel a WWB + bijzondere bijstand op grond van artikel 12 WWB) overeenkomt met de hoogte van de bijstandsuitkering (norm + toeslag - verlaging) die in een vergelijkbare situatie zou gelden voor personen van 21 jaar (zie richtlijn nr.B079).
 - +/-het bedrag van de verlaging bij ontbrekende woonkosten; dit bedrag wordt op de bijzondere bijstand in mindering gebracht.

De Oversteek

Betreft: mensen in de nachtopvang van De Oversteek.

Een aanzuigende werking op mensen van buiten Helmond moet worden voorkomen.

Daarom gelden o.a. de volgende afspraken:

- De Oversteek stuurt iemand pas door voor een bijstandsaanvraag na een wachttijd van 5 dagen waarin wordt bekeken of hij in de nachtopvang blijft.
- De belanghebbende meldt zich, met een geldige legitimatie + een verklaring van D'n Herd over het verblijf in de nachtopvang, bij de Stadswinkel voor inschrijving in het bevolkingsregister op het adres van De Oversteek, Kasteeltraverse 102.
- Met dezelfde gegevens meldt hij zich bij het Werkplein voor de bijstandsaanvraag. W&I grijpt voor wat betreft de ingangsdatum van de uitkering terug op de datum van aanvang van het verblijf in De Oversteek.
- De Oversteek verstrekt aan het einde van elke maand een overzicht van het aantal malen dat elke cliënt daar nachtrust heeft gehad + een nota van het totaal aantal overnachtingen.
- W&I blokkeert maandelijks de uitkering. Heeft de cliënt nog recht dan wordt het bedrag van de nota rechtstreeks aan De Oversteek voldaan; het restant wordt -behoudens andere inhoudingen- aan belanghebbende betaald.
- Heeft de belanghebbende gedurende een volle kalendermaand niet in de nachtopvang verbleven, dan wordt de uitkering beëindigd per de eerste van die maand. De Oversteek zorgt dan ook voor uitschrijving bij de Stadswinkel.

Voor de hoogte van de uitkering worden mensen in de nachtopvang geacht niet alle kosten te kunnen delen.

Voor de alleenstaande van 21 t/m 64 jaar oud betekent dit dus 7% toeslag.

Zie voor specifieke regels met betrekking tot daklozen ook B6.9.6.

B053 Verlaging algemene bijstand schoolverlaters

Een schoolverlater is niet uitgesloten van het recht op uitkering. Echter, gedurende het eerste half jaar na beëindiging van de opleiding wordt de uitkering verlaagd. De verlaging bedraagt het verschil tussen de van toepassing zijnde bijstandsnorm inclusief de toeslag (indien het een alleenstaande (ouder) betreft) en het van toepassing zijnde bedrag voor levensonderhoud als bedoeld in artikel 33, tweede lid, WWB bij aanvang van de bijstandsverlening.

Tijdstip van beëindiging deelname aan onderwijs of beroepsopleiding

De schoolverlaterperiode vangt aan op het tijdstip waarop de deelname aan onderwijs of beroepsopleiding eindigt. Deelname aan onderwijs of beroepsopleiding is beëindigd op het moment waarop geen aanspraak meer bestaat op studiefinanciering of een tegemoetkoming in de onderwijsbijdrage en de schoolkosten op grond van respectievelijk de WSF 2000 en de Wtos. (De aanspraak eindigt dan altijd op een eerste van de maand.)

Onderbreken van de bijstandsverlening tijdens de schoolverlatersperiode

Het aanvaarden van werk voor kortere of langere duur schort de termijn van de verlaging niet op. Een 24-jarige schoolverlater die op 23 december is afgestudeerd, krijgt dus in de periode januari t/m juni te maken

met de schoolverlatersverlaging. Gaat hij in maart en april werken dan schort dit de termijn van de verlaging niet op. Vanaf juli wordt de verlaging niet meer toegepast. Vraagt hij pas in april bijstand aan, dan geldt eveneens dat de verlaging vanaf juli niet meer wordt toegepast.

B054 Verlaging toeslag algemene bijstand alleenstaande van 21 of 22 jaar

Indien de bijstandsuitkering van de 21- en 22-jarige alleenstaande die een toeslag ontvangt in verband met het niet of het niet geheel kunnen delen van de bestaanskosten met een ander (artikel 2 en 3 van de Verordening toeslagen en verlagingen WWB Helmond 2009) meer bedraagt dan 75% van het voor de betreffende leeftijd geldende minimumloon als bedoeld in artikel 8 derde lid van de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag verminderd met de daarover verschuldigde loonheffing en de daarover verschuldigde inkomensafhankelijke bijdrage, bedoeld in artikel 41 van de Zorgverzekeringswet, wordt de toeslag zodanig verlaagd dat de uitkering maximaal deze 75% bedraagt.

Hier is voorzien in een aanpassing van de toeslag voor 21- en 22-jarigen. De uitkering zou anders meer kunnen bedragen dan het voor de betreffende leeftijdscategorie geldende minimumloon. Met de aftopping van de uitkering op 75% van het minimumloon blijft er voldoende stimulans tot werken bestaan.

Let op: de verlaging voor alleenstaanden van 21 en 22 jaar heeft dus alleen betrekking op de toeslag.

B055 Anticumulatiebepaling verlaging algemene bijstand

In deze richtlijn wordt aangegeven welke anticumulatiebepalingen er gelden in de verordening als bedoeld in artikel 8 lid 1 onderdeel c WWB.

Bij samenloop (bv. bij verlaging algemene bijstand schoolverlaters en bij verlaging toeslag algemene bijstand alleenstaande van 21 of 22 jaar) dient er volgens de Verordening toeslagen en verlagingen WWB Helmond 2009 twee verschillende verlagingen plaats te vinden. Wanneer er sprake is van twee (of meer) toepasselijke verlagingen prevaleert de verlaging in verband met recente beëindiging van onderwijs/opleiding, en vinden derhalve de andere verlaging(en) niet plaats, zolang er sprake is van recent beëindigen van onderwijs of beroepsopleiding.

In artikel 8 van de Toeslagenverordening is opgenomen dat de toepassing van de artikelen 3 tot en met 7 van de verordening zodanig geschiedt dat de toepasselijke bijstandsnorm ten minste bedraagt:

- a. 50 procent van de gehuwdennorm voor een alleenstaande;
- b. 70 procent van de gehuwdennorm voor een alleenstaande ouder;
- c. 80 procent van de gehuwdennorm voor gehuwden.

B056 Ingangsdatum normwijziging alleenstaande ouder/alleenstaande

In deze richtlijn wordt aangegeven op welk moment de norm bij een overgang van alleenstaande ouder naar alleenstaande wordt gewijzigd.

De normwijziging en de eventuele andere wijzigingen gaan in op de dag dat het laatste ten laste komende kind de leeftijd van 18 jaar bereikt of niet meer door belanghebbende verzorgd wordt.

B057 Ingangsdatum normwijziging bij verblijf in inrichting

In deze richtlijn kan het college aangeven op welk moment de bijstandsnorm moet worden aangepast indien de belanghebbende wordt opgenomen in een inrichting.

Formeel moet met ingang van de dag van opname uitkering worden verleend ingevolge artikel 23 WWB.

Echter, als de belanghebbende voorheen als thuiswonende al een uitkering van de gemeente ontving, leidt aanpassing tot extra administratieve beslommingen. In dat geval wordt daarom als volgt gehandeld:

- De uitkering blijft ongewijzigd als het verblijf in de inrichting voor het einde van de maand na die van opname eindigt of mogelijk eindigt (als de exacte duur onbekend is);
- Bij een langer verblijf wordt de uitkering zo spoedig mogelijk doch uiterlijk na de maand volgend op die van opname, aangepast. Ook de uitkering van eventuele thuisblijvende gezinsleden wordt dan aangepast. De uitkering kan dus maximaal 2 maanden ongewijzigd blijven.

De uitkering wordt onmiddellijk afgestemd op het verblijf in de inrichting als voor de opname hier geen bijstand werd ontvangen.

B058 Bijzondere bijstand voor vaste lasten tijdens verblijf in inrichting

In deze richtlijn wordt aangegeven in welke situaties bijzondere bijstand wordt verleend voor de vaste lasten tijdens het verblijf in een inrichting.

Reactie richtlijn B058

Er is een relatie met richtlijn B057 - Ingangsdatum normwijziging bij verblijf in inrichting. Tot de bijstandsnorm is gewijzigd kunnen de kosten worden voldaan uit de algemene bijstand. Het is aan te bevelen om de bijstand voor een bepaalde periode toe te kennen omdat mogelijk de domicilie (en woonstede) wijzigt. De richtlijn impliceert een limitatief aantal kosten die voor bijstandsverlening in aanmerking komen. Die bevoegdheid heeft het college in beginsel niet.

Voorstel nieuwe richtlijn B058

Verblijft belanghebbende in een inrichting en wordt de norm zak- en kleed toegekend, dan kunnen bepaalde vaste lasten voor bijzondere bijstand in aanmerking komen. Zie Richtlijn B057 met ingang van welke datum de norm zak- en kleedgeld ingaat en Richtlijn B001 voor wat wordt verstaan onder een inrichting.

Uit CRvB 01-02-2005, nr. 02/5981 NABW blijkt dat bepaalde noodzakelijke kosten niet kunnen worden bestreden uit de zak- en kleedgeldnorm. Met andere woorden het gaat om onontkoombare kosten (vaste lasten). Het kan gaan om de volgende kosten:

- huur
- de inboedelverzekering
- maandtermijn voor energie (voorschot)
- telefoonabonnement (niet de belkosten)
- het abonnement voor de kabel (televisie, radio en internet)

Dit overzicht is niet-limitatief, er kunnen andere onontkoombare kosten zijn.

Uit CRvB 01-02-2005, nr. 02/5981 NABW blijkt (ook) dat de kosten voor de huur van de telefoon en televisie in de instelling kunnen worden bekostigd uit een inkomen ter hoogte van de zak- en kleedgeldnorm.

Beoordeling recht op bijzondere bijstand

De noodzaak van de kosten wordt afgewogen tegen de tijdelijkheid van het verblijf en de kosten van het afsluiten en heraansluiten. Ook bij gehuwden waarvan beide partners in een inrichting verblijven kan voor de genoemde kosten bijzondere bijstand worden verleend. Het college stelt het recht op bijstand in beginsel vast voor een bepaalde periode. Hierdoor kan het college beoordelen of er sprake van een wijziging van de domicilie, B2.2.

Vorm van de bijzondere bijstand

De vorm van de bijzondere bijstand vindt in beginsel plaats volgens de hoofdregel, om niet (artikel 48 lid 1 WWB).

B059 Beleid inzake bijstandsverlening aan daklozen

In deze richtlijn wordt het beleid aangegeven inzake bijstandsverlening aan een belanghebbende zonder adres.

De gemeente Helmond is één van de gemeenten die bij algemene maatregel van bestuur is aangewezen als centrumgemeente voor de bijstandsverlening aan daklozen zonder adres.

De verplichtingen die de WWB aan de uitkering verbindt gelden in beginsel ook voor zwervende daklozen. Gezien hun omstandigheden zullen in de praktijk andere eisen aan de uitvoering worden gesteld. Hierna wordt ingegaan op de voorwaarden waaraan moet worden voldaan.

Omschrijving van de doelgroep

De regeling voor bijstandsverlening aan adreslozen door aangewezen gemeenten heeft betrekking op een specifieke groep daklozen. Het gaat hier niet om de daklozen die bij opvanginstellingen worden opgevangen (de zogenaamde thuislozen) of die een briefadres bij vrienden, familie of een hulpverleningsinstantie hebben. Deze groepen komen in aanmerking voor een uitkering op grond van de WWB, welke kan worden verstrekt door de gemeente waar zij feitelijk verblijven. Dit kan ook een niet-aangewezen gemeente zijn.

De speciale daklozenregeling geldt alleen voor zwervende daklozen (adreslozen), waarmee personen bedoeld worden die niet beschikken over of niet langdurig gebruikmaken van zelfstandige huisvesting of van residentiële huisvesting (waaronder ook ziekenhuizen en gevangenissen zijn te rekenen). Zij hebben ook geen onderdak bij familie en vrienden en zij beschikken niet over een adres (zie ook CRvB 20-04-2004, nrs. 01/6150 NABW e.a.). Zij leiden een zwervend bestaan en brengen de nacht door op straat, in parken, portieken, openbare gebouwen en andere plaatsen die enige beschutting bieden tegen weer en wind. Soms brengen zij een beperkt aantal nachten door in opvangcentra.

Formeel valt een belanghebbende onder de specifieke regeling voor adreslozen, wanneer hij niet beschikt over:

- adres waar hij woont, waaronder begrepen het adres van een woning die zich in een voertuig of vaartuig bevindt, indien het voertuig of vaartuig een vaste stand- of ligplaats heeft, of, indien betrokkene op meer dan een adres woont, het adres waar hij naar redelijke verwachting gedurende een half jaar de meeste malen zal overnachten; of
- een adres waar hij, bij het ontbreken van een adres als hiervoor aangegeven, naar redelijke verwachting gedurende drie maanden ten minste twee derden van de tijd zal overnachten; of
- een adres waar voor hem bestemde geschriften in ontvangst worden genomen en waar, indien daartoe grond bestaat, zorg wordt gedragen dat geschriften of inlichtingen daarover, de belanghebbende bereiken.

Vaststellen van het recht / specifieke voorwaarden

- Gba check, wel of geen recht

De belanghebbende dient als laatste adres te zijn ingeschreven geweest in de gemeente, of reeds enige tijd bekend en in traject te zijn bij hulpverleningsinstanties als b.v. Novadic of GGZ. Wanneer dit niet het geval is, dient te worden verwezen naar de gemeente waar belanghebbende als laatste is geregistreerd. Altijd vragen waar men voorheen heeft verbleven en in de betreffende gemeente controleren. Relevant is in welke gemeente de belanghebbende hoofdzakelijk het verblijf heeft gehad.

Wanneer de belanghebbende afkomstig is uit de gemeente Eindhoven vindt er een afstemming plaats met die gemeente.

- Verwijzing naar nachtopvang

De belanghebbende die als dak-en thuisloze een uitkering komt aanvragen, krijgt direct de verplichting opgelegd zich te melden bij de nachtopvang, behoudens in individuele gevallen. Indien hiervan geen gebruik wordt gemaakt, dient de belanghebbende bij het tweede contact (overleggen bewijsstukken en aanvraagformulieren) of bij de eerste weekbetaling te verklaren waar hij daadwerkelijk heeft verbleven. Indien niet aannemelijk is te maken dat belanghebbende daadwerkelijk in Helmond heeft verbleven, kan het recht op bijstand niet worden vastgesteld en wordt de aanvraag niet in behandeling genomen of afgewezen.

- Jongeren tot 23 jaar

Indien de belanghebbende jonger is dan 23 jaar, dient in eerste instantie te worden gezien, of hij tot de doelgroep van BJ Brabant behoort. Alvorens een aanvraag in te nemen, dient hij daarnaar te worden doorverwezen. Wanneer hij via BJ Brabant over een tijdelijk briefadres kan beschikken, dient een uitkeringsaanvraag via het CWI te worden ingediend. Als contactpersoon wordt dan een klantbegeleider voor de doelgroep Jongeren aangewezen.

- Beschikbaar stellen van briefadres, andere briefadressen

De belanghebbende zonder vast verblijfadres, welke niet behoort tot de groep dakloze verslaafden, die op de Kasteeltraverse 102 staan geregistreerd, wordt op het adres van de gemeente geregistreerd, m.u.v. hem, die via BJ Brabant of Algemeen Maatschappelijk Werk een briefadres ter beschikking heeft gekregen c.q. kan krijgen. Het briefadres wordt, indien dit niet via de genoemde instellingen kan, voor een periode van 3 maanden, dat op individuele gronden verlengd kan worden, ter beschikking gesteld, indien redelijkerwijs kan worden vastgesteld dat belanghebbende in de regio van Helmond verblijft en er sprake is van zorgbehoefte, in de vorm van schuld- en/of psychische hulp.

Voorwaarden voor het gebruik van het briefadres zijn:

- Belanghebbende moet de reden/noodzaak van het gebruik van het briefadres voldoende aannemelijk maken. Hij zal moeten aangeven waar hij in de tussentijd daadwerkelijk verblijft.
- Hij moet actief woonruimte zoeken en daarvan schriftelijke bewijzen overleggen.
- Hij moet wekelijks de post ophalen.
- Hij moet desgevraagd verantwoording afleggen aan de klantbegeleider over de vorderingen van het zoeken naar nieuwe huisvesting.

Belanghebbende tekent bij het in behandeling nemen van de aanvraag een formulier waarin de voorwaarden voor het gebruik van het briefadres zijn opgenomen.

- Inschrijfprobleem

De belanghebbende, die wel op een adres verblijft, maar zich hier niet kan laten registreren, kan op grond van zijn verblijfplaats recht hebben op een reguliere uitkering, indien er sprake is van woonlasten. Middels een huisbezoek kan worden vastgesteld of de belanghebbende op het opgegeven adres verblijft.

Op basis van artikel 40 lid 3 WWB vindt er een opschorting van het recht op bijstand plaats wanneer het door belanghebbende verstrekte adres afwijkt van het adres waaronder hij in GBA staat ingeschreven.

- Termijn van 3 maanden

De belanghebbende met een inschrijfprobleem kan toestemming krijgen om tijdelijk gebruik te maken van het briefadres Churchillaan 109. De toestemming wordt verleend voor de duur van 3 maanden, waarin belanghebbende de gelegenheid heeft om een vast adres te vinden en zich daar te laten registreren.

Indien de belanghebbende na het verstrijken van de toegekende termijn van 3 maanden nog niet beschikt over een regulier verblijfadres, wordt bezien of de toestemming tot het gebruik van het adres nog voor maximaal 3 maanden gecontinueerd kan worden.

Een verlenging is eenmalig en alleen mogelijk als:

- Er daadwerkelijk vooruitzicht is op passende woonruimte.
- Belanghebbende aantoonbaar voldoende moeite doet om passende woonruimte te vinden.
- Het belanghebbende niet te verwijten is, dat hij niet tijdig over een vast verblijfadres beschikt.

Wanneer de belanghebbende niet naar vermogen aan zijn verplichtingen voldoet, wordt na de periode van 3 maanden een maatregel overwogen of wordt het recht op bijstand opgeschort (artikel 40 lid 3 t/m 6 WWB).

Bij de afweging moeten ook de eventuele schulden- en/of psychische problematiek, alsmede de ondernomen stappen richting de aangewezen hulpverleningsinstanties worden meegenomen.

De belanghebbende wordt, indien mogelijk, zowel mondeling als bij beschikking hiervan op de hoogte gebracht.

- Gebruik maken van faciliteiten nachtopvang

De belanghebbende zonder vast verblijfadres heeft de verplichting gebruik te maken van de in Helmond aangeboden faciliteiten voor nachtopvang. Er dient periodiek te worden gecontroleerd. Wanneer de belanghebbende geen gebruik heeft gemaakt van, of zich heeft gemeld bij de nachtopvang (norm = 16 keer per maand), kan redelijkerwijs worden aangenomen dat belanghebbende over een vast verblijfadres beschikt, waar hij zich niet kan of wil laten registreren. Belanghebbende dient te verklaren waar hij wel verblijft. Indien dit niet gebeurt, kan het recht op bijstand niet worden vastgesteld en dient de uitkering te worden beëindigd met ingang van het begin van de maand, volgend op de gecontroleerde maand. De toestemming om gebruik te maken van het briefadres Churchilllaan 109 wordt per dezelfde datum ingetrokken.

- Melding

Er bestaat een wekelijkse meldingsplicht. Wanneer de belanghebbende zich een week niet meldt, dient te worden vastgesteld of er gebruik is gemaakt van de nachtopvang. Als dit niet is gebeurd, dient aannemelijk te worden gemaakt, waar hij heeft verbleven. Indien de belanghebbende zich 2 achtereenvolgende weken niet heeft gemeld, wordt de uitkering beëindigd met ingang van de laatste dag van signalering op het Werkplein of bij een betrokken instantie (bijvoorbeeld Novadic, GGZ, Politie, Nachtopvang) om reden dat het recht op bijstand niet langer kan worden vastgesteld.

- Handhaving

Om te kunnen beoordelen of belanghebbende daadwerkelijk de verplichtingen, gekoppeld aan het recht op uitkering nakomt, dient periodiek te worden gecontroleerd of gebruik gemaakt wordt van de nachtopvangfaciliteiten.

- Intrekken briefadres

Wanneer blijkt dat de belanghebbende langer dan 2 weken zijn post niet meer komt ophalen, geen gebruik heeft gemaakt van de opvangvoorzieningen en door contactpersonen bij andere betrokken instanties (zie Melding) niet meer gezien wordt, kan het recht op bijstand niet langer worden vastgesteld.

Als uit onderzoek bovenstaande is gebleken kan de WWB-uitkering worden beëindigd omdat het recht op uitkering niet meer kan worden vastgesteld. Dit moet dan ook als reden worden opgenomen in de beëindigingsbeschikking. Het kan namelijk voorkomen dat belanghebbende, ook al maakt hij geen gebruik meer van de adressen voor nachtopvang, zich toch nog in Helmond bevindt.

Indien het recht op een bijstandsuitkering vervalt, vanwege het verkrijgen van inkomsten, hoger dan de toepasselijke bijstandsnorm, wordt eveneens de toestemming tot gebruik van het briefadres ingetrokken. Ook dit dient in de beëindigingsbeschikking te worden vermeld.

Sluitende aanpak

In het kader van sluitende aanpak worden dak- en thuislozen verwezen naar de nachtopvang. Enerzijds om personen zo spoedig mogelijk te begeleiden naar zelfstandig wonen en activiteiten, anderzijds wordt de rechtmatigheid voor een groot deel geborgd.

De verplichting om gebruik te maken van de nachtopvang kan gebaseerd worden op artikel 55 WWB.

(Opm. Uitspraak Rechtbank 's-Hertogenbosch d.d. 23-04-2007, LJN: BA4964: De verplichting tot het gebruik maken van de nachtopvang, die met het oog op arbeidsinschakeling is opgelegd aan een dak- en thuisloze, verdraagt zicht niet met artikel 55 WWB. In artikel 55 WWB is bepaald dat, naast de verplichtingen die op grond van hoofdstuk 2 aan het recht op bijstand verbonden zijn of kunnen worden, het college vanaf de dag van melding verplichtingen kan opleggen die strekken tot arbeidsinschakeling, dan wel die verband houden met aard en doel van een bepaalde vorm van bijstand of die strekken tot zijn vermindering of beëindiging. Blijkens de Memorie van Toelichting (Kamerstukken II, 2002-2003, 28 870, nr.3, p.76) kan het opleggen van deze nadere verplichtingen bijvoorbeeld aan de orde zijn wanneer in de persoon gelegen problemen aan arbeidsinschakeling in de weg staan, zoals bij psychische moeilijkheden of verslavingsproblemen. De rechtbank is van oordeel dat slechts die verplichtingen kunnen worden opgelegd en oordeelt dat er onvoldoende rechtstreeks verband bestaat tussen de verplichting tot het gebruik maken van de nachtopvang enerzijds en het belang van de arbeidsinschakeling, alsmede de mogelijke vermindering of beëindiging van de bijstand anderzijds. Het opleggen van een dergelijke verplichting gaat het kader van artikel 55 WWB te buiten.)

Uit ingewonnen informatie van de helpdesk van StimulanSZ zou gesteld kunnen worden dat een dergelijke verplichting wel opgelegd kan worden als er sprake zou zijn van sollicitatieactiviteiten of een activeringstraject. Wanneer er een verband aangetoond kan worden tussen een concrete voorziening en het niet goed kunnen traceren van de belanghebbende dan kan een dergelijke verplichting o.g.v. artikel 55 WWB tot de mogelijkheden behoren.

De verplichting tot het gebruik maken van de nachtopvang kan niet gebaseerd worden op de reïntegratieverplichting van de belanghebbende waaronder begrepen sociale activering (artikel 9 lid 1 onderdeel b WWB) en bij het niet nakomen van die verplichting een maatregel opleggen op basis van de Maatregelenverordening (maatregel van 100% een maand, artikel 9 lid 3 sub d en artikel 10 lid 1 sub c). Die verplichting kan hier niet op gebaseerd worden, aangezien de belanghebbende wel kan voldoen aan zijn reïntegratieverplichting. Er dient nl. daadwerkelijk door zijn gedraging een verplichting te worden geschonden. Het niet gebruik maken van nachtopvang is niet concreet genoeg om dit onder de reïntegratieverplichting te kunnen scharen.

Wel heeft het college de bevoegdheid om de bijstand in de vorm van dag/nachtverblijf aan te bieden door middel van bijstand in natura als bedoeld in artikel 57 onderdeel b WWB (zie TK 2002-2003, 28 870, nr.3, p.53-54).

De reden van een dergelijke toepassing van artikel 57 WWB is het feit dat de belanghebbende beschermd moet worden tegen het afglijden in de maatschappij en tekort schieten in zijn zelfredzaamheid, zoals dakloosheid, psychosociale problemen, verslaving en schulden.

Dergelijke bijstand in natura is een vorm waarbij de uitkering gedeeltelijk niet in de vorm van geld, maar rechtstreeks in de vorm van goederen en/of diensten wordt verstrekt. De gemeente kan dan bijvoorbeeld fungeren als inkoper van goederen en diensten en die leveren aan de belanghebbende, zoals het voorzien in een slaapplek voor een dak- of thuisloze. De met deze natura-verstrekkingen gemaakte kosten kunnen, zowel feitelijk als forfaitair, worden verrekend met de uitkering.

De verplichting van het gebruik van de nachtopvang wordt al bij de eerste melding ingezet. Allereerst om te kunnen vaststellen dat er sprake is van dakloosheid. In tweede instantie ten behoeve van de reïntegratie, wanneer een activeringsprogramma wordt opgestart. Het gebruik van de nachtopvang is een eerste stap om te komen tot een traject. Het is dan ook van belang dat zo spoedig mogelijk een traject ingezet wordt, gericht op zorg, wonen activeren en werk. Indien een maand na aanvang bijstandsverlening is gebleken, dat belanghebbende zich correct aan de verplichting heeft gehouden, dient het traject te worden opgestart.

- Activering

Bij toekenning van daklozenuitkering wordt na een maand een (sociale) activeringstraject opgestart, waarbij ook aandacht moet bestaan voor schuldenproblematiek, psychische problematiek (eventueel psychodiagnostisch rapport) om een onderscheid te kunnen maken tussen een zorg, sociale activering of reïntegratie.

- Nazorg

Wanneer de belanghebbende een vast adres heeft verkregen, behoudt hij gedurende 6 maanden de contactpersoon. Pas wanneer na 6 maanden wordt vastgesteld dat er sprake is van een stabiele woonsituatie, kan hij (eventueel) worden overgedragen aan een andere klantbegeleider als contactpersoon.

Maatregelenbeleid

Alle belanghebbenden met een bijstandsuitkering dienen te voldoen aan de arbeidsverplichtingen. Op maat wordt een plan vastgesteld waarbij een doel wordt geformuleerd, zodat personen weer zo zelfstandig mogelijk kunnen gaan functioneren, met bij voorkeur een eigen inkomen.

De middelen die noodzakelijk zijn om te kunnen komen tot dit doel, maken onderdeel uit van de reïntegratieverplichtingen.

In het kader van personen, die dak- en thuisloos zijn, is een eerste vereiste om te kunnen reïntegreren naar arbeid, het hebben van een vaste slaappleats. Het is aannemelijk te stellen, dat personen die gedurende de nacht op straat verkeren of in illegale panden verblijven, onvoldoende zijn toegerust om overdag inspanningen te verrichten. Derhalve wordt in het kader van de dak- en thuislozen, daar waar nodig is, de verplichting opgelegd om te verblijven in de nachtopvang, indien geen andere opvangvoorziening voorhanden is. Deze verplichting maakt dan ook deel uit van het reïntegratieplan als eerste stap richting zorg, activering en reïntegratie (doelmatigheid).

Niet voldoen aan de verplichtingen m.b.t. nachtopvang

Indien belanghebbende niet voldoet aan de verplichtingen met betrekking tot het gebruik van de nachtopvang of geen gebruik maakt van een verwijzing door de contactpersoon bij W&I en er is sprake van sollicitatieactiviteiten of een activeringstraject, kan in verband met het niet in voldoende mate nakomen van een verplichting zoals bedoeld in artikel 55 WWB een maatregel worden opgelegd (maatregel van 20% 1 maand, artikel 20 Maatregelenverordening).

Bij het beoordelen van een maatregel, i.v.m. andere verplichtingen die aan de belanghebbende worden opgelegd (zoals bv. de reïntegratieverplichting), worden dezelfde criteria gehanteerd als betrof het een reguliere WWB-uitkering. Het doel van de maatregel en de invloed op de uitkeringsduur spelen bij deze beoordeling tevens een belangrijke rol.

Richtlijn bij maatregelen bij niet gebruik nachtopvang

- Belanghebbende ondertekent bij het indienen van de uitkeringsaanvraag een formulier, waarin hij zich akkoord verklaart met de bij de bijstandsverlening behorende verplichtingen, waaronder de verplichting tot gebruik van de nachtopvang (artikel 55 WWB, er dient dan wel reeds sprake te zijn van sollicitatieactiviteiten of een activeringstraject), indien geen andere woonvoorziening voorhanden is.
- De belanghebbende dient volledig gebruik te maken van de nachtopvang, mede ter bevordering van het in te zetten traject. Als richtlijn wordt het aantal benodigde nachten in

de Oversteek aangehouden (16 nachten of meer, waarbij in aanmerking dient te worden genomen, dat deze dan verspreid door de maand dienen te liggen. Dit om aannemelijk te maken, dat cliënt voornamelijk in Helmond verblijft.

- Indien belanghebbende onvoldoende gebruik heeft gemaakt van de nachtopvang (< 16 meldingen), geldt in principe als richtlijn de maatregel o.g.v. artikel 20 Maatregelenverordening. Indien de belanghebbende zich in het geheel niet heeft gemeld voor nachtopvang, dient in principe de aanvraag te worden afgewezen, c.q. de uitkering te worden beëindigd omdat het recht niet kan worden vastgesteld met ingang van de 1^e dag van de nieuwe maand (bij controle aan het einde van de maand) of er wordt een maatregel opgelegd.
- Tevens dient belanghebbende te verklaren waar hij gedurende de betreffende periode heeft verbleven.
Indien dit niet gebeurt, is het recht op een bijstandsuitkering niet langer vast te stellen en dient de uitkering te worden beëindigd. Indien hij wel aannemelijk maakt waar hij heeft verbleven, dient in verband met mogelijk ten onrechte verstrekte bijstand een maatregel o.g.v. de Maatregelenverordening te worden gezien.

Maatregelenbeleid

Indien aan het einde van de 1^e uitkeringsmaand (kalendermaand) wordt vastgesteld, dat de belanghebbende onvoldoende gebruik heeft gemaakt van de nachtopvangfaciliteiten, dient een maatregel te worden gezien o.g.v. artikel 20 Maatregelenverordening.

Indien geen gebruik is gemaakt van de nachtopvang, en belanghebbende verklaart niet waar hij daadwerkelijk heeft verbleven, wordt de aanvraag over deze periode afgewezen, vanwege het niet kunnen vaststellen van het recht op bijstand. Over de betreffende periode wordt dan overgegaan tot herziening en terugvordering.

Berekening en uitbetaling van de uitkering

- De hoogte van de uitkering

De hoogte van de uitkering is vastgelegd in de Toeslagenverordening.

Voor 23 tot 65 jarigen zonder vast verblijfadres geldt dat bij inschrijving op het adres Churchilllaan 109, de toepasselijke norm plus de volledige toeslag wordt berekend, verlaagd met een bedrag, gelijk aan de huurtoeslaggrens, omdat er geen sprake is van woonlasten.

Voor de belanghebbende, die staat ingeschreven op het adres Kasteeltraverse 102 of wel over een vast verblijfadres beschikt, maar zich hier niet kan laten registreren, betekent dit voor bovenstaande leeftijdscategorie dat de norm plus toeslag wordt verlaagd met 10%, omdat er maar in geringe mate sprake is van woonkosten. De verlaging vanwege het ontbreken van woonlasten wordt niet toegepast.

Voor jongeren tot 23 jaar en ouderen gelden voor wat betreft de hoogte van de uitkering geen afwijkende bedragen ten opzichte van de reguliere WWB-uitkeringen voor deze leeftijdsgroepen.

- Gehuwden

Gehuwden of partners worden aangemerkt als 2 alleenstaanden. Bij de vaststelling van de hoogte van de uitkering, wordt van beide belanghebbenden afzonderlijk de van toepassing zijnde norm en toeslag berekend. Op beide uitkeringen wordt de verlaging vanwege het ontbreken van woonlasten toegepast.

- Wijze van betaling, termijnen, bedragen

De uitkering wordt wekelijks betaalbaar gesteld. Voor het vaststellen van de hoogte van de wekelijkse betaling, wordt de toegekende netto maanduitkering na aftrek van de vakantietoeslag, de premie zorgverzekering, eventueel beslag en terugvordering, gedeeld door 5.

Overwogen moet worden of de premie van de (verplichte) zorgverzekering op de uitkering moet worden ingehouden en direct aan de verzekeraar moet worden doorbetaald.

De betalingen vinden plaats op de bankrekening van belanghebbende. Daarvoor dient deze zich uiterlijk op dinsdag tijdens het telefonisch spreekuur bij de contactpersoon te melden. Indien de belanghebbende niet beschikt over een bankrekening en ook geen bankrekening kan openen, dient daarvan een bewijs te worden overgelegd. Vervolgens zal door W&I een bankrekening worden geopend bij de Bank Nederlandse Gemeenten.

Voor incidentele betalingen kan gebruik worden gemaakt van een noodpasje, welke aan belanghebbende voor 1 dag ter beschikking wordt gesteld. Hiervoor dient een formulier te worden ondertekend. Het ter beschikking gestelde bankpasje dient nog dezelfde dag te worden ingeleverd aan de balie op het Werkplein.

In verband met de wekelijkse meldingsplicht, dient de belanghebbende wekelijks de post te halen op het Werkplein.

- Leenbijstand voor 1^e huur/ inrichtingskosten, in relatie tot de verplichting van het verkrijgen van een vast adres

Voor de belanghebbende met een inschrijfprobleem of met een adresprobleem geldt de verplichting van het verkrijgen van een vast verblijfadres. Indien een adres wordt verkregen dient, wanneer de noodzaak kan worden vastgesteld, bijzondere bijstand te worden verstrekt ter hoogte van de 1^e huur en de borg (richtlijn nr. B103: 1^e huur: om niet; waarborgsom: leenbijstand).

Afhankelijk van individuele omstandigheden kan er bijzondere bijstand voor inrichtingskosten worden verstrekt.

De weekbetalingen in de maand, volgend op het verkrijgen van een vast verblijfadres, worden niet ineens met de uitkering verrekend, maar in termijnen, welke vergelijkbaar zijn met de termijnbedragen, zoals gebruikt bij terugvordering. Het doel hiervan is de overgang van weekbetaling naar maandbetaling probleemloos te laten verlopen, zodat de (gewijzigde) algemene bijstand met ingang van de volgende betalingsrun per maand kan worden uitbetaald.

Aanvraag daklozenuitkering

Voorlopige intake voor daklozenuitkering

- Identiteitsbewijs / nationaliteit / verblijfsvergunning
- Plaats van herkomst. Indien niet uit de gemeente, waar als laatste geregistreerd (zwerfer of adresprobleem)
- sinds wanneer dakloos
- hoe is men in deze situatie terecht gekomen (kort)
- waar heeft men tot nu toe verbleven
- waarvan heeft men geleefd
- waar zijn de bezittingen
- bekend met nachtopvang, zo niet, verwijzen
- bekend in hulpverleningscircuit in gemeente, zo ja welke, contactpersonen

Bij tijdelijk verblijf op vast adres, maar geen inschrijving, dient in eerste instantie alsnog te worden geprobeerd zich daar te laten registreren. Indien niet mogelijk, huisbezoek verrichten om het recht vast te stellen, geen betalingen.

Bij voorlopig vastgesteld recht na GBA-controle (in PIV en telefonisch op tel. 7274), aanvraagformulier verstrekken en afspraak plannen, bij voorkeur op een dag voor de betalingen. Controle m.b.t. eerdere uitkering en interne vorderingen. Toestemming briefadres klaarmaken.

Wanneer men door verlies of diefstal niet meer over een identiteitsbewijs beschikt, dient een bewijs van aangifte bij de politie te worden overgelegd. Om het mogelijk te maken een geldig identiteitsbewijs te verkrijgen, wordt per de eerstvolgende betalingsmogelijkheid een voorschot verstrekt van € 70.00 (inclusief boete en foto's). Het betreft geen bijzondere bijstand en wordt dus direct verrekend met de algemene bijstand.

Wanneer de inschrijving in het GBA is gerealiseerd en een bewijs van aanvraag van het nieuwe identiteitsbewijs is overgelegd, kan een voorschot worden verstrekt. Voor uitbetaling van het eerste voorschot dient te worden gecontroleerd of gebruik is gemaakt van de nachtopvang.

Intake

- Controle inlichtingenformulier en bewijsstukken (zie voorl. intake).
- Het verhaal van de cliënt.

- Bij ontbrekende bankafschriften kan worden volstaan met een saldo opgave van de bank.
- Bij schulden- en/of psychische problematiek dient men te worden verwezen naar de daarvoor aangewezen instanties om stappen m.b.t. oplossingen te ondernemen.
- Informatie verstrekken m.b.t. de bijstand aan de hand van checklist, aangevuld met bijzondere verplichtingen: verkrijgen vast verblijfadres, het gebruik van de nachtopvang, inzet reïntegratietraject en eventuele tijdelijkheid van de uitkering, wekelijkse melding en betaaldagen.

Bij verkrijging vast verblijfadres

Indien belanghebbende vanuit een dakloze situatie de mogelijkheid krijgt om een vast verblijfadres te verkrijgen, is het aannemelijk, dat hij niet beschikt over de nodige gelden. Om het mogelijk te maken dat men een gevonden verblijfadres kan accepteren, dient bijzondere bijstand voor de 1^e huur (en borg) te worden gezien. Hierbij wordt de volgende werkwijze toegepast.

Geldening 1^e huur en borg

- Een voorlopig huurcontract, waarop het bankrekeningnummer en het telefoonnummer van de verhuurder staan vermeld.
- Telefonisch contact opnemen met de verhuurder, enerzijds ter verificatie, anderzijds om afspraken te maken m.b.t. de betaling.
- Voorschot op rekening van de verhuurder overmaken. Op het voorschotformulier bij de bankrekening de derdenbetaling vermelden.
- Een geldig huurcontract.
- Voorschot verrekenen met toe te kennen leenbijstand.

Overgang naar maandbetaling

Na inschrijving op het nieuwe adres en het preventieonderzoek dient de uitkering te worden gewijzigd. Uit de praktijksituatie is gebleken, dat de overgang van weekbetalingen naar maandbetaling problematisch is en in veel gevallen nagenoeg onmogelijk. Om dit te ondervangen dient er een overbruggingsvoorschot te worden geregeld ter hoogte van 1 maand uitkering (naar beneden afgerond). Dit overbruggingsvoorschot wordt in wekelijkse betalingen verstrekt, zodat bij de eerst volgende maandrun kan worden overgegaan op maandbetaling.

Acties

Afspraken maken met nachtopvangfaciliteiten m.b.t. periodiek verstrekken van gegevens. (Oversteek nu maandelijks, d'n Herd op verzoek)

Afspraken maken met SMO i.v.m:

- sociale activering voor daklozen – aanmelding SMO via E-mail

Contact met Afd. Bevolking inzake:

- update bestaande afspraken.
- inschrijving GBA zonder einddatum.

- al dan niet inschrijven op Churchilllaan bij inschrijfprobleem.
- lijst van kamerverhuuradressen.
- automatische betaling i.v.m. verkrijging nieuw ID-bewijs.

Intern

- Het moet bij de klantbegeleider bekend zijn, of de eindbetaling van de maand wel of niet is verstrekt. In verband met mogelijke verzoeken om extra betaling i.v.m. urgente kosten, moet het mogelijk zijn vast te stellen of en hoeveel recht nog bestaat.
- Indien dit niet mogelijk is, kan worden overwogen de eindbetaling in het geheel niet of slechts op verzoek van de belanghebbende te doen. Voorwaarde is dan wel dat de premie zorgverzekering wordt doorbetaald.
- Afspraak HSZ m.b.t. huisbezoek bij mensen met een inschrijfprobleem en mensen, die vanuit daklozensituatie een vast verblijfadres hebben verkregen. Deze huisbezoeken dienen op zeer korte termijn te kunnen plaatsvinden, waarna de bijbehorende rapportage zo snel mogelijk wordt verstrekt aan de klantbegeleider.
- Vervaardigen specifieke formulieren i.v.m. bijzondere verplichtingen en reïntegratie/zorgtraject.
- Opstellen van zorgtrajecten, contacten en afspraken met betrokken instanties (budgetwinkel, SMO, - Novadic, GGZ)

Toelichting:

In deze richtlijn wordt het beleid aangegeven inzake bijstandverlening aan belanghebbende zonder adres. Deze richtlijn is in het handboek WWB te vinden in: paragraaf B6.10 onderdeel 6.

Overwegingen

Op grond van artikel 40 lid 1 WWB kan bij AMvB bepaald worden dat bijstandsverlening aan belanghebbenden zonder adres als bedoeld in artikel 1 Wet gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens geschiedt door in deze AMvB aan te wijzen gemeenten. In artikel 11 van het Besluit WWB 2007 worden de volgende gemeenten aangewezen in verband met de verlening van bijstand aan daklozen:

Alkmaar, Almelo, Almere, Amersfoort, Amsterdam, Apeldoorn, Arnhem, Assen, Bergen op Zoom, Breda, Delft, Den Bosch, Den Haag, Den Helder, Deventer, Doetinchem, Dordrecht, Ede, Eindhoven, Emmen, Enschede, Gouda, Groningen, Haarlem, Heerlen, Helmond, Hilversum, Hoorn, Leeuwarden, Leiden, Maastricht, Nijmegen, Oss, Purmerend, Rotterdam, Spijkenisse, Tilburg, Utrecht, Venlo, Vlaardingen, Vlissingen, Zaanstad en Zwolle.

Het college van B&W van Helmond is op grond van artikel 40 lid 2 WWB verplicht om aan de belanghebbende zonder adres een briefadres als bedoeld in artikel 1 Wet gemeentelijke basisadministratie

persoonsgegevens ter beschikking te stellen, van welk adres belanghebbende aangifte moet doen bij de GBA.

Aanvragen door adresloze belanghebbende dienen op grond van artikel 41 lid 2 WWB direct bij het college te worden ingediend. Artikel 41 lid 4 WWB biedt evenwel de mogelijkheid dat het college en de Centrale organisatie werk en inkomen afspreken dat deze aanvragen ook bij de Centrale organisatie werk en inkomen moeten worden ingediend.

Het college heeft in dezen beleidsvrijheid ten aanzien van welk briefadres verstrekt wordt aan een adresloze belanghebbende en of er een afspraak met de Centrale organisatie werk en inkomen gemaakt wordt om adresloze belanghebbende bij de Centrale organisatie werk en inkomen de aanvraag te laten indienen.

Voorts is er beleidsvrijheid in het kader van de Toeslagenverordening. Daarin wordt bepaald welke toeslag of verlaging van toepassing is in geval van het ontbreken van een woning.

B060 Berekening hoogte algemene bijstand bij co-ouderschap

In deze richtlijn wordt aangegeven hoe bij co-ouderschap de hoogte van de bijstand wordt vastgesteld.

Om dit probleem op te lossen moet een nieuwe basisnorm berekend worden die is opgebouwd uit een alleenstaande-deel en een alleenstaande-ouder-deel. Voor het aantal dagen per week (of per maand) dat de kinderen bij de ouder verblijven, wordt deze aangemerkt als alleenstaande ouder. Voor de overige dagen per week (of per maand) geldt hij of zij als alleenstaande.

Het co-ouderschap zal doorgaans geen invloed hebben op de hoogte van de toeslagen en de verlagingen. Deze zijn immers gelijk voor alleenstaanden en alleenstaande ouders (uitzondering: 21- en 22-jarige alleenstaanden; zij worden onder omstandigheden in sommige gemeenten geconfronteerd met een extra verlaging; artikel 29 WWB; zie ook paragraaf B6.7 onderdeel 4).

Let op: De hier geformuleerde regel inzake de berekening van de basisnorm algemene bijstand bij co-ouderschap kan alleen worden toegepast wanneer beide ouders over het co-ouderschap duidelijke (en langdurige) afspraken hebben gemaakt en deze afspraken daadwerkelijk nakomen (de feitelijke situatie is van belang!) De co-oudersbepaling is dus niet bedoeld voor de gevallen waarin de kinderen vrijwel altijd bij de ene ouder verblijven en slechts incidenteel bij de andere ouder.

Voorbeeld

Peter (27) en Wendy (30) zijn gescheiden. Marja, hun enige kind verblijft door de week bij Wendy en in het weekend bij Peter. Wendy en Peter delen hun woningen niet met anderen.

- De uitkering algemene bijstand van Peter is als volgt opgebouwd:
 $5/7 \times$ basisnorm alleenstaande + $2/7 \times$ basisnorm alleenstaande ouder + 20% toeslag.
- De uitkering algemene bijstand van Wendy ziet er zo uit:
 $2/7 \times$ basisnorm alleenstaande + $5/7 \times$ basisnorm alleenstaande ouder + 20% toeslag.

B061 Vaststelling vermogen bij co-ouderschap

In deze richtlijn wordt aangegeven hoe bij co-ouderschap het vermogen wordt vastgesteld.

Co-ouderschap wordt aanwezig geacht indien de feitelijke verzorging van de kinderen deels door de ene en deels door de andere ouder wordt gedaan. Indien een ouder gemiddeld minder dan twee etmalen per week belast is met de verzorging van het kind, wordt dit niet gezien als co-ouderschap, maar als een omgangsregeling.

De vermogensgrens voor de co-ouder wordt berekend door de vermogensgrens voor een alleenstaande te vermeerderen met $x/7$ maal het verschil tussen de vermogensgrens voor een alleenstaande ouder - de vermogensgrens voor een alleenstaande.

Eventueel inkomen en vermogen van het kind worden voor $x/7$ toegerekend aan betreffende ouder. Hierbij staat x voor het gemiddelde aantal dagen per week dat de co-ouder het kind verzorgt.

NB: Het gehanteerde gemiddelde aantal verzorgingsdagen per week is het als bij de vaststelling van de norm in geval van co-ouderschap (zie paragraaf B6.11).

B158 Beoordeling geringe inkomsten

Het college acht geen arbeidsmarktperspectief aanwezig indien een belanghebbende gedurende de referentieperiode van 60 maanden netto inkomsten uit of in verband met arbeid heeft ontvangen die een bedrag van € 3.820,- niet te boven gaan.

De belanghebbende dient zelf bij de aanvraag voor de langdurigheidstoelage de gegevens te overleggen, waarmee hij aannemelijk kan maken dat hij in de referentieperiode van 60 maanden niet meer inkomsten uit of in verband met arbeid heeft ontvangen dan € 3.820,-.

Bij belanghebbenden met een arbeidsongeschiktheidsuitkering berekend naar een arbeidsongeschiktheid van 80 tot 100 procent wordt als uitgangspunt gehanteerd dat dit netto inkomen incl. de vakantietoelage vergeleken wordt met de van toepassing zijnde bijstandsnorm incl. vakantietoelage, waarbij er sprake mag zijn van een overschrijding van maximaal $1/12$ van het van toepassing zijnde bedrag aan langdurigheidstoelage.

(Is bij een alleenstaande maximaal € 28,00 (€ 336,00 : 12), bij alleenstaande ouders maximaal € 35,83 (€ 430,00 : 12) en bij gehuwden/samenwonenden maximaal € 39,83 (€ 478,00 : 12) (norm per 01-01-2007).

(Is bij een alleenstaande maximaal € 28,42 (€ 341,00 : 12), bij alleenstaande ouders maximaal € 36,33 (€ 436,00 : 12) en bij gehuwden/samenwonenden maximaal € 40,50 (€ 486,00 : 12) (norm per 01-01-2008).

Artikel 36 lid 1 onderdeel b WWB is per 1 september 2006 gewijzigd met terugwerkende kracht tot 1 januari 2006.

Aanvragen met een peildatum voor 1 januari 2006 worden beoordeeld aan de hand van het oude beleid. Ook personen die niet hebben aangevraagd over 2004 en 2005 worden aan de hand van de oude regels beoordeeld. Bij aanvragen met een peildatum gelegen voor 1 januari 2006 wordt, indien er sprake is van beperkte inkomsten uit of in verband met arbeid, dus geen langdurigheidstoelage verstrekt.

Aanvragen met een peildatum vanaf 1 januari 2006 worden beoordeeld aan de hand van het nieuwe beleid. Dit betekent dat bij een aanvraag met een peildatum na 1 januari 2006 gekeken wordt naar de daaraan voorafgaande referentieperiode van 60 maanden. Indien men in die periode inkomsten uit of in verband met arbeid heeft gehad tot het bedrag van € 3.820,-, komt men in aanmerking voor langdurigheidstoelage. Het is dus niet de bedoeling aanvragen uit 2004 en 2005 te gaan herbeoordelen op basis van het gewijzigde beleid.

Toelichting:

In deze richtlijn wordt aangegeven wanneer er naar het oordeel van het college geen sprake is van een reëel arbeidsmarktperspectief vanwege de zeer geringe hoogte en duur van inkomsten uit of in verband met arbeid.

Deze richtlijn is in het handboek WWB te vinden in: paragraaf B8.2 onderdeel 2.2.

Overwegingen

De juridische grondslag van deze richtlijn wordt gevormd door artikel 36 lid 1 onderdeel b WWB, tweede zinsdeel. Op grond van deze bepaling kan het college, ondanks het feit dat een belanghebbende gedurende de referteperiode van 60 maanden inkomsten uit of in verband met arbeid heeft gehad, oordelen dat deze belanghebbende geen reëel arbeidsmarktperspectief heeft als de inkomsten slechts zeer gering zijn en de inkomsten zijn ontvangen gedurende een zeer geringe periode. Als het college tot het oordeel komt dat er geen reëel arbeidsmarktperspectief is voor een belanghebbende dan komt hij, mits ook voldaan is aan de overige voorwaarden van artikel 36 lid 1 WWB, in aanmerking voor een langdurigheidstoelage.

Op grond van de jurisprudentie van de Centrale raad van Beroep (CRvB) kunnen inkomsten uit een arbeidsongeschiktheidsuitkering niet maken dat reeds daardoor geen recht op een langdurigheidstoelage kan bestaan, omdat er daardoor een verboden onderscheid in de zin van artikel 26 IVBPR zou worden gemaakt (zie CRvB 04-07-2006, nr. 05/6738 WWB). Aangenomen moet worden dat dit in wezen voor alle vormen van inkomsten in verband geldt. Niettemin moet het college bij de beoordeling van de geringe inkomsten kijken naar zowel de inkomsten uit arbeid als de inkomsten in verband met arbeid. Het buiten toepassing laten van de wet wegens strijd met artikel 26 IVBPR is immers eerst aan de orde wanneer de uitkomst een verboden onderscheid oplevert. Het feit dat in de bepaling in wezen een verboden onderscheid besloten ligt is geen reden om die bepaling niet gewoon te volgen in die gevallen waarin de uitkomst zelf geen verboden onderscheid oplevert.

Aangezien het college bij de beoordeling van de inkomsten in relatie tot het arbeidsmarktperspectief beleidsvrijheid heeft, moet het college overigens in voorkomende gevallen ook nagaan of het met toepassing van artikel 4:84 Awb ten gunste van een belanghebbende moet afwijken van het beleid.

Het bedrag van € 3.820,- vloeit voort uit de vrijlating ingevolge artikel 31 lid 2 aanhef en onder k WWB en artikel 7 onderdeel h van de Regeling WWB, de zgn. lage vrijwilligersvergoeding. Deze kostenvergoeding voor het verrichten van vrijwilligerswerk bedraagt nu (2007 en 2008) € 764,- per jaar.

De referteperiode bedraagt 60 maanden. Door te toetsen op basis van 60 maanden (5 x € 764,- = € 3.820,-) in plaats van toetsing per jaar voorkomt het college dat burgers die per jaar net iets meer dan het toetsbedrag hebben verdiend in de 5 daarop volgende jaren van de langdurigheidstoelage zijn uitgesloten. Door aan te sluiten bij deze vrijwilligersvergoeding kan beargumenteerd worden dat belanghebbenden die niet meer in staat zijn meer te verdienen dan het bedrag van de lage vrijwilligersvergoeding (die niet gericht is op arbeidsinschakeling) geen arbeidsmarktperspectief meer hebben.

Het college dient jaarlijks rekening te houden met de indexering van de vrijwilligersvergoeding. Wanneer de vrijwilligersvergoeding verhoogd wordt (artikel 7a Regeling WWB), zal ook het bedrag van € 3.820,-- m.b.t. langdurigheidstoelage worden verhoogd.

De belanghebbende dient zelf bij de aanvraag voor de langdurigheidstoelage de gegevens over te leggen, waarmee hij kan aantonen dat hij in de referentieperiode van 60 maanden niet meer inkomsten uit of in verband met arbeid heeft ontvangen dan € 3.820,--.

In de uitvoering van de langdurigheidstoelage bij De Zorgpoort wordt er tegenaan gelopen dat cliënten met een arbeidsongeschiktheidsuitkering berekend naar een arbeidsongeschiktheid van 80 tot 100 procent in het verleden een langdurigheidstoelage uitgekeerd kregen omdat de WAO-uitkering niet hoger was dan de betreffende bijstandsnorm. Gebleken is nu dat van deze zelfde cliënten de WAO-uitkering vanaf 1 januari 2007 hoger is dan de bijstandsnorm. Het verschil varieert van € 14,00 tot € 20,00 per maand (de netto WAO incl. vt afgezet tegen de bijstandsnorm incl. vt). Doordat het inkomen dan niet meer voldoet aan het gestelde van artikel 36 lid 1 onderdeel a WWB, betekent dit dat die cliënten niet meer in aanmerking komen voor langdurigheidstoelage.

Een marginale overschrijding in dezen van de bijstandsnorm hoeft niet tot afwijzing van de langdurigheidstoelage te leiden.

Daarom wordt hier als uitgangspunt gehanteerd dat dit netto inkomen incl. de vakantietoelage vergeleken wordt met de van toepassing zijnde bijstandsnorm incl. vakantietoelage, waarbij er sprake mag zijn van een overschrijding van maximaal 1/12 van het van toepassing zijnde bedrag aan langdurigheidstoelage.

Met deze systematiek gaan belanghebbenden bij een lichte stijging van de arbeidsongeschiktheidsuitkering er nooit op achteruit. Of de stijging is zodanig dat deze op jaarbasis gelijk is aan de langdurigheidstoelage of meer. Of de stijging is op jaarbasis minder dan het bedrag aan langdurigheidstoelage, men behoudt dan het recht op langdurigheidstoelage.

Voorbeeld: Een alleenstaande met een WIA/WAO uitkering heeft een netto maanduitkering excl. vakantietoelage van € 830,00. Inclusief vakantietoelage is de uitkering € 880,00. De bijstandsnorm voor een alleenstaande is € 865,80 (norm 01-01-2007). Deze persoon zit € 14,20 boven de norm. Hij/zij ontvangt dan wel langdurigheidstoelage daar € 14,20 minder is dan 1/12 van € 336,00.

Richtlijn nr. B158 is gebaseerd op artikel 36 lid 1 onderdeel b WWB. Deze bepaling is per 1 september 2006 gewijzigd met terugwerkende kracht tot 1 januari 2006. Het college zou op grond van de jurisprudentie het gewijzigde artikel 36 lid 1 onderdeel b WWB reeds vanaf de inwerkingtreding van de WWB, dus vanaf 1 januari 2004, op dezelfde wijze moeten toepassen. Voor zover de tekst van artikel 36 lid 1 onderdeel b WWB, zoals deze geldend was over de periode van 1 januari 2004 tot 1 januari 2006, in het geval van zeer geringe inkomsten over een zeer geringe duur aan de toekenning van een langdurigheidstoelage in de weg staat, zou deze bepaling buiten toepassing moeten worden gelaten (zie CRvB 04-07-2006, nr. 05/4005 WWB).

Voorgesteld is om alleen aanvragen met een peildatum vanaf 1 januari 2006 aldus te beoordelen.

B164 Zoekperiode personen jonger dan 27 jaar

Het college van burgemeester en wethouders,
Gelet op artikel 41, vierde, vijfde en zesde lid, Wet werk en bijstand (WWB)

Besluit

Vast te stellen de invulling van richtlijn B0164 Zoekperiode personen jonger dan 27 jaar

Artikel I

Richtlijn B0164 wordt als volgt ingevuld:

Alleenstaanden en alleenstaande ouders jonger dan 27 jaar en gehuwden waarvan beide echtgenoten jonger dan 27 jaar zijn, kunnen pas vier weken na de melding een aanvraag voor algemene bijstand indienen. De aanvraag wordt ook niet eerder dan vier weken na de melding door het college in behandeling genomen (artikel 41 lid 4 WWB). De reden hiervan is dat jongeren eerst zelf vier weken naar werk moeten zoeken alvorens aanspraak op een uitkering en/of ondersteuning kan bestaan. Tijdens deze vier weken moeten zij ook onderzoeken of zij nog mogelijkheden hebben binnen het uit 's Rijks kas bekostigde onderwijs (artikel 41 lid 5 WWB).

Na de melding wordt aan deze jongeren een brief overhandigd, waarin vermeld staat dat er met de jongere gesproken is over zijn persoonlijke situatie, zijn kansen op de arbeidsmarkt en de verplichtingen die voor deze jongeren gelden op grond van de WWB. In de brief wordt aangegeven wat er van de jongere verwacht wordt tijdens de zoekperiode van vier weken.

Na afloop van de zoekperiode van vier weken, is vier weken na de datum van melding, kan de jongere een aanvraag indienen voor algemene bijstand. Wanneer deze aanvraag door de jongere binnen vijf werkdagen na de datum van afloop van de zoekperiode van vier weken wordt ingediend, kan de bijstand, wanneer door de jongere ook voldaan wordt aan alle toekenningsvoorwaarden, ingaan per de datum van melding. Wanneer de aanvraag door de jongere wordt ingediend na vijf werkdagen na de datum van afloop van de zoekperiode van vier weken, wordt de bijstand, wanneer door de jongere ook voldaan wordt aan alle toekenningsvoorwaarden, toegekend per die datum van de aanvraag (artikel 44 lid 3 WWB), tenzij er sprake is van bijzondere omstandigheden die het rechtvaardigen om de bijstand te verlenen met ingang van de datum van melding.

Gehuwden waarvan een echtgenoot jonger is dan 27 jaar en de ander ouder dan 27 jaar kunnen wel direct na de melding een aanvraag indienen. Ook voor de echtgenoot jonger dan 27 jaar geldt echter dat deze in de eerste vier weken na de melding actief moet zoeken naar werk of scholing.

Wanneer personen jonger dan 27 jaar recht hebben op een uitkering op grond van de Werkloosheidswet (WW), is expliciet in artikel 41 lid 6 WWB bepaald dat zij zich al kunnen melden om bijstand aan te vragen

vanaf de dag gelegen vier weken voordat het recht op die uitkering eindigt (artikel 41 lid 6 WWB). Hiermee valt de verplichting om te zoeken naar werk samen met de verplichting die al geldt vanuit de Werkloosheidswet (zie TK 2011-2012, 32 815, nr. 38, p. 3-4).

B127 Frequentie heronderzoeken

Het college van burgemeester en wethouders,
Gelet op artikel 53a, negende lid, Wet werk en bijstand (WWB)

Besluit

Vast te stellen de invulling van richtlijn B127 Frequentie heronderzoeken

Artikel I

Richtlijn B127 wordt als volgt ingevuld:

Conform onderzoeksschema WWB/IOAW/IOAZ.

B128 Procedure heronderzoeken

Het college van burgemeester en wethouders,
Gelet op artikel 53a, eerste en negende lid, Wet werk en bijstand (WWB)

Besluit

Vast te stellen de invulling van richtlijn B128 Procedure heronderzoeken

Artikel I

Richtlijn B128 wordt als volgt ingevuld:

Conform onderzoeksschema WWB/IOAW/IOAZ.

W011 Loonkostensubsidie

Het college van burgemeester en wethouders,
Gelet op artikel 7, eerste lid onderdeel a en artikel 8, eerste lid onderdeel a van de Wet werk en bijstand (WWB), artikel 6 van de Re-integratieverordening WWB, IOAW en IOAZ Helmond

Besluit

Vast te stellen de gewijzigde invulling van richtlijn W011 Loonkostensubsidie

Artikel I

Richtlijn W011 wordt als volgt ingevuld:

Loonkostensubsidie voormalige ID-banen

Algemeen

Een voormalige ID-baan is een arbeidsplaats waarop een persoon werkzaam is die onder de doelgroep WWB valt en waarvoor vóór 1 januari 2004 loonkostensubsidie werd verleend op grond van het Besluit in- en doorstroombanen.

Van 1 januari 2004 tot 1 januari 2008 werd deze loonkostensubsidie, gelet op artikel 13 tweede en derde lid van de Reïntegratieverordening Wet werk en bijstand gemeente Helmond, gebaseerd op de "Uitvoeringsregels omtrent het verstrekken van subsidie aan werkgevers met werknemers van het voormalig Besluit in- en doorstroombanen".

Vanaf 1 januari 2008 zijn de "Uitvoeringsregels omtrent het verstrekken van subsidie aan werkgevers met werknemers die geplaatst zijn onder het voormalig Besluit in- en doorstroombanen" vervallen en is daarvoor in de plaats getreden het "Arrangement gesubsidieerde arbeid".

Daar waar in deze beleidsregel staat 'college' wordt bedoeld 'burgemeester en wethouders'.

Artikel 1 Arrangement gesubsidieerde arbeid

Dit Arrangement geldt voor werknemers met een zeer grote afstand tot reguliere arbeid. Uitstroom naar regulier werk binnen een termijn van 36 maanden is niet te verwachten.

Met de werkgever is overeengekomen dat het dienstverband met de betreffende werknemer per 1 januari 2012 gecontinueerd wordt en dat het college dit ondersteunt door het voortzetten van de subsidie. De subsidie wordt toegekend als loonkostensubsidie. De hoogte van de subsidie wordt toegekend op basis van de thans geldende normen met dien verstande dat de werkelijke loonwaarde van de werknemer bepaald zal gaan worden. Op de datum van bepaling van de vastgestelde loonwaarde zal de hoogte van de subsidie worden aangepast naar analogie van de vastgestelde loonwaarde. Een maal per twee jaar vindt er een herbeoordeling plaats van de loonwaarde. De subsidie heeft telkens betrekking op een periode van 12 maanden en op basis van een fulltime dienstverband van minimaal 32 uur per week. Bij een geringer aantal werkuren per week wordt de subsidie naar rato aangepast. Wanneer de arbeidsovereenkomst van de werknemer wordt beëindigd - bijvoorbeeld vanwege het vinden van regulier werk of het bereiken van de 65 jarige leeftijd - eindigt voor deze werknemer per die datum ook de subsidie. De subsidie eindigt ook wanneer er sprake is van een voorliggende voorziening, als bijv. een WIA-uitkering van de werknemer, waarvan gebruik gemaakt kan worden.

Artikel 2 Vervanging bij ziekte.

1. Wanneer bij voortbestaan van de dienstbetrekking en ingeval van ziekte van de werknemer, de werkgever op grond van de geldende centrale arbeidsovereenkomst het loon aan de werknemer moet doorbetalen, wordt de subsidie aan de werkgever doorbetaald

2. Indien de werkgever verzekerd is voor ziektekosten van de werknemer, vindt ten aanzien van de hoogte van de subsidie een aanpassing plaats
3. Kosten voor eventuele vervanging van de zieke werknemer, gedurende de in het eerste lid bedoelde periode, komen geheel ten laste van de werkgever.

Artikel 3 Informatieplicht.

1. De werkgever doet schriftelijk aan het college op verzoek of onverwijld uit eigen beweging opgave van alle feiten of omstandigheden waarvan hem redelijkerwijs duidelijk moet zijn dat zij van invloed kunnen zijn op het recht, de hoogte of de duur van de subsidie die aan hem betaald wordt.
2. Bij beëindiging van de dienstbetrekking tussen de werkgever en de werknemer dient de werkgever dit direct, ongeacht de reden van de beëindiging, schriftelijk aan het college te melden.
3. Wijziging in gegevens welke van belang zijn voor de subsidieverlening worden door de werkgever schriftelijk doorgegeven aan het college, ter attentie van het hoofd van de afdeling Werk en Inkomen.

Artikel 4 Verlening, betaling, vaststelling subsidie en informatieverplichting

1. Bij de vaststelling van de hoogte van de subsidie wordt uitgegaan van het betreffende loon van de werknemer, vermeerderd met 25% werkgeverslasten en vermeerderd met 8% vakantietoeslag, voordat het percentage van de vastgestelde loonwaarde van de werknemer als bedoeld in artikel 1 hierop in mindering wordt gebracht.
2. Het loon van de werknemer, exclusief de vakantietoeslag, dat door de werkgever aan de werknemer wordt betaald en dat naar evenredigheid wordt verminderd indien de overeengekomen arbeidsduur minder is dan de normale arbeidsduur, bedoeld in artikel 12 van de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag, bedraagt over de overeengekomen uitbetalingstermijn niet meer dan 125% van het bedrag, bedoeld in de artikelen 8 en 12 van de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag.
3. De subsidie wordt op basis van declaratie betaalbaar gesteld aan de werkgever.
4. De subsidie moet door de werkgever gedeclareerd worden uiterlijk op 31 december van het kalenderjaar waarop de subsidie betrekking heeft.
5. De subsidie kan, gedurende en na afloop van een kalenderjaar, in ieder geval worden stopgezet, beëindigd en teruggevorderd indien:
 - het aan de werknemer betaalde loon, het in deze richtlijn genoemde maximum te boven gaat;
 - gedeclareerde kosten niet blijken te zijn gemaakt;
 - gedeclareerde kosten blijken te zijn gemaakt voor een ander doel dan waarvoor de betaling is bedoeld;
 - de werkgever relevante informatie niet (tijdig) aan het college verstrekt;
 - de werkgever niet voldoet aan de eisen gesteld in de Re-integratieverordening WWB, IOAW en IOAZ respectievelijk deze richtlijn of door het college;
 - de werkgever andere verplichtingen niet of niet op de juiste wijze nakomt.
6. De werkgever verstrekt desgevraagd aan het college kosteloos alle inlichtingen die zij voor de informatievoorziening, de beleidsvorming en voor het betalen en vaststellen van de subsidie nodig heeft en werkt mee aan een door of namens het college ingesteld onderzoek, dat erop gericht is het college

inlichtingen te verschaffen ten behoeve van beleidsontwikkeling.

7. Indien de inlichtingen, bedoeld in het zesde lid, niet of niet volledig binnen de daarvoor gestelde termijnen zijn ontvangen, schort het college de betaling van de subsidie, bedoeld in dit artikel, op. Hervatting van de betaling en nabetaling van de niet betaalde subsidie vindt zo spoedig mogelijk plaats na ontvangst van de bedoelde gegevens.

Artikel 5 Vervallen subsidie bij wijziging functie respectievelijk vertrek werknemer

1. Wijziging van de functie-inhoud kan slechts plaatsvinden na schriftelijke goedkeuring door of namens het college.
2. Bij vertrek, ontslag of beëindiging van het dienstverband van een werknemer vindt geen invulling van de ontstane vacature op grond van deze richtlijn plaats.
3. Bij vertrek, ontslag of beëindiging van het dienstverband met de werknemer voor de functie zoals die bestond op 31 december 2003, bestaat geen recht op continuering van de subsidie.
4. Het derde lid is van overeenkomstige toepassing bij het doorstromen van de werknemer bij dezelfde werkgever naar een functie die niet dezelfde is, dan waar de werknemer werkzaam in was bij het dienstverband op 31 december 2003.

Artikel 6 Aansprakelijkheid, vrijwaring en wijziging

1. Het college aanvaardt geen aansprakelijkheid voor het vervallen van de subsidie als gevolg van het niet naleven door de werkgever van deze richtlijn of de in de beschikking of richtlijnen vastgelegde voorwaarden. Het college aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de kosten en of schade ontstaan door handelen of nalaten van de werknemer of werkgever.
2. De werkgever vrijwaart het college van alle aanspraken van de werknemer ten gevolge van geschillen met de werkgever of ten gevolge van de uitvoering van deze richtlijn. Het college verstrekt de werkgever geen subsidie indien de werkgever, in het kader van de beëindiging van de dienstbetrekking of aanstelling, via een rechterlijke uitspraak dan wel via arbitrage is gehouden tot doorbetaling van loon.
3. Deze richtlijn kan worden gewijzigd. Indien en voor zover de inhoud van de wijzigingen daartoe aanleiding geven zal het college de voorwaarden of beschikking aanpassen en gaan de wijzigingen tegelijkertijd in met de vastgestelde ingangsdatum van de wijziging. De wijzigingen zullen worden toegezonden door of namens het college aan de werkgever.
4. Indien sprake is van gewijzigd gemeentelijk beleid, en de gevolgen van de wijzigingen van deze richtlijn nadelig zijn voor de werkgever, zal het college die wijzigingen laten ingaan met ingang van 1 januari van het nieuwe kalenderjaar.

Artikel 7 Beëindiging

Het college kan de subsidie beëindigen indien het verstrekken naar haar oordeel niet langer zinvol is als gevolg van onvoldoende medewerking van de werkgever aan activiteiten, gericht op zodanige participatie van de werknemer op de reguliere arbeidsmarkt.

Artikel 8 Terugvordering van subsidie op de werkgever

1. Terugvordering van subsidie vindt plaats, behoudens voor zover het betreft de vastgestelde eigen bijdrage, naast de redenen vermeld in deze richtlijn, op grond van het Burgerlijk Wetboek.
2. Subsidie die door het college verstrekt is op grond van door de werkgever verstrekte onjuiste of onvolledige inlichtingen kan ten allen tijde worden teruggevorderd. Het college kan eventuele invorderingskosten verhalen op de werkgever.

Artikel 9 Onvoorziene omstandigheden

1. In gevallen waarin deze richtlijn niet voorzien beslist het college.
2. Het college kan in bijzondere gevallen afwijken van de bepalingen in deze richtlijn, indien toepassing ervan leidt tot onbillijkheden van overwegende aard.

Artikel II

1. De gewijzigde richtlijn treedt in werking op 1 januari 2012.
2. Met ingang van deze datum wordt de eerder op 9 oktober 2007 vastgestelde richtlijn ingetrokken.

Bijzondere bijstand

B062 Moment aanvragen bijzondere bijstand (terugwerkende kracht)

In deze richtlijn wordt aangegeven op welk moment een aanvraag bijzondere bijstand moet worden ingediend dan wel in hoeverre verlening van bijzondere bijstand met terugwerkende kracht mogelijk is.

Reactie richtlijn B062

Het huidige beleid voorziet in de mogelijkheid om bijzondere bijstand toe te kennen met terugwerkend kracht van 24 maanden. Dat is niet in overeenstemming met de systematiek van de WWB en de bedoeling van de wetgever. De termijn is teruggebracht naar twaalf maanden. Daarmee is deze richtlijn in overeenstemming met de andere hieraan gerelateerde richtlijnen.

Voorstel nieuwe richtlijn B062

Artikel 44 lid 1 WWB bepaalt dat niet eerder bijstand wordt verleend dan tegen de datum waarop belanghebbende zich heeft gemeld voor de aanvraag, tenzij sprake is van bijzondere omstandigheden. Dit betekent dat het college - in beginsel - niet bevoegd is bijstand met terugwerkende kracht te verlenen. In de aard van de bijzondere omstandigheden kan het zijn dat een aanvraag indienen voordat de kosten zijn opkomen niet altijd (goed) mogelijk is. Daarnaast is het de vraag of sprake is van een aanvraag om een schuld. Is dat het geval, dan is het college in beginsel niet bevoegd om bijstand te verlenen.

Aangenomen kan worden dat gemeentelijk beleid op basis waarvan met terugwerkende kracht bijzondere bijstand wordt verleend niet in strijd is met de bedoeling van de wetgever omdat artikel 35 lid 2 WWB voorziet in de mogelijkheid om een drempelbedrag toe te passen voor een periode van twaalf maanden.

Aanvragen om bijzondere bijstand kunnen worden ingediend tot maximaal twaalf maanden na het moment dat de kosten zijn gemaakt.

Een voorbeeld

Belanghebbende dient op 1 mei 2012 een aanvraag in om bijzondere bijstand. De aanvraag kan betrekking hebben op kosten die zijn gemaakt (of opgekomen) vanaf 1 mei 2011. Let wel: als de noodzaak van de kosten niet meer kan worden vastgesteld hoeft het college de aanvraag niet honoreren. Verder geldt uiteraard dat de aanvraag wordt beoordeeld op de algemene voorwaarden en de vier vragen van artikel 35 WWB. Met deze richtlijn is beoogd de belanghebbende niet tegen te werpen dat een aanvraag wordt ingediend voor kosten die al zijn gemaakt.

B137 In aanmerking te nemen middelen voor draagkracht

In deze richtlijn wordt aangegeven welke middelen - zijnde de langdurigheidstoeslag, het vermogen en het inkomen voorzover het meer bedraagt dan de bijstandsnorm al dan niet in- of exclusief de middelen bedoeld in artikel 31 lid 2 WWB en artikel 34 lid 2 WWB - in aanmerking worden genomen voor de draagkracht.

Reactie richtlijn B137

In geval van een toekenning van bijzondere bijstand met terugwerkende kracht moet in het inkomen en vermogen over de vastgestelde draagkrachtperiode in aanmerking worden genomen en (lees de periode waarin de kosten zijn opgekomen). Deze richtlijn voorziet - strikt genomen - niet in de regels over welke periode het inkomen in aanmerking wordt genomen bij aanvragen waarbij geen terugwerkende kracht van toepassing is. Daarom is de richtlijn aangepast.

Voorstel nieuwe richtlijn B137

Vaststelling van het inkomen

Het voor de draagkracht in aanmerking te nemen inkomen en vermogen wordt bepaald aan de hand van de draagkrachtperiode, zie Richtlijn B064.

In aanmerking te nemen inkomen

Van het in aanmerking te nemen inkomen worden de middelen bedoeld in artikel 31 lid 2 WWB en artikel 33 lid 5 WWB niet tot het draagkrachtinkomen van belanghebbende of het gezin gerekend. De middelen als bedoeld in genoemde artikelen worden dus ook voor de bijzondere bijstand vrijgelaten. Voor het overige geldt dat het inkomen op dezelfde wijze wordt bepaald als bij de algemene bijstand.

Ook inkomsten uit arbeid van ten laste komende kinderen worden vrijgelaten als het bijzondere bijstand betreft voor een ander in de bijstand begrepen persoon dan het minderjarig kind met inkomsten uit arbeid. Hebben de kosten betrekking op het minderjarige kind zelf, dan moeten deze inkomsten van dat kind wel worden meegenomen (artikel 31 lid 2 onder h WWB).

In aanmerking te nemen vermogen

Het vermogen bedoeld in artikel 34 lid 2 WWB wordt niet in aanmerking genomen voor het draagkrachtvermogen. Het vermogen wordt dus op dezelfde wijze vastgesteld en er gelden dezelfde vrijlatingen als bij de algemene bijstand.

B063 Draagkrachtpercentages

In deze richtlijn wordt aangegeven hoe de draagkracht van belanghebbende wordt vastgesteld.

Reactie richtlijn B063

De richtlijn is herschreven zonder dat de strekking van de richtlijn is gewijzigd. Vanwege de complexiteit van de draagkrachtregels worden deze vereenvoudigd.

Omdat het college niet bevoegd is om een draagkrachtpercentage hoger vast te stellen in geval van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid is dit uit de richtlijn verwijderd. Is daarvan sprake, dan kan de bijzondere bijstand in de vorm van een lening worden verstrekt of de bijzondere bijstand worden afgestemd onder toepassing van de afstemmingsverordening.

In beginsel gelden de genoemde draagkrachtpercentages. Wordt bijstand in de vorm van een lening verstrekt, dan geldt altijd 100% van het draagkrachtinkomen. Bij een aantal kostensoorten geldt 100% draagkrachtinkomen. Dat is vermeld in de betreffende richtlijnen om fouten te voorkomen. Voor alle kostensoorten geldt 100% draagkrachtvermogen. Dat is dan ook in deze richtlijn opgenomen.

Voorstel nieuwe richtlijn B063

In beginsel gelden de hierna volgende regels voor de draagkracht op het inkomen. Voor zover 100% draagkrachtinkomen van toepassing is, is dat opgenomen in de specifieke richtlijn. In algemeen geldt 100% draagkrachtinkomen als de bijstand wordt verleend in de vorm van een geldlening.

Draagkracht uit inkomen

- Een inkomen tot 110% van het bijstandsnorm (sociaal minimum) wordt als draagkrachtloos inkomen beschouwd.
- Bij een inkomen tussen 110% en 120% van de bijstandsnorm wordt 50% van het inkomen boven 110% van de bijstandsnorm als draagkracht beschouwd.
- Bij een inkomen boven 120% van de bijstandsnorm wordt 100% van het inkomen boven 120% van de bijstandsnorm als draagkracht beschouwd.

Overgangsregeling

Bij het toepassen van de nieuwe draagkrachtregels wordt een overgangsregeling gehanteerd.

Belanghebbenden die in 2012 een aanvraag doen voor bijzondere bijstand vallen onder de overgangsregeling. Loopt het draagkrachtjaar door in 2013, dan worden de voor belanghebbende meest gunstige draagkrachtregels gehanteerd. In alle gevallen eindigt de overgangsregeling op 1 januari 2013. Het kan dus voorkomen dat de draagkrachtperiode in afwijking van de hoofdregel korter is dan twaalf maanden. Vanaf 1 januari 2014 gelden de nieuwe draagkrachtregels voor iedereen.

Belanghebbenden die niet eerder in 2012 (lees aanvraag 2011 of geheel nieuwe aanvraag) een aanvraag bijzondere bijstand hebben gedaan vallen direct onder de nieuwe regels.

Let op:

Inkomens uit AOW, Anw en Wajong kunnen netto hoger zijn dan de bijstandsnorm. Er wordt echter van uitgegaan dat deze inkomens gelijk zijn aan bijstandsniveau en dus niet leiden tot draagkracht.

Berekening vakantietoeslag

Voor de berekening van de vakantietoeslag moet uit worden gegaan van het netto-inkomen zonder dat daarop verplichte betalingen aan derden zijn ingehouden. Het gaat hierbij vooral om beslagen en AWBZ-bijdragen van personen die in een inrichting verblijven. De precieze hoogte van de vakantietoeslag kan worden berekend met behulp van de regels uit de Regeling WWB.

Voorbeeld

Een alleenstaande van 65 jaar of ouder die in een inrichting verblijft, heeft recht op AOW van ongeveer € 681,- bruto. Na aftrek van belastingen, premies en AWBZ bijdrage houdt hij per maand ongeveer € 177,- netto over. Het vakantiegeld moet echter niet over dit bedrag worden berekend, maar over het nettobedrag voor aftrek van de AWBZ-bijdrage: ongeveer € 613,- per maand. Hierdoor hebben ouderen die in een inrichting verblijven, ondanks dat hun maandinkomen op bijstandsniveau ligt, in de praktijk vaak toch enige draagkracht.

Draagkracht uit vermogen

- 100% van het in aanmerking te nemen vermogen.

B064 Draagkrachtperiode bijzondere bijstand

In deze richtlijn wordt aangegeven over welke periode de draagkracht in aanmerking wordt genomen en op welk tijdstip de draagkrachtperiode begint.

Reactie richtlijn B064

De richtlijn is herschreven zonder dat de strekking ervan is gewijzigd.

Aangenomen wordt dat de draagkrachtperiode in beginsel twaalf maanden bedraagt. In de huidige richtlijn staat een jaar wat een kalenderjaar impliceert. Omdat de bijstand met terugwerkende kracht van twaalf maanden kan worden toegekend, begint de draagkrachtperiode vanaf de eerste dag waarop de kosten betrekking hebben en niet wanneer de bijstand wordt aangevraagd.

Voorstel nieuwe richtlijn B064

De periode waarover de draagkracht wordt vastgesteld wordt de draagkrachtperiode genoemd. Deze periode wordt in beginsel vastgesteld voor twaalf maanden.

De draagkrachtperiode begint op de eerste dag van de maand waarop de kosten betrekking hebben.

Dit betekent dat over de draagkrachtperiode moet worden berekend hoe groot de ruimte in het inkomen en/of het vermogen is. De hoogte van de draagkracht wordt in mindering gebracht op de bijzondere bijstand.

B065 Wijziging draagkracht tijdens draagkrachtperiode

In deze richtlijn wordt aangegeven hoe om te gaan met een eventuele wijziging van de draagkracht tijdens de draagkrachtperiode.

Reactie richtlijn B065

De richtlijn is herschreven zonder dat de strekking ervan is gewijzigd.

Voorstel nieuwe richtlijn B065

Het inkomen en/of het vermogen kunnen wijzigen tijdens de draagkrachtperiode.

Doen zich wijzigingen voor in het inkomen, vermogen of de gezinsomstandigheden (bijvoorbeeld: huwelijk, echtscheiding of overlijden), dan wordt de draagkracht voor het resterende deel van de periode opnieuw vastgesteld.

Wanneer bij de vaststelling van de draagkracht al een inkomenswijziging kan worden voorzien, moet deze zoveel mogelijk worden meegenomen. Denk bijvoorbeeld aan pensionering of beëindiging van studie.

B066 Drempelbedrag

In deze richtlijn wordt aangegeven of er een drempelbedrag wordt toegepast voordat er tot verlening van bijzondere bijstand wordt overgegaan.

Reactie richtlijn B066

De richtlijn is herschreven zonder dat de strekking ervan is gewijzigd.

Artikel 35 lid 2 WWB bepaalt dat de periode van de administratieve drempel twaalf maanden bedraagt.

Voorstel nieuwe richtlijn B066

In tegenstelling tot de Abw kent de WWB geen weigeringsgrond voor zover de kosten lager zijn dan het drempelbedrag. Artikel 35 lid 2 WWB bepaalt de bevoegdheid om een zogenaamde administratieve drempel te hanteren. De hoogte van dit drempelbedrag is bepaald op € 50,00 (wettelijk maximaal € 125,00 bedrag per 01-01-2012).

- Als de totale kosten waarvoor bijzondere bijstand wordt gevraagd in een draagkrachtperiode van twaalf maanden lager zijn dan € 50,00, dan komen deze kosten niet voor bijzondere bijstand in aanmerking;
- Als de kosten waarvoor bijzondere bijstand wordt gevraagd in een draagkrachtperiode van twaalf maanden € 50,00 of meer bedragen, dan komt het totaalbedrag - onder toepassing van de draagkrachtregels - voor bijzondere bijstand in aanmerking. Bij hogere kosten geldt dus in het geheel geen drempelbedrag meer.

B067 Stappenplan berekening bijzondere bijstand

In deze richtlijn is een stappenplan opgenomen voor de berekening van bijzondere bijstand met inachtneming van de gemeentelijke regels ten aanzien van het drempelbedrag.

Reactie richtlijn B067

Gemeenten zijn financieel gecompenseerd om rekening te houden met de eigen bijdrage van de kosten voor formele kinderopvang voor mensen die werken.

Voorstel nieuwe richtlijn B067

Bestaande richtlijn handhaven met onderstaande toevoeging.

Buitengewone uitgaven

Heeft de belanghebbende een eigen bijdrage in de kosten van formele kinderopvang in verband met werk, dan wordt dat aangemerkt als buitengewone uitgave die de draagkracht vermindert. Bij de berekening van de kosten van kinderopvang geldt de maximale uurprijs uit het Besluit kinderopvangtoeslag en tegemoetkomingen in kosten kinderopvang.

B068 Telefoonnummer ziekenfonds

In deze richtlijn zijn telefoonnummers en overige adresgegevens van relevante zorgverzekeraars opgenomen.

Agis (OWM Agis Zorgverzekeringen UA)

Van Asch van Wijkstraat 55, Amersfoort

Postbus 19, 3800 HA AMERSFOORT

Telefoon (033) 4456911

Fax (033) 4612733

Website: www.agisweb.nl

Amicon (OWM Amicon Zorgverzekeraar Ziekenfonds UA)

De Ruyterlaan 25, Enschede

Postbus 75000, 7500 KC ENSCHEDE

Telefoon (053) 4853853

Fax (053) 4853299

Website: www.amicon.nl

AnderZorg (Onderlinge Ziekenfonds Maatschappij AnderZorg UA)
Van Swietenlaan 25-3, Groningen
Postbus 11072, 9700 CB GRONINGEN
Telefoon (050) 5234951
Fax (050) 5265273
E-mail info@anderzorg.nl
Website: www.anderzorg.nl

Azivo (OWM AZIVO Algemeen Ziekenfonds De Volharding UA)
Oude Haagweg 128, 's-Gravenhage
Postbus 13731, 2501 BP 'S-GRAVENHAGE
Telefoon (070) 4402400
Fax (070) 4402401
E-mail info@azivo.nl
Website: www.azivo.nl

AZvZ (Stichting Algemeen Ziekenfonds voor Zeelieden)
Molenwerf 2-8, Amsterdam
Postbus 9251
1006 AG AMSTERDAM
Telefoon (020) 6074444
Fax (020) 6074680
E-mail scheepvaart@pvf.nl
Website: www.azvz.nl

CZ Groep (Stichting Centrale Zorgverzekeraars Groep, Ziekenfonds)
Ringbaan West 236, Tilburg
Postbus 90152, 5000 LD TILBURG
Telefoon (013) 5949949
Fax (013) 5949500
E-mail info@cz.nl
Website: www.cz.nl

Wulfaertstraat 25, Goes
Postbus 4400, 4460 CZ GOES
Telefoon (0113) 274400
Fax (0113) 274427

Wilhelminastraat 39, Sittard
Postbus 55, 6130 MA SITTARD
Telefoon (046) 4595656
Fax (046) 4528634

De Friesland (OWM De Friesland Zorgverzekeraar UA)
Harlingertrekweg 53-55, Leeuwarden
Postbus 270, 8901 BB LEEUWARDEN
Telefoon (058) 2913913
Fax (058) 2153759
E-mail dfz@xs4all.nl
Website: www.defriesland.nl

DSW (OWM Zorgverzekeraar DSW UA)
's-Gravelandseweg 555, Schiedam
Postbus 173, 3100 AD SCHIEDAM
Telefoon (010) 2466466
Fax (010) 4265506
E-mail info@dsw.nl
Website: www.dsw.nl

Geové zorgverzekeraar (OWM Geové zorgverzekeraar UA)
Schweitzerlaan 6, Groningen
Postbus 64, 9700 MD GRONINGEN
Telefoon (050) 5233333
Fax (050) 5233470
E-mail info@geove.nl
Website: www.geove.nl

Groene Land PWZ (OWM Groene Land PWZ Zorgverzekeraar UA)
Werkhorst 36, Meppel
Postbus 50, 7940 GA MEPPEL
Telefoon (0522) 266911
Fax (0522) 266996
Website: www.groeneland-achmea.nl

Ebbehout 1, Zaandam
Postbus 2169, 1500 GD ZAANDAM
Telefoon (075) 6514000
Fax (075) 6514001
Website: www.pwz-achmea.nl

Nederzorg (OWM Ziekenfonds Nederzorg UA)
Westblaak 67, Rotterdam
Postbus 1236, 3000 BE ROTTERDAM
Telefoon (0900)2020405
Fax (0900)2020406
Website: www.nvs-verzekeringen.com

Nuts (OWM Nuts Zorgverzekering UA)
Johanna Westerdijkplein 1, 's-Gravenhage
Postbus 29666, 2502 LR 'S-GRAVENHAGE
Telefoon (070) 3100911
Fax (070) 3100407
Website: www.nuts.nl

ONVZ (Onderlinge ONVZ Ziekenfonds UA)
De Molen 66, Houten
Postbus 407, 3990 GE HOUTEN
Telefoon (030) 6396222
Fax (030) 6351275
E-mail info@onvz.nl
Website: www.onvz.nl

OZ (OWM OZ zorgverzekeringen UA)
Chasséveld 17, Breda
Postbus 90150, 4800 RB BREDA
Telefoon (076) 5243000
Fax (076) 5227076
Website: www.oz.nl

Oostkant 2, Terneuzen
Oostkant 2, 4531 HA TERNEUZEN
Telefoon (0115) 677700
Fax (0115) 631220

IJsselmeer 32, Zwijndrecht
IJsselmeer 32, 3332 EX ZWIJNDRECHT
Telefoon (078) 6209096
Fax (078) 6196550

OZB (OWM Onafhankelijk Ziekenfonds Bedrijven UA)
Mosweg 21b, Hengelo
Postbus 127, 7550 AC HENGELO
Telefoon (074) 7890789
Fax (074) 7890779
Website: www.ozf.nl

Salland (OWM Salland zorgverzekeringen UA)
Munsterstraat 6, Deventer
Postbus 166, 7400 AD DEVENTER
Telefoon (0570) 687000
Fax (0570) 687332
Website: www.salland.nl

Stad Rotterdam (OWM SR-Zorgverzekeraar UA)
Weena 70, Rotterdam
Postbus 570, 3000 AN ROTTERDAM
Telefoon (010) 2466480
Fax (010) 2466468
Website: www.sr.nl

Trias (OWM Zorgverzekeraar Trias ua)
Stadhuisplein 70, Gorinchem
Postbus 38, 4200 AA GORINCHEM
Telefoon (0183) 681681
Fax (0183) 681682
E-mail postbus@trias.nl
Website: www.trias.nl

Harderwijkweg 1, Gouda
Postbus 201, 2800 AE GOUDA
Telefoon (0182) 568268
Fax (0182) 539870

Univé (Onderlinge Verzekerings Maatschappij Univé Zorgverzekeraar UA)
R. van der Weijdestraat 1, Alkmaar
Postbus 276, 1800 BJ ALKMAAR
Telefoon (072) 5277277
Fax (072) 5277204
Website: www.unive.nl

VGZ (Stichting Ziekenfonds VGZ)
Wijchenseweg 20, Nijmegen
Postbus 30374, 6503 HZ NIJMEGEN
Telefoon (024) 3436666
Fax (024) 3436777
Website: www.vgz.nl

Peter Vineloolaan 4, Bergen op Zoom
Postbus 333, 4600 AH BERGEN OP ZOOM
Telefoon (0164) 283400
Fax (0164) 253300

Kennedyplein 300, Eindhoven
Postbus 445, 5600 AK EINDHOVEN
Telefoon (040) 2322911
Fax (040) 2454870

Randwijcksingel 20, Maastricht
Postbus 1225, 6201 BE MAASTRICHT
Telefoon (043) 3501212
Fax (043) 3612716

Keizer Karelplein 32, Nijmegen
Postbus 30374, 6503 HZ NIJMEGEN
Telefoon (024) 3287999
Fax (024) 3236958

Nieuwstraat 77, 's-Hertogenbosch
Postbus 1022, 5200 BA 'S-HERTOGENBOSCH
Telefoon (073) 6156411
Fax (073) 6156469

Spoorlaan 396, Tilburg
Postbus 200, 5000 AE TILBURG
Telefoon (013) 5376222
Fax (013) 5376226

Prinsessesingel 22, Venlo
Postbus 9001, 5900 MB VENLO
Telefoon (077) 3879391
Fax (077) 3870840

Zilveren Kruis Achmea (OWM Zilveren Kruis Ziekenfonds UA)
Weena 119-173, Rotterdam
Postbus 1311, 3000 BH ROTTERDAM
Telefoon (0900) 9674
Fax (010) 4762123
Website: www.zilverenkruisachmea.nl

Diakenhuisweg 29-35, Haarlem
Postbus 1311, 3000 BH ROTTERDAM
Telefoon (0900) 9674
Fax (023) 5282848

Van de Mortelstraat 4, Noordwijk
Postbus 30000, 2200 GA NOORDWIJK
Telefoon (0900) 9674
Fax (071) 3670506

Zorg en Zekerheid (OWM Zorgverzekeraar Zorg en Zekerheid ua)
Haagse Schouwweg 12, Leiden
Postbus 400, 2300 AK LEIDEN
Telefoon (071) 5825000
Fax (071) 5825011
E-mail mail@zorgenzekerheid.nl
Website: www.zorgenzekerheid.nl

B069 Waar en wanneer medisch advies vragen

In deze richtlijn wordt aangegeven wanneer en waar medische adviezen worden aangevraagd.

Reactie richtlijn B069

Informatie in de richtlijn is verouderd. Advies wordt gevraagd bij de GGD.

Voorstel nieuwe richtlijn B069

In een aantal gevallen zal het nodig zijn om in het kader van de bijstandsverlening een medisch advies te vragen aan een arts. Advies wordt gevraagd bij de GGD (de Callenburgh 2, 5701 PA Helmond).

B070 Standaard aanvullende of collectieve ziektekostenverzekering

In deze richtlijn wordt aangegeven of de gemeente een collectieve (aanvullende) ziektekostenverzekering aanbiedt. Daarbij wordt tevens aangegeven of er bijzondere bijstand verstrekt wordt voor de premiebetaling voor een aanvullende ziektekostenverzekering.

Reactie richtlijn B070

De richtlijn is ingekort. Binnen de juridische kaders is de collectieve aanvullende ziektekostenverzekering of een daarmee vergelijkbaar pakket als 'voorwaarde' omschreven voor een eventueel recht op individuele bijzondere bijstand.

De voorwaarde dat vanaf 1 januari 2012 het inkomen niet hoger mag zijn dan 110% van het toepasselijk sociaal minimum is opgenomen bij het kopje 'voorwaarden'.

Voorstel nieuwe richtlijn B070

Aard van de bevoegdheid

De discretionaire bevoegdheid om categoriale bijstand te verlenen in de vorm van een aanvullende ziektekostenverzekering is vastgelegd in artikel 35 lid 6 WWB. De kosten van een aanvullende ziektekostenverzekering zijn vrijwillig te maken kosten en daarom geen noodzakelijke kosten in de zin van artikel 35 lid 1 WWB (zie CRvB 08-03-2011, nrs. 09/540 WWB e.a., CRvB 09-06-2009, nr. 07/4552 WWB, en CRvB 07-01-2003, nrs. 00/6132 NABW e.a.). Dit betekent dat de kosten voor de premiebetaling van een aanvullende ziektekostenverzekering niet voor bijzondere bijstand in aanmerking komt.

Zorgverzekeringswet als voorliggende voorziening

Voor medische kosten die niet in het basispakket vallen geldt dat belanghebbende in eerste instantie zelf verantwoordelijk is voor de voorzieningen van het bestaan. Dit houdt bijvoorbeeld in dat men zich voldoende verzekert voor medische (zorg)kosten. Van personen wordt verwacht dat ze zich aanvullend verzekeren voor dergelijke kosten. Uitgangspunt is dat personen zich verzekeren met een aanvullend pakket dat tenminste vergelijkbaar is aan de CZ Pakketvergelijker zorgverzekering 2012 van de gemeente Helmond. Iemand heeft zich voldoende aanvullend verzekerd als:

- zijn aanvullende verzekering van hetzelfde niveau/klasse is als de CZ Pakketvergelijker zorgverzekering 2012. De meeste zorgverzekeringen hebben drie soorten aanvullende verzekeringen. In de praktijk komt het erop neer dat een aanvullende verzekering van de hoogste klasse vergelijkbaar is met de CZ Pakketvergelijker zorgverzekering 2012. Een aanvullende verzekering van de laagste of de middelste klasse is niet voldoende;
- hij een specifieke op zijn medische situatie afgestemde aanvullende verzekering heeft gekozen,

rekening houdend met de eigen medische voorgeschiedenis en daaruit voortvloeiende voorzienbare medische kosten. Personen die zich wel voldoende aanvullend hebben verzekerd kunnen toch worden geconfronteerd met medisch kosten omdat hun verzekering niet alles vergoedt of dat de kosten hoger zijn dan de vergoeding van hun verzekering. In voorkomende gevallen kunnen de meerkosten mogelijk worden vergoed via de individuele bijzondere bijstand. Voor het antwoord op de vraag of in voorkomende gevallen bijzondere bijstand kan worden verleend wordt verwezen naar de verschillende richtlijnen van het Handboek.

Collectieve of individuele aanvullende zorgverzekering verplicht?

De verzekerde is niet verplicht om deel te nemen aan de collectieve aanvullende ziektekostenverzekering. Dit is een eigen keuze en verantwoordelijkheid. Het gaat immers om een vrijwillige verzekering en de kosten van de aanvullende verzekering zijn geen noodzakelijke kosten (CRvB 08-03-2011, nrs. 09/540 WWB e.a.). Consequentie daarvan kan echter wel zijn dat er geen recht op bijzondere bijstand bestaat voor de bepaalde kosten (bij buitenwettelijk begunstigend beleid).

Voorwaarden collectieve aanvullende ziektekostenverzekering (CZ Pakketvergelijker zorgverzekering 2012)

De inhoud van de basisverzekering is wettelijk geregeld. De aanvullende verzekering dekt doorgaans zorg die niet in de wettelijke basisverzekering is opgenomen vanwege het ontbreken van de noodzaak daartoe. Daaronder vallen echter ook (een aantal van) de (eigen) bijdragen die in de basisverzekering worden opgeroepen. Als extra - in vergelijking met een individuele aanvullende ziektekostenverzekering - is in het CZ Pakketvergelijker zorgverzekering 2012 een uitgebreid 'gemeentepakket' opgenomen.

Voor deelname aan het CZ Pakketvergelijker zorgverzekering 2012 is vereist dat:

- De deelnemer moet een uitkering in de kosten van levensonderhoud van de gemeente Helmond ontvangen (bij beëindiging van de uitkering loopt de deelname aan de collectieve aanvullende ziektekostenverzekering nog door tot en met 31 december van het lopende jaar)
- De deelnemer heeft zelf een basis- en een aanvullende ziektekostenverzekering afgesloten bij CZ
- De betaling van de premie van de basisverzekering en van de aanvullende verzekering wordt door de deelnemer zelf voldaan aan de zorgverzekeraar
- Er kan niet gekozen worden voor een eigen risico

In het kader van de collectieve aanvullende ziektekostenverzekering wordt door de zorgverzekeraar op de door de verzekerde afgesloten aanvullende ziektekostenverzekering een uitgebreider aanvullend pakket geboden. De verzekerde betaalt zelf de premie aan CZ - waarin een korting is verwerkt - voor de basisverzekering en voor de aanvullende verzekering. Op grond van artikel 35 lid 6 WWB kan de verzekerde gebruik maken van het uitgebreidere pakket van de aanvullende verzekering. Een bijdrage in de premie wordt door de gemeente betaald aan CZ en kan jaarlijks, per 1 januari worden verhoogd met het prijsindexcijfer op basis van de consumentenprijsindex alle huishoudens van het CBS (methode Schulinck).

Personen die geen uitkering in de kosten van levensonderhoud van de gemeente Helmond ontvangen hebben ook toegang tot een uitgebreider aanvullend pakket, mits het in aanmerking te nemen inkomen niet meer bedraagt dan 110% van het geldend sociaal minimum. Zie verder Nadere regels verordening inkomensondersteunende maatregelen voor minima Helmond.

Beëindiging uitkering levensonderhoud

Bij beëindiging van de WWB-, loaw-, loaz- of Bbz-(levensonderhoud) uitkering, blijft de deelname van de verzekerde aan de collectieve aanvullende ziektekostenverzekering - zonder inkomenstoets - nog doorlopen tot en met 31 december van het lopende jaar.

Daarna kan de verzekerde, als blijkt dat het inkomen niet meer bedraagt dan 110% van toepassing zijnde bijstandsnorm, deelnemen aan de collectieve aanvullende ziektekostenverzekering (artikel 35 lid 9 WWB).

B073 Brillen en contactlenzen

Reactie richtlijn B073

Algemene opmerking Op 1 januari 2013 kunnen brillenglazen voor verzekerden onder de 18 jaar met ernstige oogaandoeningen voor vergoeding in aanmerking komen (Staatscourant 20 juli 2012, nr. 14946). Nu vallen bij medische indicaties alleen contactlenzen in het basispakket en komen brillenglazen voor eigen rekening. Door de groei van het oog zijn de brillenglazen bij kinderen soms snel aan vervanging toe, waardoor zij soms meerdere keren per jaar nieuwe glazen nodig hebben.

Voorstel nieuwe richtlijn B073

Omschrijving van de kosten

De kosten van de eerste aanschaf of vervanging van een bril (montuur met glazen) of contactlenzen.

Voorliggende voorziening algemeen

De AWBZ en Zvw vergoeden in het algemeen alle noodzakelijke kosten die verband houden met medische zorg, paramedische zorg, hulpmiddelen, e.d.. Beide regelingen gelden samen in het kader van de WWB als een voorliggende voorziening die passend en toereikend is. Bijstandsverlening voor deze kosten is daarom in beginsel uitgesloten (artikel 15 WWB).

Eerste aanschaf

Belanghebbende kan in aanmerking komen voor bijzondere bijstand voor de kosten van de eerste aanschaf van een bril (montuur met glazen) of contactlenzen. Er wordt vervolgens gewezen op de voorwaarden van bijstandsverlening voor een eventuele volgende aanschaf ter vervanging. Zie verder onder kopje 'Voorwaarden bijzondere bijstand'.

Brillenglazen

Artikel 2.13 lid 2 onder a Regeling zorgverzekering bepaalt dat onder de uitwendige hulpmiddelen gerelateerd aan stoornissen in de visuele functie als bedoeld in artikel 2.6 onder f Regeling zorgverzekering niet brillenglazen of filterglazen inclusief montuur vallen. Uit de jurisprudentie blijkt dat de CRvB concludeert

dat als de voorliggende voorziening een oordeel geeft over de noodzakelijkheid van de kosten, waaronder ook wordt gerekend niet noodzakelijk bevonden om onder de verzekerde prestatie te brengen, het college niet bevoegd is om bijzondere bijstand te verlenen (zie bijvoorbeeld CRvB 13-04-2010, nr. 08/5136 WWB en vergelijk CRvB 17-11-2009, nrs. 08/6559 WWB e.a.).

Vanaf 1 januari 2013 komen brillenglazen voor verzekerden onder de 18 jaar met ernstige oogaandoeningen voor vergoeding in aanmerking (Staatscourant 20 juli 2012, nr. 14946).

Lenzen

Artikel 2.13 lid 3 Regeling zorgverzekering bepaalt dat lenzen noodzakelijk worden geacht als de stoornis het gevolg is van een medische aandoening of een trauma, waarbij lenzen tot een grotere verbetering in de functies gezichtsscherpte of kwaliteit van visus leiden dan brillenglazen. Artikel 2.13 lid 4 Regeling zorgverzekering bepaalt dat de verzekerde voor lenzen een eigen bijdrage is verschuldigd.

Collectieve ziektekostenverzekering

In richtlijn B070 staat dat de gemeente Helmond een collectieve overeenkomst is aangegaan met zorgverzekeraar CZ. Als extra - in vergelijking met een individuele aanvullende ziektekostenverzekering - is in de CZ Pakketvergelijker zorgverzekering 2012 een uitgebreid 'gemeentepakket' opgenomen.

Vergoeding volgens CZ Pakketvergelijker zorgverzekering 2012

Als de basis- en de aanvullende verzekering ook afgesloten is bij CZ, dan geldt eens per twee kalenderjaren een vergoeding voor brillenglazen en contactlenzen. De vergoeding is sinds 1 januari 2012 als volgt:

enkelfocus brillenglazen	€ 180,00
dubbel focus brillenglazen	€ 280,00
montuur gelijktijdig aangeschaft met brillenglazen	€ 70,00
contactlenzen	€ 180,00

Er wordt geen (extra) vergoeding verstrekt voor meerkosten zoals ontspiegeling of meekleurende glazen.

Voorwaarden bijzondere bijstand

Allereerst geldt de voorwaarde zoals opgenomen in Richtlijn B070. Kort gezegd houdt die voorwaarde in dat belanghebbende zich aanvullend verzekerd moet hebben voor ziektekosten bij de collectieve verzekering of een met het CZ Pakketvergelijker zorgverzekering 2012 toereikend vergelijkbaar pakket.

Geen toereikende vergelijkbare- of collectieve aanvullende verzekering

Op grond van het CZ Pakketvergelijker zorgverzekering 2012 komt de verzekerde eens per twee kalenderjaren in aanmerking vergoeding voor brillenglazen en contactlenzen (zie hierboven). Is belanghebbende niet toereikend vergelijkbaar- of collectief aanvullend verzekerd, dan geldt het volgende. Er moet vaststaan dat vervanging van brillenglazen of contactlenzen nodig is. Dat zal het geval zijn bij een gewijzigde sterkte van de brillenglazen (lenzen). Dat moet blijken uit een proforma-nota van de opticien of

een voorschrift van de oogspecialist. De voorgeschreven sterkte kan worden vergeleken met de eerste aanschaf (zie begin van de richtlijn). De hoogte van bijzondere bijstand wordt in beginsel afgestemd op de vergoeding die belanghebbende had kunnen verkrijgen als hij zich - volgens de voorwaarden - toereikend vergelijkbaar - of collectief aanvullend had verzekerd.

Kosten binnen de termijn van twee kalenderjaren

Het uitgangspunt is dat er per verzekerd gezinslid maximaal eens per twee kalenderjaren een vergoeding kan plaatsvinden op grond van de collectieve aanvullende verzekering. Op grond van bijzondere omstandigheden kan van deze termijn worden afgeweken. Als bijzonder wordt een gewijzigde sterkte van de brillenglazen (lenzen) aangemerkt. Dat moet blijken uit een proforma-nota van de opticien of een voorschrift van de oogspecialist. De voorgeschreven sterkte kan worden vergeleken met de eerder aangeschafte bril of contactlenzen.

Hoogte en de vorm van de bijzondere bijstand

Voor de hoogte van de bijzondere bijstand voor de (vervanging) van bril of contactlenzen wordt in beginsel aansluiting gezocht bij de richtprijzen volgens CZ Pakketvergelijker zorgverzekering 2012. De hoogte van bijzondere bijstand wordt in beginsel afgestemd op de vergoeding die belanghebbende had kunnen verkrijgen als hij zich - volgens de voorwaarden - toereikend vergelijkbaar - of collectief aanvullend had verzekerd. In veel gevallen kunnen de nieuwe brillenglazen in het bestaande montuur worden gezet. Is dat het geval, dan wordt de te verlenen bijstand daarop afgestemd. Let wel er wordt in beginsel niet meer bijstand verleend dan volgens de richtprijzen van collectieve aanvullende verzekering.

De vorm van de bijzondere bijstand vindt in beginsel plaats volgens de hoofdregel, om niet (artikel 48 lid 1 WWB). Is het recht op bijzondere bijstand een gevolg van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid, dan wordt de bijzondere bijstand in de vorm van een lening verstrekt (artikel 48 lid 2 onderdeel b WWB).

Eigen bijdrage voor lenzen

Artikel 2.13 lid 4 Regeling zorgverzekering bepaalt dat de verzekerde die in aanmerking komt voor de vergoeding van lenzen, daarvoor een eigen bijdrage is verschuldigd. Voor lenzen betaalt de verzekerde:

- a. een eigen bijdrage van € 52,50 per lens als sprake is van lenzen met een gebruiksduur langer dan een jaar;
- b. een eigen bijdrage van € 105 per kalenderjaar als sprake is van lenzen met een gebruiksduur korter dan een jaar. Ingeval slechts één oog moet worden gecorrigeerd geldt een eigen bijdrage van € 52,50 per kalenderjaar.

Is belanghebbende via het gemeentelijke pakket of een daarmee toereikende vergelijkbare aanvullende verzekering verzekerd, dan worden de kosten van de eigen bijdrage (doorgaans) vergoed. De (collectieve) aanvullende verzekering geldt in die gevallen als voorliggende voorziening.

Geen toereikende vergelijkbare- of collectieve aanvullende verzekering

Heeft belanghebbende echter geen toereikende vergelijkbare- of collectieve aanvullende verzekering, dan moet het college het recht op bijzondere bijstand voor de eigen bijdrage van lenzen beoordelen op grond van de wettelijke voorwaarden van artikel 35 WWB.

1. Doen zich kosten voor?

Het spreekt voor zich dat er sprake moet zijn van aantoonbare (te maken) kosten waarvoor belanghebbende tijdig een aanvraag moet indienen (zie B7.1.3).

2. Zijn de kosten in het individuele geval noodzakelijk?

Op grond van het feit dat een verzekerde in aanmerking komt voor vergoeding van lenzen op grond van de Regeling zorgverzekering, is afdoende om de noodzaak voor de kosten van de eigen bijdrage aan te nemen (vergelijk CRvB 31-10-2006, nr. 06/3262 WWB).

3. Vloeien de kosten voort uit bijzondere individuele omstandigheden?

Op grond van het feit dat een verzekerde in aanmerking komt voor vergoeding van lenzen op grond van de Regeling zorgverzekering, is afdoende om aan te nemen dat de eigen bijdrage uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende noodzakelijke kosten zijn (vergelijk wederom CRvB 31-10-2006, nr. 06/3262 WWB).

4. Kunnen de kosten naar oordeel van het college worden voldaan uit de bijstandsnorm, de langdurigheidstoeslag, het vermogen en het inkomen voor zover dit meer bedraagt dan de bijstandsnorm?

a. Het college heeft beperkte beoordelingvrijheid bij de vraag of de kosten waarvoor bijzondere bijstand wordt aangevraagd kunnen worden bekostigd uit een inkomen ter hoogte van de toepasselijke bijstandsnorm (CRvB 31-08-2010, nr. 09/1069 WWB en CRvB 15-09-2009, nr. 07/6946 WWB).

b. Het college heeft beleidsvrijheid bij het vaststellen van draagkrachtregels.

Hoogte en de vorm van de bijzondere bijstand

De hoogte van de bijzondere bijstand wordt afgestemd op de hoogte van de eigen bijdrage. De vorm van de bijzondere bijstand vindt in beginsel plaats volgens de hoofdregel, om niet (artikel 48 lid 1 WWB). Is het recht op bijzondere bijstand een gevolg van tekortschietend besef van verantwoordelijkheid, dan wordt de bijzondere bijstand in de vorm van een lening verstrekt (artikel 48 lid 2 onderdeel b WWB).

Drempelbedrag

Er zal geen drempelbedrag van toepassing zijn omdat de kosten meer bedragen dan € 50,00, zie B7.3.

Draagkracht

Bepaal de draagkracht aan de hand van het in aanmerking te nemen inkomen en vermogen. Zie B7.2.2.3 (in aanmerking te nemen middelen) en B7.2.3 (draagkrachtpercentages).

Aan de bijstand verbonden verplichtingen

Aan de (individuele) bijzondere bijstand is een bestedingsverplichting verbonden. Dit betekent dat in het toekenningbesluit wordt opgenomen dat:

- de toegekende bijzondere bijstand moet worden besteed voor de betreffende kosten.
- belanghebbende daarvan betalingsbewijzen moet kunnen overleggen.
- er ook specifieke verplichtingen kunnen gelden als de bijstand in de vorm van een geldlening of borgtocht wordt verleend. Zie B9.2.9 onder het kopje "Verplichtingen". Er wordt geen toepassing gegeven aan bijstand in de vorm van borgtocht, tenzij het gaat om schuldsanering.

B074 Overig beleid inzake specifieke medische kosten

Reactie richtlijn B074

De richtlijn is herschreven en gestructureerd zonder dat de strekking ervan is gewijzigd.

Per kostensoort is de juiste terminologie opgenomen volgens de wet of regeling: 'bijdrage' of 'eigen bijdrage'. Uit de jurisprudentie blijkt namelijk een juridisch verschil tussen die twee termen. Omdat de 'echte' eigen bijdrage voor bepaalde kosten voortvloeit uit de basisverzekering, moet een aanvraag voor die eigen bijdrage worden beoordeeld op grond van artikel 35 WWB. Heeft belanghebbende een (collectieve) aanvullende ziektekostenverzekering, dan geldt deze wel als voorliggende voorziening. Echter zonder (collectieve) aanvullende ziektekostenverzekering komen deze kosten in aanmerking voor bijzondere bijstand, tot de CRvB daar anders over oordeelt. Dit standpunt is mede gebaseerd op CRvB 31-10-2006, nr. 06/3262 WWB.

De tekst in de richtlijn over ziekenvervoer heeft betrekking op de inhoud van de hardheidsclausule in de Regeling zorgverzekering. Het staat verzekerden vrij om een geschil tegen de weigering van het ziekenvervoer aanhangig te maken. Wordt toepassing van de hardheidsclausule terecht afgewezen, dan staat artikel 15 WWB in de weg aan bijstandsverlening. Verder geldt dat de Wmo van toepassing kan zijn voor het lokale vervoer van en naar bijvoorbeeld het ziekenhuis. Alleen via een beoordeling van zeer dringende redenen als bedoeld in artikel 16 WWB kan dat worden gepasseerd.

De tekst in de richtlijn over hoortoestel staat strikt genomen een onderzoeksplicht naar de zeer dringende redenen. Uit CRvB 25-01-2012, nr. 11/2933 WWB blijkt dat de Zvw een aan de bijstand voorliggende toereikende en passende voorziening is, ook al worden de kosten van een hoortoestel niet geheel vergoed.

Voor zover van toepassing is geldende regelgeving opgenomen en de actuele bedragen.

Voorstel nieuwe richtlijn B074

Deze richtlijn bevat het beleid over overige medische kosten met uitzondering van:

- Brillen en contactlenzen, zie richtlijn B073
- Dieetkosten, zie richtlijn B151
- Zelfzorgmiddelen bij chronische aandoening, zie richtlijn B152
- Tandheelkundige hulp, zie richtlijn B153
- Geneeskundige geestelijke gezondheidszorg, zie richtlijn B154
- Fysiotherapie/oefentherapie, zie richtlijn B155

Voorliggende voorziening algemeen

De AWBZ en Zvw vergoeden in het algemeen alle noodzakelijke kosten die verband houden met medische zorg, paramedische zorg, hulpmiddelen, e.d.. Beide regelingen gelden samen in het kader van de WWB als een voorliggende voorziening. In voorkomende gevallen staat artikel 15 WWB in de weg aan bijstandsverlening.

Algemeen uitgangspunt

Voor zover het gaat om kostensoorten die niet in deze (of andere) richtlijn is opgenomen, geldt voor het recht op bijstand het volgende. Artikel 15 WWB bepaalt dat het college niet bevoegd is om bijstand te verlenen voor zover een beroep kan worden gedaan op een voorliggende voorziening die - gezien haar aard en doel - wordt geacht voor de belanghebbende toereikend en passend te zijn. Het recht op bijstand strekt zich evenmin uit tot kosten die in de voorliggende voorziening als niet noodzakelijk worden aangemerkt. Daaronder ook is inbegrepen het niet noodzakelijk achten om bepaalde vergoedingen onder de verzekerde prestaties te brengen. De verzekerde die deel neemt aan de collectieve aanvullende verzekering krijgt geen vergoeding voor de resterende kosten die niet door de collectieve aanvullende verzekering worden vergoed. Heeft iemand geen aanvullende (collectieve) verzekering, dan bestaat in zijn geheel geen recht op een vergoeding. Dit betekent in het algemeen dat het recht op bijzondere bijstand strikt juridisch wordt bepaald aan de hand van de aard van de bevoegdheid in relatie tot artikel 15 WWB.

Zeer dringende redenen

Artikel 16 WWB geeft het college de bevoegdheid om in afwijking van bijvoorbeeld artikel 15 WWB toch bijstand te verlenen als daar - gelet op alle omstandigheden - een zeer dringende reden voor is. Dat is slechts in uitzonderlijke situaties aan de orde. Vast moet staan dat sprake is van een acute noodsituatie en dat de behoeftige omstandigheden waarin de belanghebbende verkeert op geen enkele andere wijze zijn te verhelpen, zodat het verlenen van bijstand volstrekt onvermijdelijk is. Met dit artikel is niet beoogd een algemene ontsnappingsclausule te bieden ten aanzien van de toepassing van uitsluitingsgronden (TK 2002-2003, 28 870, nr. 3, p. 46-47). Zie verder B3.3.

Collectieve ziektekostenverzekering

In richtlijn B070 staat dat de gemeente Helmond een collectieve overeenkomst is aangegaan met zorgverzekeraar CZ. Als extra - in vergelijking met een individuele aanvullende ziektekostenverzekering - is in de CZ Pakketvergelijker zorgverzekering 2012 een uitgebreid 'gemeentepakket' opgenomen.

Voorwaarden bijzondere bijstand

Allereerst kan de voorwaarde gelden zoals opgenomen in Richtlijn B070. Kort gezegd houdt die voorwaarde in dat belanghebbende zich aanvullend verzekerd moet hebben voor ziektekosten bij de collectieve verzekering of een met het CZ Pakketvergelijker zorgverzekering 2012 toereikend vergelijkbaar pakket. Afhankelijk van de kostensoort is beleid geformuleerd over een mogelijk recht op (aanvullende) bijzondere bijstand.

Aan de bijstand verbonden verplichtingen

In het algemeen geldt dat aan de individuele bijzondere bijstand een bestedingsverplichting is verbonden. Dit betekent dat in het toekenningbesluit wordt opgenomen dat:

de toegekende bijzondere bijstand moet worden besteed voor de betreffende kosten.

belanghebbende daarvan betalingsbewijzen moet kunnen overleggen.

er ook specifieke verplichtingen kunnen gelden als de bijstand in de vorm van een geldlening of borgtocht wordt verleend. Zie B9.2.9 onder het kopje "Verplichtingen". Er wordt geen toepassing gegeven aan bijstand in de vorm van borgtocht, tenzij het gaat om schuldsanering.

In deze richtlijn komen de volgende kostensoorten aanbod:

- Orthopedische schoenen
- Podotherapie
- Pruik
- Steunzolen
- Ziekenvervoer
- Gehoortoestellen
- Eigen bijdrage
- Bijkomende kosten
- Alternatieve geneeswijzen

Orthopedische schoenen

Het orthopedisch schoeisel zelf wordt vergoed door de basisverzekering. Wel geldt een eigen bijdrage. Aan de eigen bijdrage voor orthopedische schoenen ligt het besparingsmotief ten grondslag. Immers, iedereen zal regelmatig schoenen moeten aanschaffen. Verzekerden die zijn aangewezen op orthopedische schoenen betalen een vergelijkbaar bedrag in de kosten van de schoenen als eigen bijdrage (zie ook CRvB 28-04-2009, nrs. 08/715 WWB e.a.). Dit betekent dat artikel 15 WWB in de weg staat aan het verlenen van bijzondere bijstand voor de eigen bijdrage van orthopedische schoenen. Alleen in geval van zeer dringende redenen als bedoeld in artikel 16 WWB kan bijzondere bijstand worden verleend. Zie verder B3.3.

Hoogte eigen bijdrage

Artikel 2.12 Regeling zorgverzekering bepaalt de eigen bijdrage voor verzekerden tot 16 jaar op € 69,50 per paar en vanaf 16 jaar op € 139,00 per paar (bedragen gelden per 01-01-2012).

Vergoeding volgens CZ Pakketvergelijker zorgverzekering 2012

Als de basis- en de aanvullende verzekering ook afgesloten is bij CZ, dan geldt een vergoeding voor orthopedische schoenen, allergeen vrije schoenen en medische noodzakelijke aanpassingen aan confectieschoenen van:

- tot 16 jaar, per paar € 25,00
- vanaf 16 jaar, per paar € 50,00

Geen toereikende vergelijkbare - of collectieve aanvullende verzekering

Heeft belanghebbende geen toereikende vergelijkbare- of collectieve aanvullende verzekering, dan bestaat er ook geen recht op bijzondere bijstand (artikel 15 WWB). Dit betekent dat geen oordeel wordt gevormd over de vraag of belanghebbende zich toereikend vergelijkbaar- of collectief aanvullend heeft verzekerd.

Podotherapie

Een podotherapeut behandelt klachten die voortkomen uit afwijkend functioneren van de voeten of het looppatroon. Dit kan met het aan de voet toepassen van corrigerende of beschermende technieken, zoals schoen- en zoolcorrecties, en het adviseren over voetaandoeningen. Ook behandelen zij huid- en nagelaandoeningen en geven zij preventieve adviezen. Podotherapeuten zijn erkende paramedici. Echter uit artikel 2.6 lid 1 Besluit zorgverzekering blijkt dat podotherapie niet behoort tot de verzekerde prestaties. Dit betekent dat artikel 15 tweede volzin WWB aan het verlenen van bijzondere bijstand voor de kosten van podotherapie in de weg staat. Is er sprake van een medisch noodzakelijke behandeling wegens ziekte of handicap, dan kan behandeling door een podotherapeut of podoloog als geneeskundige zorg worden aangemerkt en voor vergoeding in aanmerking komen op grond van de basisverzekering.

Het College voor zorgverzekeringen (CVZ) beoordeelt in Publicatienummer 284, volgnummer 29119025 Afdeling ZORG-ZA een standpunt over welke zorginhoudelijke onderdelen van de voetzorg voor mensen met diabetes tot de te verzekeren zorg van de Zorgverzekeringswet behoren. Bij deze onderdelen gaat het om geneeskundige zorg zoals huisartsen en medisch-specialisten die plegen te bieden en zorg die voldoet aan het criterium stand van de wetenschap en praktijk. Het CVZ geeft ook aan welke onderdelen van deze voetzorg te beschouwen zijn als persoonlijke verzorging en daarmee niet tot de geneeskundige zorg en tot de te verzekeren zorg van de Zorgverzekeringswet behoren. Van de zorggerelateerde preventieve voetzorg voor mensen met diabetes vallen de volgende inhoudelijke zorgonderdelen onder de te verzekeren zorg van de Zorgverzekeringswet:

- Jaarlijkse voetcontrole, bestaande uit anamnese, onderzoek en risico- inventarisatie.
- Meer frequent gericht voetonderzoek inclusief de daaruit voortvloeiende diagnostiek en behandeling van huid- en nagelproblemen en voetvorm- en standsafwijkingen, bij patiënten met een matig verhoogd (Simm' s 1) of een hoog risico op ulcera (Simm's 2 of 3).
- Behandeling van risicofactoren bij patiënten met een matig verhoogd of een hoog risico op ulcera.
- Educatie en initiëren van aanpassing van leefstijlfactoren als onderdeel van de behandelcyclus.
- Advisering over adequaat schoeisel.

Het CVZ geeft ook aan dat verwijdering van eelt om cosmetische of verzorgende redenen en het adequaat knippen van teennagels te beschouwen zijn als persoonlijke verzorging. Deze handelingen betreffen geen geneeskundige zorg en behoren niet tot de te verzekeren zorg van de Zorgverzekeringswet. De verzekerde moet daarvoor een aanvraag indienen op grond van de AWBZ (persoonlijke verzorging).

Vergoeding volgens CZ Pakketvergelijker zorgverzekering 2012

Als de basis- en de aanvullende verzekering ook afgesloten is bij CZ, dan geldt in het gemeentepakket: Voetbehandeling en advisering (op voorschrift van een arts):

- bij medische indicatie ernstige bloedvatproblemen in de benen, verleend door podotherapeut: € 115,00 per jaar
- bij medische indicatie reumatoïde artritis, verleend door medisch pedicure, pedicure met aantekening reumatische voet of podotherapeut: € 115,00 per jaar
- voetbehandeling overige situaties (op voorschrift arts), verleend door podoloog of podotherapeut: € 115,00 per jaar

Let wel bij medische indicaties kan dus ook vergoeding mogelijk zijn op grond van de basisverzekering (geneeskundige zorg als bedoeld in artikel 2.4 Besluit zorgverzekering).

Voorwaarden bijzondere bijstand meerkosten

Allereerst geldt de voorwaarde zoals opgenomen in Richtlijn B070. Kort gezegd houdt die voorwaarde in dat belanghebbende zich aanvullend verzekerd moet hebben voor ziektekosten bij de collectieve verzekering of een met het CZ Pakketvergelijker zorgverzekering 2012 toereikend vergelijkbaar pakket.

Hoogte en vorm bijzondere bijstand

Voldoet belanghebbende aan bovengenoemde voorwaarde, dan wordt bijzondere bijstand verleend ter hoogte van het verschil tussen de vergoeding door de (collectieve) aanvullende verzekering en het bedrag dat daarna voor eigen rekening blijft. De bijzondere bijstand wordt verleend volgens de hoofdregel, om niet (artikel 48 lid 1 WWB). Dit beleid moet als buitenwettelijk begunstigend beleid worden gekwalificeerd. Door de bestuursrechter wordt dergelijk beleid als gegeven aanvaard en moet de toetsing zich beperken tot de vraag of het beleid op consistente wijze is toegepast en niet of het beleid redelijk is in het individuele geval zoals bedoeld in artikel 4:84 Awb (zie bijvoorbeeld CRvB 13-12-2011, nrs. 09/6328 WWB e.a.).

Geen toereikende vergelijkbare- of collectieve aanvullende verzekering

Op grond van het CZ Pakketvergelijker zorgverzekering 2012 komt de verzekerde eens per kalenderjaar in aanmerking voor een maximale vergoeding voor de kosten voor Podotherapie van € 115,00.

Is belanghebbende niet toereikend vergelijkbaar- of collectief aanvullend verzekerd, dan geldt het volgende. Er moet vaststaan dat de kosten voor Podotherapie nodig zijn. Dat kan blijken uit een medisch advies of een advies van de behandelend specialist.

De hoogte van bijzondere bijstand wordt afgestemd op de vergoeding die belanghebbende had kunnen verkrijgen als hij zich - volgens de voorwaarden - toereikend vergelijkbaar aanvullend had verzekerd voor ziektekosten. Dit beleid moet als buitenwettelijk begunstigend beleid worden gekwalificeerd. Door de bestuursrechter wordt dergelijk beleid als gegeven aanvaard en moet de toetsing zich beperken tot de vraag of het beleid op consistente wijze is toegepast en niet of het beleid redelijk is in het individuele geval zoals bedoeld in artikel 4:84 Awb (zie bijvoorbeeld CRvB 13-12-2011, nrs. 09/6328 WWB e.a.). Alleen in geval van zeer dringende redenen als bedoeld in artikel 16 WWB kan bijzondere bijstand worden verleend voor de vergoeding die belanghebbende is 'mislagen'. Zie verder B3.3.

Pruik

Een pruik is een uitwendig hulpmiddel ter volledige of gedeeltelijke vervanging van anatomische eigenschappen van onderdelen van het menselijke lichaam of bedekking daarvan (artikel 2.6 Regeling zorgverzekering). Er moet sprake zijn van gehele of gedeeltelijke kaalhoofdigheid door een medische aandoening of behandeling van medische aard (artikel 2.8 lid 1 onder a onderdeel 4° Regeling zorgverzekering). Tot een bedrag van € 393,00 worden pruiken of andere hoofdbedekking vergoed door de basisverzekering (bedrag geldt per 1 januari 2012). Voor het verschil tussen de aanschafkosten en de vergoeding betaalt de verzekerde een bijdrage.

Vergoeding volgens CZ Pakketvergelijker zorgverzekering 2012

Als de basis- en de aanvullende verzekering ook afgesloten is bij CZ en het CZ verleend toestemming, dan geldt in het gemeentepakket een vergoeding voor de pruik of andere hoofdbedekking van € 75,00 per jaar.

Recht op bijzondere bijstand

Er bestaat recht op bijzondere bijstand voor de resterende kosten van de pruik of andere hoofdbedekking na de vergoeding op grond van de basisverzekering en eventueel de (collectieve) aanvullende verzekering. Bij de beoordeling van een aanvraag geldt niet de voorwaarde dat belanghebbende zich aanvullend verzekerd moet hebben voor ziektekosten bij de collectieve verzekering of een met het CZ Pakketvergelijker zorgverzekering 2012 toereikend vergelijkbaar pakket.

Steunzolen

De vergoeding van steunzolen en podotherapeutische zooltjes (geleverd door een erkende orthopedisch schoenmaker of pro/orthesemaker) vallen niet onder de verzekerde prestaties van de Zorgverzekeringswet (Zvw). Dit betekent dat artikel 15 WWB in de weg staat aan het verlenen van bijzondere bijstand voor deze kosten. Alleen in geval van zeer dringende redenen als bedoeld in artikel 16 WWB kan bijzondere bijstand worden verleend, zie verder B3.3.

Vergoeding volgens CZ Pakketvergelijker zorgverzekering 2012

Als de basis- en de aanvullende verzekering ook afgesloten is bij CZ, dan geldt een vergoeding voor steunzolen en podotherapeutische zooltjes (inclusief aanmeten) van € 55,00 per jaar.

Voorwaarden bijzondere bijstand meerkosten

Allereerst geldt de voorwaarde zoals opgenomen in Richtlijn B070. Kort gezegd houdt die voorwaarde in dat belanghebbende zich aanvullend verzekerd moet hebben voor ziektekosten bij de collectieve verzekering of een met het CZ Pakketvergelijker zorgverzekering 2012 toereikend vergelijkbaar pakket.

Hoogte en vorm bijzondere bijstand

Voldoet belanghebbende aan bovengenoemde voorwaarde, dan wordt bijzondere bijstand verleend voor steunzolen en podotherapeutische zooltjes ter hoogte van het verschil tussen de vergoeding door de

(collectieve) aanvullende verzekering en het bedrag dat daarna voor eigen rekening blijft. De bijzondere bijstand wordt verleend volgens de hoofdregel, om niet (artikel 48 lid 1 WWB).

Geen toereikende vergelijkbare- of collectieve aanvullende verzekering

Op grond van het CZ Pakketvergelijker zorgverzekering 2012 komt de verzekerde eens per kalenderjaar in aanmerking voor een maximale vergoeding van € 55,00. Is belanghebbende niet toereikend vergelijkbaar of collectief aanvullend verzekerd, dan geldt het volgende. Er moet vaststaan dat de kosten voor steunzolen of podotherapie zooltjes nodig zijn. Dat kan blijken uit een medisch advies of een advies van de behandelend specialist. De hoogte van bijzondere bijstand wordt afgestemd op de vergoeding die belanghebbende had kunnen verkrijgen als hij zich - volgens de voorwaarde - toereikend vergelijkbaar - of collectief aanvullend had verzekerd voor ziektekosten. Dit beleid moet als buitenwettelijk begunstigend beleid worden gekwalificeerd. Door de bestuursrechter wordt dergelijk beleid als gegeven aanvaard en moet de toetsing zich beperken tot de vraag of het beleid op consistente wijze is toegepast en niet of het beleid redelijk is in het individuele geval zoals bedoeld in artikel 4:84 Awb (zie bijvoorbeeld CRvB 13-12-2011, nrs. 09/6328 WWB e.a.).

Alleen in geval van zeer dringende redenen als bedoeld in artikel 16 WWB kan bijzondere bijstand worden verleend voor de vergoeding die belanghebbende is 'misgelopen'. Zie verder B3.3.

Drempelbedrag

Er zal geen drempelbedrag van toepassing zijn omdat de kosten meer bedragen dan € 50,00, zie B7.3.

Draagkracht

Bepaal de draagkracht aan de hand van het in aanmerking te nemen inkomen en vermogen. Zie B7.2.2.3 (in aanmerking te nemen middelen) en B7.2.3 (draagkrachtpercentages).

Ziekenvervoer

Hieronder wordt het vervoer verstaan in verband met het ontvangen van zorg of diensten als bedoeld in de Zvw, dan wel in verband met een aanspraak op grond van de AWBZ. De verzekerde prestaties zijn geregeld in de artikelen 2.13 tot en met 2.16 Besluit zorgverzekering.

Voorliggende voorzieningen

Zittend ziekenvervoer (vervoer per auto anders dan per ambulance dan wel vervoer in de laagste klasse van een openbaar middel van vervoer) over een enkele reisafstand van maximaal 200 km is beperkt tot de groepen verzekerden die:

- nierdialyse moeten ondergaan;
- oncologische behandelingen met chemotherapie of radiotherapie moeten ondergaan;
- zich uitsluitend met een rolstoel kunnen verplaatsen;
- een zodanig beperkt gezichtsvermogen hebben dat zij zich niet zonder begeleiding kunnen verplaatsen;
- niet tot bovenstaande categorieën kunnen worden gerekend, maar met succes een beroep hebben gedaan op de hardheidsclausule.

De zorgverzekeraar is overigens bevoegd om af te wijken van de gemaximeerde grens van 200 km.

Behoort de verzekerde niet tot een van de hier boven genoemde groepen, dan staat artikel 15 WWB in de weg aan de verlening van bijzondere bijstand voor ziekenvervoer (zie CRvB 18-03-2008, nr. 06/5061 WWB). Alleen in geval van zeer dringende redenen als bedoeld in artikel 16 WWB kan bijzondere bijstand worden verleend voor de kosten ziekenvervoer. Zie verder B3.3.

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

Op grond van de Wmo kan iemand in aanmerking komen voor een vervoersvoorziening zoals een gebruikerspas voor het Collectief Vervoer (CVV). Het CVV mag ook worden gebruikt voor bijvoorbeeld het bezoek aan de specialist in het ziekenhuis. Een belangrijke voorwaarde om voor het CVV in aanmerking te komen is dat iemand het openbaar vervoer niet kan bereiken en/of gebruiken vanwege beperkingen doorgaans van medische aard. Komt iemand niet in aanmerking voor een gebruikerspas voor het CVV, dan is de Wmo uiteraard geen voorliggende, toereikende en passende voorziening.

Behoort de belanghebbende niet tot een van de groepen die in aanmerking komt voor ziekenvervoer op grond van de Zvw en/of een vervoersvoorziening op grond van de Wmo, dan staat (in beide gevallen) artikel 15 WWB in de weg aan het verlenen van bijzondere bijstand voor ziekenvervoer (zie CRvB 18-03-2008, nr. 06/5061 WWB). Alleen in geval van zeer dringende redenen als bedoeld in artikel 16 WWB kan bijzondere bijstand worden verleend voor de kosten ziekenvervoer. Zie verder B3.3.

Recht op bijzondere bijstand

Deze verzekerden zijn een eigen bijdrage verschuldigd van ten hoogste € 93,00 per kalenderjaar op grond van artikel 2.38 Regeling zorgverzekering (bedrag geldt per 01-01-2012).

Op grond van de CZ Pakketvergelijker zorgverzekering 2012 bestaat geen recht op een vergoeding van de eigen bijdrage voor ziekenvervoer. Mogelijk dat andere aanvullende verzekeringen wel een vergoeding verlenen voor deze kosten. In die gevallen geldt de aanvullende verzekering als voorliggende voorziening.

Het college beoordeelt het recht op bijzondere bijstand voor de eigen bijdrage ziekenvervoer op grond van de wettelijke voorwaarden van artikel 35 WWB.

1. Doen zich kosten voor?

Het spreekt voor zich dat er sprake moet zijn van aantoonbare (te maken) kosten waarvoor belanghebbende tijdig een aanvraag moet indienen (zie B7.1.3).

2. Zijn de kosten in het individuele geval noodzakelijk?

Op grond van het feit dat een verzekerde in aanmerking komt voor ziekenvervoer op grond van het Besluit zorgverzekering, is afdoende om de noodzaak voor de kosten van de eigen bijdrage aan te nemen (vergelijk CRvB 31-10-2006, nr. 06/3262 WWB).

3. Vloeien de kosten voort uit bijzondere individuele omstandigheden?

Op grond van het feit dat een verzekerde in aanmerking komt voor ziekenvervoer op grond van het Besluit zorgverzekering, is afdoende om aan te nemen dat de eigen bijdrage uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende noodzakelijke kosten zijn (vergelijk wederom CRvB 31-10-2006, nr. 06/3262 WWB).

4. Kunnen de kosten naar oordeel van het college worden voldaan uit de bijstandsnorm, de langdurigheidstoelage, het vermogen en het inkomen voor zover dit meer bedraagt dan de bijstandsnorm?
 - a. Het college heeft beperkte beoordelingvrijheid bij de vraag of de kosten waarvoor bijzondere bijstand wordt aangevraagd kunnen worden bekostigd uit een inkomen ter hoogte van de toepasselijke bijstandsnorm (CRvB 31-08-2010, nr. 09/1069 WWB en CRvB 15-09-2009, nr. 07/6946 WWB).
 - b. Het college heeft beleidsvrijheid bij het vaststellen van draagkrachtregels.

Drempelbedrag

Er zal geen drempelbedrag van toepassing zijn omdat de kosten meer bedragen dan € 50,00, zie B7.3.

Draagkracht

Bepaal de draagkracht aan de hand van het in aanmerking te nemen inkomen en vermogen. Zie B7.2.2.3 (in aanmerking te nemen middelen) en B7.2.3 (draagkrachtpercentages).

Gehoortoestellen

De kosten van een gehoortoestel komen (gedeeltelijk) in aanmerking voor vergoeding op grond van de Zorgverzekeringswet (Zvw), Besluit zorgverzekering en Regeling zorgverzekering. De verzekerde betaalt zelf - afhankelijk van het soort hoortoestel - een bijdrage in de kosten van het hoortoestel. De Zvw moet worden beschouwd als aan de bijstandsverlening in de weg staande voorliggende voorziening als bedoeld in artikel 15 WWB. Dat de zorgverzekering geen volledige dekking voor deze kosten biedt en slechts een deel van de kosten vergoedt, doet hieraan niet af (CRvB 25-01-2012, nr. 11/2933 WWB).

Artikel 2.14 Regeling zorgverzekering bepaalt dat de volgende gehoorhulpmiddelen worden vergoed:

1. Hulpmiddelen als bedoeld in artikel 2.6, onderdeel g, omvatten:
 - a. electro-akoestische hoortoestellen voor persoonlijk gebruik, in gewone dan wel bijzondere uitvoering, bestemd om op of aan het menselijk lichaam te worden gebezigd ter verbetering van een gestoord gehoor, alsmede gehoorlepels of gehoorslangen die het geluid via mechanische weg versterken en de verschaffing en vervanging van oorstukjes, indien voldaan is aan een van de zorginhoudelijke criteria, vermeld in bijlage 3, onderdeel 4, van deze regeling;
 - b. ringleidingen, bestaande uit een snoer en versterker met zonnig een tafelmicrofoon dan wel infraroodapparatuur of FM-apparatuur voor geluidsoverdracht, bestaande uit een ontvanger en een zender, al dan niet met inductiespoel of hoofdtelefoon, of in kinbeugel-uitvoering, met zonnig een tafelmicrofoon, indien voldaan is aan een van de zorginhoudelijke criteria, vermeld in bijlage 3, onderdeel 5, van deze regeling;
 - c. een maskeerder ter behandeling van ernstig oorsuizen alsmede verschaffing en vervanging van

oorstukjes.

2. Als een bijzondere uitvoering van een elektro-akoestisch hoortoestel als bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, wordt beschouwd:
 - a. een cros-uitvoering;
 - b. een bicros-uitvoering;
 - c. een beengeleider-uitvoering;
 - d. een uitvoering met één ingebouwde microfoon en twee aansluitingen;
 - e. een uitvoering met één uitwendige microfoon en één aansluiting;
 - f. een uitvoering met één ingebouwde microfoon, één uitwendige microfoon en één aansluiting.
3. Indien de aanschaffingskosten van een hoortoestel als bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, hoger zijn dan € 509,50 en een toestel voor de eerste keer wordt verstrekt, dan wel korter dan zes jaar geleden aan de verzekerde is verstrekt, betaalt de verzekerde van zestien jaren of ouder een bijdrage ter grootte van het verschil tussen de aanschaffingskosten en dit bedrag.
4. Indien de aanschaffingskosten van een hoortoestel als bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, hoger zijn dan € 600,50 en een toestel langer dan zes, maar korter dan zeven jaren geleden aan de verzekerde is verstrekt, betaalt de verzekerde van zestien jaren of ouder een bijdrage ter grootte van het verschil tussen de aanschaffingskosten en dit bedrag.
5. Indien de aanschaffingskosten van een hoortoestel als bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, hoger zijn dan € 691 en een toestel zeven jaren of langer geleden aan de verzekerde is verstrekt, betaalt de verzekerde een bijdrage ter grootte van het verschil tussen de aanschaffingskosten en dit bedrag. Voor een verzekerde van jonger dan zestien jaren geldt de gebruiksduur van zeven jaren of langer geleden niet.
6. Indien sprake is van een hoortoestel in cros-, bicros- of beengeleideruitvoering, opgenomen in een brilmontuur, wordt het bedrag, genoemd in het derde, vierde en vijfde lid, vermeerderd met € 66.

Zorginhoudelijke criteria (bijlage 3 onderdeel 4 Regeling zorgverzekering)

- a. voor één hoortoestel, dat het drempelverlies van het audiogram van het beste oor ten minste 35 dB (verkregen door het gehoorverlies bij frequenties van 1000, 2000 en 4000 Hz te middelen) bedraagt en dat het verstaan van spraak, in stilte aangeboden, met normale sterkte (55 dB) door toepassing van het hoortoestel ten minste 20% toeneemt.
- b. voor twee hoortoestellen, dat de winst van spraakverstaanbaarheid ten minste 10% bedraagt ten opzichte van de aanpassing met één hoortoestel, dan wel het richtinghoren hersteld wordt tot een hoek van 45 graden;
- c. bijzondere individuele zorgvragen.

Vergoeding volgens CZ Pakketvergelijker zorgverzekering 2012

Als de basis- en de aanvullende verzekering ook afgesloten is bij CZ, dan geldt een (gedeeltelijke) vergoeding van de bijdrage van € 300,00 per hoortoestel.

Geen recht op bijzondere bijstand

Het is mogelijk dat de kosten van het gekozen hoortoestel hoger zijn dan de maximale vergoeding die op basis van de Regeling zorgverzekering en de (collectieve) aanvullende verzekering mogelijk is. Voor het resterende bedrag (de bijdrage) kan geen bijzondere bijstand worden verstrekt. De Zvw wordt beschouwd als een toereikende en passende voorliggende voorziening in de zin van artikel 15 WWB (zie CRvB 25-01-2012, nr. 11/2933 WWB). Alleen in geval van zeer dringende redenen als bedoeld in artikel 16 WWB kan bijzondere bijstand worden verleend voor bijdrage die belanghebbende zelf moet betalen. Zie verder B3.3.

Bijkomende kosten

Bijkomende kosten die rechtstreeks verband houden met een verstrekking op grond van AWBZ en Zvw, maar die zelf niet door deze verzekeringen worden vergoed, komen in aanmerking voor bijstandsverlening. Als op grond van AWBZ of Zvw aanspraak op een verstrekking bestaat, dan wordt in beginsel de noodzaak van de bijkomende kosten aangenomen. Voorbeelden van dergelijke kosten zijn:

- batterijen voor een medisch noodzakelijk hoortoestel;
- kledingkosten vanwege extra slijtage in verband met prothese;
- extra waskosten vanwege bijvoorbeeld medisch noodzakelijk gebruik van zalf.

Zie ook richtlijn B096 (Bewassing en kledingslijtage).

Alternatieve geneeswijzen

Kosten voor alternatieve geneeswijzen en homeopathische geneeswijzen.

Artikel 2.1 lid 2 Besluit zorgverzekering bepaalt dat de inhoud en omvang van zorg of diensten mede worden bepaald door de stand van de wetenschap en praktijk en door wat in het betrokken vakgebied geldt als verantwoorde en adequate zorg en diensten. De zogeheten verzekerde prestaties zijn neergelegd in de artikelen 2.4 tot en met 2.15 van het Besluit zorgverzekering en soms nader uitgewerkt in de Regeling zorgverzekering. De verzekerde zorg op grond van de AWBZ is neergelegd in artikel 2 Besluit zorgaanspraken.

Daaruit blijkt dat de kosten van alternatieve en homeopathische geneeswijzen niet behoren tot de zorg of diensten van de wettelijke verzekeringen. Daarmee spreekt de voorliggende voorziening zich (impliciet) uit over het niet noodzakelijk zijn van dergelijke kosten. Dit betekent dat artikel 15 tweede volzin WWB in de weg staat aan bijstandsverlening voor deze kosten. Op basis van een aanvullende verzekering wordt soms wel een deel van de kosten vergoed. Dit betekent echter niet dat de kosten die voor eigen rekening blijven voor bijstandsverlening in aanmerking komen. Aanvullende verzekeringen vergoeden vaak (gedeeltelijk) kosten die op grond van de wettelijke verzekeringen niet noodzakelijk worden bevonden.

Voorbeelden van alternatieve geneeswijzen zijn:

- homeopathie (zie CRvB 15-04-2003, nrs. 00/4276 NABW e.a.);
- acupunctuur;
- behandeling door osteopaat (zie CRvB 03-07-2001, nr. 01/355 NABW);
- behandeling van tandheelkundige stoornissen (zie CRvB 15-05-2001, nr. 99/5104 NABW);

- chiropractische hulp (zie CRvB 03-07-2001, nrs. 00/1989 en 00/1993 NABW);
- manuele therapie (zie CRvB 28-10-2008, nr. 07/4514 WWB);
- orthomoleculaire therapie (zie CRvB 03-07-2001, nrs. 99/1352 e.a. NABW en CRvB 03-07-2001, nrs. 00/1989 en 00/1993 NABW).

Vergoeding volgens CZ Pakketvergelijker zorgverzekering 2012

Als de basis- en de aanvullende verzekering ook afgesloten is bij CZ, dan geldt een gemaximeerde vergoeding van € 200,00 per jaar (bedrag per 01-01-2012):

- alternatieve geneeswijzen: € 40,00 per dag (let wel gemaximeerde jaarlijkse vergoeding)
- alternatieve geneesmiddelen (geregistreerd als homeopathisch of antroposofisch geneesmiddel): 100% (let wel gemaximeerde jaarlijkse vergoeding)

Geen recht op bijzondere bijstand

Is de maximale vergoeding volgens de collectieve verzekering bereikt, dan is er geen bijzondere bijstand mogelijk, tenzij sprake is van zeer dringende redenen als bedoeld in artikel 16 WWB. Zie verder B3.3.

B075 Uitvaartkosten

In deze richtlijn wordt het beleid aangegeven ten aanzien van de verlening van bijzondere bijstand voor de kosten van begrafenis of crematie.

Reactie richtlijn B075

Richtlijn is niet consistent voor wat betreft het oordeel over de vraag of een overlijdensuitkering een voorliggende voorziening is. Een overlijdensuitkering is geen voorliggende voorziening en deze is dan ook verwijderd uit het overzicht.

De richtprijzen komen min of meer overeen met het Nibud.

Voorstel nieuwe richtlijn B075

Omschrijving kosten

Alle kosten die verband houden met de begrafenis of crematie van een overledene, voor zover deze kosten noodzakelijk zijn.

Voorliggende voorzieningen

- uitvaart-, levens of ongevallenverzekering (als een van deze verzekering ook daadwerkelijk is afgesloten);
- de Wet op de Lijkbezorging als geen beroep op de WWB mogelijk is;
- de nalatenschap:
 - bij een alleenstaande valt het volledige vermogen in de nalatenschap waaruit de kosten voor de begrafenis kunnen worden voldaan;
 - bij een echtpaar zonder kinderen waarvan een van de partners overlijdt, moet het verschil tussen de vermogensvrijlating voor een echtpaar en voor een alleenstaande worden aangewend voor deze

kosten.

Recht op bijzondere bijstand

1. Doen zich kosten voor?

Het spreekt voor zich dat er sprake moet zijn van aantoonbare (te maken) kosten waarvoor belanghebbende tijdig een aanvraag moet indienen (zie B7.1.3).

2. Zijn de kosten in het individuele geval noodzakelijk?

Of de kosten noodzakelijk zijn wordt mede bepaald of de kosten kunnen worden toegerekend aan belanghebbende. Dit is het geval als belanghebbende de hoedanigheid van erfgenaam heeft aangenomen, of hij behoort tot de bloed- en aanverwanten jegens wie een verhaalsrecht voor deze kosten bestaat op grond van artikel 22 van de Wet op de lijkbezorging.

3. Vloeien de kosten voort uit bijzondere individuele omstandigheden?

Kunnen de uitvaartkosten niet uit de nalatenschap worden voldaan en beschikt belanghebbende niet over toereikende middelen om (zijn aandeel in) de uitvaartkosten te voldoen, dan worden de kosten aangemerkt als uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende kosten als bedoeld in artikel 35 lid 1 WWB.

4. Kunnen de kosten naar oordeel van het college worden voldaan uit de bijstandsnorm, de langdurigheidstoelage, het vermogen en het inkomen voor zover dit meer bedraagt dan de bijstandsnorm?

- a. Het college heeft beperkte beoordelingvrijheid bij de vraag of de kosten waarvoor bijzondere bijstand wordt aangevraagd kunnen worden bekostigd uit een inkomen ter hoogte van de toepasselijke bijstandsnorm (CRvB 31-08-2010, nr. 09/1069 WWB en CRvB 15-09-2009, nr. 07/6946 WWB).
- b. Het college heeft beleidsvrijheid bij het vaststellen van draagkrachtregels.

Hoogte bijzondere bijstand

Stem de hoogte van de bijzondere bijstand af op de volgende richtprijzen:

Uittreksel overlijdensregister + wettelijke registratie	€ 29,50
Vervoer naar rouwcentrum	€ 193,00
Rouwcentrum	€ 481,00
- gebruik	
- verzorging	
- hygiënische benodigdheden	
- assistentie lijkschouwing	
Kist	€ 525,00
Rouwauto	€ 193,00
Uitvaartdienst	€ 399,00
Medewerker uitvaart	€ 82,00
Begraafplaats + grafzerk / Crematorium	€ 771,00
Verzorging ondernemer	€ 771,00
Maximum totaalbedrag	€ 3.441,50

Standpunt richtprijzen

Het college stelt zich op het standpunt dat de richtprijzen mede zijn gebaseerd op een representatieve maatstaf: het Nibud. Dit betekent dat belanghebbende moet aantonen, dan wel aannemelijk moet maken dat de hoogte van de bijzondere bijstand niet toereikend (vergelijk CRvB 07-06-2011, nrs. 09/3547 WWB e.a. en CRvB 13-10-2009, nr. 08/7374 WWB). Het college kan de richtprijzen jaarlijks indexeren aan de Nibudnormen.

De afzonderlijke kosten kunnen afwijken. Wordt het maximum totaalbedrag niet helemaal gebruikt, dan eventuele andere kosten worden meegenomen. Denk bijvoorbeeld aan (zoals advertentie, drukwerk, bloemen en een koffietafel).

Vorm bijzondere bijstand

De vorm van de bijzondere bijstand vindt in beginsel plaats volgens de hoofdregel, om niet (artikel 48 lid 1 WWB).

Drempelbedrag

Er zal geen drempelbedrag van toepassing zijn omdat de kosten meer bedragen dan € 50,00, zie B7.3.

Draagkracht

Bepaal de draagkracht aan de hand van het in aanmerking te nemen inkomen en vermogen. Zie B7.2.2.3 (in aanmerking te nemen middelen) en B7.2.3 (draagkrachtpercentages).

Aan de bijstand verbonden verplichtingen

Aan de (individuele) bijzondere bijstand is een bestedingsverplichting verbonden. Dit betekent dat in het toekenningbesluit wordt opgenomen dat:

- de toegekende bijzondere bijstand moet worden besteed (aan het aandeel van belanghebbende) voor de betreffende kosten.
- belanghebbende daarvan betalingsbewijzen moet kunnen overleggen.
- er ook specifieke verplichtingen kunnen gelden als de bijstand in de vorm van een geldlening of borgtocht wordt verleend. Zie B9.2.9 onder het kopje "Verplichtingen". Er wordt geen toepassing gegeven aan bijstand in de vorm van borgtocht, tenzij het gaat om schuldsanering.

B076 Kosten bewindvoering

In deze richtlijn wordt het beleid aangegeven inzake bijstandsverlening voor de kosten van bewindvoering.

Reactie richtlijn B076

Herschreven zonder dat de strekking van de richtlijn is gewijzigd.

Voorstel nieuwe richtlijn B076

Omschrijving kosten

1. Indien iemands goederen bij rechtelijke uitspraak onder bewind zijn gesteld, bepaalt de kantonrechter jaarlijks achteraf welke vergoeding de bewindvoerder bij de onderbewindgestelde in rekening mag brengen. Een aantal bewindvoerders brengt voorafgaande aan de vaststelling door de rechter, voorschotten bij de belanghebbende in rekening.
2. Uit jurisprudentie blijkt (bv. CRvB 25-04-2000, nr. 98/5948 NABW, JABW 2000/108) dat wanneer de kantonrechter over een betrokkene een mentorschap heeft ingesteld als bedoeld in artikel 1:450 BW en met inachtneming van artikel 1:452 BW een professioneel mentor benoemd heeft, in de kosten hiervan bijzondere bijstand toegekend kan worden.

Voorliggende voorziening

Er zijn geen voorliggende voorzieningen voor de kosten van bewindvoering.

Recht op bijzondere bijstand

Met het uitspreken van bewindvoering door de Kantonrechter staat vast dat de daaraan verbonden kosten voor bewindvoering of mentorschap uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende noodzakelijke kosten zijn. De Kantonrechter kan de kosten afwijkend van de hoofdregel van 5% van de netto opbrengst van de onder bewind staande goederen vaststellen. Er kan ook bijstand worden verleend voor de betaling van voorschotten op de nog definitief door de Kantonrechter vast te stellen beloning voor de bewindvoerder of mentor.

Hoogte bijzondere bijstand

De hoogte van de bijzondere bijstand wordt afgestemd op de door de kantonrechter in de beschikking vastgestelde kosten van bewindvoering of mentorschap. Dat gebeurt aan de hand van de zogeheten LOVCK-lijsten (Landelijk Overleg Voorzitters Civiele en Kantonsectoren).

Vorm bijzondere bijstand

De vorm van de bijzondere bijstand voor kosten van bewindvoering vindt in beginsel plaats volgens de hoofdregel, om niet (artikel 48 lid 1 WWB).

Drempelbedrag

Er zal geen drempelbedrag van toepassing zijn omdat de kosten meer bedragen dan € 50,00, zie B7.3.

Draagkracht

Bepaal de draagkracht aan de hand van het in aanmerking te nemen inkomen en vermogen. Zie B7.2.2.3 (in aanmerking te nemen middelen) en B7.2.3 (draagkrachtpercentages).

Aan de bijstand verbonden verplichtingen

Aan de (individuele) bijzondere bijstand is een bestedingsverplichting verbonden. Dit betekent dat in het toekenningbesluit wordt opgenomen dat:

- de toegekende bijzondere bijstand moet worden besteed voor de betreffende kosten;
- ingeval de bijstand wordt verleend voor de betaling van voorschotten dan moet belanghebbende vooraf

- de beschikking houdende de onderbewindstelling of mentorschap van de kantonrechter overleggen en het college op de hoogte stellen van de definitieve vaststelling van bedragen door de Kantonrechter;
- belanghebbende daarvan betalingsbewijzen moet kunnen overleggen.
 - er ook specifieke verplichtingen kunnen gelden als de bijstand in de vorm van een geldlening of borgtocht wordt verleend. Zie B9.2.9 onder het kopje "Verplichtingen". Er wordt geen toepassing gegeven aan bijstand in de vorm van borgtocht, tenzij het gaat om schuldsanering.

B077 Kosten curatele

In deze richtlijn wordt het beleid aangegeven inzake bijstandsverlening voor de kosten van curatele.

Reactie richtlijn B077

Herschreven zonder dat de strekking van de richtlijn is gewijzigd.

Voorstel nieuwe richtlijn B077

Omschrijving van de kosten

De kosten tengevolge van een door de Kantonrechter uitgesproken curatele.

Voorliggende voorziening

Er bestaat geen voorliggende voorziening voor de kosten van curatele.

Recht op bijzondere bijstand

Met het uitspreken van curatele door de Kantonrechter staat vast dat de daaraan verbonden kosten voor de bewindvoerder uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende noodzakelijke kosten zijn. De Kantonrechter kan de kosten afwijkend van de hoofdregel van 5% van de netto opbrengst van de onder bewind staande goederen vaststellen. Er kan ook bijstand worden verleend voor de betaling van voorschotten op de nog definitief door de Kantonrechter vast te stellen beloning voor de bewindvoerder.

Hoogte van de bijzondere bijstand

Het bedrag waarop de Kantonrechter de beloning voor de curator heeft vastgesteld komt voor bijstandsverlening in aanmerking. Dat gebeurt aan de hand van de zogeheten LOVCK-lijsten (Landelijk Overleg Voorzitters Civiele en Kantonsectoren).

Vorm bijzondere bijstand

De vorm van de bijzondere bijstand voor kosten van curatele vindt in beginsel plaats volgens de hoofdregel, om niet (artikel 48 lid 1 WWB).

Drempelbedrag

Er zal geen drempelbedrag van toepassing zijn omdat de kosten meer bedragen dan € 50,00, zie B7.3.

Draagkracht

Bepaal de draagkracht aan de hand van het in aanmerking te nemen inkomen en vermogen. Zie B7.2.2.3 (in aanmerking te nemen middelen) en B7.2.3 (draagkrachtpercentages).

Aan de bijstand verbonden verplichtingen

Aan de (individuele) bijzondere bijstand is een bestedingsverplichting verbonden. Dit betekent dat in het toekenningbesluit wordt opgenomen dat:

- de toegekende bijzondere bijstand moet worden besteed voor de betreffende kosten;
- ingeval de bijstand wordt verleend voor de betaling van voorschotten, dan moet belanghebbende het college op de hoogte stellen van de definitieve vaststelling van bedragen door de Kantonrechter;
- belanghebbende daarvan betalingsbewijzen moet kunnen overleggen.
- er ook specifieke verplichtingen kunnen gelden als de bijstand in de vorm van een geldlening of borgtocht wordt verleend. Zie B9.2.9 onder het kopje "Verplichtingen". Er wordt geen toepassing gegeven aan bijstand in de vorm van borgtocht, tenzij het gaat om schuldsanering.

Terugvordering

Een eventueel teveel aan bijstand ontvangen bedrag wordt van belanghebbende teruggevorderd.

B078 Kosten rechtsbijstand

In deze richtlijn wordt het beleid aangegeven ten aanzien van het verstrekken van bijzondere bijstand voor de kosten met betrekking tot rechtsbijstand.

Reactie richtlijn B078

In de huidige richtlijn staat "In geval de noodzaak van de behoefte aan rechtsbijstand is ontstaan door een tekortschietend besef van de verantwoordelijkheden van het bestaan (bijvoorbeeld niet reserveren terwijl het reeds belanghebbende reeds (lang) bekend was met het feit dat er gerechtelijke stappen genomen zouden moeten worden), is het te overwegen om de bijstand op grond van artikel 48 lid 2 onder b WWB in de vorm van een lening te verstrekken. Het niet hebben van een rechtsbijstandsverzekering moet niet als een tekortschietend besef van van de verantwoordelijkheden voor bestaan gezien worden." Dit is juridisch niet correct en daarom verwijderd uit de richtlijn.

Vorstel nieuwe richtlijn B078

Omschrijving kosten

Het betreft de kosten met betrekking tot het voeren van procedures bij de rechter. Voorbeelden hiervan zijn: de eigen bijdrage voor een advocaat, griffierecht en reiskosten.

Voorliggende voorzieningen

Er bestaat geen recht op bijzondere bijstand als een beroep kan worden gedaan op een voorliggende voorziening (artikel 15 lid 1 WWB; zie ook B3.2). Denk in dit verband aan:

- Wet op de rechtsbijstand (Wrb)

Op grond van de Wet op de rechtsbijstand (Wrb) kan belanghebbende met een laag inkomen in aanmerking komen voor een toevoeging van een advocaat. Een toevoeging van een advocaat vindt slechts plaats als de Raad voor de rechtsbijstand de procedure noodzakelijk acht. In dat geval worden de kosten (exclusief de eigen bijdrage) van de advocaat vergoed op grond van de Wrb. Zie ook B7.7.

- Wet tarieven burgerlijke zaken voor de indebetstelling (zie B7.7.5.2)
- een rechtsbijstandsverzekering

Als belanghebbende over een dergelijke verzekering beschikt, dan is het een voorliggende voorziening. Het feit dat de belanghebbende geen rechtsbijstandsverzekering heeft afgesloten is geen grond om een verzoek om bijzondere bijstand in de kosten van rechtsbijstand af te wijzen.

- Het Besluit proceskosten bestuursrecht geldt als een toereikende en passende voorliggende voorziening voor de reiskosten die de belanghebbende heeft gemaakt in verband met het bijwonen van rechtszittingen van bestuursrechters.

Eigen bijdrage

De Wrb kan niet worden aangemerkt als een passende en toereikende voorliggende voorziening voor de kosten van de eigen bijdrage voor rechtsbijstand, ook niet ná wijziging van het systeem van gesubsidieerde rechtsbijstand per 1 juli 2011 waarmee is voorzien in een nieuwe vorm van differentiatie in de hoogte van de eigen bijdrage die een rechtzoekende is verschuldigd in geval een toevoeging is verleend, al naar gelang aan een rechtzoekende door het juridisch loket in persoon rechtshulp is verleend met betrekking tot diens individueel rechtsbelang (zie Rechtbank Rotterdam 10-05-2012, nr. AWB 11/4216).

Recht op bijzondere bijstand

Er bestaat recht op bijzondere bijstand voor de kosten van rechtsbijstand indien op grond van een toevoeging krachtens de Wrb rechtsbijstand is/wordt verleend. De volgende kosten komen in beginsel niet in aanmerking voor bijzondere bijstand:

- vertaalkosten. Advocaten kunnen namelijk - als er een toevoeging is verleend - kosteloos gebruik maken van een tolkencentrum.
- reiskosten van belanghebbende voor het bijwonen van rechtszittingen bij de bestuursrechter. In beginsel is het niet noodzakelijk dat belanghebbende in persoon aanwezig is op deze rechtszittingen zodat reiskosten ten behoeve van belanghebbende niet noodzakelijk zijn. Let op: dit geldt niet ten aanzien van privaat-, familie- en strafrechtszittingen (zie boven).
- de kosten gemaakt in de bezwaarfase anders dan de eigen bijdrage op grond van de Wrb.
- verdergaande rechtsbijstand als vervolg op een spreekuur. Een bijdrage moet worden afgeraden omdat het niet zal meevallen om de noodzakelijkheid van deze kosten vast te stellen. Bovendien kan er ook van worden uitgegaan dat dergelijke bedragen wel uit de norm voldaan kunnen worden.
- de proceskosten van de tegenpartij, indien de belanghebbende wordt veroordeeld om deze te betalen. Alleen bij indien er sprake is van bijzondere omstandigheden komen deze kosten toch voor vergoeding in aanmerking (voorbeeld: de procedure is gestart op advies van gemeente).

Is er geen sprake van een voorliggende voorziening, dan moet het college het recht op bijzondere bijstand voor de eigen bijdrage rechtsbijstand beoordelen op grond van de wettelijke voorwaarden van artikel 35 WWB.

1. Doen zich kosten voor?

Het spreekt voor zich dat er sprake moet zijn van aantoonbare (te maken) kosten waarvoor belanghebbende tijdig een aanvraag moet indienen (zie B7.1.3).

2. Zijn de kosten in het individuele geval noodzakelijk?

Op grond van het feit dat belanghebbende is toegelaten tot het gesubsidieerde systeem van rechtsbijstand, is afdoende om de noodzaak voor de kosten van de eigen bijdrage aan te nemen (CRvB 31-10-2006, nr. 06/3262 WWB).

3. Vloeien de kosten voort uit bijzondere individuele omstandigheden?

Op grond van het feit dat belanghebbende is toegelaten tot het gesubsidieerde systeem van rechtsbijstand, is afdoende om aan te nemen dat de eigen bijdrage uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende noodzakelijke kosten zijn (zie wederom CRvB 31-10-2006, nr. 06/3262 WWB).

4. Kunnen de kosten naar oordeel van het college worden voldaan uit de bijstandsnorm, de langdurigheidstoelage, het vermogen en het inkomen voor zover dit meer bedraagt dan de bijstandsnorm?

a. Het college heeft beperkte beoordelingvrijheid bij de vraag of de kosten waarvoor bijzondere bijstand wordt aangevraagd kunnen worden bekostigd uit een inkomen ter hoogte van de toepasselijke bijstandsnorm (CRvB 31-08-2010, nr. 09/1069 WWB en CRvB 15-09-2009, nr. 07/6946 WWB).

b. Het college heeft beleidsvrijheid bij het vaststellen van draagkrachtregels.

Hoogte en de vorm van de bijzondere bijstand

De hoge of lage eigen bijdrage op grond van Besluit eigen bijdrage rechtsbijstand komt voor bijzondere bijstand in aanmerking. De vorm van de bijzondere bijstand voor de kosten van de eigen bijdrage rechtsbijstand vindt in beginsel plaats volgens de hoofdregel, om niet (artikel 48 lid 1 WWB).

Drempelbedrag

Er zal geen drempelbedrag van toepassing zijn omdat de kosten meer bedragen dan € 50,00, zie B7.3.

Draagkracht

Bepaal de draagkracht aan de hand van het in aanmerking te nemen inkomen en vermogen. Zie B7.2.2.3 (in aanmerking te nemen middelen) en B7.2.3 (draagkrachtpercentages).

Aan de bijstand verbonden verplichtingen

Aan de (individuele) bijzondere bijstand is een bestedingsverplichting verbonden. Dit betekent dat in het toekenningbesluit wordt opgenomen dat:

- de toegekende bijzondere bijstand moet worden besteed voor de betreffende kosten.
- ingeval de bijstand wordt verleend voor de betaling van voorschotten, dan moet belanghebbende het

- college op de hoogte stellen van de definitieve vaststelling van bedragen door de Kantonrechter.
- belanghebbende daarvan betalingsbewijzen moet kunnen overleggen.
 - er ook specifieke verplichtingen kunnen gelden als de bijstand in de vorm van een geldlening of borgtocht wordt verleend. Zie B9.2.9 onder het kopje "Verplichtingen". Er wordt geen toepassing gegeven aan bijstand in de vorm van borgtocht, tenzij het gaat om schuldsanering.

B079 Hoogte bijzondere bijstand 18 t/m 20-jarigen niet in inrichting

In deze richtlijn wordt aangegeven wat in beginsel de hoogte is van de aanvullende bijzondere bijstand voor een belanghebbende van 18, 19 of 20 jaar die niet in een inrichting verblijft.

Thuiswonenden:

De algemene bijstandsnorm voor personen van 18 t/m 20 jaar (artikel 20 WWB) en de wettelijke onderhoudsplicht van de ouders wordt toereikend geacht om in de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan te voorzien. Aan thuiswonenden personen van 18 t/m 20 jaar wordt geen aanvulling via de bijzondere bijstand verstrekt.

Uitwonenden:

Voor de uitwonenden alleenstaande, alleenstaande ouder en gehuwden/samenwonenden kan onder bepaalde voorwaarden naast de algemene bijstand een aanvulling via de bijzondere bijstand op grond van artikel 12 WWB worden verstrekt voor de hogere kosten van het uitwonend zijn.

Wordt aanvullend op een lage norm van artikel 20 WWB bijzondere bijstand verstrekt voor levensonderhoud dan wordt de hoogte hiervan in beginsel zodanig vastgesteld, dat de hoogte van de totale bijstandsuitkering (norm algemene bijstand op grond van artikel 20 WWB + bijzondere bijstand op grond van artikel 12 WWB) overeenkomt met hoogte van de bijstandsuitkering (norm + toeslag - verlaging) die in een vergelijkbare situatie zou gelden voor personen van 21 jaar.

LET OP: de vakantietoeslag wordt alleen berekend over de norm voor de algemene bijstand en niet over de aanvulling via de bijzondere bijstand.

Daarbij is er aanleiding om de totale bijstand lager vast te stellen indien er sprake is van

- kostendeling.
 - Betreft het partners, beiden of één van hen 18 t/m 20 jaar, in een gezamenlijke huishouding, die hun hoofdverblijf delen met een of meer anderen en:
 - ontvangen de partners alleen algemene bijstand naar de gehuwdennorm van artikel 20 WWB, dan wordt deze niet verlaagd terzake mogelijke kostendeling;
 - ontvangen de partners ook bijzondere bijstand voor hun levensonderhoud, dan wordt deze verlaagd, omdat met de ander(en) kosten kunnen worden gedeeld.
- De verlaging bedraagt een percentage van de totale bijstand die zonder kostendeling zou worden ontvangen, gehuwdennorm ex artikel 20 WWB plus bijzondere bijstand, en

wel:

- 20% als in de woning een ander echtpaar of twee of meer alleenstaanden of alleenstaande ouders hoofdverblijf hebben, of
- 10% als in de woning één alleenstaande (ouder) hoofdverblijf heeft.
- Het bedrag van de verlaging wordt op de bijzondere bijstand in mindering gebracht.
- ontbrekende woonlasten.

Betreft het een 18 t/m 20 jarige met recht op algemene bijstand ex artikel 20 WWB plus bijzondere bijstand voor levensonderhoud die geen woonstede heeft dan wel een woning zonder woonlasten bewoont, dan wordt het bedrag van de verlaging bij ontbrekende woonkosten in mindering gebracht op de bijzondere bijstand.

B080 Hoogte bijzondere bijstand 18 t/m 20-jarigen in inrichting

In deze richtlijn wordt aangegeven wat in beginsel de hoogte is van de bijzondere bijstand voor levensonderhoud voor een belanghebbende van 18,19 of 20 jaar die in een inrichting verblijft.

Wordt bijzondere bijstand voor zak- en kleedgeld verstrekt aan personen van 18 t/m 20 jaar die in een inrichting verblijven, dan wordt de hoogte van de bijzondere bijstand (artikel 12 WWB) afgeleid van de normen algemene bijstand die gelden voor personen van 21 jaar of ouder die in een inrichting verblijven (artikel 23 WWB; zie ook paragraaf B6.9), te weten:

- 75% van de norm van artikel 23 lid 1 onderdeel a WWB.

LET OP: kinderbijslag wordt, als deze voor de jongere kan worden aangewend, in mindering gebracht. Bij plaatsing in een voorziening ingevolge de Wet op de Jeugdhulpverlening is zak- en kleedgeld in de dagprijs begrepen.

B081 Procedure verhaal bijzondere bijstand jongeren

In deze richtlijn wordt aangegeven of er, voordat wordt overgegaan tot verlening van aanvullende bijzondere bijstand aan een belanghebbende van 18, 19 of 20 jaar en het verhaal van deze bijstand op diens onderhoudsplichtige ouders, eerst een aparte procedure wordt gevolgd.

De gemeente heeft bewust geen beleid geformuleerd ten aanzien van de te volgen procedure in verband met verhaal op de ouders van kinderen in de leeftijd van 18 t/m 20 jaar aan wie bijstand wordt verleend.

De afdeling SE/OC/JA beoordeelt per geval de mate van verhaal op de ouders.

B082 Indirecte schoolkosten schoolgaande kinderen

In deze richtlijn wordt het beleid aangegeven inzake de verlening van bijzondere bijstand voor indirecte schoolkosten voor schoolgaande kinderen.

Reactie richtlijn B082

De richtlijn is iets herschreven zonder dat de strekking van de richtlijn is gewijzigd.

Voorstel nieuwe richtlijn B082

Omschrijving van de kosten

De studiekosten voor schoolgaande kinderen kunnen worden ingedeeld twee categorieën:

1. directe kosten: hieronder vallen kosten zoals lesgeld, schoolfonds, ouderbijdrage, kosten van schoolboeken of vergoeding boekenfonds, sportkleding, werkweek, rekenmachine, schoolatlas, woordenboek en diverse kleine kosten zoals voor aanschaf van een passer, driehoek, pennen, potloden, gummen en liniaal, en;
2. indirecte kosten: hieronder vallen de kosten van een schooltas, huur schoolkluisje, schoolreisjes, excursies en/of vakantiecampen, sportactiviteiten.

Voorliggende voorziening

Voor scholieren jonger dan 18 jaar in voortgezet onderwijs (LBO, MAVO, HAVO, VWO) of MBO kan een beroep worden gedaan op een tegemoetkoming op grond van hoofdstuk 3 van de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten. De Wtos is weliswaar een voorliggende voorziening, maar deze voorziet enkel in vergoeding van directe studiekosten middels een tegemoetkoming in de onderwijsbijdrage en schoolkosten, waarin een forfaitaire bedrag voor de reiskosten is begrepen.

Wanneer deze scholieren noodzakelijk buiten Helmond hun opleiding volgen, kunnen de reiskosten een probleem zijn, ook al is strikt genomen de Wtos een voorliggende voorziening die geacht wordt toereikend te zijn.

Recht op bijzonder bijstand

De directe en de indirecte studiekosten van studerende kinderen behoren tot de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan die uit een inkomen op bijstandsniveau, in combinatie met de voorliggende voorziening, kunnen worden voldaan. Op deze regel, dat geen bijstand wordt verstrekt voor de kosten van studerende kinderen, worden twee uitzonderingen gemaakt, te weten:

1. als het kind noodzakelijk buiten Helmond studeert, kan bijzondere bijstand worden verleend voor de reiskosten. Er wordt geen bijstand verleend als de voorkeur wordt gegeven aan een opleiding buiten Helmond als die ook in Helmond kan worden gevolgd.
2. bijzondere bijstand voor reiskosten is pas mogelijk als een opleiding wordt gevolgd die in Helmond niet bestaat respectievelijk als de enkele afstand van de woning tot de opleiding meer bedraagt dan 10 km.

Hoogte en vorm van de bijstand

De hoogte van de bijzondere bijstand wordt afgestemd op de totale kosten op basis van de kosten van het openbaar vervoer - tweede klas - plus de eventuele kosten van de fietsenstalling op het station. De bijzondere bijstand wordt verleend volgens de hoofdregel, om niet (artikel 48 lid 1 WWB).

Draagkracht

Bepaal de draagkracht aan de hand van het in aanmerking te nemen inkomen en vermogen. Zie B7.2.2.3 (in aanmerking te nemen middelen) en B7.2.3 (draagkrachtpercentages).

Drempelbedrag

Bepaal het drempelbedrag overeenkomstig de hoofdregel (zie B7.3).

B083 LBIO-bijdrage residentiële opvang kinderen

In deze richtlijn wordt aangegeven wat het beleid is inzake de verlening van bijzondere bijstand voor de kosten van de LBIO-bijdrage.

Reactie richtlijn B083

De richtlijn is in overstemming gebracht met de praktijk. Er wordt geen bijzondere bijstand verleend voor deze kosten.

Voorstel nieuwe richtlijn B083

De wijze waarop de LBIO-bijdrage wordt vastgesteld leidt ertoe dat de ouder de ouderbijdrage moet bekostigen uit eigen middelen waaronder de kinderbijslag op grond van de Algemene kinderbijslagwet (AKW).

Er bestaat in beginsel dan ook geen recht op bijzondere bijstand omdat de voorliggende voorziening, de kinderbijslag op grond van de AKW, moet worden aangemerkt als een passende en toereikende voorziening in de zin van de WWB. (Rb Leeuwarden, 17-03-1999, nr 97/1019, JABW 9-1999-nr.81).

B084 Baby-uitzet

In deze richtlijn wordt het beleid aangegeven inzake bijstandsverlening voor de kosten van een babyuitzet.

Reactie richtlijn B084

De richtlijn is herschreven zonder dat de strekking ervan is gewijzigd.

De tekst in de richtlijn "In het algemeen geldt dat de belanghebbende in ieder geval vanaf de vierde maand van de zwangerschap voor deze kosten heeft kunnen reserveren" is niet meer opgenomen omdat het onnodige discussies kan opleveren. Of iemand heeft kunnen reserveren vraagt altijd om een beoordeling in het individuele geval. Opgenomen is dat de belanghebbende niet verplicht is om de toe te kennen langdurigheidstoelage te besteden aan de kosten waar bijzondere bijstand voor wordt aangevraagd.

De bevoegdheid om de bijstand te betalen aan de leverancier vloeit voort uit artikel 57 WWB, tekst is daar op aangepast.

Voorstel nieuwe richtlijn B084

Omschrijving kosten

De kosten van een babyuitzet in verband met de geboorte van een kind. Zie B7.16.4 voor zover de kosten betrekking hebben op andere duurzame gebruiksgoederen.

Voorliggende voorziening

De kosten van duurzame gebruiksgoederen behoren tot de incidenteel voorkomende algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan. Deze kunnen worden voldaan uit een inkomen ter hoogte van de toepasselijke bijstandsnorm door middel van reservering dan wel gespreide betaling achteraf. Dit betekent dat een lening van een commerciële bank of de Stadsbank Midden Nederland (SMN) aangemerkt kan worden als voorliggende voorziening (zie bijvoorbeeld CRvB 27-07-2010, nrs. 08/6039 WWB e.a.).

Recht op bijzondere bijstand

1. Doen zich kosten voor?

Het spreekt voor zich dat er sprake moet zijn van aantoonbare (te maken) kosten waarvoor belanghebbende tijdig een aanvraag moet indienen (zie B7.1.3).

2. Zijn de kosten in het individuele geval noodzakelijk?

In het algemeen geldt dat de kosten van een babyuitzet behoren tot de incidenteel voorkomende algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan. Of de kosten in een individueel geval noodzakelijk zijn hangt af de omstandigheden van belanghebbende. Het kan ook zijn dat de kosten als niet noodzakelijk worden aangemerkt in de zin van artikel 35 lid 1 WWB.

3. Vloeien de kosten voort uit bijzondere individuele omstandigheden?

Hoewel de kosten van een babyuitzet noodzakelijk kunnen zijn, moet het college ook beoordelen of de kosten voortvloeien uit de bijzondere omstandigheden. Incidenteel voorkomende algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan moeten - in beginsel - worden bestreden uit de eigen middelen, hetzij via reservering, hetzij door gespreide betaling achteraf (CRvB 13-06-2006, nr. 05/4554 WWB).

- De geboorte van een kind is op zich zelf geen bijzondere omstandigheid in de zin van artikel 35 lid 1 WWB.
- Een onvrijwillige zwangerschap ten gevolge van een zedenmisdrif kan een bijzondere omstandigheid vormen waardoor er geen of onvoldoende reserveringsmogelijkheden zijn (geweest).
- Het ontbreken van (voldoende) reserveringsruimte, door de verplichte aflossing van schulden, is geen bijzondere omstandigheid in het individuele geval op grond waarvan het mogelijk is om bijzondere bijstand te verlenen. Schulden dan wel het ontbreken van voldoende reserveringsruimte als gevolg daarvan, kunnen niet worden afgewenteld op de WWB (CRvB 20-12-2011, nr. 10/2513 WWB en CRvB 07-03-2012, nrs. 09/3565 WWB e.a.).
- Langdurig aangewezen zijn op een inkomen op bijstandsniveau zet de financiële positie van belanghebbenden onder druk waardoor er aanleiding kan zijn om te veronderstellen dat de reserveringsmogelijkheden na verloop van tijd nog maar zeer beperkt aanwezig zijn. Daarvoor is de langdurigheidstoeslag opgenomen in artikel 36 WWB. Let wel hier wordt niet mee bedoeld dat de belanghebbende wordt verplicht om de toe te kennen langdurigheidstoeslag te besteden aan de kosten waar bijzondere bijstand voor wordt aangevraagd.
- Het college mag in beginsel uitgaan van de goedkoopst adequate voorziening CRvB 04-01-2011, nr. 08/7082 WWB-T).
- Afhankelijk van een eerder genoten inkomen, kan het college oordelen dat - gelet op de hoogte

daarvan - onvoldoende ruimte is geweest om te reserveren. Dat kan het geval zijn bij houders van een verblijfsvergunning die voorheen een inkomen genoten op grond van de regeling verstrekkingen asielzoekers en andere categorieën vreemdelingen (Rva 2005).

- Bij de beoordeling of belanghebbende heeft kunnen reserveren blijken uit de CRvB-jurisprudentie een aantal criteria:
 - of er ten tijde van het geding aflossingen zijn;
 - of de aanvrager (in een bepaalde periode) een gebrek aan inkomen heeft of heeft gehad;
 - of de kosten voorzienbaar zijn geweest;
 - of de kosten als gevolg van een plotselinge noodzaak zijn opgekomen;
 - of een lening bij de kredietbank kan worden aangevraagd.
- 4. Kunnen de kosten naar oordeel van het college worden voldaan uit de bijstandsnorm, de langdurigheidstoeslag, het vermogen en het inkomen voor zover dit meer bedraagt dan de bijstandsnorm?
 - a. Het college heeft beperkte beoordelingvrijheid bij de vraag of de kosten waarvoor bijzondere bijstand wordt aangevraagd kunnen worden bekostigd uit een inkomen ter hoogte van de toepasselijke bijstandsnorm (CRvB 31-08-2010, nr. 09/1069 WWB en CRvB 15-09-2009, nr. 07/6946 WWB).
 - b. Het college heeft beleidsvrijheid bij het vaststellen van draagkrachtregels.

Hoogte bijzondere bijstand

Bepaal de hoogte van de te verstrekken bijzondere bijstand aan de hand van de volgende richtprijzen:

Kledingpakket	€ 173,00
Ledikantje	€ 124,00
Matrasje	€ 53,00
Dekentjes - 2 stuks	€ 44,00
Lakentjes - 3 stuks	€ 28,00
Zeiltje	€ 5,50
Molton onderleggers - 2 stuks	€ 9,00
Trappelzak	€ 15,75
Babybadje	€ 16,75
Kruik met zak - 2 stuks	€ 40,00
Aankleedkussen	€ 11,50
Box	€ 134,00
Kinderstoel	€ 74,00
Kinderwagen	€ 243,00
Buggywagen	€ 119,00

Totaal basisuitzet € 571,00 (kleding, verzorging, babykamer)

Het prijzenoverzicht van het Nibud geeft tevens een overzicht van de goederen waaruit een complete babyuitzet moet bestaan. Uit de rapportage bij de aanvraag zal duidelijk moeten blijken over welke van deze

goederen de belanghebbende wel en niet beschikt.

Positiekleding

Kosten van positiekleding voor de (aanstaande) moeder behoren tot de algemeen incidenteel voorkomende noodzakelijke kosten van het bestaan. De kosten van kleding moeten worden voldaan uit een inkomen ter hoogte van de toepasselijke bijstandsnorm door middel van reservering dan wel gespreide betaling achteraf en komen in beginsel niet voor bijzondere bijstand in aanmerking (vergelijk CRvB 03-04-2012, nrs. 10/1092 WWB e.a. en CRvB 15-04-2008, nr. 06/6981 WWB LJN BC9554).

Standpunt richtprijzen

Het college stelt zich op het standpunt dat de richtprijzen zijn gebaseerd op een representatieve maatstaf: het Nibud. Dit betekent dat belanghebbende moet aantonen, dan wel aannemelijk moet maken dat de hoogte van de bijzondere bijstand niet toereikend is voor de aanschaf van de noodzakelijke gebruiksgoederen (CRvB 07-06-2011, nrs. 09/3547 WWB e.a. en CRvB 13-10-2009, nr. 08/7374 WWB). Dit standpunt geldt ook ten aanzien van de forfaitaire totaalbedragen voor een volledige woninginrichting die zijn afgestemd op de gezinsgrootte (CRvB 29-10-2002, nrs. 00/1545 NABW e.a.).

Wordt de noodzaak van de meerkosten ten opzichte van de richtprijzen niet door belanghebbende aangetoond, dan is het college niet gehouden een hogere vergoeding te verstrekken dan de vergoeding conform de richtprijzen (zie CRvB 19-05-2005, nr. 03/5291 NABW). Zie over het gebruik van richtprijzen verder B7.2.6.2.

Het college kan de richtprijzen jaarlijks indexeren volgens de Nibud-norm.

Standpunt afwijken van richtprijzen

Het college kan de hoogte van de bijzondere bijstand ook vaststellen op basis van een aanbod op Markplaats of de Kringloop. Wel moet in die gevallen duidelijk zijn dat het betreffende gebruiksgoed in ieder geval beschikbaar is voor een bepaalde prijs.

Drempelbedrag

Er zal waarschijnlijk geen drempelbedrag van toepassing zijn omdat de kosten meer bedragen dan € 50,00, zie B7.3.

Draagkracht

De draagkracht bedraagt in beginsel 100% van het in aanmerking te nemen inkomen en vermogen. Zie B7.2.2.3 (in aanmerking te nemen middelen).

Vorm van de bijzondere bijstand voor gebruiksgoederen

Artikel 51 lid 1 WWB bepaalt een dwingende volgorde voor de vorm van de bijzondere bijstand voor duurzame gebruiksgoederen. Afhankelijk van de individuele omstandigheden van belanghebbende geldt:

1. Borgtocht, als alleen onder deze voorwaarde een lening wordt verstrekt voor de kosten.
2. Lening, als borgtocht niet mogelijk is.

3. Om niet, als bovengenoemde vormen niet aan de orde zijn.

Zie over bijstand in de vorm van een geldlening en borgtocht ook paragraaf B9.2. Er wordt geen toepassing gegeven aan bijstand in de vorm van borgtocht, tenzij het gaat om schuldsanering.

Bijstand als lening

In CRvB 24-08-2010, nrs. 08/1635 WWB e.a. oordeelt de CRvB dat het college een kinderbed en een babyuitzet terecht aanmerkt als duurzame gebruiksgoederen. Dat enkele onderdelen van de babyuitzet geen duurzaam karakter dragen maakt dat niet anders.

Bijstand om niet

De 'dwingende' volgorde in artikel 51 WWB voor de vorm waarin de bijzondere bijstand wordt verleend impliceert dat er sprake moet zijn van zeer bijzondere omstandigheden voor bijstandsverlening om niet. Of dat het geval is wordt beoordeeld aan de hand van de omstandigheden, middelen en mogelijkheden van de belanghebbende. Denk bijvoorbeeld aan de situatie dat belanghebbende geen reserveringsmogelijkheden in het verleden had en er vanwege noodzakelijke aflossingen op leningen geen aflossingscapaciteit meer resteert voor de toe te kennen leenbijstand voor de kosten van een babyuitzet. Zie verder B9.2.2.2.

Betaling bijzondere bijstand

De toegekende bijzondere bijstand wordt in beginsel aan belanghebbende betaald, tenzij het college is gemachtigd om de bijzondere bijstand rechtstreeks aan de leverancier te betalen. Is het college van oordeel dat belanghebbende niet in staat is tot verantwoorde besteding van de bijstand, dan kan het die bijstand in natura verlenen onder toepassing van artikel 57 WWB. Zie CRvB 29-11-2011, nrs. 09/4669 WWB e.a. waarin de CRvB oordeelt dat het college die bevoegdheid niet heeft.

Aan de bijstand verbonden verplichtingen

In het algemeen geldt dat aan de individuele bijzondere bijstand een bestedingsverplichting is verbonden. Dit betekent dat in het toekenningbesluit wordt opgenomen dat:

- de toegekende bijzondere bijstand moet worden besteed voor de betreffende kosten.
- belanghebbende daarvan betalingsbewijzen moet kunnen overleggen.
- er ook specifieke verplichtingen kunnen gelden als de bijstand in de vorm van een geldlening of borgtocht wordt verleend. Zie B9.2.9 onder het kopje "Verplichtingen". Er wordt geen toepassing gegeven aan bijstand in de vorm van borgtocht, tenzij het gaat om schuldsanering.

B085 Maaltijdvoorziening

In deze richtlijn wordt het beleid aangegeven inzake de verlening van bijstand voor de kosten van een warme maaltijdvoorziening.

Reactie richtlijn B085

De richtlijn is herschreven zonder dat de strekking ervan is gewijzigd.

Voorstel nieuwe richtlijn B085

Recht op bijzondere bijstand

Het college heeft bewust geen beleid geformuleerd met betrekking tot het verlenen van bijzondere bijstand voor kosten van deelname aan een maaltijdvoorziening, dit in verband met de voorliggende voorziening die in principe passend en toereikend wordt geacht. Dit betekent overigens niet dat voor deze kosten per definitie geen bijzondere bijstand kan worden verleend. Het recht op bijzondere bijstand zal in voorkomende gevallen volgens de hoofdregel individueel moeten worden vastgesteld.

Voorliggende voorziening

Er bestaat geen recht op bijzondere bijstand als een beroep kan worden gedaan op een voorliggende voorziening (artikel 15 WWB; zie B3.2).

De Verordening Inkomensondersteunende maatregelen voor minima Helmond is een voorliggende voorziening voor de kosten van maaltijden. Op basis van deze verordening wordt een bijdrage verstrekt aan:

- personen van 65 jaar en ouder; en
- chronisch zieken en gehandicapten

die vanwege medische, psychische of sociale redenen niet zelf in de bereiding van maaltijden kunnen voorzien.

De gemeentelijke bijdrage wordt jaarlijks zodanig bepaald dat belanghebbende een eigen bijdrage verschuldigd is die gelijk is aan de CSV-norm voor een warme maaltijd. De bijdrage staat open voor mensen met een inkomen tot 110% van de toepasselijke bijstandsnorm.

B086 Verzorging en hulp

In deze richtlijn wordt het beleid aangegeven inzake de verlening van bijstand voor verzorging en hulp, zoals dagverzorging, thuiszorg of hulp-in-de-huishouding.

Reactie richtlijn B086

Herschreven zonder dat de strekking van de richtlijn is gewijzigd. De omschrijving van de kosten is beperkt tot de eigen bijdrage voor AWBZ-zorg en individuele voorzieningen op grond van de Wmo.

Voorstel nieuwe richtlijn B086

Omschrijving kosten

De eigen bijdrage voor AWBZ-zorg of voorzieningen op grond van de Wmo. De eigen bijdrage voor zorgkosten wordt berekend, opgelegd en geïnd door het Centraal Administratiekantoor bijzondere zorgkosten (CAK).

Het CAK is verplicht om binnen twee jaar nadat de AWBZ-zorg is verleend of belanghebbende bijdrageplichtig is op grond van de Wmo-verordening een (voorlopige) beschikking sturen over de (hoogte) van de eigen bijdrage (artikel 4.4 Besluit maatschappelijke ondersteuning).

Voorliggende voorziening

Voor zover bekend is er geen voorliggende voorziening voor de eigen bijdrage voor zorgkosten.

Recht op bijzondere bijstand

Het college beoordeelt het recht op bijzondere bijstand voor de eigen bijdrage op grond van de wettelijke voorwaarden van artikel 35 WWB.

1. Doen zich kosten voor?

Het spreekt voor zich dat er sprake moet zijn van aantoonbare (te maken) kosten waarvoor belanghebbende tijdig een aanvraag moet indienen (zie B7.1.3).

2. Zijn de kosten in het individuele geval noodzakelijk?

Op grond van het feit dat belanghebbende in aanmerking komt voor zorg op grond van de AWBZ of een individuele voorziening op grond van de Wmo, is afdoende om de noodzaak voor de kosten van de eigen bijdrage aan te nemen (vergelijk CRvB 31-10-2006, nr. 06/3262 WWB).

3. Vloeien de kosten voort uit bijzondere individuele omstandigheden?

Op grond van het feit dat belanghebbende in aanmerking komt voor zorg op grond van de AWBZ of een individuele voorziening op grond van de Wmo, is afdoende om aan te nemen dat de eigen bijdrage uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende noodzakelijke kosten zijn (vergelijk wederom CRvB 31-10-2006, nr. 06/3262 WWB).

4. Kunnen de kosten naar oordeel van het college worden voldaan uit de bijstandsnorm, de langdurigheidstoeslag, het vermogen en het inkomen voor zover dit meer bedraagt dan de bijstandsnorm?

- a. Het college heeft beperkte beoordelingvrijheid bij de vraag of de kosten waarvoor bijzondere bijstand wordt aangevraagd kunnen worden bekostigd uit een inkomen ter hoogte van de toepasselijke bijstandsnorm (CRvB 31-08-2010, nr. 09/1069 WWB en CRvB 15-09-2009, nr. 07/6946 WWB).
- b. Het college heeft beleidsvrijheid bij het vaststellen van draagkrachtregels.

Geen lage eigen bijdrage bij verblijf in een AWBZ-instelling

Verzekerden die een inkomen ontvangen ter hoogte van het zak- en kleedgeld worden ontheven van de lage eigen bijdrage bij verblijf in een AWBZ-instelling door een wijziging van het Bijdragebesluit zorg. Een lage eigen bijdrage is van toepassing als het verblijf in een AWBZ-instelling door de verzekerde korter is dan zes maanden. Deze wijziging zal met terugwerkende kracht op 1 januari 2012 in werking treden.

Lidmaatschap van een kruisvereniging

Sinds 1 januari 1999 is het niet meer verplicht om lid te zijn van de kruisvereniging alvorens er 'thuiszorg' wordt verstrekt. Dit betekent dat de kosten van het lidmaatschap van een kruisvereniging geen noodzakelijke kosten van het bestaan zijn. Een aanvraag om bijzondere bijstand kan op grond daarvan worden geweigerd.

Hoogte van de bijzondere bijstand

De hoogte van de bijzondere bijstand wordt afgestemd op de in rekening gebrachte eigen bijdrage(n).

Drempelbedrag

Er zal waarschijnlijk geen drempelbedrag van toepassing zijn omdat de kosten meer bedragen dan € 50,00, zie B7.3.

Draagkracht

Bepaal de draagkracht aan de hand van het in aanmerking te nemen inkomen en vermogen. Zie B7.2.2.3 (in aanmerking te nemen middelen) en B7.2.3 (draagkrachtpercentages).

Vorm van de bijzondere bijstand

De vorm van de bijzondere bijstand vindt in beginsel plaats volgens de hoofdregel, om niet (artikel 48 lid 1 WWB).

Aan de bijstand verbonden verplichtingen

In het algemeen geldt dat aan de individuele bijzondere bijstand een bestedingsverplichting is verbonden. Dit betekent dat in het toekenningbesluit wordt opgenomen dat:

- de toegekende bijzondere bijstand moet worden besteed voor de betreffende kosten.
- belanghebbende daarvan betalingsbewijzen moet kunnen overleggen.
- er ook specifieke verplichtingen kunnen gelden als de bijstand in de vorm van een geldlening of borgtocht wordt verleend. Zie B9.2.9. onder het kopje "Verplichtingen". Er wordt geen toepassing gegeven aan bijstand in de vorm van borgtocht, tenzij het gaat om schuldsanering.

B087 Communicatie en signalering

In deze richtlijn wordt het beleid aangegeven inzake de verlening van bijzondere bijstand voor communicatie- en/of alarmeringsvoorzieningen.

Reactie richtlijn B087

In de richtlijn staat "Bijzondere bijstand kan dan worden verleend in de aansluitingskosten, in geval van levensbedreiging zonodig verhoogd met een gewenningstoelage, volgens aflopende schaal, terzake de abonnementskosten. Medisch advies dient steeds te worden ingewonnen." Hoewel er sprake kan zijn dat een telefoon noodzakelijk is, er is dan nog steeds sprake van algemene kosten die iedereen heeft.

Is iemand dusdanig beperkt dan is het aannemelijk dat hij in aanmerking komt voor hulpmiddelen op grond van de Zvw.

Regeling hulpmiddelen is gewijzigd in Regeling zorgverzekering.

Voorstel nieuwe richtlijn B087

Alarmering

Recht op bijstand

De kosten van het abonnement van de alarmering via de Stichting Welzijn Ouderen Helmond komen volledig in aanmerking voor bijzondere bijstand. De exacte kosten zijn afhankelijk van het alarmeringstoestel.

Voorliggende voorziening telefoon

Op grond van artikel 2.26 Regeling zorgverzekering kan de verzekerde in aanmerking komen voor telefoon en een telefooneerhulpmiddel zoals telefoonhouders en nummerkieshulpmiddelen.

Recht op bijstand

De kosten van aansluiting én abonnement zijn algemeen voorkomende kosten die voldaan moeten worden uit de algemene bijstand. Het is niet waarschijnlijk dat er uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende noodzakelijke kosten zullen zijn. Ingeval iemand verhuist naar een AWBZ-instelling en nog niet over een vaste telefoonaansluiting kan beschikken, mag worden verwacht dat een mobiel prepaid toestel wordt aangeschaft.

B088 Stookkosten

In deze richtlijn wordt het beleid aangegeven inzake de verlening van bijstand voor extra stookkosten.

Reactie richtlijn B088

Richtlijn gestructureerd zonder dat de strekking is gewijzigd. Bedragen geactualiseerd aan de hand van het Nibud geldend in 2012.

Voorstel nieuwe richtlijn B088

Omschrijving van de kosten

Stookkosten die het gevolg zijn van een medische noodzaak.

Voorliggende voorziening

Voor zover bekend is er geen voorliggende voorziening voor deze kosten.

Recht op bijzondere bijstand

1. Doen zich kosten voor?

Het spreekt voor zich dat er sprake moet zijn van aantoonbare (te maken) kosten waarvoor belanghebbende tijdig een aanvraag moet indienen (zie B7.1.3).

2. Zijn de kosten in het individuele geval noodzakelijk?

In het algemeen geldt dat stookkosten behoren tot de incidenteel voorkomende algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan.

3. Vloeien de kosten voort uit bijzondere individuele omstandigheden?

Hoewel stookkosten noodzakelijk kunnen zijn, moet het college ook beoordelen of de kosten voortvloeien uit de bijzondere omstandigheden. Incidenteel voorkomende algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan moeten - in beginsel - worden bestreden uit de eigen middelen. Stookkosten zijn uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende kosten als er een medische noodzaak bestaat voor een bepaalde omgevingstemperatuur waardoor meer moet worden gestookt dan normaal. Dat moet blijken uit het medisch advies.

4. Kunnen de kosten naar oordeel van het college worden voldaan uit de bijstandsnorm, de langdurigheidstoeslag, het vermogen en het inkomen voor zover dit meer bedraagt dan de bijstandsnorm?
 - a. Het college heeft beperkte beoordelingvrijheid bij de vraag of de kosten waarvoor bijzondere bijstand wordt aangevraagd kunnen worden bekostigd uit een inkomen ter hoogte van de toepasselijke bijstandsnorm (CRvB 31-08-2010, nr. 09/1069 WWB en CRvB 15-09-2009, nr. 07/6946 WWB).
 - b. Het college heeft beleidsvrijheid bij het vaststellen van draagkrachtregels.

Hoogte en vorm bijzondere bijstand

Het gaat om de noodzakelijke extra stookkosten in de woning of bepaald deel van de woning vanwege een medische aandoening. Bijzondere bijstand is alleen mogelijk bij een medische noodzakelijke indicatie. Daarvoor wordt advies opgevraagd. Daarin wordt aangegeven hoeveel graden de woning of bepaald deel van de woning om medische redenen extra moet worden verwarmd. Elke graad extra betekent 7% meerverbruik ten opzichte van normaal:

1. aantal extra graden x 7% normaalverbruik = extra m³
2. aantal extra m³ x de prijs per m³ = de meerkosten.

Woningtype	Gemiddeld verbruik per jaar in m ³	Kosten per maand
flat	€ 1.045,-	€ 69,-
tussenwoning	€ 1.442,-	€ 89,-
hoekwoning	€ 1.731,-	€ 104,-
2 onder 1 kap	€ 1.858,-	€ 110,-
vrijstaand huis	€ 2.427,-	€ 140,-
totaal gemiddeld	€ 1.541,-	€ 95,-

De kosten zijn gebaseerd op bedragen voor een leveringstarief van € 61,34 per m³ en voor energiebelasting € 16,- per maand (incl. 19% btw) (Bron Nibud per 1 juli 2011).

Drempelbedrag

Er zal waarschijnlijk geen drempelbedrag van toepassing zijn omdat de kosten meer bedragen dan € 50,00, zie B7.3.

Draagkracht

Bepaal de draagkracht aan de hand van het in aanmerking te nemen inkomen en vermogen. Zie B7.2.2.3 (in aanmerking te nemen middelen) en B7.2.3 (draagkrachtpercentages).

Hoogte en vorm van de bijzondere bijstand

Voor de hoogte van de bijzondere bijstand wordt aansluiting gezocht bij het advies. De bijzondere bijstand wordt verleend volgens de hoofdregel, om niet (artikel 48 lid 1 WWB).

Aan de bijstand verbonden verplichtingen

In het algemeen geldt dat aan de individuele bijzondere bijstand een bestedingsverplichting is verbonden. Dit betekent dat in het toekenningbesluit wordt opgenomen dat:

- de toegekende bijzondere bijstand moet worden besteed voor de betreffende kosten.
- belanghebbende daarvan betalingsbewijzen moet kunnen overleggen.
- er ook specifieke verplichtingen kunnen gelden als de bijstand in de vorm van een geldlening of borgtocht wordt verleend. Zie B9.2.9 onder het kopje "Verplichtingen". Er wordt geen toepassing gegeven aan bijstand in de vorm van borgtocht, tenzij het gaat om schuldsanering.

B089 Reiskosten woon-werkverkeer (verwervingskosten)

In deze richtlijn wordt het beleid aangegeven inzake het verlenen van bijzondere bijstand voor de kosten van woon-werkverkeer.

Voorbeeldbeleid:

Het college verstrekt geen bijzondere bijstand voor reiskosten woon-werkverkeer. Indien noodzakelijk kan het college reïntegratiemiddelen inzetten voor deze kosten.

Reactie richtlijn B089

Geen opmerkingen.

Voorstel nieuwe richtlijn B089

Bestaande richtlijn handhaven.

B091 Reiskosten bezoek zieke familieleden

In deze richtlijn wordt het beleid aangegeven inzake de verlening van bijstand voor reiskosten in verband met het bezoeken van zieke familie op hun verpleegadres.

Reactie richtlijn B091

De richtlijn is herschreven zonder dat de strekking ervan is gewijzigd. Bij de omschrijving van de kosten is opgenomen dat het moet gaan om een gezinslid of 1ste graad bloedverwant en dat kan/moet worden afgeweken ingeval van bijzondere omstandigheden.

Opgenomen dat de goedkoopste adequate voorziening wordt verstrekt. Reizen met de auto kan goedkoper zijn dan het OV. Er wordt dan een kilometervergoeding gehanteerd van € 0,19 per kilometer.

Voorstel nieuwe richtlijn B091

Omschrijving van de kosten

Het betreft de kosten die gemaakt worden om het traject van thuis naar het verblijfadres van het gezinslid of 1ste graadbloedverwant af te leggen. Meestal zal dat een ziekenhuis, verpleeginrichting of gezinsvervangend tehuis zijn (AWBZ-instelling).

Voorliggende voorzieningen

Er is geen voorliggende voorziening voor deze kosten. Het medisch vervoer op grond van de Zorgverzekeringswet heeft alleen betrekking op medisch noodzakelijke reiskosten van belanghebbende zelf.

Recht op bijzondere bijstand

1. Doen zich kosten voor?

Het spreekt voor zich dat er sprake moet zijn van aantoonbare (te maken) kosten waarvoor belanghebbende tijdig een aanvraag moet indienen (zie B7.1.3).

2. Zijn de kosten in het individuele geval noodzakelijk?

In het algemeen geldt dat de reiskosten in verband met het verblijf van een gezinslid of een 1ste graad bloedverwant in een AWBZ-instelling als noodzakelijke kosten worden aangemerkt.

3. Vloeien de kosten voort uit bijzondere individuele omstandigheden?

In het algemeen geldt dat de reiskosten in verband met het verblijf van een gezinslid of een 1ste graad bloedverwant in een AWBZ-instelling voortvloeien uit bijzondere omstandigheden.

4. Kunnen de kosten naar oordeel van het college worden voldaan uit de bijstandsnorm, de langdurigheidstoeslag, het vermogen en het inkomen voor zover dit meer bedraagt dan de bijstandsnorm?

- a. Het college heeft beperkte beoordelingvrijheid bij de vraag of de kosten waarvoor bijzondere bijstand wordt aangevraagd kunnen worden bekostigd uit een inkomen ter hoogte van de toepasselijke bijstandsnorm (CRvB 31-08-2010, nr. 09/1069 WWB en CRvB 15-09-2009, nr. 07/6946 WWB).
- b. Het college heeft beleidsvrijheid bij het vaststellen van draagkrachtregels.

Bekostigd uit een inkomen ter hoogte van de toepasselijke bijstandsnorm

Het college heeft een beperkte beoordelingvrijheid om te beoordelen dat de reiskosten kunnen worden bekostigd uit een inkomen ter hoogte van de toepasselijke bijstandsnorm. Bij de kosten als bedoeld in deze richtlijn kan daarvan sprake zijn. Dit wordt beoordeeld aan de hand van de individuele omstandigheden. Denk bijvoorbeeld aan de frequentie van het gewenste bezoek (eens per maand), de duur van de opname en het oordeel over de vraag of belanghebbende verplichte aflossingen heeft of er beslag ligt op het inkomen.

Hoogte en vorm bijzondere bijstand

Geacht wordt dat het Openbaar Vervoer 2de klas de goedkoopste adequate voorziening is. Het reizen per auto kan goedkoper zijn dan het Openbaar Vervoer. In voorkomende gevallen geldt een vergoeding van € 0,19 per kilometer. De hoogte van de bijzondere bijstand wordt verder vastgesteld op één bezoek per week voor één persoon. De bijzondere bijstand mag echter ook naar keuze worden besteed voor één bezoek per twee weken door twee personen, één bezoek per drie weken door drie personen, enz.. Let wel er kunnen bijzondere omstandigheden zijn waardoor kan worden afgeweken van deze beleidsregel. Denk bijvoorbeeld aan een terminaal ziek kind waar de ouders op bezoek willen. De bijzondere bijstand wordt verleend volgens de hoofdregel, om niet (artikel 48 lid 1 WWB).

Drempelbedrag

Er zal waarschijnlijk geen drempelbedrag van toepassing zijn omdat de kosten meer bedragen dan € 50,00, zie B7.3.

Draagkracht

Bepaal de draagkracht aan de hand van het in aanmerking te nemen inkomen en vermogen. Zie B7.2.2.3 (in aanmerking te nemen middelen) en B7.2.3 (draagkrachtpercentages).

Aan de bijstand verbonden verplichtingen

In het algemeen geldt dat aan de individuele bijzondere bijstand een bestedingsverplichting is verbonden. Dit betekent dat in het toekenningbesluit wordt opgenomen dat:

- de toegekende bijzondere bijstand moet worden besteed voor de betreffende kosten.
- belanghebbende daarvan vervoersbewijzen moet kunnen overleggen.
- er ook specifieke verplichtingen kunnen gelden als de bijstand in de vorm van een geldlening of borgtocht wordt verleend. Zie B9.2.9 onder het kopje "Verplichtingen". Er wordt geen toepassing gegeven aan bijstand in de vorm van borgtocht, tenzij het gaat om schuldsanering.

B092 Reiskosten bezoek CWI

In deze richtlijn wordt aangegeven wat het beleid is ten aanzien van het verstrekken van bijzondere bijstand voor reiskosten in verband met het bezoeken van het Centrum voor werk en inkomen (CWI).

Reactie richtlijn B092

CWI - UWV - Werkplein

Recht op bijzondere bijstand tekstueel gewijzigd in geen recht op bijzondere bijstand

Voorstel nieuwe richtlijn B092

Omschrijving van de kosten

De kosten voor het vervoer van het woonadres van belanghebbende naar het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (Werkplein).

Voorliggende voorziening

Er bestaat geen recht op bijzondere bijstand als een beroep kan worden gedaan op een voorliggende voorziening (artikel 15 WWB; zie ook B3.2). Voor zover bekend zijn er geen voorliggende voorzieningen.

Geen recht op bijzondere bijstand

Tot de algemeen voorkomende noodzakelijke kosten van het bestaan behoren ook de kosten van vervoer voor de deelname aan het maatschappelijk verkeer. Hieronder wordt ook begrepen het doen van aanvragen, het komen voor gesprekken e.d. op het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (Werkplein).

Aangezien de algemene bijstand dan wel een inkomen op bijstandsniveau voorziet in deze kosten kan er in beginsel geen bijstand worden verleend voor deze kosten.

B093 Suppletie GKB-lening

In deze richtlijn wordt aangegeven wat het beleid is ten aanzien van het verstrekken van bijzondere bijstand als suppletie (aanvulling) op de aflossingscapaciteit van belanghebbende die nodig is om de rente en aflossing van de benodigde geldlening te kunnen voldoen.

Omschrijving van de kosten

Het aflossingsdeel van een GKB-lening, waarvoor de aflossingscapaciteit op basis van het inkomen ontoereikend is.

Reactie richtlijn B093

Geen

Voorstel nieuwe richtlijn B093

Bestaande richtlijn handhaven.

B094 Kosten schuldhulpverlening

In deze richtlijn wordt aangegeven wat het beleid is ten aanzien van het verstrekken van bijzondere bijstand voor de kosten van schuldhulpverlening en onder welke voorwaarden het een borgtocht voor een saneringskrediet wordt verstrekt. Deze richtlijn geeft tevens aan hoe de vrijwillige schuldhulpverlening binnen de gemeente is geregeld, respectievelijk waar burgers zich moeten melden voor vrijwillige schuldhulpverlening.

Reactie richtlijn B094

Geen opmerkingen.

Titel van de richtlijn gewijzigd in schulddienstverlening.

De procedureregels zijn verwijderd uit de richtlijn.

Voorstel nieuwe richtlijn B094

Omschrijving kosten

De kosten die verbonden zijn aan het oplossen van een schuldenprobleem.

Voorliggende voorziening

Er bestaat geen recht op bijzondere bijstand als een beroep kan worden gedaan op een voorliggende voorziening (artikel 15 lid 1 WWB). Denk in dit geval aan:

- de schuldhulpverlening door de Budgetwinkel van de gemeente Helmond
- de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP)

Recht op bijzondere bijstand

Er wordt geen bijzondere bijstand verleend voor schuldhulpverlening of schuldsanering, omdat de voorliggende voorziening als passend en toereikend wordt beschouwd.

Borgstelling voor een saneringskrediet

Artikel 49 aanhef en onder a WWB bepaalt dat bijzondere bijstand kan worden verstrekt in de vorm van borgtocht. Deze situatie doet zich voor indien er niet tot schuldsanering overgegaan kan worden omdat het inkomen van de belanghebbende te weinig zekerheid biedt dat aan de aflossingsverplichting wordt voldaan.

Binnen de gemeente Helmond is de afspraak dat verzoeken om een borgstelling behandeld worden door de Budgetwinkel.

Hoogte van de borgstelling

De hoogte van de bijzondere bijstand wordt afgestemd op de omvang van het krediet dat benodigd is om een schuldregeling tot stand te brengen. De hoogte van de te verlenen bijstand mag echter de grens van wat uit oogpunt van een verantwoorde bijstandsverlening acceptabel wordt geacht, niet overschrijden.

Draagkracht

De draagkracht bedraagt in beginsel 100% van het in aanmerking te nemen inkomen en vermogen. Zie B7.2.2.3 (in aanmerking te nemen middelen).

Vorm van de bijstand

De bijstand voor het saneringskrediet wordt in beginsel verstrekt in de vorm van een borgtocht (artikel 49 aanhef en onder a WWB).

B095 - Kosten van sociaal culturele en educatieve activiteiten

Reactie richtlijn B095

WVG gewijzigd in Wmo. Opgemerkt dat de Wmo toetst op beperkingen.

Sportrolstoel gewijzigd in sportvoorziening

Tandem is algemeen gebruikelijk (CRvB 05-10-2005, nr. 03/4533 WVG). Passage is verwijderd.

Voorstel nieuwe richtlijn B095

Omschrijving van de kosten

Een sociaal-culturele activiteit is een maatschappelijke, sportieve of culturele activiteit die een sociaal isolement dient te voorkomen of te doorbreken. Bijvoorbeeld een lidmaatschap van een sportvereniging of toneel vereniging. Een lidmaatschap van een belangengroep zoals een vakbond, is geen sociaal-culturele activiteit.

Voorliggende voorziening

Er bestaat geen recht op bijzondere bijstand als een beroep kan worden gedaan op een voorliggende voorziening (artikel 15 lid 1 WWB; zie B3.2). Denk in dit geval aan:

- de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). De Wmo bepaalt dat mensen met beperkingen moeten worden gecompenseerd middels het verlenen van een voorziening opdat zij:
 - medemensen kunnen ontmoeten en sociale verbanden kunnen aangaan. Denk bijvoorbeeld aan een sportvoorziening zoals een sportrolstoel.
 - zich lokaal kunnen verplaatsen per vervoermiddel. Denk bijvoorbeeld aan het bezoeken van vrienden en familie maar ook anderszins creëren. Een Wmo-vervoersvoorziening is bedoeld om belanghebbende in staat te stellen om in zijn naaste woonomgeving in aanvaardbare mate deel te nemen aan het normale maatschappelijke leven.

In verband met de kosten voor vervoer kunnen personen van 65 jaar of ouder - die niet in aanmerking komen voor een vervoersregeling op grond van de Wmo - met een inkomen van het huishoudtype waartoe zij behoren dat maximaal 110% van het norminkomen bedraagt, een bijdrage kunnen krijgen in de kosten van het Collectief Vervoer met de TaxBus op zondagen en 's avonds, op grond van artikel 4 van de Verordening Minimaregelingen.

Recht op bijzondere bijstand

De kosten voor deelname aan sociaal-culturele activiteiten zijn in beginsel algemeen voorkomende noodzakelijke kosten van het bestaan die uit een inkomen ter hoogte van de toepasselijke bijstandsnorm moet worden bestreden. Voor deze kosten wordt in beginsel geen bijzondere bijstand verleend.

B096 Bewassing en kledingslijtage

In deze richtlijn wordt het beleid aangegeven inzake bijstandsverlening voor de kosten van bewassing en ten gevolge van kledingslijtage.

Reactie richtlijn B096

Hulp bij het huishouden op grond van Wmo is in beginsel aangewezen om de beperkingen te compenseren ingeval belanghebbende niet zelf de was kan doen. Is de belanghebbende vanwege incontinentie aangewezen op extra vaak verschonen, dan zal de Wmo daar in moeten voorzien. Voor de extra slijtage van kleding of beddengoed is de bijzondere bijstand aangewezen om de eventuele meerkosten als gevolg daarvan te vergoeden.

De waskosten (het laten doen van de was) en de vergoeding aan derden is uit de richtlijn verwijderd. Deze richtlijn heeft namelijk (alleen) betrekking op de meerkosten bewassing en slijtage van kleding.

Voorstel nieuwe richtlijn B096

Omschrijving van de kosten

De kosten van bewassing en slijtage van kleding behoren in beginsel tot de algemeen voorkomende noodzakelijke kosten van het bestaan en moeten worden bestreden uit het eigen inkomen.

Meerkosten

De meerkosten van bewassing en slijtage van kleding kunnen in aanmerking komen voor bijzondere bijstand, mits de noodzaak in een (medisch) advies is vastgesteld. Meerkosten van bewassing en kledingslijtage kunnen het gevolg zijn van incontinentie, het veelvuldig gebruik van medisch noodzakelijke zalf of het gebruik van een prothese. Bij het vaststellen van de noodzaak kan rekening worden gehouden met het gebruik van incontinentie-absorptiemiddelen die op grond van de Regeling zorgverzekering worden verstrekt. Hiermee kunnen meerkosten worden voorkomen.

Richtprijzen op jaarbasis

Mate van incontinentie	Verblijf in inrichting	Geen verblijf in inrichting
Incidenteel incontinent (= een of enkele malen per week, gebruik hulpmiddel(en) mogelijk)	€ 125,-	€ 250,-
Regelmatig incontinent (= overwegend 's nachts, gebruik hulpmiddel(en) mogelijk)	€ 235,-	€ 470,-
Voortdurend incontinent (= dag en nacht (vrijwel geen opvang mogelijk), geen gebruik urinaal e.d. mogelijk)	€ 321,-	€ 642,-

Voor < 15-jarigen geldt 75% van de vermelde bedragen.

B097 Toeslag bijzondere bijstand voormalig alleenstaande ouders

In deze richtlijn wordt aangegeven of al dan niet bijzondere bijstand verstrekt wordt ter (gedeeltelijke) compensatie van de inkomensachteruitgang van (het gezin van) de alleenstaande ouder die, vanwege het 18 jaar worden van het jongste ten laste komend kind, als alleenstaande moet worden aangemerkt.

Reactie richtlijn B097

De richtlijn is gestructureerd en bij de garantietoeslag en de overbruggingstoeslag zijn rekenvoorbeelden opgenomen.

Voorstel nieuwe richtlijn B097

Omschrijving van de kosten

De kosten in verband met inkomensachteruitgang van de ouder zodra het jongste thuiswonende niet meer ten laste komende kind 18 jaar wordt. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de garantietoeslag en de overbruggingstoeslag.

Garantietoeslag

De garantietoeslag garandeert dat het gezamenlijk inkomen van de voormalig alleenstaande ouder en het betreffende thuiswonende niet meer ten laste komende kind gelijk is aan het van toepassing zijnde

normbedrag dat zou gelden voor gehuwden. De garantietoeslag wordt verleend zolang het kind thuis woont en is afhankelijk van wijzigingen in het inkomen van zowel de ouder als het kind.

Rekenvoorbeelden (bedragen gelden per 1 juli 2012)

Moeder Anne en zoon Karel (18 jaar) wonen bij elkaar zonder andere inwonenden.

Moeder Anne norm alleenstaande	€ 668,44
Moeder Anne maximale toeslag	€ 267,37
Totaal	€ 935,81

Hoogte garantietoeslag kind met WWB en geen andere inwonenden

Norm gehuwden > 21 jaar	€ 1.336,87 (geen verlaging wegens kosten delen)
Af: Bijstandsnorm moeder Anne	€ 935,81 (maximale toeslag, geen kosten kunnen delen)
Af: WWB-uitkering Karel	€ 230,98
Garantietoeslag	€ 170,08

Let wel als er recht bestaat op kinderbijslag, dan wordt daar bij de bijstand aan Karel rekening mee gehouden.

Hoogte garantietoeslag kind met WSF en geen andere inwonenden

Norm gehuwden > 21 jaar	€ 1.336,87
Af: Bijstandsnorm moeder Anne	€ 935,81
Af: WSF-2000 thuiswonend Karel	€ 462,08 (bedrag voor beroepsonderwijs)
Garantietoeslag	€ 000,00

Hoogte garantietoeslag kind met Wtos

Bijstandsnorm alleenstaande ouder	€ 1.203,18 (maximale toeslag)
AF: bijstandsnorm alleenstaande	€ 935,81 (maximale toeslag)
Bijzondere bijstand	€ 267,37

In voorkomende gevallen geldt dat er wordt geen rekening gehouden met eventuele bijverdiensten van het betreffende kind als deze gelijk zijn aan, of meer bedragen dan, de helft van het bedrag van de maximale toeslag als bedoeld in artikel 25 lid 2 WWB.

Overbruggingstoeslag

De overbruggingstoeslag heeft als doel het verschil tussen de voorheen voor de ouder geldende bijstandsnorm voor een alleenstaande ouder (met inbegrip van de kinderbijslag) en de norm voor die ouder als alleenstaande en het inkomen van het jongste thuiswonende niet meer ten laste komende kind op te vangen. Onder het totale inkomen wordt ook de verleende garantietoeslag verstaan.

Hoogte en duur van de overbruggingstoeslag

De duur van de overbruggingstoeslag is maximaal zes maanden en de hoogte is als volgt:

1. de eerste drie maanden: gelijk aan het verschil tussen het totale inkomen (inclusief vt en

garantietoeslag) van ouder en het betreffende kind lager is dan het voorheen als alleenstaande ouder genoten inkomen (inclusief vt en kinderbijslag).

2. de tweede drie maanden: de helft van het bedrag onder punt 1.

De overbruggingstoeslag wordt in een keer berekend en toegekend. Eventuele wijzigingen in het inkomen in de toegekende periode zijn niet van invloed op de toekenning.

Rekenvoorbeeld

Moeder Anne en zoon Karel (jonger dan 18 jaar) wonen bij elkaar zonder andere inwonenden.

Norm voormalig alleenstaande ouder	€ 935,81
Maximale toeslag	€ 267,37
Kinderbijslag Karel	€ 91,00 (€ 273,00 per kwartaal)
Totaal inkomen	€ 1.294,18

Let wel er wordt geen rekening gehouden met het inkomen van Karel dat hij ontving tot 18 jaar werd.

Hoogte overbruggingstoeslag met garantietoeslag

Totaal inkomen voormalig alleenstaande ouder	€ 1.294,18
AF: bijstandsnorm alleenstaande	€ 935,81
AF: garantietoeslag	€ 170,08
Sub	€ 188,29

Eerste drie maanden € 188,29 per maand en de volgende drie maanden € 94,15 per maand.

Hoogte overbruggingstoeslag kind WSF

Totaal inkomen voormalig alleenstaande ouder	€ 1.294,18
AF: bijstandsnorm alleenstaande	€ 935,81
AF: WSF-2000 thuiswonend beroepsonderwijs	€ 462,08
Sub	€ 00,00

Aandachtspunten

- Zowel de garantietoeslag als de overbruggingstoeslag worden beoordeeld vanaf de datum waarop het (jongste) thuiswonende 18 jaar wordt en geen ten laste komende kind meer is.
- De kinderbijslag die nog wordt ontvangen in het kwartaal dat het thuiswonende niet meer ten laste komende kind 18 jaar geldt als in aanmerking te nemen middel voor de betreffende toeslagen. De tegemoetkoming uit WSF-2000 en Wtos worden in aanmerking genomen volgens artikel 33 lid 2 en 3 WWB. Dit geldt ook in geval het betreffende kind een lager bedrag aan WSF-2000 ontvangt omdat er geen lening is aangevraagd.
- Ingeval het kind Wtos ontvangt het volgende. Het volgen van onderwijs en ontvangen van een tegemoetkoming Wtos staat niet in de weg aan bijstandsverlening. Het is daarmee waarschijnlijk dat het betreffende kind aanvullende bijstand ontvangt. Zie verder rekenvoorbeeld in de richtlijn.
- Verder worden de middelen in aanmerking genomen volgens artikel 32 WWB.
- Het inkomen van andere inwonende (meerderjarige) kinderen wordt niet in aanmerking genomen bij de

bepaling van het inkomen van het kind. Let wel andere inwonenden kunnen wel van invloed zijn op de toeslag die de voormalig alleenstaande ouder had of de alleenstaande heeft.

B098 Kosten van scholing en opleiding

In deze richtlijn wordt aangegeven wat het beleid is inzake het verlenen van bijzondere bijstand voor de kosten van noodzakelijk geachte scholing.

Reactie richtlijn B098

Geen.

Voorstel nieuwe richtlijn B098

Het college heeft geen beleid geformuleerd in verband met bijzondere bijstand voor de kosten van scholing en opleiding.

B099 Verwervingskosten (algemeen)

In deze richtlijn wordt het beleid aangegeven inzake het verlenen van bijzondere bijstand voor algemene verwervingskosten.

Reactie richtlijn B099

Geen.

Voorstel nieuwe richtlijn B099

Het college heeft geen beleid geformuleerd in verband met bijzondere bijstand voor de verwervingskosten (algemeen).

B100 Kosten kinderopvang (verwervingskosten)

In deze richtlijn wordt aangegeven wat het beleid is inzake het verlenen van bijzondere bijstand voor de kosten van kinderopvang.

Reactie richtlijn B100

Geen.

Voorstel nieuwe richtlijn B100

Het college heeft geen beleid geformuleerd in verband met bijzondere bijstand voor de kosten kinderopvang (verwervingskosten).

B101 Duurzame gebruiksgoederen en overige inrichtingskosten

In deze richtlijn wordt het beleid aangegeven inzake het verstrekken van bijzondere bijstand voor de kosten van duurzame gebruiksgoederen en overige inrichtingskosten.

Reactie richtlijn B101

De richtprijzen van een aangepast/verstelbaar seniorenbed zijn opgenomen in het richtprijzenoverzicht. Het college kan gebruik maken van de richtprijzen die het Nibud hanteert. Dit betekent ook dat de gehanteerde richtprijzen daar op aangepast kunnen worden. De richtprijzen van het Nibud vormen een representatieve standaard. Daarom zijn een aantal bedragen uit de huidige richtlijn aangepast aan de Nibud-prijzen omdat deze aanmerkelijk in hoogte afwijken. Twee voorbeelden. In de huidige richtlijn wordt voor een wasautomaat een bedrag van € 608 gehanteerd terwijl de richtprijs van het Nibud € 390 is en voor tweepersoonsbed incl. lattenbodem geldt thans € 555 terwijl het Nibud € 250 hanteert. Verder is benoemd dat het college gebruik kan maken van afwijkende richtprijzen die zijn gebaseerd op tweede handsgoederen.

Opgenomen is dat de belanghebbende niet verplicht is om de toe te kennen langdurigheidstoeslag te besteden aan de kosten waar bijzondere bijstand voor wordt aangevraagd.

Naast het inkomen valt ook het in aanmerking te nemen vermogen onder de draagkracht.

Voorstel nieuwe richtlijn B101

Omschrijving kosten

De kosten van duurzame gebruiksgoederen en overige inrichtingskosten. Voorbeelden hiervan zijn: wasmachine, koelkast, huisraad en vloerbedekking. Voorbeelden van overige kosten (niet zijnde duurzame gebruiksgoederen) zijn de verhuiskosten (huur van een busje) en de kosten van verf en behang.

Voorliggende voorzieningen

Kredietbank

De kosten van duurzame gebruiksgoederen behoren tot de incidenteel voorkomende algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan. Deze kunnen worden voldaan uit een inkomen ter hoogte van de toepasselijke bijstandsnorm door middel van reservering dan wel gespreide betaling achteraf. Dit betekent dat een lening van een commerciële bank of de Stadsbank Midden Nederland (SMN) aangemerkt kan worden als voorliggende voorziening (zie bijvoorbeeld CRvB 27-07-2010, nrs. 08/6039 WWB e.a.).

Recht op bijzondere bijstand

1. Doen zich kosten voor?

Het spreekt voor zich dat er sprake moet zijn van aantoonbare (te maken) kosten waarvoor belanghebbende tijdig een aanvraag moet indienen (zie B7.1.3).

2. Zijn de kosten in het individuele geval noodzakelijk?

In het algemeen geldt dat gebruiksgoederen behoren tot de incidenteel voorkomende algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan. Of de kosten in een individueel geval noodzakelijk zijn hangt af de omstandigheden van belanghebbende. Het kan ook zijn dat de kosten als niet noodzakelijk worden aangemerkt in de zin van artikel 35 lid 1 WWB.

- De kosten van een eettafelstoel zijn in principe noodzakelijk als de belanghebbende daar niet over beschikt of de stoel vervangen moet worden omdat deze kapot is. Voor een alleenstaande zouden twee eetkamerstoelen kunnen volstaan. Stelt de belanghebbende dat eettafelstoelen vervangen moeten worden, maar kan dat niet meer worden aangetoond omdat hij de betreffende stoelen al

heeft weggegooid, dan kan de noodzaak voor vervanging in beginsel niet meer worden vastgesteld. Het zelfde geldt ingeval iemand zijn wasmachine al heeft laten afvoeren bij het grofvuil.

3. Vloeien de kosten voort uit bijzondere individuele omstandigheden?

Hoewel de kosten voor de aanschaf van gebruiksgoederen noodzakelijk kunnen zijn, moet het college ook beoordelen of de kosten voortvloeien uit de bijzondere omstandigheden. Incidenteel voorkomende algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan moeten - in beginsel - worden bestreden uit de eigen middelen, hetzij via reservering, hetzij door gespreide betaling achteraf (CRvB 13-06-2006, nr. 05/4554 WWB).

- Het ontbreken van (voldoende) reserveringsruimte, door de verplichte aflossing van schulden, is geen bijzondere omstandigheid in het individuele geval op grond waarvan het mogelijk is om bijzondere bijstand te verlenen. Schulden dan wel het ontbreken van voldoende reserveringsruimte als gevolg daarvan, kunnen niet worden afgewenteld op de WWB (CRvB 20-12-2011, nr. 10/2513 WWB en CRvB 07-03-2012, nrs. 09/3565 WWB e.a.).
- Langdurig aangewezen zijn op een inkomen op bijstandsniveau zet de financiële positie van belanghebbenden onder druk waardoor er aanleiding kan zijn om te veronderstellen dat de reserveringsmogelijkheden na verloop van tijd nog maar zeer beperkt aanwezig zijn. Daarvoor is de langdurigheidstoeslag opgenomen in artikel 36 WWB. Let wel hier wordt niet mee bedoeld dat de belanghebbende wordt verplicht om de toe te kennen langdurigheidstoeslag te besteden aan de kosten waar bijzondere bijstand voor wordt aangevraagd.
- Het college mag in beginsel uitgaan van de goedkoopst adequate voorziening CRvB 04-01-2011, nr. 08/7082 WWB-T).
- Afhankelijk van een eerder genoten inkomen, kan het college oordelen dat - gelet op de hoogte daarvan - onvoldoende ruimte is geweest om te reserveren. Dat kan het geval zijn bij de eerste verhuizing van houders van een verblijfsvergunning die voorheen een inkomen genoten op grond van de regeling verstrekkingen asielzoekers en andere categorieën vreemdelingen (Rva 2005).
- Als voor belanghebbende de verhuisplicht van toepassing is bij het verstrekken van een woonkostentoeslag en gelet op de omvang van de periode niet kan worden gesteld dat die voldoende is geweest om te kunnen reserveren, kan dat als bijzondere omstandigheid worden aangemerkt.
- De kosten voor de aanschaf van een kinderbed vanwege de leeftijd en ontwikkeling in de groei van het kind zijn voorzienbaar en komen alleen in aanmerking voor bijstandsverlening als belanghebbende niet in staat is geweest daarvoor de reserveren (CRvB 19-07-2007, nrs. 06/5663 WWB e.a.).
- Bij de beoordeling of belanghebbende heeft kunnen reserveren blijken uit de CRvB-jurisprudentie een aantal criteria:
 - of er ten tijde van het geding aflossingen zijn;
 - of de aanvrager (in een bepaalde periode) een gebrek aan inkomen heeft of heeft gehad;
 - of de kosten voorzienbaar zijn geweest;
 - of de kosten als gevolg van een plotselinge noodzaak zijn opgekomen;
 - of een lening bij de kredietbank kan worden aangevraagd.

4. Kunnen de kosten naar oordeel van het college worden voldaan uit de bijstandsnorm, de langdurigheidstoeslag, het vermogen en het inkomen voor zover dit meer bedraagt dan de bijstandsnorm?
 - a. Het college heeft beperkte beoordelingvrijheid bij de vraag of de kosten waarvoor bijzondere bijstand wordt aangevraagd kunnen worden bekostigd uit een inkomen ter hoogte van de toepasselijke bijstandsnorm (CRvB 31-08-2010, nr. 09/1069 WWB en CRvB 15-09-2009, nr. 07/6946 WWB).
 - b. Het college heeft beleidsvrijheid bij het vaststellen van draagkrachtregels.

Drempelbedrag

Er zal waarschijnlijk geen drempelbedrag van toepassing zijn omdat de kosten meer bedragen dan € 50,00, zie B7.3.

Draagkracht

De draagkracht bedraagt in beginsel 100% van het in aanmerking te nemen inkomen en vermogen. Zie B7.2.2.3 (in aanmerking te nemen middelen). Opgemerkt wordt dat de langdurigheidstoeslag niet als draagkracht voor gebruiksgoederen in aanmerking wordt genomen.

Hoogte bijzondere bijstand

Bepaal de hoogte van de te verstrekken bijzondere bijstand in beginsel aan de hand van de volgende richtprijzen:

Woonkamer

Bergmeubel	€ 895,00
Eethoek	
- tafel	€ 206,00
- stoel per stuk	€ 72,00
Salontafel	€ 115,00
Zitcombinatie / bankstel	€ 1.044,00
Lamp per stuk	€ 20,00

Keuken

Kookfornuis	€ 280,00 (excl. verwijderingsbijdrage en installatiekosten)
Koelkast	€ 245,00 (excl. verwijderingsbijdrage en installatiekosten)
Wasautomaat	€ 390,00 (excl. verwijderingsbijdrage en installatiekosten)
Stofzuiger	€ 121,00
Keukeninventaris (incl. pannen)	€ 193,00
Bestek t.b.v. 8 personen	€ 96,00
Servies en glas	€ 126,00
Werk-, was- en strijkmiddelen (incl. trap)	€ 141,00

Slaapkamers

Bed

- 1-persoons € 150,00 (incl. lattenbodern)
- 2-persoons € 250,00 (incl. lattenbodern)

Voor de hoogte van een aangepast / verstelbaar seniorenbed

- 1-persoons: € 1.032,00
- 2-persoons: € 2.061,00

Matras

- 1-persoons € 114,00
- 2-persoons € 188,00

Dekbed en 2 overtrekken

- 1-persoons € 112,00
- 2-persoons € 170,00

Kussen € 17,25

Vloerbedekking

per meter - 4 meter breed € 112,00

Gordijnen

Woonkamer - per meter

(incl. maakloon en rails) € 21,25

Andere ruimten - per meter € 12,75

Vitrage - per meter € 12,75

Opknopbeurt

Behang - per rol € 10,50

Muurverf - per 5 liter € 30,50

Houtverf - per liter € 14,75

Voor ontbrekende prijzen zie Prijzengids NIBUD

Maximale totaalvergoeding

Alleenstaande

- kamerbewoner € 1.527,00
- zelfstandig gehuisvest € 2.935,00

Gezin

2 personen (echtpaar of ouder met kind) € 4.927,00

per extra kind	€ 743,00
Maximum totaalbedrag per gezin	€ 7.152,00

Standpunt richtprijzen

Het college stelt zich op het standpunt dat de richtprijzen zijn gebaseerd op een representatieve maatstaf: het Nibud. Dit betekent dat belanghebbende moet aantonen, dan wel aannemelijk moet maken dat de hoogte van de bijzondere bijstand niet toereikend is voor de aanschaf van de noodzakelijke gebruiksgoederen (CRvB 07-06-2011, nrs. 09/3547 WWB e.a. en CRvB 13-10-2009, nr. 08/7374 WWB). Dit standpunt geldt ook ten aanzien van de forfaitaire totaalbedragen voor een volledige woninginrichting die zijn afgestemd op de gezinsgrootte (CRvB 29-10-2002, nrs. 00/1545 NABW e.a.).

Wordt de noodzaak van de meerkosten ten opzichte van de richtprijzen niet door belanghebbende aangetoond, dan is het college niet gehouden een hogere vergoeding te verstrekken dan de vergoeding conform de richtprijzen (zie CRvB 19-05-2005, nr. 03/5291 NABW). Zie over het gebruik van richtprijzen verder B7.2.6.2.

Het college kan de richtprijzen jaarlijks indexeren volgens de Nibudnormen.

Standpunt afwijken van richtprijzen

Het college kan de hoogte van de bijzondere bijstand ook vaststellen op basis van een aanbod op Markplaats of de Kringloop. Wel moet in die gevallen duidelijk zijn dat het betreffende gebruiksgoed in ieder geval beschikbaar is voor een bepaalde prijs.

Vorm van de bijzondere bijstand voor gebruiksgoederen

Artikel 51 lid 1 WWB bepaalt een dwingende volgorde voor de vorm van de bijzondere bijstand voor duurzame gebruiksgoederen. Afhankelijk van de individuele omstandigheden van belanghebbende geldt:

1. Borgtocht, als alleen onder deze voorwaarde een lening wordt verstrekt voor de kosten.
2. Lening, als borgtocht niet mogelijk is.
3. Om niet, als bovengenoemde vormen niet aan de orde zijn.

Zie over bijstand in de vorm van een geldlening en borgtocht ook B9.2. Er wordt geen toepassing gegeven aan bijstand in de vorm van borgtocht, tenzij het gaat om schuldsanering.

Vorm van de bijzondere bijstand overige inrichtingskosten

De kosten in verband met inrichting (niet zijnde duurzame gebruiksgoederen) worden in beginsel om niet verleend (artikel 48 lid 1 WWB). Denk bijvoorbeeld aan de kosten van het huren van een verhuisbusje, kosten van verf en behang. In CRvB 17-02-2004, nr. 01/5559 NABW stelt de CRvB vast dat de genoemde kosten naar hun aard niet als duurzame gebruiksgoederen kunnen worden aangemerkt.

Verder kan de bijzondere bijstand in het individuele geval voor deze kosten worden verleend in de vorm van een lening. Dat is het geval als:

- redelijkerwijs kan worden aangenomen dat belanghebbende op korte termijn over middelen beschikt (artikel 48 lid 2 onder a WWB)
- de noodzaak tot bijstandsverlening het gevolg is van een tekortschietend besef van

verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan (artikel 48 lid 2 onder b WWB)

Betaling bijzondere bijstand

De toegekende bijzondere bijstand wordt in beginsel aan belanghebbende betaald, tenzij het college is gemachtigd om de bijzondere bijstand rechtstreeks aan de leverancier te betalen.

Is het college van oordeel dat belanghebbende niet in staat is tot verantwoorde besteding van de bijstand, dan kan het die bijstand in natura verlenen onder toepassing van artikel 57 WWB (zie B9.3.2.). Zie CRvB 29-11-2011, nrs. 09/4669 WWB e.a. waarin de CRvB oordeelt dat het college die bevoegdheid niet heeft.

Aan de bijstand verbonden verplichtingen

Aan de (individuele) bijzondere bijstand is in beginsel een bestedingsverplichting verbonden. Dit betekent dat in het toekenningbesluit wordt opgenomen dat:

- de toegekende bijzondere bijstand moet worden besteed voor de betreffende kosten.
- belanghebbende daarvan betalingsbewijzen moet kunnen overleggen.
- er ook specifieke verplichtingen kunnen gelden als de bijstand in de vorm van een geldlening of borgtocht wordt verleend. Zie B9.2.9 onder het kopje "Verplichtingen". Vooralsnog wordt geen toepassing gegeven aan bijstand in de vorm van borgtocht.

B102 Verhuiskosten

In deze richtlijn wordt het beleid aangegeven inzake bijstandsverlening voor verhuiskosten.

Reactie richtlijn B102

Huishoudelijke apparaten moeten als gebruiksgoederen worden aangemerkt daarvoor is een verwijzing naar richtlijn B101 bestemd (term is verwijderd). Tevens is een verwijzing opgenomen naar Richtlijn B103 Eerste maand huur en administratiekosten.

Naast het inkomen valt ook het in aanmerking te nemen vermogen onder de draagkracht.

Wet voorzieningen gehandicapten gewijzigd in Wet maatschappelijke ondersteuning.

Het college is niet bevoegd om bijzondere bijstand voor deze kosten in de vorm van een lening te verstrekken, dan wel onder borgtocht te verlenen. De bevoegdheid daartoe kan alleen worden gebaseerd op artikel 48 en artikel 49 onder a WWB.

De bevoegdheid om de bijstand te betalen aan de leverancier vloeit voort uit artikel 57 WWB. Richtlijn is aangepast aan de toepassing daarvan.

Het college is niet bevoegd om categoriaal vast te stellen dat een verhuizing van een jongere niet noodzakelijk is. Gewijzigd in dat in het algemeen geldt dat de kosten van 'het voor het eerst op jezelf gaan wonen' geen noodzakelijke kosten zijn.

Het voorbeeld van hoge woonlasten is gekoppeld aan de verhuisplicht bij woonkostentoeslag.

In de richtlijn wordt gewezen op richtprijzen. Er zijn echter geen richtprijzen voorhanden. Het Nibud voorziet hier ook niet in. De hoogte van de bijstand vaststellen in het individuele geval.

De inhoud van de richtlijn is gestructureerd en geactualiseerd.

Voorstel nieuwe richtlijn B102

Omschrijving kosten

Kosten die direct verband houden met de verhuizing. Voorbeelden zijn: transportkosten van de inboedel en aansluitkosten van nutsvoorzieningen.

Andere kosten in verband met verhuizen

Zie B7.16.4 het beleid ingeval van duurzame gebruiksgoederen en overige inrichtingskosten.

Zie B7.16.3 het beleid ingeval van de eerste maand huur en administratiekosten.

Voorliggende voorzieningen

Kredietbank

De kosten in verband met verhuizing behoren tot de incidenteel voorkomende algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan. Deze kunnen worden voldaan uit een inkomen ter hoogte van de toepasselijke bijstandsnorm door middel van reservering dan wel gespreide betaling achteraf. Dit betekent dat een lening van een commerciële bank of de Stadsbank Midden Nederland (SMN) aangemerkt kan worden als voorliggende voorziening (zie bijvoorbeeld CRvB 27-07-2010, nrs. 08/6039 WWB e.a.).

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

De Wmo kan voor de WWB gelden als een toereikende en passende voorliggende voorziening. Dat betekent als de Wmo oproept een bepaalde voorziening aan te bieden, de kosten hiervan niet kunnen worden vergoed op basis van de WWB (TK 2004-2005, 30 131, nr. 3, p. 30). Ondervindt de belanghebbende bijvoorbeeld beperkingen in het normale gebruik van de woning waardoor de verhuizing noodzakelijk is, dan moet de Wmo als voorliggende voorziening worden aangemerkt. In voorkomende gevallen kan een financiële tegemoetkoming worden verstrekt in de verhuis- en inrichtingskosten.

Werkgever

Kan belanghebbende krachtens de CAO of een individuele arbeidsovereenkomst aanspraak maken op een tegemoetkoming in verhuiskosten door de werkgever, dan geldt dat als voorliggende voorziening.

Recht op bijzondere bijstand

1. Doen zich kosten voor?

Het spreekt voor zich dat er sprake moet zijn van aantoonbare (te maken) kosten waarvoor belanghebbende tijdig een aanvraag moet indienen (zie B7.1.3).

2. Zijn de kosten in het individuele geval noodzakelijk?

In het algemeen geldt dat de kosten in verband met verhuizing behoren tot de incidenteel voorkomende algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan. Het kan zijn dat de kosten als niet noodzakelijk worden aangemerkt in de zin van artikel 35 lid 1 WWB.

3. Vloeien de kosten voort uit bijzondere individuele omstandigheden?

Hoewel de kosten in verband met verhuizing noodzakelijk kunnen zijn, moet het college ook beoordelen of de kosten voortvloeien uit de bijzondere omstandigheden. Incidenteel voorkomende algemeen

noodzakelijke kosten van het bestaan moeten - in beginsel - worden bestreden uit het eigen middelen, hetzij via reservering, hetzij door gespreide betaling achteraf.

- Voor thuiswonende jongeren geldt in het algemeen dat de kosten van 'het voor het eerst op jezelf gaan wonen' geen noodzakelijke kosten zijn.
 - Is een verhuizing voorzienbaar, dan vloeien de met deze verhuizing verband houdende kosten niet zonder meer voort uit de bijzondere omstandigheden (CRvB 24-08-2010, nr. 08/5815 WWB).
 - Het ontbreken van (voldoende) reserveringsruimte, door de verplichte aflossing van schulden, is geen bijzondere omstandigheid in het individuele geval op grond waarvan het mogelijk is om bijzondere bijstand te verlenen. Schulden dan wel het ontbreken van voldoende reserveringsruimte als gevolg daarvan, kunnen niet worden afgewenteld op de WWB (CRvB 20-12-2011, nr. 10/2513 WWB en CRvB 07-03-2012, nrs. 09/3565 WWB e.a.).
 - Langdurig aangewezen zijn op een inkomen op bijstandsniveau zet de financiële positie van belanghebbenden onder druk waardoor er aanleiding kan zijn om te veronderstellen dat de reserveringsmogelijkheden na verloop van tijd nog maar zeer beperkt aanwezig zijn. Daarvoor is de langdurigheidstoelage opgenomen in artikel 36 WWB. Let wel hier wordt niet mee bedoeld dat de belanghebbende wordt verplicht om de toe te kennen langdurigheidstoelage te besteden aan de kosten waar bijzondere bijstand voor wordt aangevraagd.
 - Als voor belanghebbende de verhuisplicht van toepassing is bij het verstrekken van een woonkostentoeslag en gelet op de omvang van de periode niet kan worden gesteld dat die voldoende is om te kunnen reserveren, kan dat als bijzondere omstandigheid worden aangemerkt.
 - Bij de beoordeling of belanghebbende heeft kunnen reserveren blijken uit de CRvB-jurisprudentie een aantal criteria:
 - of er ten tijde van het geding aflossingen zijn;
 - of de aanvrager (in een bepaalde periode) een gebrek aan inkomen heeft of heeft gehad;
 - of de kosten voorzienbaar zijn geweest;
 - of de kosten als gevolg van een plotselinge noodzaak zijn opgekomen;
 - of een lening bij de kredietbank kan worden aangevraagd.
4. Kunnen de kosten naar oordeel van het college worden voldaan uit de bijstandsnorm, de langdurigheidstoelage, het vermogen en het inkomen voor zover dit meer bedraagt dan de bijstandsnorm?
- a. Het college heeft beperkte beoordelingvrijheid bij de vraag of de kosten waarvoor bijzondere bijstand wordt aangevraagd kunnen worden bekostigd uit een inkomen ter hoogte van de toepasselijke bijstandsnorm (CRvB 31-08-2010, nr. 09/1069 WWB en CRvB 15-09-2009, nr. 07/6946 WWB).
 - b. Het college heeft beleidsvrijheid bij het vaststellen van draagkrachtregels.

Drempelbedrag

Er zal waarschijnlijk geen drempelbedrag van toepassing zijn omdat de kosten meer bedragen dan € 50,00, zie B7.3.

Draagkracht

De draagkracht bedraagt in beginsel 100% van het in aanmerking te nemen inkomen en vermogen. Zie B7.2.2.3 (in aanmerking te nemen middelen).

Hoogte bijzondere bijstand

Bepaal de hoogte van de te verstrekken bijzondere bijstand aan de hand van het individuele geval.

Vorm bijzondere bijstand

De bijzondere bijstand wordt om niet verleend, tenzij de wet anders bepaald. Dat is bijvoorbeeld het geval als:

- redelijkerwijs kan worden aangenomen dat belanghebbende op korte termijn over middelen beschikt (artikel 48 lid 2 onder a WWB)
- de noodzaak tot bijstandsverlening het gevolg is van een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan (artikel 48 lid 2 onder b WWB)

Zie over bijstand in de vorm van een geldlening en borgtocht ook B9.2.9. Er wordt geen toepassing gegeven aan bijstand in de vorm van borgtocht, tenzij het gaat om schuldsanering.

Betaling bijzondere bijstand

De toegekende bijzondere bijstand wordt in beginsel aan belanghebbende betaald, tenzij deze het college heeft gemachtigd om de bijzondere bijstand rechtstreeks aan de leverancier te betalen.

Is het college van oordeel dat belanghebbende niet in staat is tot verantwoorde besteding van de bijstand, dan kan het die bijstand in natura verlenen onder toepassing van artikel 57 WWB. Zie CRvB 29-11-2011, nrs. 09/4669 WWB e.a. waarin de CRvB oordeelt dat het college die bevoegdheid niet heeft.

Aan de bijstand verbonden verplichtingen

Aan de (individuele) bijzondere bijstand is een bestedingsverplichting verbonden. Dit betekent dat in het toekenningbesluit wordt opgenomen dat:

- de toegekende bijzondere bijstand moet worden besteed voor de betreffende kosten.
- belanghebbende daarvan betalingsbewijzen moet kunnen overleggen.
- er ook specifieke verplichtingen kunnen gelden als de bijstand in de vorm van een geldlening of borgtocht wordt verleend. Zie B9.2.9. onder het kopje "Verplichtingen". Er wordt geen toepassing gegeven aan bijstand in de vorm van borgtocht, tenzij het gaat om schuldsanering.

B103 Eerste maand huur en administratiekosten

In deze richtlijn wordt het beleid aangegeven inzake bijstandsverlening voor de eerste maand huur en administratiekosten.

Reactie richtlijn B103

In de richtlijn staat: "Bij enkele huur zal dit altijd het geval zijn: de te verwachten algemene uitkering voorziet in de gebruikelijke woonlasten". Bijstand kan echter niet worden aangemerkt als middel. Wel is het bij een

enkele huur van de te betrekken woning zo dat de huurkosten in beginsel moeten worden bestreden uit het eigen inkomen. De WHT geldt als voorliggende voorziening.

Door "bij noodzakelijke aflossingsverplichtingen" als criterium te noemen impliceert de richtlijn dat iemand die aflost op schulden in aanmerking komt voor bijstand. Aflossen op schulden is noodzakelijk maar hoeft niet zonder meer te leiden tot bijstandsverlening voor deze kosten.

Voorstel nieuwe richtlijn B103

Omschrijving van de kosten

De kosten voor de eerste maand huur en de (volledige) kosten in verband met het aangaan van de huurovereenkomst, ook wel administratie-, aktekosten of waarborgsom genoemd. De genoemde kosten hebben te maken met verhuizing. Is een verhuizing noodzakelijk, dan kunnen de kosten van verhuizen uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende noodzakelijke kosten zijn. Zie over verhuiskosten B7.16.2.

Voorliggende voorziening

De kosten in verband met de eerste maand huur en de (volledige) kosten in verband met het aangaan van de huurovereenkomst behoren tot de incidenteel voorkomende algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan. Deze kunnen worden voldaan uit een inkomen ter hoogte van de toepasselijke bijstandsnorm door middel van reservering dan wel gespreide betaling achteraf. Dit betekent dat een lening van een commerciële bank of de Stadsbank Midden Nederland (SMN) aangemerkt kan worden als voorliggende voorziening (zie bijvoorbeeld CRvB 27-07-2010, nrs. 08/6039 WWB e.a.).

Recht op bijzondere bijstand

1. Doen zich kosten voor?

Het spreekt voor zich dat er sprake moet zijn van aantoonbare (te maken) kosten waarvoor belanghebbende tijdig een aanvraag moet indienen (zie B7.1.3).

2. Zijn de kosten in het individuele geval noodzakelijk?

In het algemeen geldt dat de kosten voor de eerste maand huur en de waarborgsom behoren tot de incidenteel voorkomende algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan. Het kan zijn dat de kosten als niet noodzakelijk worden aangemerkt in de zin van artikel 35 lid 1 WWB omdat de betreffende verhuizing niet als noodzakelijk wordt aangemerkt.

3. Vloeien de kosten voort uit bijzondere individuele omstandigheden?

Hoewel de kosten voor de eerste maand huur en de waarborgsom noodzakelijk kunnen zijn, moet het college ook beoordelen of de kosten voortvloeien uit de bijzondere omstandigheden. Gaat het om enkele huur (lees ook voor het eerst huurkosten verschuldigd zijn), dat moeten deze kosten - in beginsel - worden bestreden uit het eigen inkomen.

- Is een verhuizing voorzienbaar, dan vloeien de met deze verhuizing verband houdende kosten niet zonder meer voort uit de bijzondere omstandigheden (CRvB 24-08-2010, nr. 08/5815 WWB).
- Het ontbreken van (voldoende) reserveringsruimte, door de verplichte aflossing van schulden, is geen bijzondere omstandigheid in het individuele geval op grond waarvan het mogelijk is om bijzondere bijstand te verlenen. Schulden dan wel het ontbreken van voldoende reserveringsruimte als gevolg daarvan, kunnen niet worden afgewenteld op de WWB (CRvB 20-12-2011, nr. 10/2513

WWB en CRvB 07-03-2012, nrs. 09/3565 WWB e.a.).

- Afhankelijk van een eerder genoten inkomen, kan het college oordelen dat - gelet op de hoogte daarvan - onvoldoende ruimte is geweest om te reserveren. Dat kan het geval zijn bij de eerste verhuizing van houders van een verblijfsvergunning die voorheen een inkomen genoten op grond van de regeling verstrekkingen asielzoekers en andere categorieën vreemdelingen (Rva 2005).
 - Ingeval van dubbele huur. De belanghebbende kan eventueel slechts voor één woning aanspraak maken op huurtoeslag. Voor huurkosten geldt in het algemeen dat de basishuur niet subsidiabel is en daarmee niet in aanmerking komt voor bijzondere bijstand. De huur voor de te betrekking woning kan in aanmerking komen voor bijzondere bijstand (inclusief de basishuur).
 - Bij de beoordeling of belanghebbende heeft kunnen reserveren blijken uit de CRvB-jurisprudentie een aantal criteria:
 - of er ten tijde van het geding aflossingen zijn;
 - of de aanvrager (in een bepaalde periode) een gebrek aan inkomen heeft of heeft gehad;
 - of de kosten voorzienbaar zijn geweest;
 - of de kosten als gevolg van een plotselinge noodzaak zijn opgekomen;
 - of een lening bij de kredietbank kan worden aangevraagd.
4. Kunnen de kosten naar oordeel van het college worden voldaan uit de bijstandsnorm, de langdurigheidstoeslag, het vermogen en het inkomen voor zover dit meer bedraagt dan de bijstandsnorm?
- a. Het college heeft beperkte beoordelingvrijheid bij de vraag of de kosten waarvoor bijzondere bijstand wordt aangevraagd kunnen worden bekostigd uit een inkomen ter hoogte van de toepasselijke bijstandsnorm (CRvB 31-08-2010, nr. 09/1069 WWB en CRvB 15-09-2009, nr. 07/6946 WWB).
 - b. Het college heeft beleidsvrijheid bij het vaststellen van draagkrachtregels.

Drempelbedrag

Er zal waarschijnlijk geen drempelbedrag van toepassing zijn omdat de kosten meer bedragen dan € 50,00, zie B7.3.

Draagkracht

De draagkracht bedraagt in beginsel 100% van het in aanmerking te nemen inkomen en vermogen. Zie B7.2.2.3 (in aanmerking te nemen middelen).

De hoogte van de bijzondere bijstand

Bepaal de hoogte van de te verstrekken bijzondere bijstand aan de hand van de werkelijk de noodzakelijke te maken kosten die voortvloeien uit een noodzakelijke verhuizing. Bij een noodzakelijke verhuizing en dubbele huur kan de volledige eerste huur in aanmerking komen voor bijzondere bijstand. Ingeval van een noodzakelijke verhuizing en enkele huur kunnen alleen de kosten van de waarborgsom worden aangemerkt als uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende kosten.

Vorm bijzondere bijstand

De bijzondere bijstand voor deze kosten wordt om niet verleend, tenzij de wet anders bepaald. Dat is bijvoorbeeld het geval als:

- redelijkerwijs kan worden aangenomen dat belanghebbende op korte termijn over middelen beschikt (artikel 48 lid 2 onder a WWB);
- de noodzaak tot bijstandsverlening het gevolg is van een tekortschietend besef van verantwoordelijkheid voor de voorziening in het bestaan (artikel 48 lid 2 onder b WWB);
- het bijstand betreft voor de kosten van de waarborgsom (artikel 48 lid 2 onder c WWB). De belanghebbende kan dit bedrag immers weer retour ontvangen bij het einde van de huurovereenkomst. De hoogte van de leenbijstand wordt eventueel afgestemd op de terug te ontvangen waarborgsom van de te verlaten woning.

Aan de bijstand verbonden verplichtingen

Aan de (individuele) bijzondere bijstand is een bestedingsverplichting verbonden. Dit betekent dat in het toekenningbesluit wordt opgenomen dat:

- de toegekende bijzondere bijstand moet worden besteed voor de betreffende kosten.
- belanghebbende daarvan betalingsbewijzen moet kunnen overleggen.
- er ook specifieke verplichtingen kunnen gelden als de bijstand in de vorm van een geldlening of borgtocht wordt verleend. Zie B9.2.9. onder het kopje "Verplichtingen". Er wordt geen toepassing gegeven aan bijstand in de vorm van borgtocht, tenzij het gaat om schuldsanering.

B105 Overbrugging scherpe terugval in inkomen

In deze richtlijn wordt aangegeven of al dan niet bijzondere bijstand versterkt wordt ter (gedeeltelijke) compensatie van een (scherpe) inkomensachteruitgang.

De gemeente heeft bewust geen eigen beleid geformuleerd met betrekking tot het verlenen van bijzondere bijstand ter overbrugging van een scherpe inkomensterugval. Dit betekent overigens niet dat voor deze kosten per definitie geen bijzondere bijstand kan worden verleend. Het recht op bijzondere bijstand zal volgens de hoofdregel individueel vastgesteld moeten worden. In tegenstelling tot een aantal ander kostensoorten kan daarbij echter geen beroep worden gedaan op specifieke richtlijnen.

Reactie richtlijn B105

Geen opmerkingen.

Voorstel nieuwe richtlijn B105

Bestaande richtlijn handhaven.

B106 Overige bijzondere kosten

In deze richtlijn wordt het beleid aangegeven ten aanzien van de verlening van bijzondere bijstand voor kostensoorten die in de paragraaf B7.5 tot en met paragraaf B7.18 nog niet aan de orde zijn gekomen.

Reactie richtlijn B106

In deze richtlijn kan worden aangegeven hoe met de extra middelen voor het maatwerk binnen de bijzondere bijstand kan worden omgegaan.

Voorstel nieuwe richtlijn B106

Middelen maatwerkpotje

De gemeente Helmond heeft (extra) middelen ter beschikking die zijn bedoeld voor het uitvoeren van maatwerk binnen de bijzondere bijstand.

Buitenwettelijk begunstigend beleid

Het interne doel van (een deel van) deze middelen is dat zij ingezet moeten gaan worden voor situaties waarin de beleidsregels en/of het recht op bijzondere bijstand niet is voorzien. Kort gezegd er bestaat juridisch gezien geen recht op bijzondere bijstand maar een weigering leidt in het individuele geval tot een niet maatschappelijk gewenste uitkomst.

B138 Aangewezen groepen voor categoriale bijzondere bijstand

In deze richtlijn wordt aangegeven of en, zo ja, welke categorieën van personen van 65 jaar of ouder en/of chronisch zieken of gehandicapten voor kosten in verband met chronische ziekte of handicap aangewezen zijn voor het recht op categoriale bijzondere bijstand.

Zie invulling richtlijn B148 in B7.10.7.

Reactie richtlijn B138

Geen opmerkingen.

Voorstel nieuwe richtlijn B138

Bestaande richtlijn handhaven.

B145 Berekening woonkostentoeslag huurders

In deze richtlijn wordt aangegeven op welk wijze de hoogte van de woonkostentoeslag voor huurders wordt vastgesteld.

Reactie richtlijn B145

Bestaande richtlijn vervangen van HSW --> WHT en de juiste verwijzing in het Handboek toegevoegd.

Tevens draagkrachtregels toegevoegd.

Voorstel nieuwe richtlijn B145

Stap 1: rekenuur

Bepaal of bereken de rekenuur overeenkomstig de WHT (zie V2.5.2.5)

Stap 2: maximale WKT (op grond van de WHT-systematiek)

Bereken overeenkomstig de WHT-systematiek (zie "berekeningsformulier huurders") de maximale WKT.

Stap 3: ontvangen huurtoeslag in mindering brengen

Wanneer de woonkostentoeslag een aanvulling is op de (te lage) huurtoeslag, moet het bedrag dat aan huurtoeslag wordt ontvangen in mindering worden gebracht op de berekende maximale woonkostentoeslag (zie stap 2).

Stap 4: aanvullende WKT bij huur boven maximum huurgrens

Wanneer de huur meer bedraagt dan de maximum huurgrens (zie V2.5.2.1), dan kan op grond van individuele omstandigheden overwogen worden om een (aanvullende) woonkostentoeslag te verlenen. Besteedt in dit verband in ieder geval aandacht aan het betoonde besef van verantwoordelijkheid: was de ontstane situatie te voorzien en dus te voorkomen? Daarnaast speelt de situatie op de lokale woningmarkt een rol.

Draagkracht

De draagkracht bedraagt in beginsel 100% van het in aanmerking te nemen inkomen en vermogen. Zie B7.2.2.3 (in aanmerking te nemen middelen).

B146 Berekening woonkostentoeslag eigenaren

In deze richtlijn wordt aangegeven op welk wijze de hoogte van de woonkostentoeslag voor woningeigenaren wordt vastgesteld.

De berekening van de hoogte van de woonkostentoeslag voor eigenaren komt grotendeels overeen met die voor huurders. Alleen stap 1 is verschillend. Hieronder volgt derhalve een opsomming van de woonkosten van eigenaren die in aanmerking komen voor woonkostentoeslag.

Stap 1: woonkosten

De woonkosten van eigenaren die in aanmerking komen voor woonkostentoeslag zijn:

- De rente die verband houdt met de woning.
 - Het gaat hier meestal om hypotheekrente. Het is niet van belang of de eigenaar de hypotheekrente ook daadwerkelijk betaalt. Verder geldt dat jaarlijks te ontvangen rijkssubsidie die betrekking heeft op de verschuldigde hypotheekrente hierop in mindering moet worden gebracht.
 - Hypotheekrente voor leningen anders dan voor de woning, bijvoorbeeld voor een auto of caravan, mogen niet worden meegeteld.
 - De aflossing van de hypotheek telt niet mee, dit geldt dus ook voor de premies van zogenaamde spaarhypotheken.
- Zakelijke lasten in verband met het hebben van eigendom, zoals:

- rioolrechten;
- eigenaarsdeel waterschapslasten;
- erfpachtcanon;
- premies van verzekeringen tegen brand- en stormschade (alleen voor de opstallen);
- eigenaarsdeel onroerende zaakbelasting (dus niet het gebruikersdeel).
- Een naar omstandigheden vast te stellen bedrag voor onderhoud
 - Alleen kosten van groot onderhoud komen in aanmerking voor woonkostentoeslag. Bedoeld zijn de onderhoudskosten die in geval van bewoning van een huurhuis voor rekening van de verhuurder komen (bijvoorbeeld buitenschilderwerk).
 - Kosten van klein onderhoud moeten worden voldaan uit de bijstandsnorm of het daarmee vergelijkbare inkomen. Voor kosten van ingrijpende reparaties moet afzonderlijk bijstand worden verleend.

Als richtlijn voor de kosten van groot onderhoud gelden de bedragen die zijn opgenomen in het actuele overzicht van normen en bedragen. Deze bedragen zijn door het ministerie van VROM vastgesteld. Afwijking van deze bedragen kan alleen in bijzondere omstandigheden. Niet als een bijzondere omstandigheid kan gelden dat de betrokkene een zeer grote woning bewoont en derhalve hogere onderhoudskosten heeft. De bovengemiddelde kosten zijn niet-noodzakelijk en komen daarom niet in aanmerking voor bijstandsverlening.

Stap 2 t/m 4

Voor het overige zij verwezen naar de stappen 2 t/m 4 van de berekening van de woonkostentoeslag voor huurders (zie hiervoor).

Reactie richtlijn B146

Geen opmerkingen.

Tevens draagkrachtregels toegevoegd.

Voorstel nieuwe richtlijn B146

Bestaande richtlijn handhaven en onderstaande passage over draagkrachtregels toevoegen.

Draagkracht

De draagkracht bedraagt in beginsel 100% van het in aanmerking te nemen inkomen en voor het vermogen blijft het bedrag van artikel 34 lid 2 onder d WWB vrij. Zie B7.2.2.3 (in aanmerking te nemen middelen).

B148 Extra kosten chronisch zieken, gehandicapten en ouderen

In deze richtlijn wordt het beleid aangegeven inzake de verlening van bijzondere bijstand voor de extra kosten van chronisch zieken en gehandicapten.

Reactie richtlijn B148

Het college is strikt genomen niet bevoegd groepen categoriaal zonder aanvraag te ontzien van de eigen bijdrage. Bedragen aangepast geldend voor 2012.

Voorstel nieuwe richtlijn B148

Categoriale regeling compensatie eigen bijdragen (Wmo en Awbz) voor chronisch zieken en gehandicapten met een laag inkomen.

Op grond van artikel 35 vierde lid WWB kan categoriale bijzondere bijstand worden verstrekt voor de kosten van chronische ziekte of handicap. Chronisch zieken en gehandicapten die gebruik maken van bepaalde Wmo-zorg, Awbz-zorg zonder verblijf of een combinatie van beiden (samenloop) zijn hiervoor een eigen bijdrage verschuldigd.

De kaders van deze eigen bijdrage is vastgelegd in artikel 4.1 van het Besluit maatschappelijke ondersteuning.

Voor mensen met een laag inkomen (tot 120% van het verzamelinkomen op het sociaal minimum) bestaat deze eigen bijdrage uit een vast bedrag per periode (van 4 weken). De eigen bijdrage wordt door het CAK opgelegd en direct geheven bij de klant en afgedragen aan de gemeente.

Het college kan klanten tot een bepaalde inkomensgrens categoriaal ontzien van het betalen van een eigen bijdrage. Klanten uit de aangewezen doelgroep worden gecompenseerd in de verschuldigde eigen bijdrage. Het CAK stuurt aan hen dan een factuur waarbij de verschuldigde eigen bijdrage 'op nul wordt gezet' met daarbij de toelichting dat dit gebeurt als gevolg van gemeentelijk minimabeleid.

De compensatie aan klanten betekent een lagere afdracht van de eigen bijdragen van het CAK aan de gemeente.

De inkomensgrens in deze regeling is vastgesteld op het verzamelinkomen gerelateerd aan het sociaal minimum.

Overzicht verzamelinkomen zoals genoemd in het Besluit maatschappelijke ondersteuning (per 1 juli 2012)

Eenpersoons < 65 jaar	€ 22.905,-
Eenpersoons > 65 jaar	€ 16.007,-
Meerpersoons, een van beiden < 65 jaar	€ 28.306,-
Meerpersoons, beiden > 65 jaar	€ 22.319,-

B151 Dieetkosten

In deze richtlijn wordt het beleid ten aanzien van het verlenen van bijzondere bijstand voor dieetkosten aangegeven.

Reactie richtlijn B151

De richtlijn is gestructureerd en herschreven zonder dat de strekking ervan is gewijzigd. De inhoud is opgebouwd op basis van de wettelijke volgorde van het beoordelen van aanvragen en kostensoorten. Ook is dieetadvisering toegevoegd. De bedragen voor natrium beperkt dieet zijn geïndexeerd (2011 en 2012). Toegevoegd dat in overleg met de Wmo-consulent kan worden bepaald dat dieetkosten uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende noodzakelijke kosten zijn.

Voorstel nieuwe richtlijn B151

Omschrijving van de kosten

De (meer)kosten voor dieetkosten en voedingssupplementen.

Om te bepalen of bijzondere bijstand zou kunnen worden verleend moet onderscheid worden gemaakt tussen:

1. Dieetpreparaten
2. Dieetkosten en voedingssupplementen

1. Dieetpreparaten

Dieetpreparaten vallen onder medische voeding. Er zijn twee vormen van medische voeding: drinkvoeding en sondevoeding. Voorbeelden van drinkvoeding zijn nutridrink en respifor. Om voor vergoeding in aanmerking te komen op grond van de Zorgverzekeringswet moet een arts of diëtist een daarvoor bestemde 'verklaring dieetpreparaten' invullen.

Vergoeding Zorgverzekeringswet

In bijlage 2 behorend bij artikel 2.5 lid 2 en 3 Regeling zorgverzekering staat in onderdeel 1 welke voorwaarden gelden voor vergoeding van polymere, oligomere, monomere en modulaire dieetpreparaten op grond van de Zorgverzekeringswet. Vergoeding is uitsluitend voorbehouden aan de verzekerde die niet kan uitkomen met aangepaste normale voeding en andere producten van bijzondere voeding en die:

- a. lijdt aan een stofwisselingsstoornis;
- b. lijdt aan een voedselallergie;
- c. lijdt aan een resorptiestoornis;
- d. lijdt aan een, via een gevalideerd screeningsinstrument vastgestelde, ziektegerelateerde ondervoeding of een risico daarop; of
- e. daarop is aangewezen overeenkomstig de richtlijnen die in Nederland door de desbetreffende beroepsgroepen zijn aanvaard.

Dieetadvisering

Naast dieetpreparaten kunnen verzekerden aanspraak maken op dieetadvisering op grond van de Zorgverzekeringswet. Artikel 2.6 lid 7 Besluit zorgverzekering bepaalt dat onder dieetadvisering voorlichting met een medisch doel over voeding en eetgewoonten wordt verstaan zoals diëtisten die plegen te bieden. Deze advisering is vastgesteld op maximaal vier behandelingen per kalenderjaren en wordt alleen vergoed als dit onderdeel is van de gecoördineerde, multidisciplinaire zorg aan een verzekerde die lijdt aan een chronische obstructieve longziekte, of aan diabetes of die een cardiovasculair risico heeft.

Er bestaat op grond van de collectieve aanvullende verzekering van CZ geen vergoeding voor de kosten van dieetpreparaten maar wel voor dieetadvisering op advies van een arts tot een bedrag van € 120,- per jaar (bedrag geldt per 01-01-2012).

Voorliggende voorziening

De Zvw wordt voor de kosten van dieetpreparaten beschouwd als aan de WWB voorliggende, toereikende en passende voorziening. Dit betekent dat artikel 15 WWB in beginsel aan toekenning van bijzondere bijstand in deze kosten in de weg staat.

Zeer dringende redenen

Artikel 16 WWB geeft het college de bevoegdheid om in afwijking van bijvoorbeeld artikel 15 WWB toch bijstand te verlenen als daar - gelet op alle omstandigheden - een zeer dringende reden voor is. Dat is slechts in uitzonderlijke situaties aan de orde. Vast moet staan dat sprake is van een acute noodsituatie en dat de behoeftige omstandigheden waarin de belanghebbende verkeert op geen enkele andere wijze zijn te verhelpen, zodat het verlenen van bijstand volstrekt onvermijdelijk is. Met dit artikel is niet beoogd een algemene ontsnappingsclausule te bieden ten aanzien van de toepassing van uitsluitingsgronden (TK 2002-2003, 28 870, nr. 3, p. 46-47). Zie verder B3.3.

2. Dieetkosten en voedingssupplementen

Dieetkosten en voedingssupplementen zijn geen dieetpreparaten en behoren niet tot het zorgpakket van de wettelijke ziektekostenverzekeringen (zie CRvB 07-09-2004, nr. 02/2162 NABW en CRvB 13-06-2006, nr. 05/1128 NABW). Dit betekent dat een aanvraag om bijzondere bijstand voor deze kosten moet worden beoordeeld op grond van artikel 35 WWB.

Recht op bijzondere bijstand voor dieetkosten

1. Doen zich kosten voor?

Het spreekt voor zich dat er sprake moet zijn van aantoonbare (te maken) kosten waarvoor belanghebbende tijdig een aanvraag moet indienen (zie B7.1.3).

2. Zijn de kosten in het individuele geval noodzakelijk?

Dieetproducten vallen in beginsel onder normale aangepaste voeding - meestal verkrijgbaar in supermarkt of reformwinkel - waarvan alleen de samenstelling is gewijzigd. Denk bijvoorbeeld aan zoutloze kaas, vetarme margarine, suikervrije jam en glutenvrije producten. In het algemeen geldt dat er geen meerkosten zijn verbonden aan het volgens van een bepaald dieet zodat niet van kosten kan worden gesproken in de zin van artikel 35 lid 1 WWB. Denk bijvoorbeeld aan een dieet vanwege suikerziekte. Uit de jurisprudentie blijkt dat een dergelijk dieet geen meerkosten met zich meebrengt (CRvB 20-08-2002, nr. 00/376 NABW en CRvB 29-10-2002, nr. 99/3120 NABW).

3. Vloeien de kosten voort uit bijzondere individuele omstandigheden?

Beoordeelt moet worden of de dieetproducten medisch noodzakelijk zijn en zo ja, of er meerkosten zijn verbonden ten opzichte van normale (aangepaste) voeding. De meerkosten van een medisch voorgeschreven dieet ten opzichte van de normale voeding zijn uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende noodzakelijke kosten. Dat moet blijken uit het medisch advies. Daarnaast kan in overleg met de Wmo-consulent worden bepaald dat dieetkosten uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende noodzakelijke kosten zijn. Bij een noodzakelijk natriumarm-beperkt dieet kunnen worden meerkosten aangenomen.

4. Kunnen de kosten naar oordeel van het college worden voldaan uit de bijstandsnorm, de langdurigheidstoeslag, het vermogen en het inkomen voor zover dit meer bedraagt dan de bijstandsnorm?
 - a. Het college heeft beperkte beoordelingvrijheid bij de vraag of de kosten waarvoor bijzondere bijstand wordt aangevraagd kunnen worden bekostigd uit een inkomen ter hoogte van de toepasselijke bijstandsnorm (CRvB 31-08-2010, nr. 09/1069 WWB en CRvB 15-09-2009, nr. 07/6946 WWB).
 - b. Het college heeft beleidsvrijheid bij het vaststellen van draagkrachtregels.

Bekostigd uit een inkomen ter hoogte van de toepasselijke bijstandsnorm

Het college heeft een beperkte beoordelingvrijheid om te beoordelen dat dieetkosten kunnen worden bekostigd uit een inkomen ter hoogte van de toepasselijke bijstandsnorm. Bij de kosten als bedoeld in deze richtlijn kan daarvan sprake zijn. Dit wordt beoordeeld aan de hand van de individuele omstandigheden. Denk bijvoorbeeld aan de hoogte van het vastgestelde noodzakelijke dieet (zie natriumbepert dieet) en het oordeel over de vraag of belanghebbende verplichte aflossingen heeft of er beslag ligt op het inkomen.

Medisch advies

In het kader van de aanvraag om bijzondere bijstand wordt om een medisch advies gevraagd. De adviseur moet in het advies in ieder gavel de volgende vragen beantwoorden:

- is er een medische noodzaak voor het dieet; en zo ja
- wat de eventuele meerkosten daarvan zijn.

Zolang duidelijk is dat de noodzaak voor het volgen van het dieet voortduurt, hoeft niet opnieuw advies te worden gevraagd.

Geen medisch advies

Voor een dieet in verband met suikerziekte wordt geen medisch advies gevraagd. Aangenomen wordt dat er geen sprake is van meerkosten als gevolg daarvan.

Standaard meerkosten

Voor natriumbepert dieet gelden standaard meerkosten. Als belanghebbende op voorschrift van een specialist een dergelijk dieet volgt, dan wordt geen medisch advies gevraagd. De meerkosten kunnen als volgt worden vastgesteld (bedragen gelden per 01-01-2011 en 01-01-2012):

- Streng - 500 mg: € 389,62 (2011) en € 398,58 (2012) per jaar
- Matig - 1000 mg: € 167,99 (2011) en € 171,85 (2012) per jaar
- Licht - 2000 mg: € 56,67 (2011) en € 57,97 (2012) per jaar

Deze bedragen kunnen jaarlijks worden geïndexeerd aan de hand van de consumentenprijsindex alle huishoudens van het Centraal Bureau voor de Statistiek (Schulinck methode).

Er bestaat op grond van de collectieve aanvullende verzekering van CZ geen vergoeding voor de kosten van dieetkosten en voedingssupplementen maar wel voor dieetadvisering op advies van een arts tot een bedrag van € 120,- per jaar (bedrag geldt per 01-01-2012).

Intramuraal verblijf

In het algemeen geldt dat geen bijzondere bijstand voor dieetkosten zijn aangewezen voor degene die in een AWBZ-instelling verblijft. Aangenomen wordt dat meerkosten van (aangepaste) voeding (dieetkosten) in de zorg van het verblijf zijn opgenomen, en niet afzonderlijk in rekening worden gebracht.

Hoogte en vorm bijzondere bijstand

De hoogte van de bijzondere bijstand blijkt in eerste instantie uit het medisch advies. Is een dergelijk advies niet meer nodig omdat de voortdurende noodzaak vast staat, dan kunnen eerder toegekende bedragen eventueel jaarlijks geïndexeerd. De bijzondere bijstand wordt verleend volgens de hoofdregel, om niet (artikel 48 lid 1 WWB).

Drempelbedrag

Er zal waarschijnlijk geen drempelbedrag van toepassing zijn omdat de kosten meer bedragen dan € 50,00, zie B7.3.

Draagkracht

Bepaal de draagkracht aan de hand van het in aanmerking te nemen inkomen en vermogen. Zie B7.2.2.3 (in aanmerking te nemen middelen) en B7.2.3 (draagkrachtpercentages).

Voedingssupplementen

Met de term voedingssupplementen worden diverse pillen, tabletten, capsules, druppels en poeders aangeduid die als aanvulling op de dagelijkse voeding bedoeld zijn. Zo zijn er voedingssupplementen die extra vitamine, extra mineralen, of een combinatie (multi) bevatten.

Hoewel een aanvraag om dergelijke kosten moet worden beoordeeld op grond van artikel 35 WWB, blijkt uit de vaste CRvB-jurisprudentie dat er geen medische noodzaak bestaat voor voedingssupplementen.

Voorbeelden

- Een Myalgische Encephalomyelitis (M.E.)-dieet. Dit dieet werd door de GGD niet medisch noodzakelijk geacht aangezien er geen (wetenschappelijk) bewijs te vinden is dat een dergelijk dieet werkt (zie CRvB 03-07-2001, nrs. 99/1352 e.a. NABW).
- Een Candida-dieet, voorgeschreven door een orthomoleculair therapeut (zie CRvB 03-07-2001, nrs. 00/1989 en 00/1993 NABW).
- Voedingssupplementen, voorgeschreven door een osteopaat (zie CRvB 03-07-2001, nr. 01/355 NABW).

B152 Zelfzorgmiddelen bij een chronische aandoening

In deze richtlijn wordt het beleid ten aanzien van het verlenen van bijzondere bijstand voor de kosten van zelfzorgmiddelen bij een chronische aandoening aangegeven.

Reactie richtlijn B152

De richtlijn is herschreven zonder dat de strekking ervan is gewijzigd. De zelfzorgmiddelen aangevuld conform de Regeling zorgverzekering. Verwijzing opgenomen naar de richtlijn B160 (eigen risico). In de richtlijn staat dat bijzondere bijstand wordt verleend voor het eerste recept van zelfzorgmiddelen voor chronisch gebruik.

Voorstel nieuwe richtlijn B152

Omschrijving van de kosten

Zelfzorgmiddelen zijn middelen die bij de drogist of supermarkt vrij te verkrijgen zijn, maar ook - al dan niet op recept van een arts - alleen bij de apotheek verkrijgbaar zijn.

Voorliggende voorziening

Zelfzorgmiddelen worden niet vergoed door de Zorgverzekeringswet (Zvw). In 1999 is de term zelfzorgmiddelen geïntroduceerd en moet iedere verzekerde deze middelen zelf betalen. Denk bijvoorbeeld aan paracetamol wat voorheen op doktersrecept werd verstrekt. De lijst van zelfzorgmiddelen kan periodiek worden bijgesteld.

Hoewel zelfzorgmiddelen als geneesmiddel aangemerkt kunnen zijn, komen deze toch niet voor vergoeding in aanmerking. Dat komt omdat (bepaalde) geneesmiddelen niet door de drogist vrij verkocht mogen worden. Er geldt een uitzondering voor bepaalde groepen zelfzorgmiddelen waar de verzekerde op voorschrift langer dan zes maanden op is aangewezen (chronisch gebruik).

Zelfzorgmiddelen bij een chronische aandoening

In bijlage 2 behorend bij artikel 2.5 lid 2 en 3 Regeling zorgverzekering staan in onderdeel 35 en 71 welke zelfzorgmiddelen in aanmerking kunnen komen voor vergoeding op grond van de basisverzekering. Het gaat om de volgende zelfzorgmiddelen:

- laxeermiddelen
- kalktabletten
- middelen bij allergie
- middelen tegen diarree
- middelen bij maagledigingsstoornissen
- middelen ter bescherming van ogen tegen uitdroging
- maagzuuremmers voor oraal gebruik

Wat is chronisch gebruik?

Is een verzekerde op voorschrift aangewezen op langdurig gebruik van een zelfzorgmiddel, dan komt het middel voor vergoeding in aanmerking door de basisverzekering. Onder langdurig gebruik wordt langer dan zes maanden verstaan. Op het recept staat dan 'voor chronisch gebruik' (CG). Wel geldt dat de verzekerde het eerste recept (een nieuwe medicatie) zelf moet betalen. Dit is meestal een recept voor de duur van twee weken.

Verplicht eigen risico

Als de Zorgverzekeringswet zelfzorgmiddelen voor vergoeding in aanmerking brengt, kan het wel zijn dat de kosten ten laste komen van het (verplicht) eigen risico van de verzekerde. Zie verder B7.4.3.

In beginsel geen recht op bijzondere bijstand

De AWBZ en Zvw vergoeden in het algemeen alle noodzakelijke kosten die verband houden met medische zorg, paramedische zorg, hulpmiddelen, e.d.. Beide regelingen gelden samen in het kader van de WWB als een voorliggende voorziening. Voor de kosten van zelfzorgmiddelen staat artikel 15 tweede volzin WWB in de weg aan bijstandsverlening. Uit de CZ Pakketvergelijker zorgverzekering 2012 blijkt dat de collectieve aanvullende verzekering geen vergoeding kent voor zelfzorgmiddelen.

Recht op bijzondere bijstand

Hoewel artikel 15 tweede volzin WWB in de weg staat aan bijstandsverlening, geldt één uitzondering. Dat is voor de kosten van het eerste recept voor chronisch gebruik voor de in deze richtlijn genoemde zelfzorgmiddelen. Dit beleid moet als buitenwettelijk begunstigend beleid worden gekwalificeerd. Door de bestuursrechter wordt dergelijk beleid als gegeven aanvaard en moet de toetsing zich beperken tot de vraag of het beleid op consistente wijze is toegepast en niet of het beleid redelijk is in het individuele geval zoals bedoeld in artikel 4:84 Awb (zie bijvoorbeeld CRvB 13-12-2011, nrs. 09/6328 WWB e.a.).

Bekostigd uit een inkomen ter hoogte van de toepasselijke bijstandsnorm

Het college heeft een beperkte beoordelingvrijheid om te beoordelen dat bepaalde kosten kunnen worden bekostigd uit een inkomen ter hoogte van de toepasselijke bijstandsnorm. Bij de kosten als bedoeld in deze richtlijn kan daarvan sprake zijn. Dit wordt beoordeeld aan de hand van de individuele omstandigheden. Denk bijvoorbeeld aan de hoogte van de kosten en het oordeel over de vraag of belanghebbende verplichte aflossingen heeft of er beslag ligt op het inkomen.

Hoogte en vorm bijzondere bijstand

De hoogte van de bijzondere bijstand wordt afgestemd op de hoogte van de werkelijk te maken kosten. De bijzondere bijstand wordt verleend volgens de hoofdregel, om niet (artikel 48 lid 1 WWB).

Zeer dringende redenen

Artikel 16 WWB geeft het college de bevoegdheid om in afwijking van bijvoorbeeld artikel 15 WWB toch bijstand te verlenen als daar - gelet op alle omstandigheden - een zeer dringende reden voor is. Dat is slechts in uitzonderlijke situaties aan de orde. Vast moet staan dat sprake is van een acute noodsituatie en dat de behoeftige omstandigheden waarin de belanghebbende verkeert op geen enkele andere wijze zijn te verhelpen, zodat het verlenen van bijstand volstrekt onvermijdelijk is. Met dit artikel is niet beoogd een algemene ontsnappingsclausule te bieden ten aanzien van de toepassing van uitsluitingsgronden (TK 2002-2003, 28 870, nr. 3, p. 46-47). Zie verder B3.3.

Drempelbedrag

Bepaal het drempelbedrag overeenkomstig de hoofdregel, zie B7.3.

Draagkracht

Bepaal de draagkracht aan de hand van het in aanmerking te nemen inkomen en vermogen. Zie B7.2.2.3 (in aanmerking te nemen middelen) en B7.2.3 (draagkrachtpercentages).

B153 Tandheelkundige hulp

In deze richtlijn wordt het beleid ten aanzien van het verstrekken van bijzondere bijstand voor de kosten van tandheelkundige hulp aangegeven.

Reactie richtlijn B153

De richtlijn is gestructureerd en herschreven zonder dat de strekking ervan is gewijzigd.

Voorstel nieuwe richtlijn B153

Omschrijving van de kosten

De kosten van tandheelkundige hulp en orthodontie.

Voorliggende voorziening

Voor deze kosten wordt de Zvw beschouwd als een voorliggende, toereikende en passende voorziening (artikel 15 WWB). Uit de vaste CRvB jurisprudentie blijkt dat - mede gelet op artikel 2.7 Besluit zorgverzekering - kosten die niet worden vergoed in beginsel niet noodzakelijk zijn te achten (zie bijvoorbeeld CRvB 17-11-2009, nrs. 08/6559 WWB e.a. en CRvB 18-01-2011, nr. 09/7017 WWB). Uit CRvB 17-11-2009, nrs. 08/6559 WWB e.a. blijkt eveneens dat het college in voorkomende gevallen niet gehouden is om een onderzoek te doen naar de noodzaak van de kosten voor zover de kosten van tandheelkundige behandelingen buiten het verstrekkingpakket van de Zvw zijn gelaten (budgettaire reden). In die gevallen stelt de CRvB dat de wetgever deze kosten (bewust) niet noodzakelijk acht om onder de verzekerde prestaties te brengen. De WWB moet zich bij die keuze aan sluiten en daarom is bijstandsverlening voor deze kosten in beginsel uitgesloten (artikel 15 tweede volzin WWB).

Collectieve ziektekostenverzekering

In richtlijn B070 staat dat de gemeente Helmond een collectieve overeenkomst is aangegaan met zorgverzekeraar CZ. Als extra - in vergelijking met een individuele aanvullende ziektekostenverzekering - is in de CZ Pakketvergelijker zorgverzekering 2012 een uitgebreid 'gemeentepakket' opgenomen.

Vergoeding volgens CZ Pakketvergelijker zorgverzekering 2012

Als de basis- en de aanvullende verzekering ook afgesloten is bij CZ, dan gelden eens per jaar (tenzij anders vermeld) vergoedingen tandheelkundige hulp vanuit het gemeentepakket. De vergoedingen zijn sinds 1 januari 2012 als volgt:

Totale vergoeding Tandheelkunde	€ 570,-
Tandheelkunde vanaf 18 jaar	
Controle 1ste en 2de preventief onderzoek	100% vergoeding
Overige tandheelkunde*	100% vergoeding

Tandheelkunde (voor alle leeftijden)	
Kronen, inlays, etsbrug, dummy wortelkap	75% vergoeding
Gebitsprothese	
eigen bijdrage volledig kunstgebit	100% vergoeding van de eigen bijdrage
gedeeltelijke prothese of frameprothese	100% vergoeding
Implantaten (bij bepaalde indicatie toestemming CZ nodig)	
boven- of ondergebit op implantaat	100% vergoeding van de eigen bijdrage € 125,-
boven- en ondergebit op implantaat	100% vergoeding van de eigen bijdrage € 250,-
implantologie in niet tandeloze kaak	75% vergoeding
Orthodontie	
Orthodontie tot 22 jaar	
maximum vergoeding (éénmalig)	100% met een maximum van € 2.045,-
Orthodontie vanaf 22 jaar	
maximum vergoeding (éénmalig)	100% met een maximum van € 345,-

*Onder overige tandheelkunde vallen de reguliere behandelingen zoals het trekken van tanden en kiezen, vullingen, zenuw- en wortelkanaalbehandelingen en paradontologie. Onder overige tandheelkundige hulp worden niet de behandelingen verstaan vermeld onder het kopje 'Tandheelkunde voor alle leeftijden' en het bleken van tanden.

Geen bijzondere bijstand meerkosten

Zijn de kosten van tandheelkunde of orthodontie hoger dan de vergoeding die wordt verstrekt, dan wordt geen bijzondere bijstand verstrekt (artikel 15 WWB). Met de collectieve aanvullende verzekering worden immers de (gedeeltelijk) kosten vergoed die niet noodzakelijk zijn volgens de Zorgverzekeringswet. Een uitzondering hierop wordt gevormd door de hieronder genoemde kosten.

Kosten die voor bijzondere bijstand in aanmerking komen

Wanneer de verzekerde geen (collectieve) aanvullende verzekering heeft, dan kunnen bepaalde tandheelkundige kosten in aanmerking komen voor bijzondere bijstand als het gaat om uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende noodzakelijke kosten. Het gaat om:

- preventief periodiek onderzoek
- een incidenteel consult
- röntgenfoto's
- de kosten in verband met de extractie van tanden en kiezen

Geen collectieve aanvullende verzekering bij CZ

Voor het overige geldt dat als belanghebbende geen collectieve aanvullende verzekering heeft bij CZ (gemeentepakket), dan komen de kosten van tandheelkunde of orthodontie niet voor bijzondere bijstand in aanmerking (artikel 15 WWB), tenzij sprake is van zeer dringende als bedoeld in artikel 16 WWB.

Een uitzondering zijn de kosten voor de eigen bijdragen op grond van de Zorgverzekeringswet (zie onder kopje 'eigen bijdrage').

Zeer dringende redenen

Artikel 16 WWB geeft het college de bevoegdheid om in afwijking van bijvoorbeeld artikel 15 WWB toch bijstand te verlenen als daar - gelet op alle omstandigheden - een zeer dringende reden voor is. Dat is slechts in uitzonderlijke situaties aan de orde. Vast moet staan dat sprake is van een acute noodsituatie en dat de behoeftige omstandigheden waarin de belanghebbende verkeert op geen enkele andere wijze zijn te verhelpen, zodat het verlenen van bijstand volstrekt onvermijdelijk is. Met dit artikel is niet beoogd een algemene ontsnappingsclausule te bieden ten aanzien van de toepassing van uitsluitingsgronden (TK 2002-2003, 28 870, nr. 3, p. 46-47). Zie verder B3.3.

Eigen bijdrage

Artikel 2.4 lid 2 Regeling zorgverzekering bepaalt dat de verzekerde voor een uitneembare volledige prothetische voorziening dan wel een uitneembare volledige prothetische voorziening te plaatsen op tandheelkundige implantaten een eigen bijdrage betaald ter hoogte van € 125.

Artikel 2.4 lid 3 Regeling zorgverzekering bepaalt dat de verzekerde voor een uitneembare volledige prothetische voorziening een eigen bijdrage betaalt ter hoogte van vijftiwintig procent van de kosten van die voorziening.

Recht op bijzondere bijstand

1. Doen zich kosten voor?

Het spreekt voor zich dat er sprake moet zijn van aantoonbare (te maken) kosten waarvoor belanghebbende tijdig een aanvraag moet indienen (zie B7.1.3).

2. Zijn de kosten in het individuele geval noodzakelijk?

Op grond van het feit dat een verzekerde in aanmerking komt voor vergoeding van mondzorg op grond van het Besluit zorgverzekering, is afdoende om de noodzaak voor de kosten van de eigen bijdrage aan te nemen (vergelijk CRvB 31-10-2006, nr. 06/3262 WWB).

3. Vloeien de kosten voort uit bijzondere individuele omstandigheden?

Op grond van het feit dat een verzekerde in aanmerking komt voor vergoeding van mondzorg op grond van het Besluit zorgverzekering, is afdoende om aan te nemen dat de eigen bijdrage uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende noodzakelijke kosten zijn (vergelijk wederom CRvB 31-10-2006, nr. 06/3262 WWB).

4. Kunnen de kosten naar oordeel van het college worden voldaan uit de bijstandsnorm, de langdurigheidstoeslag, het vermogen en het inkomen voor zover dit meer bedraagt dan de bijstandsnorm?

- a. Het college heeft beperkte beoordelingvrijheid bij de vraag of de kosten waarvoor bijzondere bijstand wordt aangevraagd kunnen worden bekostigd uit een inkomen ter hoogte van de toepasselijke bijstandsnorm (CRvB 31-08-2010, nr. 09/1069 WWB en CRvB 15-09-2009, nr. 07/6946 WWB).
- b. Het college heeft beleidsvrijheid bij het vaststellen van draagkrachtregels.

Hoogte en de vorm van de bijzondere bijstand

De hoogte van de bijzondere bijstand wordt afgestemd op de hoogte van de eigen bijdrage. De vorm van de bijzondere bijstand vindt in beginsel plaats volgens de hoofdregel, om niet (artikel 48 lid 1 WWB).

Drempelbedrag

Er zal geen drempelbedrag van toepassing zijn omdat de kosten meer bedragen dan € 50,00, zie B7.3.

Draagkracht

Bepaal de draagkracht aan de hand van het in aanmerking te nemen inkomen en vermogen. Zie B7.2.2.3 (in aanmerking te nemen middelen) en B7.2.3 (draagkrachtpercentages).

Aan de bijstand verbonden verplichtingen

Aan de (individuele) bijzondere bijstand is een bestedingsverplichting verbonden. Dit betekent dat in het toekenningbesluit wordt opgenomen dat:

- de toegekende bijzondere bijstand moet worden besteed voor de betreffende kosten.
- belanghebbende daarvan betalingsbewijzen moet kunnen overleggen.
- er ook specifieke verplichtingen kunnen gelden als de bijstand in de vorm van een geldlening of borgtocht wordt verleend. Zie B9.2.9 onder het kopje "Verplichtingen". Er wordt geen toepassing gegeven aan bijstand in de vorm van borgtocht, tenzij het gaat om schuldsanering.

B154 Geneeskundige geestelijke gezondheidszorg

In deze richtlijn wordt het beleid ten aanzien van het verlenen van bijzondere bijstand voor psychotherapie aangegeven.

Reactie richtlijn B154

De richtlijn is gebaseerd op oude regelgeving en is dan ook aangepast aan de stand van het recht. De huidige regelgeving voorziet in gewijzigde regels over de eigen bijdrage voor de psycholoog (€ 20 of € 50) en voor zorg zoals psychiaters of klinisch psychologen die plegen te bieden (€ 100 of € 200 per kalenderjaar). De richtlijn is in overeenstemming gebracht met hetgeen daarover is afgesproken. De naam van de richtlijn is gewijzigd in 'Geneeskundige geestelijke gezondheidszorg'. Dit is inmiddels ook in het Schulinc Handboek WWB aangepast.

Vanaf 1 januari 2013 wordt de betaalde eigen bijdrage voor de tweedelijns GGZ - voor verzekerden met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum - vergoed door het CAK. De Eerste Kamer heeft het wetsvoorstel op 10 juli 2012 bij hoofdelijke stemming aangenomen, maar is nog niet in het Staatsblad gepubliceerd (EK 33 288 A).

Voorstel nieuwe richtlijn B154

Omschrijving van de kosten

De kosten van eigen bijdragen voor eerste- en tweedelijns ambulante geneeskundige geestelijke gezondheidszorg, inclusief eigen bijdrage verblijf op grond van de Zorgverzekeringswet.

Voorliggende voorziening

De AWBZ en Zvw vergoeden in het algemeen alle noodzakelijke kosten die verband houden met geneeskundige zorg. Beide regelingen gelden samen in het kader van de WWB als een voorliggende toereikende en passende voorziening. In voorkomende gevallen staat artikel 15 WWB in de weg aan bijstandsverlening (zie bijvoorbeeld CRvB 19-10-2010, nr. 10/900 WWB).

Of de AWBZ of de Zvw van toepassing is voor deze kosten is afhankelijk van de vraag of de verzekerde verblijft in een AWBZ-instelling. Bij voorgezet verblijf (na 365 dagen) valt de geneeskundige zorg onder de AWBZ. In overige gevallen is de Zvw van toepassing.

Eerstelijnspsychologische zorg

Sinds 1 januari 2008 is vergoeding voor de eerstelijnspsychologische zorg opgenomen in de Zorgverzekeringswet. Geneeskundige zorg in de eerste lijn wordt gegeven door psychologen. Artikel 2.4 lid 1 onder d Besluit zorgverzekering bepaalt dat ten hoogste vijf zittingen in aanmerking komen voor vergoeding (geldt sinds 01-01-2012). Eerstelijnszorg kan ook via een internetbehandelingstraject plaatsvinden (E-health). Bij eerstelijnspsychologische zorg is sprake van diagnostiek en kortdurende, generalistische behandeling van niet complexe psychische stoornissen. Om gebruik te kunnen maken van eerstelijnszorg is in principe geen verwijzing nodig van de huisarts. De verzekerde betaalt voor de eerstelijns zorg een eigen bijdrage.

Tweedelijnszorg

Sinds 1 januari 2008 is de tweedelijnszorg (grotendeels) overgeheveld van de AWBZ naar de Zorgverzekeringswet. Geneeskundige geestelijke gezondheidszorg in de tweede lijn wordt gegeven door psychiaters of klinisch psychologen. Tweedelijnszorg wordt vergoed op basis van Diagnose Behandeling Combinaties (DBC) en niet (meer) op basis van de aard van de stoornis of het soort therapie, zoals gezinstherapie. In een DBC zijn alle verrichtingen die bij een diagnose en de behandeling horen samengevoegd tot één zorgproduct. In tegenstelling tot de eerstelijnszorg is de omvang van de tweedelijnszorg niet begrensd.

Sinds 1 januari 2012 worden aanpassingsstoornissen niet meer vergoed vanuit de tweedelijnszorg. Bij een aanpassingstoornis gaat het om emotionele en gedragssymptomen in reactie op stressveroorzakende factoren. Denk bijvoorbeeld aan een sterfgeval in de nabije omgeving van iemand. Voor dergelijke stoornissen wordt de eerstelijnszorg toereikend geacht. De zorgverzekeraar moet in de zorgpolis aangeven of een verwijzing van de huisarts noodzakelijk is om gebruik te kunnen maken van tweedelijnszorg. Bij een acute noodzaak is altijd een verwijzing nodig van de huisarts.

De verzekerde betaalt voor de tweedelijns zorg een eigen bijdrage, waarbij de hoogte afhankelijk is van de duur van de behandeling.

Collectieve ziektekostenverzekering

In richtlijn B070 staat dat de gemeente Helmond een collectieve overeenkomst is aangegaan met zorgverzekeraar CZ. Als extra - in vergelijking met een individuele aanvullende ziektekostenverzekering - is in de CZ Pakketvergelijker zorgverzekering 2012 een uitgebreid 'gemeentepakket' opgenomen.

Vergoeding volgens CZ Pakketvergelijker zorgverzekering 2012

Als de basis- en de aanvullende verzekering ook afgesloten is bij CZ, dan geldt de volgende vergoeding voor geestelijke gezondheidszorg. De vergoeding sinds 1 januari 2012 is als volgt:

Totale maximum vergoeding voor eerstelijnspsychologische zorg en inloophuizen	€ 410
Eerstelijnspsychologische zorg (inclusief internettraject)	vanaf de 6de zitting
Eigen bijdrage eerstelijnspsychologische zorg uit de basisverzekering	100% vergoeding € 20 per zitting
Eigen bijdrage internetbehandeltraject - € 50 per traject	100% vergoeding
Inloophuizen voor (ex)-kankerpatiënten en hun gezin	100% vergoeding

Heeft belanghebbende de gemaximeerde vergoeding bereikt, dan is voor het resterend bedrag geen bijzondere bijstand mogelijk (artikel 15 WWB).

De collectieve aanvullende verzekering (gemeentepakket) vergoedt geen eigen bijdrage voor psychiatrische hulp zonder opname (tweedelijnszorg). Overigens wordt ook de eigen bijdrage voor psychiatrische hulp met opname niet vergoed (tweedelijnszorg).

Eigen bijdrage eerstelijnspsychologische zorg

Artikel 2.3 lid 1 Regeling zorgverzekering bepaalt dat de verzekerde een eigen bijdrage betaald. De hoogte van de eigen bijdrage is € 20 per zitting of € 50 voor een internetbehandeltraject.

Opgemerkt wordt nog dat de eerstelijnspsychologische zorg sinds 1 januari 2012 ten hoogste vijf zittingen per kalenderjaar omvat (artikel 2.4 lid 1 onder d Besluit zorgverzekering). Verder geldt dat de collectieve aanvullende verzekering (gemeentepakket) de kosten vanaf de zesde behandeling vergoedt. Let wel er geldt een gemaximeerde vergoeding per jaar.

Recht op bijzondere bijstand eerstelijnszorg

Eerste keer gebruik van eerstelijnspsychologische zorg

Belanghebbende kan in aanmerking komen voor bijzondere bijstand voor de kosten van de eigen bijdrage voor eerstelijnspsychologische zorg. De hoogte van de bijzondere bijstand bedraagt maximaal € 410. Dat is het bedrag dat door de aanvullende collectieve ziektekostenverzekering maximaal wordt vergoed. Er wordt vervolgens gewezen op de voorwaarden van bijstandsverlening voor een eventuele vervolgaanvraag.

Voorwaarden bijzondere bijstand tweede aanvraag of gemaximeerde vergoeding bereikt

Allereerst geldt de voorwaarde zoals opgenomen in Richtlijn B070. Kort gezegd houdt die voorwaarde in dat belanghebbende zich aanvullend verzekerd moet hebben voor ziektekosten bij de collectieve verzekering of een met het CZ Pakketvergelijker zorgverzekering 2012 toereikend vergelijkbaar pakket.

Het kan voorkomen dat belanghebbende nog eerstelijnspsychologische zorg nodig heeft terwijl de gemaximeerde vergoeding van de (collectieve) aanvullende verzekering is bereikt. Dat kan blijken uit een medisch advies. Voldoet belanghebbende verder aan bovengenoemde voorwaarde, dan wordt bijzondere bijstand verleend op basis van de door het CZ gehanteerde tarieven.

Hoogte en vorm bijzondere bijstand

Voldoet belanghebbende niet aan bovengenoemde voorwaarde, dan wordt de hoogte van bijzondere bijstand afgestemd op de vergoeding die belanghebbende had kunnen verkrijgen als hij zich - volgens de voorwaarden - toereikend vergelijkbaar aanvullend had verzekerd voor ziektekosten. De bijzondere bijstand wordt verleend volgens de hoofdregel, om niet (artikel 48 lid 1 WWB).

Drempelbedrag

Er zal waarschijnlijk geen drempelbedrag van toepassing zijn omdat de kosten meer bedragen dan € 50,00, zie B7.3.

Draagkracht

Bepaal de draagkracht aan de hand van het in aanmerking te nemen inkomen en vermogen. Zie B7.2.2.3 (in aanmerking te nemen middelen) en B7.2.3 (draagkrachtpercentages).

Eigen bijdrage tweedelijnszorg

Artikel 2.3 lid 2 Regeling zorgverzekering bepaalt dat de verzekerde van 18 jaar of ouder een eigen bijdrage betaald. De hoogte van de eigen bijdrage is afhankelijk van de omvang van de geneeskundige zorg:

- € 100 voor een DBC tot honderd minuten
- € 200 voor een DBC vanaf honderd minuten

Per kalenderjaar betaalt een verzekerde voor de behandeling van tweedelijnszorg maximaal € 200 eigen bijdrage. Ingeval van crisisopname, zorg bij opname in het kader van de Wet BOPZ of bemoeizorg is geen eigen bijdrage verschuldigd voor de tweedelijnszorg.

Eigen bijdrage verblijf (Regeling zorgverzekering)

Artikel 2.36a Regeling zorgverzekering bepaalt dat de verzekerde van 18 jaar of ouder een eigen bijdrage betaald. De eigen bijdrage is verschuldigd vanaf de tweede maand van de opname. De hoogte van de eigen bijdrage bedraagt maximaal € 145 per maand.

De collectieve aanvullende verzekering (gemeentepakket) vergoedt geen eigen bijdrage voor psychiatrische hulp met opname.

Recht op bijzondere bijstand tweedelijns GGZ of verblijf in GGZ-instelling

Het college beoordeelt het recht op bijzondere bijstand voor de eigen bijdrage tweedelijns GGZ of verblijf in GGZ-instelling op grond van de wettelijke voorwaarden van artikel 35 WWB.

1. Doen zich kosten voor?

Het spreekt voor zich dat er sprake moet zijn van aantoonbare (te maken) kosten waarvoor belanghebbende tijdig een aanvraag moet indienen (zie B7.1.3).

2. Zijn de kosten in het individuele geval noodzakelijk?

Op grond van het feit dat een verzekerde in aanmerking komt voor vergoeding van zorg in tweede lijn op grond van de Zorgverzekeringswet, is afdoende om de noodzaak voor de kosten van de eigen bijdrage aan te nemen. Dit standpunt geldt ook voor de eigen bijdrage wegens opname in GGZ-instelling die wordt gefinancierd middels de Zvw (vergelijk CRvB 31-10-2006, nr. 06/3262 WWB).

3. Vloeien de kosten voort uit bijzondere individuele omstandigheden?

Op grond van het feit dat een verzekerde in aanmerking komt voor vergoeding van zorg in tweede lijn of wegens opname in een GGZ-instelling op grond van de Zorgverzekeringswet, is in beginsel afdoende om aan te nemen dat de eigen bijdrage uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende noodzakelijke kosten zijn (vergelijk wederom CRvB 31-10-2006, nr. 06/3262 WWB). Het college is bevoegd te onderzoeken of het noodzakelijk is gebruik te maken van tweedelijnszorg (in plaats van eerstelijnszorg). Let wel: doorgaans is voor de tweedelijnszorg een verwijzing van de huisarts vereist, zodat een onderzoek achterwege kan blijven.

4. Kunnen de kosten naar oordeel van het college worden voldaan uit de bijstandsnorm, de langdurigheidstoeslag, het vermogen en het inkomen voor zover dit meer bedraagt dan de bijstandsnorm?

- a. Het college heeft beperkte beoordelingvrijheid bij de vraag of de kosten waarvoor bijzondere bijstand wordt aangevraagd kunnen worden bekostigd uit een inkomen ter hoogte van de toepasselijke bijstandsnorm (CRvB 31-08-2010, nr. 09/1069 WWB en CRvB 15-09-2009, nr. 07/6946 WWB).
- b. Het college heeft beleidsvrijheid bij het vaststellen van draagkrachtregels.

Wetswijziging verzachting eigen bijdrage GGZ

Per 1 januari 2013 wordt de maatregel 'verzachting van de eigen bijdrage voor de tweedelijns geestelijke gezondheidszorg' van kracht. Deze maatregel houdt in dat verzekerden voor de zorgverzekering met inkomens van niet meer dan 110% van het sociaal minimum, een tegemoetkoming krijgen in de betaalde eigen bijdrage voor de behandeling in de tweedelijns GGZ. Er bestaat geen recht op de tegemoetkoming bij een toetsingsinkomen van meer dan 110% van het sociaal minimum. Daarvoor is aansluiting gezocht bij de grens voor het recht op categoriale bijzondere bijstand als bedoeld in artikel 35 lid 9 WWB. De hoogte van de toe te kennen tegemoetkoming is het bedrag van de eigen bijdrage die de verzekerde voor de behandeling tweedelijns GGZ heeft betaald, maar ten hoogste € 200. De verzekerde krijgt alleen een tegemoetkoming voor zorg waarvan de bijbehorende DBC na 31 december 2012 is geopend. Het CAK kent de tegemoetkoming toe en verstrekt de tegemoetkoming. Heeft belanghebbende een inkomen hoger dan 110% van het sociaal minimum, dan bestaat er in beginsel recht op bijstand.

Hoogte en de vorm van de bijzondere bijstand tweedelijns GGZ

De hoogte van de bijzondere bijstand wordt afgestemd op de hoogte van de eigen bijdrage. De vorm van de bijzondere bijstand vindt in beginsel plaats volgens de hoofdregel, om niet (artikel 48 lid 1 WWB).

Drempelbedrag

Er zal waarschijnlijk geen drempelbedrag van toepassing zijn omdat de kosten meer bedragen dan € 50 zie B7.3.

Draagkracht

Bepaal de draagkracht aan de hand van het in aanmerking te nemen inkomen en vermogen. Zie B7.2.2.3 (in aanmerking te nemen middelen) en B7.2.3 (draagkrachtpercentages).

Aan de bijstand verbonden verplichtingen

Aan de (individuele) bijzondere bijstand is een bestedingsverplichting verbonden. Dit betekent dat in het toekenningbesluit wordt opgenomen dat:

- de toegekende bijzondere bijstand moet worden besteed voor de betreffende kosten.
- belanghebbende daarvan betalingsbewijzen moet kunnen overleggen.
- er ook specifieke verplichtingen kunnen gelden als de bijstand in de vorm van een geldlening of borgtocht wordt verleend. Zie B9.2.9 onder het kopje "Verplichtingen". Er wordt geen toepassing gegeven aan bijstand in de vorm van borgtocht, tenzij het gaat om schuldsanering.

B155 Fysiotherapie en oefentherapie

In deze richtlijn wordt het beleid ten aanzien van het verlenen van bijzondere bijstand voor de kosten van fysiotherapie en oefentherapie aangegeven.

Reactie richtlijn B155

De richtlijn is gestructureerd en herschreven zonder dat de strekking ervan is gewijzigd. Wel is binnen de juridische kaders de collectieve aanvullende ziektekostenverzekering of een daarmee vergelijkbaar pakket als 'voorwaarde' omschreven voor het recht op individuele bijzondere bijstand. Verder in overeenstemming gebracht met de stand van de geldende regelgeving.

Voorstel nieuwe richtlijn B155

Omschrijving van de kosten

De kosten van fysiotherapie en oefentherapie zoals fysiotherapeuten en oefentherapeuten die plegen te bieden ingeval van aandoeningen zoals genoemd in bijlage 1 van het Besluit zorgverzekering.

Voorliggende voorziening algemeen

Artikel 2.6 Besluit zorgverzekering bepaalt welke vormen van fysiotherapie en oefentherapie in aanmerking komen voor vergoeding op grond van de Zorgverzekeringswet. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in:

- de leeftijd van de verzekerde

- het aantal behandelingen die (niet) onder de verzekerde prestaties vallen (wel of niet in aanmerking komen voor vergoeding)
- de aandoeningen die onder de verzekerde prestaties vallen (in artikel 2.6 en bijlage 1 van het Besluit zorgverzekering).

De AWBZ en Zvw vergoeden in het algemeen alle noodzakelijke kosten die verband houden met medische of paramedische behandelingen. Beide regelingen gelden samen in het kader van de WWB als een voorliggende voorziening die passend en toereikend is, ook als een oordeel is gegeven over het niet noodzakelijk zijn van vergoeding van de kosten (artikel 15 WWB). Hoewel de 'beperkende' voorwaarden van vergoeding door de Zorgverzekeringswet een budgettair karakter zouden kunnen hebben gehad, oordeelt de CRvB als volgt.

Vaste jurisprudentie

In CRvB 19-04-2011, nr. 10/3713 WWB oordeelt de CRvB dat met het buiten de voorziening laten van de eerste behandelingen fysiotherapie voor de in bijlage 1 aangegeven aandoeningen voor de genoemde categorieën van verzekerden, een bewuste beslissing is genomen over de noodzaak tot vergoeden van deze kosten. Artikel 15 tweede volzin WWB staat aan bijstandsverlening in de weg. Zie ook CRvB 18-08-2009, LJN: BJ5493, CRvB 14-12-2010, nrs. 08/6445 WWB e.a. en CRvB 16-02-2010, nr. 08/4830 WWB.

Collectieve ziektekostenverzekering

In richtlijn B070 staat dat de gemeente Helmond een collectieve overeenkomst is aangegaan met zorgverzekeraar CZ. Als extra - in vergelijking met een individuele aanvullende ziektekostenverzekering - is in de CZ Pakketvergelijker zorgverzekering 2012 een uitgebreid 'gemeentepakket' opgenomen.

Vergoeding volgens CZ Pakketvergelijker zorgverzekering 2012

Als de basis- en de aanvullende verzekering ook afgesloten is bij CZ, dan gelden de volgende vergoedingen:

Fysiotherapie en oefentherapie Cesar/Mensendieck van 18 jaar

- fysiotherapie en oefentherapie Cesar/Mensendieck (ook manuele therapie, oedeemtherapie, bekkentherapie) aanvullend op de basisverzekering: € 550,00 per jaar

Fysiotherapie en oefentherapie Cesar/Mensendieck tot 18 jaar

- fysiotherapie en oefentherapie Cesar/Mensendieck (ook manuele therapie, kinderysiotherapie, oedeemtherapie, bekkentherapie) aanvullend op de basisverzekering: € 550,00 per jaar

Voor de kosten van fysiotherapie en oefentherapie voor aandoeningen die niet staan vermeld in artikel 2.6 en bijlage 1 van het Besluit zorgverzekering wordt door het CZ geen vergoeding verstrekt.

Voorwaarden bijzondere bijstand

Allereerst geldt de voorwaarde zoals opgenomen in Richtlijn B070. Kort gezegd houdt die voorwaarde in dat belanghebbende zich aanvullend verzekerd moet hebben voor ziektekosten bij de collectieve verzekering of een met het CZ Pakketvergelijker zorgverzekering 2012 toereikend vergelijkbaar pakket.

Geen toereikende vergelijkbare- of collectieve aanvullende verzekering

Op grond van het CZ Pakketvergelijker zorgverzekering 2012 komt de verzekerde per kalenderjaar in aanmerking voor een gemaximeerde vergoeding voor fysiotherapie en oefentherapie van € 550,- (zie hierboven). Is belanghebbende niet toereikend vergelijkbaar- of collectief aanvullend verzekerd, dan geldt het volgende. Er moet vaststaan dat de kosten voor fysiotherapie en oefentherapie als bedoeld in deze richtlijn nodig zijn. Dat kan blijken uit een medisch advies. De hoogte van bijzondere bijstand wordt afgestemd op de vergoeding die belanghebbende had kunnen verkrijgen als hij zich - volgens de voorwaarden - toereikend vergelijkbaar - of collectief aanvullend had verzekerd voor ziektekosten.

Gemaximeerde vergoeding collectieve aanvullende verzekering bereikt

Het kan voorkomen dat de gemaximeerde jaarlijkse vergoeding is bereikt terwijl belanghebbende nog steeds wordt behandeld. In die gevallen geldt het volgende. Eerst moet vast staan dat de kosten voor fysiotherapie en oefentherapie als bedoeld in deze richtlijn uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende noodzakelijke kosten zijn. De noodzaak voor de kosten kan blijken uit een medisch advies. Voor de hoogte van de bijzondere bijstand wordt aangesloten bij de tarieven die worden gehanteerd door CZ.

Zeer dringende redenen

Komt belanghebbende niet in aanmerking voor bijzondere bijstand volgens de kaders van deze richtlijn, dan geldt het volgende. Artikel 16 WWB geeft het college de bevoegdheid om in afwijking van bijvoorbeeld artikel 15 WWB toch bijstand te verlenen als daar - gelet op alle omstandigheden - een zeer dringende reden voor is. Dat is slechts in uitzonderlijke situaties aan de orde. Vast moet staan dat sprake is van een acute noodsituatie en dat de behoeftige omstandigheden waarin de belanghebbende verkeert op geen enkele andere wijze zijn te verhelpen, zodat het verlenen van bijstand volstrekt onvermijdelijk is. Met dit artikel is niet beoogd een algemene ontsnappingsclausule te bieden ten aanzien van de toepassing van uitsluitingsgronden (TK 2002-2003, 28 870, nr. 3, p. 46-47). Zie verder B3.3.

Drempelbedrag

Er zal waarschijnlijk geen drempelbedrag van toepassing zijn omdat de kosten meer bedragen dan € 50 zie B7.3.

Draagkracht

Bepaal de draagkracht aan de hand van het in aanmerking te nemen inkomen en vermogen. Zie B7.2.2.3 (in aanmerking te nemen middelen) en B7.2.3 (draagkrachtpercentages).

Hoogte en vorm bijzondere bijstand

Voor de hoogte van de bijzondere bijstand wordt aansluiting gezocht bij de tarieven die CZ hanteert. De bijzondere bijstand wordt verleend volgens de hoofdregel, om niet (artikel 48 lid 1 WWB).

Aan de bijstand verbonden verplichtingen

In het algemeen geldt dat aan de individuele bijzondere bijstand een bestedingsverplichting is verbonden. Dit betekent dat in het toekenningbesluit wordt opgenomen dat:

- de toegekende bijzondere bijstand moet worden besteed voor de betreffende kosten.
- belanghebbende daarvan betalingsbewijzen moet kunnen overleggen.
- er ook specifieke verplichtingen kunnen gelden als de bijstand in de vorm van een geldlening of borgtocht wordt verleend. Zie B9.2.9 onder het kopje "Verplichtingen". Er wordt geen toepassing gegeven aan bijstand in de vorm van borgtocht, tenzij het gaat om schuldsanering.

B160 Eigen risico

Reactie richtlijn B160

Richtlijn herschreven zonder dat de strekking ervan is gewijzigd. Juiste artikelen ingevoegd.

Voorstel nieuwe richtlijn B160

Omschrijving van de kosten

De kosten die vallen onder het verplicht eigen risico en het vrijwillig (hoger) eigen risico op grond van de Zorgverzekeringswet (Zvw).

Voorliggende voorziening

Er bestaat geen recht op bijzondere bijstand als een beroep kan worden gedaan op een voorliggende voorziening (artikel 15 WWB; zie B3.3).

Aard van de kosten

De Zorgverzekeringswet kent zowel een verplicht eigen risico voor iedere verzekerde van 18 jaar of ouder (artikel 19 lid 1 Zvw), als een vrijwillig (hoger) eigen risico (artikel 20 lid 2 Zvw).

Vrijwillig (hoger) eigen risico

De kosten die vallen onder een vrijwillig gekozen (hoger) eigen risico kunnen niet worden afgewenteld op de WWB. Heeft belanghebbende een keuze om kosten wel of niet te maken, dan kunnen de kosten niet als noodzakelijke kosten worden aangemerkt (vergelijk CRvB 28-12-2010, nr. 10/215 WWB).

Verplicht eigen risico

De onder het verplicht eigen risico vallende kosten vormen daarentegen weliswaar noodzakelijke kosten van het bestaan, maar aangezien het verplicht eigen risico een algemene maatregel betreft die voor alle Nederlanders geldt, is er geen sprake van uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende noodzakelijke bestaanskosten.

De gemiddeld onder het verplicht eigen risico vallende zorgkosten worden geacht redelijkerwijs voldaan te kunnen worden uit een inkomen op minimumniveau (met andere woorden: in het desbetreffende deel is al voorzien).

Compensatie Eigen Risico

Voor chronisch zieken en gehandicapten voorziet de Zvw in een - passend en toereikend geachte - voorliggende voorziening ten aanzien van de bovengemiddelde onder het eigen risico vallende kosten: structurele compensatie via het CAK. De tegemoetkoming wordt jaarlijks automatisch uitbetaald.

Recht op bijzondere bijstand

Voor het verplicht eigen risico in het kader van de Zorgverzekeringswet bestaat voldoende compensatie, waardoor in beginsel sprake is van een uitputtende bewuste - passende en toereikende - regeling die een voorliggende voorziening oplevert in de zin van artikel 15 WWB (CRvB 14-12-2010, nr. 09/5473 WWB en CRvB 21-12-2010, nr. 10/1250 WWB). Dit leidt uitzondering ingeval van zeer dringende redenen als bedoeld in artikel 16 WWB).

B161 Overdracht aan SVB

De uitvoering alsmede het vaststellen van het recht op algemene bijstand en de daaraan verbonden verplichtingen ten behoeve van belanghebbenden van 65 jaar of ouder is overgedragen aan de SVB. Met de SVB is overeengekomen dat periodiek een overzicht wordt gezonden van belanghebbenden aan wie in aanvulling op de onvolledige AOW-uitkering bijstand wordt verstrekt.

De uitvoering van de bijzondere bijstand is niet overgedragen.

Wanneer er sprake is van een partner die nog geen 65 jaar is, is deze op grond van artikel 9 lid 1 WWB verplicht om naar vermogen algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen en deze te aanvaarden en gebruik te maken van een door de gemeente aangeboden voorziening ter ondersteuning van de re-integratie.

De gemeente blijft verantwoordelijk voor de beoordeling van de re-integratieverplichting en –inspanningen van de partner jonger dan 65 jaar. Daarnaast blijft de gemeente verantwoordelijk voor het aanbieden van ondersteuning bij de arbeidsinschakeling van de jongere partner. Zodra een aanvraag WWB ontvangen is, wordt daarom door de SVB onverwijld de personalia van de jongere partner aan de gemeente gemeld.

Wanneer de jongere partner deze verplichtingen niet nakomt, wordt door de gemeente aan de SVB opdracht gegeven om een maatregel op te leggen, inclusief het afgeven van de beschikking. De gemeente geeft aan de SVB door wat de motivatie en de duur en de hoogte van de op te leggen maatregel moet zijn.

Toelichting:

In deze richtlijn wordt aangegeven of de uitvoering en het vaststellen van het recht op bijstand en de daaraan verbonden verplichtingen gemandateerd is aan de Sociale Verzekeringsbank (SVB).

Deze richtlijn is in het handboek WWB te vinden in: paragraaf B6.8 onderdeel 3.

Overwegingen

De juridische grondslag voor deze richtlijn is gelegen in artikel 7 lid 4 WWB. Op grond van artikel 7 lid 4 tweede volzin WWB is het college bevoegd de uitvoering, inclusief het vaststellen van de rechten en verplichtingen, van de WWB ten behoeve van belanghebbenden te mandateren aan een ander overheidsorgaan. De SVB is een overheidsorgaan waaraan de genoemde bevoegdheid bij mandaat kan worden overgedragen.

De overdracht kan enkel betrekking hebben op bevoegdheden krachtens de WWB die aan het college toekomen. Bevoegdheden die aan de gemeenteraad toekomen, zoals het maken van de verordeningen, kunnen niet worden overgedragen. De SVB is dus bij de uitvoering van de WWB gehouden aan de verordeningen van de gemeente.

Inkomensproblematiek van belanghebbenden van 65 jaar en ouder met alleen een onvolledige AOW-uitkering hangt samen met het ongebruikt laten van de mogelijkheden van aanvullende bijstand, bijzondere bijstand en overige gemeentelijke minimaregelingen. Door middel van het Inlichtingenbureau kan de gemeente beschikken over gegevens van personen die een onvolledige AOW-uitkering ontvangen. Gemeenten kunnen deze personen doelgericht benaderen teneinde het niet-gebruik zoveel mogelijk te beperken. De SVB is daarentegen reeds ambtshalve bekend met personen die een onvolledige AOW-uitkering ontvangen. Door het mandateren van de uitvoering, inclusief het vaststellen van de rechten en verplichtingen in verband met een uitkering ingevolge de WWB aan de SVB, wordt voorkomen dat de belanghebbende zich voor zijn inkomen tot twee loketten moet wenden en dat een belanghebbende die aanspraak maakt op aanvullende bijstand onopgemerkt blijft.

Langdurigheidstoeslag

B107 Beoordeling arbeidsinspanning voor langdurigheidstoeslag

In deze richtlijn wordt het beleid aangegeven inzake het beoordelen of belanghebbende in het kader van het recht op langdurigheidstoeslag voldoende heeft getracht algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen.

Een belanghebbende met algemene bijstand wordt geacht voldoende te hebben getracht algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen indien gedurende de referteperiode van 60 maanden jegens hem geen verlaging is toegepast wegens een schending van een arbeidsplicht op basis van artikel 9 lid 3 van de Maatregelenverordening Wet werk en bijstand gemeente Helmond c.q. artikel 3 lid 1 sub b en c, lid 2 sub a en c, lid 3 en lid 4 van het Maatregelenbesluit Abw, loaw en loaz.

Een belanghebbende met een uitkering krachtens de IOAW of IOAZ wordt geacht voldoende te hebben getracht algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen indien gedurende de referteperiode van 60 maanden jegens hem geen maatregel is opgelegd wegens een schending van een arbeidsplicht op basis van artikel 4 lid 1 sub b en c, lid 2 sub a en c en lid 3 van het Maatregelenbesluit Abw, loaw en loaz..

Een belanghebbende met een Anw-uitkering wordt geacht voldoende te hebben getracht algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen indien hij gedurende de referteperiode van 60 maanden ingeschreven staat als werkzoekende bij de CWI en hij de eventueel in het kader van zijn reïntegratie gemaakte afspraken nakomt.

Een belanghebbende met een WAO-/WIA-, WAZ-, of Wajong-uitkering berekend naar een arbeidsongeschiktheid van tenminste 80% wordt in beginsel geacht voldoende getracht te hebben algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen.

Toelichting:

In deze richtlijn wordt het beleid aangegeven inzake het beoordelen of belanghebbende in het kader van het recht op langdurigheidstoelage voldoende heeft getracht algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen.

Deze richtlijn is in het handboek WWB te vinden in: paragraaf B8.2 onderdeel 3.2.

Overwegingen

Op grond van artikel 36 lid 1 onderdeel c WWB komt een belanghebbende (die aan de overige voorwaarden voldoet) enkel voor een langdurigheidstoelage in aanmerking indien hij naar oordeel van het college voldoende heeft getracht algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen gedurende de ononderbroken periode van 60 maanden daar aan voorafgaand. Ook ten aanzien van een belanghebbende met een arbeidsongeschiktheidsuitkering naar een arbeidsongeschiktheid van tenminste 80% moet het college beoordelen of deze voldoende getracht heeft algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen (artikel 36 lid 3 onderdeel c WWB)

De wetgever heeft geen nadere regels gesteld omtrent de wijze waarop het college dit moet beoordelen. Het betreft dus een vrije bevoegdheid van het college. Het college zal er echter niet omheen kunnen om rekening te houden met eventuele verlagingen c.q. afstemmingsmaatregelen in het kader van een schending van de arbeidsplicht. Het is paradoxaal om enerzijds schendingen van de arbeidsplicht te constateren en anderzijds te oordelen dat belanghebbende zich wel voldoende heeft ingespannen om algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen. Echter, het enkele feit dat een belanghebbende een verlaging heeft gehad betekent niet dat het college in dit verband niet meer zou kunnen oordelen dat hij zich voldoende heeft ingespannen om algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen. Het is immers aan het college om in deze beleid te formuleren. Daarbij zij ook opgemerkt dat een verlaging ziet op een specifieke schending van een plicht op een bepaald moment, terwijl het oordeel van het college ten aanzien van de arbeidsinspanning met betrekking tot het recht op langdurigheidstoelage een eindoordeel is over de periode van 60 maanden.

Bij de beoordeling is ook van belang hetgeen de gemeenteraad op grond van artikel 36 lid 6 WWB in de afstemmingsverordening heeft vastgelegd inzake verlagingen van de langdurigheidstoelage.

Gezien de nauwe samenhang met de afstemmingsverordening in deze, lijkt het voor de hand te liggen om hierbij aansluiting te zoeken. Het college hanteert dan de beleidsregel dat belanghebbende voldoende heeft

getracht algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen indien jegens hem terzake geen verlagingen zijn toegepast.

Gemeentelijk beleid, waarbij de beantwoording van de vraag in welke gevallen voldoende is getracht algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen en aanvaarden in de zin van artikel 36 lid 1 onderdeel c WWB afhankelijk is gesteld van de omstandigheid of al dan niet een bepaalde sanctie in het kader van de reïntegratie is opgelegd, valt binnen de grenzen van een redelijke beleidsbepaling en is niet in strijd met enige geschreven of ongeschreven rechtsregel (zie Rechtbank 's Hertogenbosch 18-05-2006, nr. AWB 05/3739). Gemeentelijk beleid, inhoudende dat een persoon die reeds vijf jaar een bijstandsuitkering ontvangt geacht wordt de in artikel 36 lid 1 onderdeel c WWB gestelde voorwaarde te hebben vervuld indien in de referteperiode van artikel 36 lid 1 onderdeel a WWB geen maatregel is opgelegd wegens een gedraging als bedoeld in artikel 3 Maatregelenbesluit Abw, IOAW en IOAZ of geen verlaging is toegepast wegens het niet voldoen aan de verplichtingen van artikel 9 lid 1 WWB, is niet in strijd met van belang zijnde algemeen verbindende voorschriften en blijft binnen de grenzen van een redelijke beleidsbepaling (zie CRvB 04-07-2006, nr. 05/2275 WWB en CRvB 24-04-2007, nrs. 06/1222 WWB e.a.).

B162 Gemeentelijke uitvoeringsregels inzake langdurigheidstoelage

1. Hoogte langdurigheidstoelage

De hoogte van de langdurigheidstoelage bedraagt in 2010 per jaar

- a. voor gehuwden € 492,00;
- b. voor een alleenstaande ouder € 442,00;
- c. voor een alleenstaande € 346,00.

2. Inkomen

Gedurende de referteperiode van 60 maanden mag het inkomen per maand niet uitkomen boven 100% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm. Tijdens de referteperiode ontvangen netto inkomsten boven 100% van de bijstandsnorm tot een bedrag van € 3.820,00 blijven buiten beschouwing.

De vergelijking vindt plaats met de bijstandsnorm met de maximale toeslag / geen verlaging (100% / 90% / 70%).

Omdat de langdurigheidstoelage een vorm van bijzondere bijstand is geworden, is het begrip 'inkomen' hetzelfde begrip als in artikel 32, eerste lid, WWB en heeft dus dezelfde betekenis als voor andere vormen van bijstand. De artikelen die specifieke bepalingen geven over het inkomen, zijn dus eveneens van toepassing op de langdurigheidstoelage. Dat betekent ondermeer dat de inkomsten worden toegerekend aan de periode waarin ze verworven zijn (bij arbeid) of ontvangen (bij overige inkomsten) en dat de waarde van de inkomsten in natura wordt vastgesteld op het daarvoor opgeofferde bedrag. Voor de bijstandsverlening vrijgelaten middelen, moeten ook worden vrijgelaten bij de beoordeling van aanvragen om langdurigheidstoelage.

De aard van het inkomen doet niet ter zake, voor bijstandsverlening geldt immers dat geen onderscheid mag worden gemaakt naar de bron van het inkomen.

Omdat langdurigheidstoelage het karakter van bijzondere bijstand heeft gekregen mogen inkomsten pas in aanmerking worden genomen als de belanghebbende daarover 'beschikt of redelijkerwijs kan beschikken'. Dat betekent ondermeer dat inkomen dat onder executoriaal beslag valt niet meegeteld kan worden voor de langdurigheidstoelage (CRvB 28-03-2006, LJN: AV8374). Daarover kan men immers niet 'redelijkerwijs beschikken'. Dat geldt evenzeer voor inkomsten die in de boedel vallen in het kader van de WSNP en inkomsten die door een curator buiten de beschikkingsmacht van belanghebbende worden gehouden (resp. CRvB 01-02-2005, LJN: AS5115 en CRvB 13-11-2007, LJN: BB8262).

Uitgaven zijn niet van belang. Voor de beoordeling van het inkomen kunnen deze niet daarop in mindering worden gebracht (CRvB 28-10-2008, LJN: BG3288).

3. Onderbreking bijstandsverlening

Een onderbreking in het inkomen leidt op zichzelf niet tot een verlies van de langdurigheidstoelage.

Onder het 'oude' recht was dit al aangenomen omdat de artikelen 11 en 13 WWB niet van toepassing waren verklaard op de langdurigheidstoelage (CRvB 19-02-2008, LJN: BC5885). De transformatie tot een vorm van bijzondere bijstand heeft voor de langdurigheidstoelage weliswaar met zich meegebracht dat de 'uitsluitingsgronden' voor bijstand nu wel van toepassing zijn, dit geldt slechts voor de situatie op de peildatum. Een te lang verblijf in het buitenland gedurende de periode die aan de peildatum voorafgaat, belemmert het recht op langdurigheidstoelage dus niet. Wel kan het zijn dat -op andere gronden- de toeslag niet kan worden verstrekt, bijv. omdat er tijdens de onderbreking inkomsten boven de inkomensgrens zijn geweest.

4. Vermogen

Er bestaat geen recht op langdurigheidstoelage als belanghebbende op de peildatum over vermogen beschikt dat uitstijgt boven het vrij te laten bescheiden vermogen, als bedoeld in artikel 34, tweede lid, onderdeel b WWB.

5. Geen uitzicht op inkomensverbetering

De belanghebbende mag 'geen uitzicht hebben op een inkomensverbetering'. Beschikt men over uitzicht op inkomensverbetering, dan ontbreekt het recht op langdurigheidstoelage. Daarbij had de wetgever vooral studenten op het oog, maar niet uitsluitend (TK Handelingen 2008-2009, nr. 5-308 en TK 2008-2009, 31 441, nr. 12). De intentie van de wetgever was om met deze voorwaarde in artikel 36 eerste lid WWB vast te leggen dat bepaalde groepen met een goed arbeidsmarktperspectief niet in aanmerking zouden kunnen komen voor de langdurigheidstoelage. Voor studenten geldt

dit in het bijzonder. Zij mogen namelijk in staat worden geacht na afronding van hun studie door werkaanvaarding een inkomensstijging te realiseren. Niet van belang wordt daarbij geacht dat de veronderstelde inkomensverbetering eerst na geruime tijd in zicht komt. Evenmin wordt daarbij van belang geacht dat niet voor alle studenten zal gelden dat er daadwerkelijk van een inkomensverbetering sprake zal zijn. Beoogd is om studenten als groep van de langdurigheidstoelage uit te sluiten.

Het begrip 'uitzicht op inkomensverbetering' wordt in dezen betrokken op studenten en scholieren.

Het college hanteert als uitgangspunt dat er enkel bij studenten en scholieren, zijnde die belanghebbenden die onderwijs of een beroepsopleiding volgen op grond waarvan recht bestaat op een toelage in het kader van de Wet studiefinanciering 2000 (WSF 2000) of de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten (WTOS), in beginsel uitzicht op inkomensverbetering bestaat, waardoor deze belanghebbenden niet in aanmerking komen voor langdurigheidstoelage.

Wel dient bij de beoordeling of een student in een concreet geval al dan niet recht heeft op een langdurigheidstoelage onderzocht te worden of er in het individuele geval ten gunste van belanghebbende dient te worden afgeweken van dit uitgangspunt (artikel 4:84 Awb).

6. Beide partners moeten aan de voorwaarden voldoen

Omdat artikel 36, eerste lid aanhef WWB, spreekt van 'een persoon' zou daaruit afgeleid kunnen worden dat het recht op de toelage persoonsgebonden is. Zowel de wetgever (TK 2002-2003, 28 870, nr. 3, p. 11-13) als de CRvB (8 augustus 2006, LJN: AY8382) hebben kenbaar gemaakt dat weliswaar wordt gesproken van 'een persoon' maar dat beide partners zelfstandig en onafhankelijk van elkaar, op de peildatum aan de voorwaarden moeten voldoen. Dit geldt onder de 'oude' evenzeer als onder de 'nieuwe' regeling.

Omdat de langdurigheidstoelage een vorm van bijzondere bijstand is geworden, geldt dat beide partners op de peildatum Nederlander moeten zijn of daarmee gelijk gesteld en woonachtig moeten zijn in Nederland (artikel 11 WWB).

Als men niet op de peildatum, maar wel tijdens de referentieperiode een partner had, dan is die partner slechts van belang voor de vraag of het gezamenlijke inkomen tijdens de samenleving boven de toepasselijke inkomensgrens heeft gelegen en of er vermogen was dat het vrij te laten bescheiden vermogen te boven ging.

Vraagt belanghebbende aan als alleenstaande en blijkt de leefvorm op de peildatum een andere te zijn, bijv. belanghebbende was gehuwd, dan dient ook de op de peildatum

aanwezige partner aan de voorwaarden te voldoen. Normaliter dient een aanvraag in dergelijke gevallen door beide partners te worden ingediend. Dat lijkt weinig zinvol als men bij de aanvraag alleenstaande was. Uit het oogpunt van een praktische uitvoering kan volstaan worden met een aanvraag enkel door belanghebbende ondertekend. Voor de hoogte van de langdurigheidstoelage kan de voor belanghebbende ten tijde van de aanvraag geldende norm toegekend worden. Dat vormt weliswaar een afwijking van de algemene regel dat de peildatum bepalend is voor recht op en hoogte van de langdurigheidstoelage, de uitkomst is het meest redelijk. Omdat dit aansluit bij het actualiteitsbeginsel dat voor bijstand geldt. Dat betekent ook dat als ten tijde van de aanvraag belanghebbende gehuwd is maar op de peildatum alleenstaand, de norm die voor gehuwden is, mits de partner uiteraard ook aan de voorwaarden voldoet.

7. Personen in een inrichting

Personen die in een inrichting verblijven en daar hun woonplaats hebben, behoren ook tot de doelgroep van de langdurigheidstoelage. Dit kan worden afgeleid uit de brief van de staatssecretaris van SZW d.d. 7 december 2004, W&B/URP/04/79237, p.8. De wetwijziging heeft op dit punt geen verandering gebracht. Voor die groep mag weliswaar worden aangenomen dat ze in het algemeen minder vervangingsuitgaven zullen doen dan personen die buiten een inrichting woonachtig zijn. Dit kan het recht op langdurigheidstoelage niet belemmeren, nu deze toelage vrij besteedbaar is en geen verband houdt met specifieke kosten.

Voor personen in een AWBZ-inrichting geldt dat zij over een inkomen beschikken dat, na aftrek van de eigen bijdrage, op dit moment vaak op het niveau van zak- en kleedgeld als bedoeld in artikel 23 WWB ligt. De huidige eigenbijdrageregeling bestaat echter sinds 1 januari 2006. Vóór die datum hadden personen in een inrichting een hoger besteedbaar inkomen door een gunstigere regeling over de eigen bijdrage. Bij een referteperiode van vijf jaar kan dit dus tot gevolg hebben dat veel bewoners van een inrichting eerst vanaf 2011 in aanmerking komen voor de langdurigheidstoelage.

8. Gedetineerden

Gedetineerden kunnen tijdens de periode van detentie niet in aanmerking komen voor bijstand (artikel 13 lid 1 onderdeel a WWB). Dat geldt evenzeer voor de langdurigheidstoelage nu deze een vorm van bijzondere bijstand is geworden. Is belanghebbende op de peildatum gedetineerd, dan kan hij niet in aanmerking komen voor langdurigheidstoelage. Is de gedetineerde gehuwd, dan kan aan de achterblijvende partner wel langdurigheidstoelage worden toegekend. Evenals voor algemene en periodieke bijzondere bijstand geldt de uitsluitingsgrond van artikel 13 lid 1 onderdeel a WWB niet voor de achterblijvende partner. Deze wordt als alleenstaande (ouder) aangemerkt.

Gedetineerden kunnen wel tijdens hun detentie met terugwerkende kracht de langdurigheidstoelage aanvragen en daarvoor in aanmerking komen, mits een peildatum gevonden kan worden waarop wel aan alle voorwaarden is voldaan. Waaronder de voorwaarde dat men niet gedetineerd is. Tijdens de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel tot decentralisatie van de langdurigheidstoelage heeft de regering diverse malen expliciet aangegeven dat aan de toelage geen verjaringstermijn is verbonden en dat met terugwerkende kracht kan worden aangevraagd en verleend (TK 2007-2008, nr. 3, p. 17 en TK 2007-2008, nr. 7, p. 11 en 23).

Als belanghebbende op de peildatum niet gedetineerd is maar dat tijdens de referteperiode wel is geweest, was onder de 'oude' regeling de heersende opvatting dat men wel voor de langdurigheidstoelage in aanmerking kon komen (zie bijv. Rb. Breda 14 juni 2005, LJN: AT7748).

Aangenomen mag worden dat dit onder het 'nieuwe' recht ook zo is. Weliswaar zijn door de transformatie tot bijzondere bijstand de uitsluitingsgronden van artikel 13 WWB ook op de langdurigheidstoelage van toepassing geworden, dit geldt slechts voor de peildatum.

Uitsluitingsgronden die zich tijdens de referteperiode voordoen belemmeren de aanspraak op langdurigheidstoelage niet.

9. Vreemdelingen en 'pardonners'

Nederlanders en daarmee gelijkgestelde personen kunnen aanspraak maken op bijstand (artikel 11 WWB). Nu de langdurigheidstoelage een vorm van bijzondere bijstand is geworden, geldt dit eveneens voor die toelage. Personen die langdurigheidstoelage aanvragen, moeten in ieder geval op de peildatum Nederlander zijn of daarmee gelijkgesteld (artikel 11 lid 2 en 3 WWB).

Als de vreemdeling op de peildatum wel met een Nederlander gelijkgesteld was, maar niet gedurende de volledige referteperiode, was onder de 'oude' regeling de heersende opvatting dat men toch voor de langdurigheidstoelage in aanmerking kon komen (zie bijv. CRvB 8 augustus 2006, LJN: AY8382).

Aangenomen mag worden dat dit onder het 'nieuwe' recht ook zo is. Weliswaar zijn door de transformatie tot bijzondere bijstand de uitsluitingsgronden van artikel 13 WWB ook op de langdurigheidstoelage van toepassing geworden, dit geldt slechts voor de peildatum.

Uitsluitingsgronden die zich tijdens de referteperiode voordoen belemmeren de aanspraak op langdurigheidstoelage niet.

E.e.a. geldt ook voor personen die op grond van de zgn. 'pardonregeling asielzoekers' per 15 juni 2007 over een geldige verblijfstitel bezitten en met een Nederlander

gelijkgesteld zijn. Omdat de verblijfsvergunning terugwerkt tot die datum, is 15 juni 2007 de eerst mogelijke peil- en ingangsdatum.

Dat betekent overigens niet dat zij zondermeer in aanmerking komen. Ook voor hen geldt dat voldaan moet zijn aan de (overige) voorwaarden.

M.b.t. de vraag of zij langdurig een laag inkomen en geen in aanmerking te nemen vermogen hebben, rust in zijn algemeenheid de bewijslast daarvoor op degene die de langdurigheidstoelage aanvraagt.

Voor een groot aantal 'pardonners' zou dit echter betekenen dat zij met een onmogelijke bewijslast worden opgezaald, omdat zij gedurende kortere of langere tijd onderhouden zijn door instellingen, kerken en particulieren. Een redelijke bewijslastverdeling brengt in dat geval met zich mee dat ervan uitgegaan mag worden dat deze groep niet over inkomsten of vermogen heeft beschikt, tenzij het tegendeel aannemelijk is.

10. Territorialiteitsbeginsel en verblijf buiten Nederland

Er bestaat pas recht op de langdurigheidstoelage als men op de peildatum in Nederland woonachtig is. Dit volgt uit het besluit om de langdurigheidstoelage als bijzondere bijstand aan te merken (artikel 5 lid 1 onderdeel d WWB). Ook voor bijzondere bijstand geldt het territorialiteitsbeginsel.

Geldt deze voorwaarde ook voor de gehele referteperiode? Onder de 'oude' regeling was de Centrale Raad van Beroep van oordeel dat dit niet zo was (CRvB 19 februari 2008, LJN: BC5885). Aangenomen mag worden dat dit onder de 'nieuwe' regeling eveneens zo is. Weliswaar zijn door de transformatie tot bijzondere bijstand de uitsluitingsgronden van artikel 13 WWB ook op de langdurigheidstoelage van toepassing geworden, dit geldt slechts voor de peildatum. Uitsluitingsgronden die zich tijdens de referteperiode voordoen belemmeren de aanspraak op langdurigheidstoelage niet.

11. Peildatum, ingangsdatum

De peildatum is de datum waarop aan de voorwaarden voor toekenning is voldaan. De eerst mogelijke peildatum is 1 januari 2009, de datum waarop artikel 36 WWB (nieuw) in werking is getreden. Uit zowel de tekst van artikel 36 lid 4 WWB als de jurisprudentie blijkt dat de peildatum tevens als de ingangsdatum wordt gezien (CRvB 4 juli 2006, LJN: AY0263). In artikel 36 lid 4 is dit als volgt geformuleerd: "De langdurigheidstoelage wordt verleend met ingang van de datum waarop de persoon langdurig een laag inkomen en geen in aanmerking te nemen vermogen als bedoeld in artikel 34 heeft". De nieuwe regeling heeft op dit punt geen wijziging gebracht. De peil- en ingangsdatum zijn de data waarop exact de referteperiode is verstreken. De stelling dat de langdurigheidstoelage ingaat op de eerste dag van de kalendermaand gaat niet op (zie genoemde uitspraak). In komende jaren kunnen peil- en ingangsdatum in eerdere jaren liggen maar op z'n vroegst op 1 januari 2009. Het recht op langdurigheidstoelage verjaart niet en

terugwerkende kracht is mogelijk over meerdere jaren (TK 2007-2008, 31 441, nr. 7, p. 23). Omdat de toeslag voor een periode van twaalf maanden wordt verstrekt, verschuift de peildatum bij iedere toekenning een jaar, of meerdere jaren als voor meerdere jaren langdurigheidstoelage wordt verstrekt.

Omstandigheden die zich na de peildatum hebben voorgedaan, zijn niet van belang (CRvB 4 juli 2006, LJN: AY0269). Als op het moment van aanvraag dus niet aan de voorwaarden wordt voldaan, maar daarvoor wel, dan bestaat aanspraak op langdurigheidstoelage. Dat is denkbaar voor bijvoorbeeld 65-plussers die met terugwerkende kracht de langdurigheidstoelage aanvragen over een periode dat ze die leeftijdsgrens nog niet hadden bereikt.

Voor personen die op de aanvraagdatum een inkomen hebben dat hoger is dan de inkomensgrens geldt dat zij in beginsel wel in aanmerking komen als dat inkomen op de peildatum op of onder die grens ligt.

12. Bevoegde gemeente

Onder de 'oude' regeling van de langdurigheidstoelage heeft de Raad van State in het KB van 25 april 2007, nr. 07.001371 bepaald dat de langdurigheidstoelage moet worden aangevraagd bij het college van de gemeente waar de belanghebbende op de peildatum woonachtig is. De Raad formuleerde zijn standpunt als volgt: "De langdurigheidstoelage kan worden aangeduid als een aanvulling achteraf op reeds verleende bijstand. Voor het antwoord op de vraag welk college van burgemeester en wethouders is gehouden over een aanvraag om langdurigheidstoelage te beslissen, is naar ons oordeel doorslaggevend in welke gemeente betrokkene woonplaats had ten tijde van de peildatum. Het recht op toeslag van de belanghebbende die ook overigens aan de voorwaarden voldoet, ontstaat immers op de peildatum. Daar komt bij dat het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar betrokkene woonplaats had op de peildatum geacht wordt te beschikken over de informatie die nodig is voor het uitvoeren van de toets als bedoeld in artikel 36, eerste lid onder c, van de WWB"

Aangenomen mag worden dat nu deze overweging nog steeds van kracht is, de woonplaatsgemeente onder de 'nieuwe' regeling eveneens de bevoegde gemeente is. Als praktisch gevolg heeft dit dat aanvragen doorgestuurd moeten worden als men op de peildatum een andere woonplaats had.

13. Beslag

De mogelijkheid van executoriaal beslag komt te vervallen, gelet op artikel 46, tweede lid WWB, dat bepaalt dat voor bijzondere bijstand een beslagverbod geldt.

14. Terugvordering

De langdurigheidstoelage kan worden teruggevorderd, indien aan de voorwaarden is voldaan die voor terugvordering van bijstand gelden (art. 58 WWB). Is sprake van schending van de inlichtingenplicht of is eerder op andere gronden een onjuist toekenningsbesluit genomen, dan zal daaraan een intrekking vooraf dienen te gaan (art. 54 lid 3 WWB). Gelet op de zgn. “zes maanden-jurisprudentie” mag daarbij ook worden aangenomen dat als uit een signaal van de belanghebbende of van een uitkeringsinstantie blijkt dat de langdurigheidstoelage ten onrechte is verstrekt, zonder dat sprake is van schending van de inlichtingenverplichting, binnen zes maanden nadat dit signaal is binnengekomen, een terugvorderingsbesluit moet zijn genomen (zie ook CRvB 16 september 2008, LJN: BF4613).

15. Verhaal

De langdurigheidstoelage is bijstand en kan dus worden verhaald op de onderhoudsplichtige op basis van artikel 62 e.v. WWB.

16. Overgangsrecht

Met ingang van 1 januari 2009 is het wettelijk kader gewijzigd. Aanvragen die vanaf die datum worden ingediend moeten in beginsel met toepassing van de nieuwe regeling worden afgewikkeld. Leidt beoordeling tot toekenning van de langdurigheidstoelage, dan is 1 januari 2009 de eerst mogelijke ingangsdatum. In het zesde lid van artikel 36 is echter een overgangsregeling getroffen. De oude bepalingen over de voorwaarden, hoogte en vorm van de langdurigheidstoelage blijven van toepassing op aanvragen die worden ingediend in 2009 als voldaan is aan vijf voorwaarden:

- de aanvraag is gericht op het verkrijgen van een langdurigheidstoelage over 2009,
- in 2008 bestond ook recht op de langdurigheidstoelage,
- dat recht had (mede) betrekking op 2008,
- dat recht is toegekend op basis van een aanvraag die in 2008 is ingediend, en
- het nieuwe recht is minder gunstig dan het oude recht.

In de kern komt het overgangsrecht dus neer op toepassing van het voor de aanvrager ‘meest gunstige regime’.

Artikel 36 lid 6 WWB geldt slechts gedurende het jaar 2009 en vervalt van rechtswege per 1 januari 2010.

Toelichting:

In deze richtlijn wordt het (uitvoerings)beleid aangegeven inzake het beoordelen of een belanghebbende in het kader van het recht op een langdurigheidstoelage een langdurig laag inkomen heeft en of een belanghebbende geen uitzicht heeft op inkomensverbetering.

Deze richtlijn is in het handboek WWB te vinden in: paragraaf B8.1 onderdeel 4.

Overwegingen

Op grond van artikel 36 lid 1 WWB komt een belanghebbende (die aan de overige voorwaarden voldoet) enkel voor een langdurigheidstoelage in aanmerking indien hij langdurig een laag inkomen en geen in aanmerking te nemen vermogen als bedoeld in artikel 34 WWB heeft en geen uitzicht op inkomensverbetering.

De wetgever heeft geen nadere regels gesteld omtrent de wijze waarop dit moet worden beoordeeld. In artikel 8 lid 2 onderdeel b WWB wordt enkel bepaald dat de gemeenteraad in ieder geval de hoogte van de langdurigheidstoelage en de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de begrippen langdurig en laag inkomen in de verordening vastlegt. Uit de tekst van artikel 8 lid 2 onderdeel d WWB kan worden opgemaakt dat het begrip 'geen uitzicht op inkomensverbetering' niet door de gemeenteraad hoeft te worden neergelegd in de verordening. Het college kan de nadere invulling van het begrip 'geen uitzicht op inkomensverbetering' neerleggen in (wetsinterpreterende) beleidsregels.

In de Verordening langdurigheidstoelage Helmond 2009 is invulling gegeven aan het begrip 'langdurig laag inkomen' als zijnde dat het inkomen per maand gedurende de referentieperiode van 60 maanden niet mag uitkomen boven 100% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm en waarbij tijdens de referentieperiode van 60 maanden ontvangen netto inkomsten boven 100% van de bijstandsnorm tot een bedrag van € 3.820,00 buiten beschouwing blijven.

Het bedrag van € 3.820,00 vloeit voort uit de vrijlating ingevolge artikel 31 lid 2 aanhef en onder k WWB en artikel 7 onderdeel h van de Regeling WWB, de zgn. lage vrijwilligersvergoeding. Deze kostenvergoeding voor het verrichten van vrijwilligerswerk bedraagt, peildatum 1 januari 2009, € 764,00 per jaar.

De keuze voor deze definitie van 'langdurig, laag inkomen' is genomen omdat een belanghebbende met een inkomen op het minimumniveau krachtens een andere regeling dan de WWB toch in aanmerking kan komen voor het recht op langdurigheidstoelage ook al zou ten gevolge van een iets andere berekeningsystematiek en/of afrondingsverschillen er netto een iets hogere uitkering worden ontvangen dan de bijstandsnorm. Het bedrag van € 3.820,00 boven 100% van de bijstandsnorm gedurende de referentieperiode vangt dit soort kleine verschillen op.

Een bedrag aan netto inkomsten tot € 3.820,00 boven 100% van de bijstandsnorm gedurende de referentieperiode maakt ook dat iemand wegens werkaanvaarding een korte periode een inkomen boven bijstandsniveau heeft gehad, niet zonder meer zijn recht op langdurigheidstoelage kwijt is. Een dergelijk gevolg zou namelijk een negatieve prikkel zijn bij het aanvaarden van werk. Dat geldt temeer als een belanghebbende geen of maar weinig zekerheid heeft over de duur van het werk.

De wetgever heeft de hoogte van de langdurigheidstoelage aan de gemeenten overgelaten.

Bij het vaststellen van de hoogte van de langdurigheidstoelage is er in de verordening aansluiting gezocht bij de hoogte van de langdurigheidstoelage neergelegd in artikel 36 lid 5 WWB zoals dat op 31 december 2008 gold. Om niet jaarlijks de verordening te hoeven aanpassen is ervoor gekozen om de hoogte jaarlijks automatisch mee te laten bewegen met de bijstandsnormen. Omdat de bijstandsnormen in beginsel 2 maal per jaar worden geïndexeerd en de langdurigheidstoelage maar eenmaal, wordt er steeds een vergelijking gemaakt met de bijstandsnormen van 1 januari van het voorafgaande jaar.

Vormen van bijstand

B108 Gevallen waarin bij leenbijstand zekerheden als pand of hypotheek worden verlangd

In deze richtlijn wordt aangegeven in welke gevallen bij het verstrekken van bijstand in de vorm van geldlening zekerheden bedongen worden als pand of hypotheek.

Reactie richtlijn B108

De verplichting tot het stellen van zekerheden geldt alleen ten aanzien van de algemene bijstand en niet voor de bijzondere bijstand of langdurigheidstoeslag (sinds 01-01-2009). Bij vermogen in de woning kan het college de algemene bijstand of langdurigheidstoeslag weigeren onder toepassing van artikel 50 lid 1 WWB en - bij bijzondere bijstand - op de betreffende draagkrachtregels over het vermogen.

Voor de kosten van taxatie, de hypotheekakte en inschrijving van de hypotheek geldt dat daar bijzondere bijstand voor wordt verleend (om niet).

Omdat het college bijzondere bijstand verleent is het vraag of het relevant is om belanghebbende de keuze voor een notaris van eigen keuze te bieden opdat een gunstige prijs kan worden bedongen.

Verwijzing opgenomen naar Richtlijn B141 (B9.2.3.4).

Voorstel nieuwe richtlijn B108

Het college verleent algemene bijstand als geldlening onder verband van pand of hypotheek als de door belanghebbende of zijn gezin bewoonde eigen woning met bijbehorend erf een waarde heeft van meer dan € 48.000,00 (artikel 34 lid 2 onder d WWB geldend per 01-07-2012) en er (naar verwachting) meer bijstand verleend wordt op jaarbasis dan het wettelijk netto minimumloon op maandbasis. Daarbij worden voor de berekening van de waarde van de woning de daarop rustende schulden plus de kosten van de pand- of hypotheekvestiging in mindering gebracht.

Het college is ook bevoegd de bijstand (algemene bijstand, bijzondere bijstand en sinds 1 januari 2009 de langdurigheidstoeslag) te weigeren (artikel 50 lid 1 WWB en/of conform de toepasselijke draagkrachtregels bijzondere bijstand). Geldt geen overschrijding op grond van toepasselijke draagkrachtregels, dan wordt de bijzondere bijstand om niet verleend.

Voorbeelden uit de jurisprudentie

- Zie CRvB 16-06-2009, nr. 07/6025 WWB waar het college de bijzondere bijstand terecht heeft geweigerd omdat belanghebbende beschikt over draagkracht vanwege vermogen in de eigen woning.
- Zie CRvB 22-04-2008, nr. 06/7331 WWB waarin de CRvB oordeelt dat het college van een belanghebbende die eigenaar is van de door hemzelf bewoonde woning mag verlangen dat hij eerst probeert om een (extra) hypotheek te vestigen bij een reguliere kredietinstelling, voordat het overgaat tot het verlenen van bijstand (onder verband van krediethypotheek).

Artikel 50 lid 2 WWB bepaalt onder welke voorwaarden het college de algemene bijstand in de vorm van een geldlening verstrekt. Dat is het geval als:

- de belanghebbende eigenaar is van de door hemzelf of zijn gezin of indien hij alleenstaande ouder is, door hem en zijn ten laste komend kind bewoonde woning met bijbehorend erf; en
- van de belanghebbende in redelijkheid niet kan worden verlangd dat hij het in de woning met bijbehorend erf gebonden vermogen te gelde maakt, bezwaart of verder bezwaart; en
- de te verlenen algemene bijstand over een periode van een jaar - te rekenen vanaf de eerste dag waarover bijstand wordt verleend - naar verwachting meer bedraagt dan het netto minimumloon (inclusief vakantieslag) per maand; en
- het in de woning met bijbehorend erf gebonden vermogen hoger is dan de speciale vrijlating voor de eigen woning als bedoeld in artikel 34 lid 2 onderdeel d WWB.

Hypotheek wordt gevestigd op registergoederen (huizen en geregistreerde woonschepen). Pandrecht wordt gevestigd op niet-registergoederen (woonwagens en niet-geregistreerde woonschepen).

Zie B9.2.3.4 hoe bijstandsverlening in de vorm van geldlening wegens de hoogte van de waarde van de door belanghebbende bewoonde woning wordt hervat na een eerdere beëindiging van de algemene bijstand. Verder vormt artikel 50 WWB niet alleen bij een eerste beoordeling van de aanspraak op bijstand het toetsingskader. Ook moet het college bij een herbeoordeling van een al eerder toegekende algemene bijstand de vraag beantwoorden of de verlening van bijstand die om niet werd verstrekt, in die vorm kan worden gehandhaafd (CRvB 14-08-2007, nrs. 06/991 WWB e.a.).

Verplichting algemene bijstand

Aan de algemene bijstand wordt de verplichting verbonden dat de belanghebbende meewerkt aan het vestigen van pandrecht of een hypotheek (artikel 48 lid 3 WWB). De kosten van taxatie, de hypotheekakte en inschrijving van de hypotheek zijn niet aan te merken als algemeen noodzakelijke kosten. Voor deze kosten wordt in voorkomende gevallen bijzondere bijstand om niet verleend.

Aan een notaris wordt gevraagd een akte van hypotheek op te stellen. Het heeft de voorkeur om hierbij het volgende notariskantoor in te schakelen: Notariskantoor Spoormakers, Postbus 243, 5700 AE Helmond. Dit notariskantoor heeft namelijk al een concept akte van hypotheek ter beschikking waarin de mandatering en de juiste tenaamstellingen zijn verwerkt.

B109 Looptijd leenbijstand

In deze richtlijn wordt aangegeven hoe lang moet worden afgelost op een verstrekte geldlening (duur van de aflossing).

Reactie richtlijn B109

Richtlijn gestructureerd en aangepast zonder inhoudelijk wijzigingen.

Voorstel nieuwe richtlijn B109

Leenbijstand gebruiksgoederen

De looptijd van de aflossing op leenbijstand is in beginsel drie jaar (36 maanden). Wanneer er na de aflossing van 36 vastgestelde en betaalde aflossingsbedragen nog een restant openstaat, dan wordt dit restant omgezet in bijstand om niet.

Leenbijstand voor verschillende kostensoorten worden - administratief gezien - doorgaans afzonderlijk geregistreerd. Dit kan echter wel betekenen dat - als de leenbijstand voor meerdere kosten gelijktijdig is verstrekt - deze leningen voor de duur van de aflossing kunnen worden gezien als één totale verstrekking.

Relevante beleidsregels

In Richtlijn B125 staan de Beleidsregels opschorting, herziening, intrekking, terugvordering en invordering Wet werk en bijstand (WWB), Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) en Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) en de Uitvoeringsvoorschriften invordering ten onrechte verleende bijstand ingevolge de WWB en uitkering ingevolge de IOAW en IOAZ.

Als de leenbijstand op grond van artikel 48 lid 2 WWB is verstrekt, dan gelden de volgende regels:

- aflossing moet plaatsvinden op het moment dat de middelen worden ontvangen; en
- aflossing moet plaatsvinden tot het bedrag dat de middelen voor de bijstand in aanmerking moeten worden genomen.

Als na de aflossing door belanghebbende nog een deel van de geldlening resteert, dan kan dit restant worden omgezet in bijstand om niet, tenzij belanghebbende verwijtbaar minder middelen heeft ontvangen dan waarop hij aanspraak had kunnen maken. Let wel, de termijn waarover het aflossingsbedrag op € 0,- is vastgesteld telt mee voor de beoordelingsperiode van 36 maanden.

Niet voldoen aan verplichtingen

Voldoet de belanghebbende (herhaaldelijk) niet aan de verplichtingen voortvloeiend uit de leenbijstand (zoals de aflossingsverplichting), dan wordt het gehele restantbedrag van de leenbijstand ineens teruggevorderd onder toepassing van artikel 58 lid 1 onder b WWB.

B110 Hoogte aflossing leenbijstand

Reactie richtlijn B110

Het college moet de wijziging van het aflossingsbedrag schriftelijk aan de belanghebbende die voorheen bijstand ontvingen altijd melden. Deze wijziging wordt immers aangemerkt als een besluit waartegen bezwaar en beroep open staat (artikel 1:3 lid 1 Awb).

Voorstel nieuwe richtlijn B110

Artikel 18 lid 1 en 4 WWB en artikel 51 lid 2 WWB bepalen dat het college bij het vaststellen van het aflossingsbedrag rekening houdt met de mogelijkheden, middelen en omstandigheden van de aanvrager en zijn gezin.

In beginsel bedraagt de hoogte van de aflossing van leenbijstand:

Bij een inkomen op bijstandsniveau

- 6% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm (norm + toeslag - verlagingen) inclusief vt

Bij een inkomen boven bijstandsniveau

- 6% van het (nieuwe) inkomen inclusief vt

Stel de aflossingsbedragen zodanig vast dat de belanghebbende in ieder geval blijft beschikken over een inkomen gelijk aan de beslagvrije voet (vergelijk artikel 51 lid 2 WWB, zie ook B10.5.6).

B111 Matiging en opschorting aflossing leenbijstand

In deze richtlijn wordt aangegeven in welke situaties er aanleiding zijn om de aflossing op een als bijstand verstrekte geldlening te matigen of op te schorten.

Zie voor het moment van aanpassen ook richtlijn nr. B112.

De gemeente heeft bewust geen beleid geformuleerd inzake de definiëring van omstandigheden die leiden tot het matigen of opschorten van aflossingen van de leenbijstand. In voorkomende gevallen vindt een individuele beoordeling plaats van de omstandigheden.

Reactie richtlijn B111

Geen opmerking.

Voorstel nieuwe richtlijn B111

Bestaande richtlijn handhaven.

B112 Aanpassing aflossing leenbijstand

In deze richtlijn wordt aangegeven wanneer de hoogte van de aflossing van leenbijstand wordt aangepast.

Zie voor de situatie waarin aanpassing aan de orde is ook richtlijn nr. B111.

Reactie richtlijn B112

Het college moet de wijziging van het aflossingsbedrag schriftelijk aan de belanghebbende die voorheen bijstand ontvingen altijd melden. Deze wijziging wordt immers aangemerkt als een besluit waartegen bezwaar en beroep open staat (artikel 1:3 lid 1 Awb).

Voorstel nieuwe richtlijn B112

Voor belanghebbende die een uitkering ontvangt kan de hoogte van het aflossingsbedrag bij elke wijziging van de bijstand(snorm) worden aangepast.

Voor belanghebbenden die geen uitkering meer ontvangen blijft de aflossing 6% van het (nieuwe) inkomen. Om het nieuwe inkomen te kunnen beoordelen moet belanghebbende de benodigde gegevens verstrekken. Laat hij dit na, dan wordt de restantlening ineens teruggevorderd.

In Richtlijn B125 zijn de Beleidsregels opschorting, herziening, intrekking, terugvordering en invordering Wet werk en bijstand (WWB), Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) en Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) en de Uitvoeringsvoorschriften invordering ten onrechte verleende bijstand ingevolge de WWB en uitkering ingevolge de IOAW en IOAZ opgenomen.

B113 Rente over leenbijstand

In deze richtlijn wordt aangegeven of rente in rekening gebracht wordt bij de verlening van bijstand in de vorm van een geldlening.

Wanneer bijstand in de vorm van een geldlening wordt verstrekt is daarover in beginsel geen rente verschuldigd.

Reactie richtlijn B113

Geen opmerking.

Voorstel nieuwe richtlijn B113

Inhoud richtlijn handhaven.

B114 Gevallen waarin bijstand in natura wordt verstrekt

Reactie richtlijn B114

Aangevuld met uitleg over de bevoegdheid van artikel 57 WWB.

Voorstel nieuwe richtlijn B114

Is het college van oordeel dat belanghebbende niet in staat is tot verantwoorde besteding van de bijstand, dan kan het die bijstand in natura verlenen onder toepassing van artikel 57 WWB.

Voordat het college daartoe overweegt bepaalt artikel 57 onder a WWB dat het college aan de bijstand de verplichting kan verbinden dat de belanghebbende meewerkt dat het college in naam van de belanghebbende de noodzakelijke betalingen uit de bijstand kan verrichten. Dit betekent dat belanghebbende een machtiging ondertekent waarmee hij de bedoelde toestemming verleend. Weigert belanghebbende de verplichting tot medewerking, dan kan het college op basis van artikel 57 onder b WWB de bijstand in natura verlenen. Dat wil zeggen betalingen verrichten zonder machtiging van de belanghebbende.

Bijstand in natura kan bestaan uit:

- woonruimte met gebruik van water, gas en licht.
- verzekeringen
- duurzame gebruiksgoederen
- kleding

- etenswaren

De kosten van de verstrekkingen worden in mindering gebracht op de uitkering van belanghebbende onder de voorwaarde dat belanghebbende in ieder geval blijft beschikken over de norm die geldt bij verblijf in een inrichting als bedoeld in artikel 23 lid 1 WWB.

B140 Verkoop of vererving van woning ingeval van leenbijstand

In deze richtlijn wordt aangegeven hoe gehandeld wordt ingeval de eigendom van een woning welke tot zekerheid strekt in de vorm van pand of hypotheek van in de vorm van een geldlening verstrekte bijstand overgaat op een ander door middel van koop of vererving.

Bij verkoop of vererving van de woning moeten het restant van de hoofdsom alsmede de eventueel bijgeschreven rentevorderingen in één keer worden terugbetaald. Dit geldt ook wanneer de verkoop geschiedt in het kader van een om dringende redenen noodzakelijke verhuizing.

Wanneer de woning wordt verkocht wegens bijzondere omstandigheden van medische of sociale aard of wegens werkaanvaarding elders kan tot maximaal het (in het kader van de verkoop verplicht) afgeloste deel een nieuwe lening (onder verband van hypotheek of pand) worden verstrekt. De hypotheek- of pandovereenkomst kan dan als het ware worden meegenomen naar de nieuwe woning. Voorwaarde hiervoor is dat de belanghebbende het na afrekening vrijgekomen vermogen (inclusief het op grond van artikel 34 lid 2 onderdeel b WWB niet in aanmerking genomen vermogen) volledig inzet voor de aankoop van de nieuwe woning.

Bij verkoop van de woning tegen de waarde in het economisch verkeer komt, voorzover de opbrengst daartoe toereikend is, aan de belanghebbende in ieder geval een bedrag toe ter hoogte van het in artikel 34 lid 2 onderdeel d WWB genoemde bedrag.

Indien bij verkoop van de woning tegen de marktwaarde het voor afrekening beschikbare bedrag (dus na aftrek van het in artikel 34 lid 2 onderdeel d WWB genoemde bedrag) lager is dan de resterende vordering, wordt het verschil kwijtgescholden.

B141 Herleving geldlening i.v.m. eigen woning na onderbreking bijstand

In deze richtlijn wordt aangegeven hoe bijstandsverlening in de vorm van geldlening wegens de hoogte van de waarde van de door belanghebbende bewoonde woning wordt hervat na een eerdere beëindiging.

Besluit krediethypotheek en pandrecht bijstand 2004.

Indien binnen een periode van twee jaar na beëindiging van de bijstandverlening onder verband van hypotheek c.q. onder vestiging van pandrecht wederom recht op bijstand bestaat, wordt deze/dit verleend met toepassing van de laatst gevestigde hypotheek c.q. het laatst gevestigde pandrecht.

De geldlening herleeft als het ware. Een reeds afgelost deel kan dan opnieuw als lening verstrekt worden.

Voor de toepassing van bovenstaande is het moment bepalend waarop de bijstand in de vorm van een geldlening (artikel 50 lid 2 WWB) eindigt. Dit kan een moment zijn waarop er in het geheel geen recht meer bestaat op bijstand (bijvoorbeeld wegens werkaanvaarding of de ontvangst van vermogen), maar ook het moment waarop de bijstand in de vorm van de geldlening wordt omgezet in bijstand om niet, omdat het plafond van de geldlening bereikt is.

Duurt de onderbreking van de bijstand in de vorm van een geldlening langer dan twee jaar dan zal opnieuw de hoogte van de geldlening vastgesteld moeten worden. Daarbij moet de woning, de woonwagen of het woonschip opnieuw worden getaxeerd en mag niet worden uitgegaan van de waarde in verband met een vorige periode van bijstandsverlening in de vorm van een geldlening.

Voorbeeld:

Kees ontvangt sinds 01-01-2004 bijstand in de vorm van een geldlening. Op 01-07-2005 wordt deze bijstand omgezet in bijstand om niet wegens het bereiken van het plafond van de geldlening. Op 01-11-2006 eindigt het recht op bijstand van Kees wegens werkaanvaarding. Kees wordt per 01-02-2008 ontslagen en vraagt opnieuw bijstand aan. Het college moet nu opnieuw onderzoek doen naar de mogelijkheid tot het verstrekken van een geldlening. De oude lening herleeft niet. Deze was immers reeds per 01-07-2005 beëindigd, zodat er meer dan twee jaar zijn verlopen.

Betaling bijstand

B115 Moment uitbetalen vakantietoeslag

In deze richtlijn wordt aangegeven op welk moment de jaarlijkse uitbetaling van de gereserveerde vakantietoeslag plaatsvindt.

De gereserveerde vakantietoeslag wordt gelijktijdig met de algemene bijstand van de maand mei uitbetaald in de derde week van juni.

In afwijking hiervan wordt bij beëindiging van de bijstand de vakantietoeslag uitbetaald in de tweede maand na de beëindiging.

B116 Verstrekken voorschotten tijdens aanvraag

In deze richtlijn wordt het beleid aangegeven inzake het verstrekken van voorschotten in afwachting van de beslissing inzake de verlening van bijstand.

Uitgangspunt is dat er geen voorschotten worden verstrekt. Van de bevoegdheid tot het verlenen van een voorschot op grond van artikel 52 WWB wordt alleen gebruik gemaakt indien de belanghebbende in het geheel niet meer over middelen beschikt om de periode tot de beslissing te overbruggen. Staat er nog geld op een of meer bankrekeningen (inclusief gewone spaarrekeningen) dan wordt geen voorschot verstrekt. Er hoeft in dit verband geen rekening gehouden te worden met de grens van het vrij te laten vermogen. Door

deze regels zal het verlenen van voorschotten op basis van artikel 52 WWB in de praktijk vrijwel alleen aan de orde zijn bij verlaten partners of indien de betaling van kosten waarvoor bijzondere bijstand is aangevraagd geen enkel uitstel duldt.

B117 Hoogte en duur voorschotten tijdens aanvraag

In deze richtlijn wordt aangegeven wat de hoogte en duur van een tijdens de aanvraag verstrekt voorschot is.

De hoogte van een eventueel voorschot op basis van artikel 52 WWB wordt individueel vastgesteld. Daarbij wordt rekening gehouden met de bijstandsnorm (norm + toeslag - verlagingen) die het meest waarschijnlijk is, eventueel op te leggen verlagingen met toepassing van de maatregelenverordening, de middelen van de belanghebbende en de waarschijnlijke duur van de voorschotperiode. De hoogte van het voorschot bedraagt altijd minder dan de meest waarschijnlijk bijstandsnorm en de voorschotperiode dient beperkt te blijven tot en zo kort mogelijk periode.

B118 Verrekening van bij aanvraag verstrekte voorschotten

In deze richtlijn wordt het beleid aangegeven inzake het verrekenen van verstrekte voorschotten.

De volgende situaties worden onderscheiden:

- Betrokkene heeft over de voorschotperiode recht op bijstand.
Bijstand wordt vanaf de aanvraagdatum toegekend. Het verstrekte voorschot wordt hiermee geheel verrekend (zonder machtiging van de belanghebbende; artikel 52 lid 3 WWB). Belanghebbende ontvangt het eventueel nog resterende bijstandsbedrag over de betreffende periode.
Voorkomen moet worden dat de belanghebbende door de bevoegdheid (formeel: plicht) tot verrekening opnieuw in een lastige financiële positie komt. Een en ander zal individueel moeten worden beoordeeld. Is directe verrekening af te raden dan kan bijvoorbeeld met de belanghebbende worden afgesproken dat het voorschot in een aantal keren wordt terugbetaald. Wordt voor een dergelijke regeling gekozen dan zal de belanghebbende een daartoe strekkende machtiging moeten ondertekenen. Als alternatief kan er, bij wijze van overbrugging, in individuele gevallen bij hoge uitzondering voor gekozen worden om een uitkering bijzondere bijstand om niet te verstrekken (bijstand in de vorm van een geldlening is hier gelet op artikel 48 lid 2 WWB niet mogelijk). Verrekening van het voorschot kan niet achterwege blijven.
- Betrokkene heeft over een deel van de voorschotperiode geen recht op bijstand, maar wel over de aansluitende periode.
Het voorschot over de periode waarover geen recht bestaat moet worden teruggevorderd (artikel 58 lid 1 onderdeel d WWB), en kan ingevolge de terugvorderingsbepalingen worden verrekend met de te verlenen bijstand.
- Betrokkene heeft in het geheel geen recht op bijstand.

Het voorschot moet worden teruggevorderd (artikel 58 lid 1 onderdeel d WWB).
Verrekening is niet mogelijk.

B119 Adres voorzitter GS

In deze richtlijn staat het adres van de voorzitter van gedeputeerde staten aangegeven van de provincie waarin de gemeente ligt.

Voorzitter van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

B120 Beleidsregels inzake beslag

In deze richtlijn is nader beleid geformuleerd inzake vraagstukken met betrekking tot beslag.

Voor het beleid met betrekking tot beslag zie de in richtlijn B125 “Beleidsregels invordering” opgenomen Beleidsregels opschorting, herziening, intrekking, terugvordering en invordering Wet werk en bijstand (WWB), Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) en Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ), onder beleidsregel 21 onderdeel G en toelichting en de in richtlijn B125 opgenomen Uitvoeringsvoorschriften Invordering ten onrechte verleende bijstand ingevolge de WWB en uitkering ingevolge de IOAW en IOAZ, onderdeel 5 en 6.

Herziening, intrekking, terugvordering en verhaal

B121 Gevallen waarin wordt afgezien van herziening en intrekking

In deze richtlijn wordt aangegeven in welke situaties afgezien wordt van de bevoegdheid tot herziening of intrekking van de bijstand

Het college van burgemeester en wethouders,

Gelet op artikel 54, derde en vierde lid, Wet werk en bijstand (WWB), artikel 17, derde en vierde lid, Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW), artikel 17, derde en vierde lid, Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)

Besluit

Vast te stellen de gewijzigde invulling van richtlijn B121 Gevallen waarin wordt afgezien van herziening en intrekking

Artikel I

Richtlijn B121 wordt als volgt ingevuld:

Wanneer het college geheel of gedeeltelijk af kan zien van herziening of intrekking van bijstand op grond van de WWB of uitkering op grond van de IOAW/IOAZ, is opgenomen in de Beleidsregels opschorting, herziening, intrekking, terugvordering en invordering Wet werk en bijstand (WWB), Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) en Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) (is richtlijn B125).

B122 Gevallen waarin wordt afgezien van terugvordering

In deze richtlijn wordt aangegeven in welke situaties afgezien wordt van de bevoegdheid tot terugvordering van kosten van bijstand.

Het college van burgemeester en wethouders,

Gelet op artikel 58, tweede lid, Wet werk en bijstand (WWB), artikel 25, eerste lid, Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW), artikel 25, eerste lid, Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)

Besluit

Vast te stellen de gewijzigde invulling van richtlijn B122 Gevallen waarin wordt afgezien van terugvordering

Artikel I

Richtlijn B122 wordt als volgt ingevuld:

Het college ziet, behalve wanneer er sprake is van terugvordering als bedoeld in artikel 58, eerste lid, WWB, of artikel 25, eerste lid, IOAW/IOAZ, af van terug- en invordering indien:

- a. het terug c.q. in te vorderen bedrag lager is dan € 100,00 en het bedrag niet verrekend kan worden met een lopende uitkering op grond van de WWB, IOAW of IOAZ;
- b. sprake is van een restantvordering beneden € 100,00. De vordering wordt buiten invordering gesteld nadat is vastgesteld dat een minnelijk traject niet meer tot betalingen leidt;
- c. er sprake is van dringende redenen (bijzondere omstandigheden).

Artikel II

De gewijzigde richtlijn treedt in werking op de eerste dag na de bekendmaking daarvan in het Gemeenteblad.

Met ingang van deze datum wordt de eerder op 6 september 2011 vastgestelde richtlijn ingetrokken.

B123 Aflossingsregels terugvorderingsschulden

In deze richtlijn wordt het beleid aangegeven inzake het aflossen van terugvorderingsschulden.

Het college van burgemeester en wethouders,

Gelet op de artikelen 17, 52, 54, 58, 59 en 60 Wet werk en bijstand (WWB), de artikelen 13, 17, 25, 26, 27 en 28 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW), de artikelen 13, 17, 25, 26, 27 en 28 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) en titel 4.4 Algemene wet bestuursrecht (Awb)

Besluit:

Vast te stellen de gewijzigde invulling van richtlijn nr. B123 Aflossingsregels terugvorderingsschulden

Artikel I

Richtlijn nr. B123 wordt als volgt ingevuld:

Beleidsregels Terugvordering Wet werk en bijstand (WWB), Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) en Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)

Algemeen

1. Algemeen

Het college maakt gebruik van de bevoegdheid tot:

- a. het herzien of intrekken van het toekenningsbesluit ingevolge artikel 54, derde en vierde lid van de Wet werk en bijstand (WWB), artikel 17, derde en vierde lid van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) en artikel 17, derde en vierde lid van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ);
- b. het terugvorderen van ten onrechte verleende bijstand zoals neergelegd in de artikelen 58, 59 en 60 van de WWB of van ten onrechte verleende uitkering zoals neergelegd in de artikelen 25, 26, en 28 IOAW en in de artikelen 25, 26 en 28 IOAZ.

Herziening en intrekking

2. Herziening of intrekking van het toekenningsbesluit

- a. Een besluit tot toekenning van bijstand ingevolge de WWB wordt herzien of ingetrokken indien:
 1. het niet of niet behoorlijk nakomen van de verplichting als bedoeld in artikel 17, eerste lid WWB, of artikel 30c, tweede en derde lid van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen, heeft geleid tot het ten onrechte of tot een te hoog bedrag verlenen van bijstand;
 2. anderszins de bijstand ten onrechte of tot een te hoog bedrag is verleend.
- b. Een besluit tot toekenning van uitkering ingevolge de IOAW of de IOAZ wordt herzien of ingetrokken indien:

1. een gedraging als bedoeld in artikel 20, eerste lid, IOAW en in artikel 20, eerste lid, IOAZ, of het niet of niet behoorlijk nakomen van de verplichting, bedoeld in artikel 13, eerste lid, IOAW en in artikel 13, eerste lid, IOAZ of artikel 30c, tweede en derde lid, van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen, heeft geleid tot het ten onrechte of tot een te hoog bedrag verlenen van uitkering;
 2. anderszins de uitkering ten onrechte of tot een te hoog bedrag is verleend.
- c. Van het nemen van een herzienings- of intrekingsbesluit als bedoeld in onderdeel A of B kan op grond van dringende redenen worden afgezien.

Terugvordering

3. Terugvordering

Bijstand ingevolge de WWB of uitkering ingevolge de IOAW of de IOAZ wordt teruggevorderd in de gevallen zoals vermeld in deze beleidsregels.

4. Ten onrechte verleende bijstand of uitkering

1. Het college vordert bijstand ingevolge de WWB terug van de belanghebbende voor zover deze bijstand:
 - a. ten onrechte of tot een te hoog bedrag is verleend;
 - b. in de vorm van een geldlening is verleend en de uit de geldlening voortvloeiende verplichtingen niet of niet behoorlijk worden nagekomen;
 - c. voortvloeit uit gestelde borgtocht;
 - d. ingevolge artikel 52 WWB bij wijze van voorschot is verleend en nadien is vastgesteld dat geen recht op bijstand bestaat;
 - e. anderszins onverschuldigd is betaald en de belanghebbende dit redelijkerwijs kon begrijpen;
 - f. anderszins onverschuldigd is betaald, waaronder begrepen dat:
 1. de belanghebbende met betrekking tot de periode waarover bijstand is verleend, over in aanmerking te nemen middelen als bedoeld in artikel 31 WWB beschikt of kan beschikken;
 2. bijstand is verleend met een bepaalde bestemming en naderhand door de belanghebbende vergoedingen of tegemoetkomingen worden ontvangen met het oog op die bestemming.
 - g. terugvordering als bedoeld onder e. vindt niet plaats, indien de betreffende kosten zijn gemaakt meer dan twee jaar vóór de datum van verzending van het besluit tot terugvordering;
 - h. van de in artikel 58, vierde lid tweede volzin WWB neergelegde bevoegdheid tot bruto-terugvordering moet worden afgezien, indien sprake is van een vordering die is ontstaan buiten toedoen van de belanghebbende en deze niet kan worden verweten dat de vordering niet reeds is voldaan in het kalenderjaar waarop deze

betrekking heeft.

2. Het college vordert een uitkering ingevolge de IOAW of de IOAZ terug van de belanghebbende indien:
 - a. deze uitkering als gevolg van een besluit als bedoeld in artikel 17, derde of vierde lid, IOAW en in artikel 17, derde of vierde lid IOAZ of artikel 20 IOAW en artikel 20 IOAZ ten onrechte of tot een te hoog bedrag is verleend, alsmede hetgeen anderszins onverschuldigd is betaald;
 - b. blijkt dat de belanghebbende over dezelfde periode waarover een uitkering op grond van de IOAW of de IOAZ is verleend, later inkomsten ontvangt waarmee bij de vaststelling van de uitkering rekening zou zijn gehouden;
 - c. van de in artikel 25, vierde lid tweede volzin IOAW en in artikel 25, vierde lid tweede volzin IOAZ neergelegde bevoegdheid tot bruto-terugvordering moet worden afgezien, indien sprake is van een vordering die is ontstaan buiten toedoen van de belanghebbende en deze niet kan worden verweten dat de vordering niet reeds is voldaan in het kalenderjaar waarop deze betrekking heeft.

5. Terugvordering van gezinsleden
 - a. Onverminderd het bepaalde onder beleidsregel nummer 4 worden kosten van bijstand ingevolge de WWB of uitkering ingevolge de IOAW of de IOAZ, indien de bijstand of de uitkering aan een gezin wordt verleend, van alle gezinsleden teruggevorderd.
 - b. Indien de bijstand ingevolge de WWB als gezinsbijstand aan gehuwden had moeten worden verleend, maar zulks achterwege is gebleven, omdat de belanghebbende de verplichtingen, bedoeld in artikel 17 WWB, of artikelen 30c, tweede en derde lid, van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen, niet of niet behoorlijk is nagekomen, kunnen de kosten van bijstand mede worden teruggevorderd van de persoon met wiens middelen als bedoeld in paragraaf 3.4 WWB, bij de verlening van bijstand rekening had moeten worden gehouden.
 - c. Indien de uitkering ingevolge de IOAW of de IOAZ met inachtneming van artikel 3 IOAW of artikel 3 IOAZ, had moeten worden verleend, maar zulks achterwege is gebleven omdat de belanghebbende onjuiste of onvolledige inlichtingen heeft verstrekt, dan wel de verplichting, bedoeld in artikel 13 IOAW of in artikel 13 IOAZ, of artikel 30c, tweede en derde lid, van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen, niet of niet behoorlijk is nagekomen, kan de gedurende het betrokken tijdvak ten onrechte verleende uitkering mede worden teruggevorderd van de persoon met wiens inkomen bij de verlening van de uitkering rekening had moeten worden gehouden.
 - d. De onder a. b. en c. genoemde personen zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de terugbetaling van de kosten van bijstand of de kosten van uitkering die worden teruggevorderd.

6. Afzien van het nemen van een terugvorderingbesluit
Het college ziet af van het nemen van een terugvorderingsbesluit indien hiertoe een dringende reden aanwezig is.

Kwijtschelding

7. Kwijtschelding wegens schuldenproblematiek
In afwijking van beleidsregel nummer 4 en 5 kan het college besluiten tot gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de teruggevorderde bijstand ingevolge de WWB of uitkering ingevolge de IOAW of de IOAZ indien:
 - a. redelijkerwijs te voorzien is dat de belanghebbende niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn schulden, en
 - b. redelijkerwijs te voorzien is dat een schuldregeling met betrekking tot alle vorderingen, behoudens de in beleidsregel 8 onder b. bedoelde vorderingen, van de overige schuldeisers zonder een zodanig besluit niet tot stand zal komen, en
 - c. de vordering van de gemeente wegens teruggevorderde bijstand of uitkering ten minste zal worden voldaan naar evenredigheid met de vorderingen van de schuldeisers van gelijke rang.

8. Afzien van kwijtschelding wegens schuldenproblematiek
Van kwijtschelding als bedoeld in beleidsregel nummer 7 wordt afgezien indien:
 - a. de terugvordering van bijstand ingevolge de WWB of uitkering ingevolge de IOAW of de IOAZ het gevolg is van verwijtbaar gedrag van de belanghebbende;
 - b. de vordering wordt gedekt door pand of hypotheek op een goed of goederen, behoudens voor zover de vordering niet op die goederen verhaald kan worden.

9. Inwerkingtreding van het besluit tot afzien van terugvordering wegens schuldenproblematiek
Het besluit tot het gedeeltelijk afzien van terugvordering of tot het gedeeltelijk afzien van verdere terugvordering wordt niet genomen voordat een schuldregeling tot stand is gekomen.

10. Intrekking kwijtscheldingsbesluit schuldenproblematiek
Het besluit tot het gedeeltelijk afzien van terugvordering of tot het gedeeltelijk afzien van verdere terugvordering wordt ingetrokken of ten nadele van de belanghebbende gewijzigd indien:
 - a. niet binnen twaalf maanden nadat dat besluit is bekendgemaakt, een schuldregeling is tot stand gekomen;
 - b. de belanghebbende zijn schuld aan de gemeente niet overeenkomstig de schuldregeling voldoet; of

- c. onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een ander besluit zou hebben geleid.
11. Kwijtschelding na het voldoen aan de betalingsverplichting
- In afwijking van beleidsregel nummer 4 kan het college besluiten van terugvordering of van verdere terugvordering af te zien, indien de belanghebbende:
- a. gedurende vijf jaar volledig aan zijn betalingsverplichtingen heeft voldaan;
 - b. gedurende vijf jaar niet volledig aan zijn betalingsverplichtingen heeft voldaan, maar het achterstallige bedrag over die periode, vermeerderd met de daarover verschuldigde wettelijke rente en de op de invordering betrekking hebbende kosten, alsnog heeft betaald;
 - c. gedurende vijf jaar geen betalingen heeft verricht en niet aannemelijk is dat hij deze op enig moment zal gaan verrichten; of
 - d. een bedrag, overeenkomend met ten minste 50% van de restsom in één keer aflost.
12. Verkorting van de periode van voldoen aan betalingsverplichting
- De in beleidsregel nummer 11 genoemde termijn is drie jaar indien het de aflossing van leenbijstand betreft, met uitzondering de leenbijstand ten behoeve van schulden.
13. Verlenging van de periode van voldoen aan betalingsverplichting
- De in beleidsregel nummer 11 genoemde termijn is tien jaar indien het de aflossing van fraudevorderingen betreft. Tevens mag er geen sprake zijn van het ontstaan van een nieuwe fraudevordering in die periode.
14. Geen kwijtschelding na voldoen aan betalingsverplichting
- Kwijtschelding als bedoeld in beleidsregel nummer 11 vindt niet plaats ten aanzien van vorderingen welke door pand of hypotheek op een goed of goederen zijn gedekt, behoudens voorzover zij niet op die goederen verhaald kunnen worden.

Invoering van teruggevorderde bijstand ingevolge de WWB of uitkering ingevolge de IOAW of de IOAZ

15. Terugvorderingsbesluit
- 1. In de beschikking tot terugvordering van bijstand ingevolge de WWB of uitkering ingevolge de IOAW of de IOAZ vermeldt het college in elk geval:
 - a. tot welk bedrag en over welke periode de ten onrechte ontvangen bijstand of uitkering wordt teruggevorderd;
 - b. de termijn of termijnen waarbinnen de belanghebbende de ten onrechte ontvangen bijstand of uitkering dient terug te betalen;
 - c. op welke wijze het besluit, bij gebrekkige betaling, ten uitvoer zal worden gelegd.

16. Wettelijke rente

Het college maakt geen gebruik van de bevoegdheid om de schuldenaar wettelijke rente in rekening te brengen zoals bedoeld in artikel 4:98 Awb.

17. Betaling

a. Wijze en tijdstip van betaling

De betaling geschiedt binnen zes weken nadat de beschikking op de voorgeschreven wijze is bekend gemaakt (artikel 4:87 Awb). De betaling door de schuldenaar geschiedt door bijschrijving op de daartoe bestemde bankrekening, tenzij een andere wijze van betaling te prefereren is. Als tijdstip van betaling geldt de datum waarop de rekening van de gemeente wordt gecrediteerd (artikel 4:89, eerste en derde lid Awb). Bij betaling aan de kas van de gemeente geldt de dag waarop het bedrag aan het loket van de gemeente is betaald als tijdstip van betaling. Bij betaling aan de kas ontvangt de schuldenaar een kwitantie (artikel 4:90 Awb).

b. De afboeking van de betaling

De afboeking van betalingen waarvan de bestemming is aangegeven worden afgeboekt overeenkomstig de opgave van de betaler (artikel 4:92, tweede lid Awb). Betalingen waarvoor geen bestemming is gegeven (de zogenoemde ongerichte betalingen) worden afgeboekt op de oudste openstaande vorderingen, met dien verstande dat de aard van de vorderingen aanleiding kan zijn hiervan af te wijken (bijvoorbeeld indien er sprake is van een vordering die betrekking heeft op het lopende kalenderjaar en die nog niet is gebruteerd ingevolge artikel 58, vierde lid WWB of artikel 25, vierde lid IOAW en artikel 25, vierde lid IOAZ).

c. De kosten van betaling

De kosten van betaling (bijvoorbeeld porto- en bankkosten) komen voor rekening van de schuldenaar (artikel 4:91, eerste lid Awb).

18. Uitstel van betaling

a. Invulling bevoegdheid tot verlenen van uitstel van betaling (artikel 4:94 Awb)

Het college verleent op verzoek van de schuldenaar of ambtshalve uitstel van betaling, indien naar het oordeel van het college het uitstel bijdraagt tot sociale activering, arbeidsinschakeling, de oplossing van een schuldenproblematiek of het overbruggen van de periode van bezwaar of beroep.

Voorts kan uitstel van betaling worden verleend indien er sprake is van zeer dringende redenen die het uitstel noodzakelijk maken. Gedurende het uitstel zal er niet worden aangemaand of ingevorderd. De bevoegdheid tot verrekening (artikel 4:93 Awb) blijft echter bestaan. De termijn waarvoor het uitstel geldt wordt vastgelegd in de beschikking tot uitstel van betaling. Aan deze beschikking kunnen voorwaarden worden verbonden, zoals een betalingsregeling of een verplichting tot het stellen van zekerheid.

b. Weigeren van uitstel van betaling

Een verzoek om uitstel van betaling wordt in ieder geval afgewezen als:

- a. De medewerking van de verzoeker aan de gemeente naar het oordeel van het college onvoldoende is;
- b. Onjuiste gegevens worden verstrekt;
- c. De gevraagde gegevens niet (volledig) binnen de daartoe gestelde termijn zijn verstrekt;
- d. De gevraagde zekerheid niet wordt gesteld;
- e. De waarde van vermogensobjecten in redelijkheid te gelde kan worden gemaakt teneinde daarmee de verschuldigde vordering te betalen;
- f. De berekende betalingscapaciteit zodanig is dat de schuld direct voldaan kan worden;
- g. De betalingsregeling zich over een onaanvaardbare termijn uitstrekt;
- h. De betalingsproblemen structureel zijn en een betalingsregeling geen uitkomst zal bieden;
- i. Sprake is van een verzoek om uitstel van betaling van een vordering in verband met betalingsmoeilijkheden en voorafgaande aan dat verzoek uitstel is genoten in verband met een bezwaar- of beroepsprocedure tegen een terugvorderings- of verhaalsbesluit, terwijl gedurende die procedure betalingsmiddelen ter beschikking hebben gestaan, waarmee de vordering kon worden betaald;
- j. Indien de schuldenaar reeds eerder een regeling heeft genoten, maar deze niet is nagekomen;
- k. Het in bezwaar betwiste bedrag minder dan € 50,00 bedraagt.

Het college is verplicht de schuldenaar in de gelegenheid te stellen zijn zienswijze naar voren te laten brengen voordat hij het verzoek om uitstel geheel of gedeeltelijk afwijst (artikel 4:7 Awb). Als het verzoek om uitstel wordt afgewezen, moet gemotiveerd worden waarom tot afwijzing van het verzoek is besloten. Daarbij moeten alle afwijzingsgronden worden genoemd; er kan niet volstaan worden met het noemen van de voornaamste afwijzingsgrond.

c. Intrekken of wijzigen beschikking tot uitstel van betaling (artikel 4:96 Awb)

In de volgende gevallen zal de beschikking tot uitstel van betaling worden gewijzigd of ingetrokken:

1. Indien de voorschriften niet worden nageleefd;
2. Indien de schuldenaar onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van de juiste of volledige gegevens tot een andere beschikking zou hebben geleid;
3. Indien veranderde omstandigheden zich verzetten tegen de voortduring van het uitstel.

19. Aanmaning

a. Termijn voor aanmaning en van betaling na aanmaning

Indien de schuldenaar in verzuim is, zoals bedoeld in artikel 4:97 Awb, wordt binnen twee weken na constatering van het verzuim, of op enig ander tijdstip, een schriftelijke aanmaning verzonden, waarin de schuldenaar wordt gemaand om binnen twee weken, gerekend vanaf de dag na die waarop de aanmaning is verzonden, tot betaling over te gaan (artikel 4:112, eerste lid Awb).

b. Gevolgen niet nakoming aanmaning

De aanmaning vermeldt dat bij niet tijdige betaling deze zal worden afgedwongen door op kosten van de schuldenaar uit te voeren invorderingsmaatregelen (artikel 4:112, derde lid Awb).

c. Aanmaningsvergoeding

Het college brengt bij de schuldenaar geen aanmaningsvergoeding als bedoeld in artikel 4:113 Awb in rekening.

d. Gedeeltelijke voldoening aan de aanmaning

Als na de verzending van een aanmaning een gedeelte van het achterstallige bedrag wordt voldaan, dan wordt de uitvaardiging van een dwangbevel voor het restant niet door een nieuwe aanmaning voorafgegaan.

20. Dwangbevel

a. Tijdstip van uitvaardigen dwangbevel

Binnen een maand of op enig later tijdstip nadat niet (volledig) binnen de aanmaningstermijn is betaald, vaardigt het college een dwangbevel uit (artikel 60, tweede lid WWB of artikel 28, eerste lid, IOAW en artikel 28, eerste lid, IOAZ, en artikel 4:117, eerste lid Awb).

b. Bekendmaking van het dwangbevel

Het college maakt zoveel mogelijk gebruik van de mogelijkheid het dwangbevel per post te betekenen (artikel 60, vierde lid, WWB of artikel 28, vierde lid, IOAW en artikel 28, vierde lid, IOAZ).

De betekening van het dwangbevel per post met het bevel tot betaling binnen een week vindt plaats door het ter post bezorgen door het college van een voor de schuldenaar bestemd afschrift van het dwangbevel met bevel tot betaling. Onder ter post bezorging wordt verstaan: het door het college ter aangetekende verzending aanbieden van het afschrift aan TNT-Post. Als betekeningdatum geldt in het algemeen de datum van de ter post bezorging.

Indien betekening per post niet mogelijk of wenselijk is, bijvoorbeeld omdat beslag op goederen of beslag op een bankrekening de voorkeur verdient, wordt de betekening overgelaten aan de deurwaarder, zoals bedoeld in artikel 4:123 Awb.

c. Kosten dwangbevel.

De kosten van het dwangbevel, gesteld op een bedrag van € 25,--, worden bij de schuldenaar in rekening gebracht (artikel 4:119 en artikel 4:120 Awb).

d. Bundeling vorderingen

Indien bij dezelfde schuldenaar meerdere vorderingen tot een dwangbevel leiden, worden de verschillende vorderingen zoveel mogelijk in één dwangbevel gebundeld (artikel 4:119, tweede lid Awb).

e. Tenuitvoerlegging dwangbevel

Het dwangbevel levert een executoriale titel op (artikel 4:116 Awb). Na betekening aan de schuldenaar, zal het college het dwangbevel met toepassing van de voorschriften van het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering ten uitvoer leggen, indien niet binnen de gestelde termijn aan het bevel tot betaling volledig is voldaan.

21. Verrekening en beslaglegging

a. Invulling bevoegdheid tot verrekening (artikel 4:93 Awb)

Indien de persoon van wie kosten van bijstand als bedoeld in de artikelen 58 en 59 WWB of kosten van uitkering als bedoeld in de artikelen 25 en 26 IOAW en in de artikelen 25 en 26 IOAZ worden teruggevorderd, algemene bijstand ingevolge de WWB of een uitkering op grond van de IOAW, de IOAZ, het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 of de Wet werk en inkomen kunstenaars ontvangt, is het college ingevolge artikel 60, derde lid WWB of ingevolge artikel 28, tweede lid IOAW en artikel 28, tweede lid IOAZ bevoegd tot verrekening van die kosten van bijstand of die kosten van uitkering met die algemene bijstand of uitkering. Van deze bevoegdheid maakt het college zoveel mogelijk gebruik. Een eventuele betalingsregeling die wordt getroffen met een schuldenaar zoals hier wordt bedoeld, wordt in ieder geval gerealiseerd door middel van verrekening.

b. Aflossing bijstand in de vorm van een geldlening

Indien de persoon aan wie bijstand in de vorm van een geldlening wordt verleend algemene bijstand ingevolge de WWB of een uitkering op grond van de IOAW, de IOAZ, het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 of de Wet werk en inkomen kunstenaars ontvangt, zal het college overgaan tot verrekening van die geldlening met die algemene bijstand of uitkering (artikel 48, vijfde lid WWB).

c. Regels ten aanzien van verrekenen

Ten aanzien van verrekenen hanteert het college de volgende regels:

- Er wordt niet tot verrekening over gegaan, indien de middelen van de schuldenaar afdoende zijn om de vordering in één keer te betalen;
- De schuldenaar wordt met een kennisgeving op de hoogte gesteld van het feit dat een vordering op grond van een terugvorderingsbesluit ingevolge artikel 58 en 59 WWB of artikel 25 en 26 IOAW of artikel 25 en 26 IOAZ of op grond van artikel 48, vijfde lid WWB met zijn of haar bijstand of uitkering wordt verrekend, alsmede van de hoogte van het bedrag van de verrekening (artikel 4:93, tweede lid Awb);
- De schuldenaar dient door verrekening nimmer te beschikken over een inkomen

dat minder is dan de voor hem of haar geldende beslagvrije voet (artikel 4:93, vierde lid Awb);

- Een verleend uitstel tot betaling staat verrekening niet in de weg (artikel 4:93, vijfde lid Awb);
- De gehele reeds op het moment van verrekening gereserveerde vakantietoeslag ingevolge bijstandsverlening of uitkeringsverstrekking wordt verrekend met de vordering, tenzij het ontstaan van de vordering de schuldenaar niet te verwijten valt.

d. Beslaglegging

Een executoriaal beslag vindt plaats overeenkomstig de artikelen 479b tot en met 479g, behoudens artikel 479e, tweede lid van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

De kosten van invordering middels beslaglegging komen voor rekening van de schuldenaar (artikel 4:120 Awb).

Deze kosten worden als volgt gesteld:

Schuldbedrag	In rekening te brengen kosten
€ 0,00 tot € 250,00	€ 35,00
€ 250,00 tot € 500,00	€ 70,00
€ 500,00 tot € 1.250,00	€ 105,00
€ 1.250,00 tot € 2.500,00	€ 150,00
€ 2.500,00 en meer	€ 300,00

22. Verjaring

Ten aanzien van verjaring van de vordering zijn de artikelen 4:104 tot en met 4:111 Awb van toepassing.

23. Bescherming van de beslagvrije voet

Indien de schuldenaar op grond van de wet in het kader van invordering door middel van verrekening of dwangbevel de bescherming van de beslagvrije voet geniet, vervalt deze bescherming indien de schuldenaar zijn inlichtingenplicht, zoals bedoeld in artikel 60, eerste lid WWB of artikel 27 IOAW en artikel 27 IOAZ, niet of niet behoorlijk nakomt (artikel 60, vijfde lid WWB en artikel 28, vijfde lid IOAW en artikel 28, vijfde IOAZ).

Voorafgaand aan het vervallen van de bescherming van de beslagvrije voet wordt de schuldenaar van het voornemen hiertoe en de consequenties hiervan schriftelijk op de hoogte gesteld. Voorts wordt de schuldenaar in de gelegenheid gesteld binnen vijf werkdagen de verzochte informatie alsnog te verstrekken, tenzij gelet op de aard van de gevraagde informatie een langere hersteltermijn redelijk is.

Indien de informatie niet alsnog wordt verstrekt, vervalt de bescherming van de

beslagvrije voet zo snel mogelijk na het verstrijken van de gegeven hersteltermijn.

Indien na het verstrijken van de hersteltermijn de gevraagde informatie alsnog wordt verstrekt, zal per individueel geval worden bekeken of de bescherming van de beslagvrije voet alsnog wordt hersteld, met dien verstande dat de bescherming niet eerder wordt hersteld dan na drie maanden na overlegging van de gevraagde informatie.

Toelichting

In deze richtlijn wordt het beleid aangegeven inzake het aflossen van terugvorderingsschulden.

Toelichting beleidsregels terugvordering Wet werk en bijstand (WWB), Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) en Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)

1. Algemeen

In de WWB en in de IOAW en de IOAZ is het terugvorderen van ten onrechte verleende bijstand of uitkering een algehele bevoegdheid van het college.

Het college maakt gebruik van deze bevoegdheid in de gevallen en op grond van de bepalingen in deze beleidsregels.

2. Herziening of intrekking van het toekenningsbesluit

Evenals terugvordering van bijstand of uitkering is het met terugwerkende kracht gewijzigd vaststellen van het recht op bijstand of uitkering door middel van een herzienings- of intrekkingbesluit een algehele bevoegdheid van het college. Het college maakt in beginsel in alle gevallen waarin er aanleiding is het toekenningsbesluit met terugwerkende kracht te wijzigen, gebruik van deze bevoegdheid.

De bepalingen onder sub 1 en 2 van onderdeel A. en B. zijn identiek aan de bepalingen van artikel 54 lid 3 WWB en artikel 17 lid 3 IOAW en artikel 17 lid 3 IOAZ, doch zijn met een dwingend karakter geformuleerd.

a. Indien als gevolg van het niet nakomen van de inlichtingenverplichting van de belanghebbende ten onrechte bijstand of uitkering is verleend dan wordt in alle gevallen het bijstands- of uitkeringsrecht naar het verleden toe gecorrigeerd naar de juiste situatie.

b. In gevallen waarin er kennelijk in het verleden een niet correct toekenningsbesluit is genomen, maar dit niet is veroorzaakt door de belanghebbende, dan kan in voorkomende gevallen toch herziening of intrekking van het toekenningsbesluit aan de orde zijn.

Dit zal zich vooral voordoen in gevallen waarin door het college onjuiste besluitvorming heeft plaatsgehad. Deze vorm van intrekking/herziening staat op gespannen voet met het rechtszekerheidsbeginsel. Op grond van dit beginsel kunnen

rechten niet zonder meer met terugwerkende kracht worden gewijzigd.

Doorslaggevend moet zijn of belanghebbende enige blaam treft bij het niet melden van de onjuiste situatie. De belanghebbende zal derhalve “op zijn klompen” hebben kunnen aanvoelen dat er iets mis was met de toekenning. Als dit niet het geval is dan gaat het college niet over tot herziening/intrekking met terugwerkende kracht. Het uitkeringsrecht zal in dat geval uiterlijk met ingang van de datum waarop de onjuistheid is geconstateerd worden gewijzigd, mits de belanghebbende hiervan tijdig op de hoogte wordt gebracht. Een andere overweging is of het college als gevolg van een grove fout een foutief besluit heeft genomen. Grote nalatigheid van het bestuursorgaan kan niet voor rekening komen van de belanghebbende, tenzij het bij de belanghebbende volkomen duidelijk kan zijn dat het hier een fout betreft.

3. Terugvordering

Deze bepaling vormt de kernbepaling van het gemeentelijke terugvorderingsbeleid. Benadrukt wordt dat de bijstand of uitkering uitsluitend wordt teruggevorderd in de gevallen waarin dit in de beleidsregels is vastgelegd.

4. Ten onrechte verleende bijstand of uitkering

De hier onder sub 1 omschreven situaties waarin bijstand wordt teruggevorderd zijn identiek aan de bepalingen van artikel 58 WWB. Om echter geen misverstand te laten bestaan over wanneer bijstand moet worden teruggevorderd zijn deze beleidsregels, in tegenstelling tot de formulering van artikel 58 WWB, dwingend geformuleerd.

- a. Bijstand is ten onrechte of tot een te hoog bedrag verleend wanneer achteraf komt vast te staan dat over de betreffende periode geen, of tot een lager bedrag, recht op bijstand bestond. Voorafgaande aan deze terugvordering dient op grond van artikel 54 lid 3 WWB en beleidsregel nummer 2 van de Beleidsregels Terugvordering eerst een herzienings- of intrekkingbesluit te worden genomen.
- b. Aan de bijstand die in de vorm van een geldlening is verleend dient in alle gevallen een terugbetalingsverplichting te worden verbonden. Deze verplichting wordt in het toekenningsbesluit vastgelegd. Eerst wanneer deze verplichting niet wordt nagekomen wordt ten aanzien van het nog resterende bedrag van de lening een terugvorderingsbesluit genomen.
- c. Borgstelling is een vorm van bijstandsverlening. Dit betekent dat in het toekenningsbesluit vastgelegd moet zijn dat de gemeente bijstand heeft verleend in de vorm van een borgstelling. Deze bijstand komt echter pas tot uitbetaling (aan de geldverstrekker) indien de belanghebbende in gebreke blijft met het terugbetalen van de door de geldverstrekker verleende geldlening. Op het moment van uitbetaling van de bijstand ontstaat tevens een vordering die op grond van artikel 58 lid 1 sub c WWB en de gemeentelijke beleidsregels kan worden teruggevorderd. In dat geval is, evenals bij de terugvordering van een geldlening, een afzonderlijk

terugvorderingsbesluit noodzakelijk.

- d. Een voorschot wordt op grond van artikel 52 WWB van rechtswege (automatisch op grond van de wet) verstrekt als een renteloze geldlening. Dit impliceert dat belanghebbende deze lening moet terugbetalen. Artikel 52 lid 3 WWB regelt dat het verstrekte voorschot ineens wordt verrekend met de toegekende uitkering over de periode waarop het voorschot betrekking had. Soms behoort verrekening van dit voorschot niet of niet volledig tot de mogelijkheden. Dat kan zijn omdat er geen toekenning van een uitkering tot stand komt, of dat de toegekende uitkering niet toereikend is om het totale bedrag van het voorschot ineens te verrekenen. Het openstaande bedrag van het voorschot wordt dan van belanghebbende teruggevorderd op grond van artikel 58 lid 1 sub d WWB. Wanneer deze omstandigheid zich voordoet dan is een afzonderlijk terugvorderingsbesluit noodzakelijk ten aanzien van het bedrag dat niet (volledig) kan worden verrekend met de toegekende bijstand.
- e. Er kunnen naast de hierboven genoemde omstandigheden andere redenen zijn waarin de bijstand bij nader inzien onverschuldigd is betaald. Het gaat hierbij met name om situaties waarin er geen reden is om te komen tot herziening of intrekking van het toekenningsbesluit, bijvoorbeeld wanneer bijstand is verleend in afwachting van het beschikbaar komen van middelen (inkomen of vermogen), of wanneer achteraf een vergoeding wordt ontvangen voor kosten waarvoor in een eerder stadium ook reeds (bijzondere) bijstand is ontvangen. Ook de onverschuldigd betaalde bijstand als gevolg van een administratieve vergissing dient op grond deze beleidsregel te worden teruggevorderd. Als restrictie geldt dat alleen kan worden teruggevorderd indien de belanghebbende redelijkerwijs kon begrijpen dat hij ten onrechte bijstand ontving. Voor de hier bedoelde vorm van terugvordering geldt een wettelijke vervaltermijn van 2 jaar.
- h. In de volgende gevallen moet het college afzien van brutering en kan alleen de netto bijstand teruggevorderd worden:
 1. De reden voor terugvordering is in de loop van het jaar ontstaan en het college heeft nagelaten belanghebbende hiervan tijdig in kennis te stellen, waardoor deze niet meer in staat was de vordering binnen het kalenderjaar terug te betalen (zie CRvB 28-11-2006, nrs. 05/2497 NABW e.a.). In deze uitspraak waren de inkomsten, die tot de terugvordering hadden geleid, door belanghebbende keurig opgegeven en kon haar niet worden verweten dat zij de inlichtingenplicht had geschonden. Niet was gebleken dat het college niet in staat was geweest om in het kalenderjaar al tot terugvordering over te gaan. Het college had derhalve niet in redelijkheid gebruik kunnen maken van de bevoegdheid tot bruto-terugvordering. Zie ook CRvB 08-06-2007, nrs. 06/1837 WWB e.a. en CRvB 24-07-2007, nr. 06/3265 WWB.
 2. Belanghebbende kan terzake van het ontstaan van de schuld geen verwijt

worden gemaakt en hem kan ook niet worden verweten dat de schuld niet binnen het betreffende boekjaar is terugbetaald (CRvB 15-07-2008, nr. 07/1890 WWB, CRvB 27-01-2009, nr. 08/4903 WWB en CRvB 06-10-2009, nr. 08/2103 WWB).

De onder sub 2 omschreven situaties waarin uitkering wordt teruggevorderd zijn identiek aan de bepalingen van artikel 17 IOAW en artikel 17 IOAZ. Om echter geen misverstand te laten bestaan over wanneer uitkering moet worden teruggevorderd zijn deze beleidsregels, in tegenstelling tot de formulering van artikel 17 IOAW en artikel 17 IOAZ, dwingend geformuleerd.

- a. De uitkering is als gevolg van een besluit als bedoeld in artikel 17, derde of vierde lid, IOAW en in artikel 17, derde of vierde lid IOAZ of artikel 20 IOAW en artikel 20 IOAZ ten onrechte of tot een te hoog bedrag verleend, alsmede hetgeen anderszins onverschuldigd is betaald,
- b. Gebleken is dat de belanghebbende over dezelfde periode waarover een uitkering op grond van de IOAW of de IOAZ is verleend, later inkomsten ontvangt waarmee bij de vaststelling van de uitkering rekening zou zijn gehouden.
- c. In de gevallen zoals bovenstaand genoemd onder h. moet het college afzien van brutering en kan alleen de netto uitkering teruggevorderd worden.

5. Terugvordering van gezinsleden

Op grond van artikel 59 lid 2 WWB of artikel 26 lid 2 IOAW en artikel 26 lid 2 IOAZ kan bijstand of uitkering die als gevolg van schending van de inlichtingenplicht niet als gezinsbijstand is verleend, maar wel als gezinsbijstand verleend had moeten worden, tevens worden teruggevorderd van degene met wiens middelen rekening had moeten worden gehouden. Eenvoudiger gesteld: bijstand of uitkering die aan een alleenstaande is verleend, die achteraf een gezamenlijke huishouding blijkt te voeren, kan tevens van de verzwegen partner worden teruggevorderd.

Duidelijk moet zijn dat:

- de bijstandsontvanger het voeren van een gezamenlijke huishouding met deze partner heeft verzwegen.
- de verzwegen partner van de bijstandsverlening op de hoogte was.

Alle gezinsleden waarvan in bovengenoemde situaties kan worden teruggevorderd zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de gehele vordering. Dit betekent in de praktijk dat het gehele bedrag van elk gezinslid kan worden teruggevorderd. In gevallen waarin één (of meer) gezinsleden niet in staat zijn om (het volledige) bedrag terug te betalen kunnen andere gezinsleden voor het gehele (restant)bedrag worden aangesproken. In principe dienen alle debiteuren die hoofdelijk aansprakelijk zijn hun aandeel in de aflossing

onderling met elkaar te verrekenen. Dit is niet het probleem van de gemeente.

6. Afzien van het nemen van een terugvorderingbesluit

In het terugvorderingsproces kan op twee momenten worden afgezien van terugvordering. Ten eerste kan worden besloten om geen terugvorderingsbesluit te nemen. De vordering komt in dat geval niet tot stand. Ten tweede kan worden afgezien van verdere terugvordering in een later stadium. Deze variant, ook wel kwijtschelding genoemd, wordt behandeld in beleidsregel 7 en verder.

In individuele situaties kunnen dringende redenen grond zijn om van een terugvorderingsbesluit af te zien. Hiervan kan sprake zijn wanneer de vordering is ontstaan buiten toedoen van de belanghebbende, en hem hiervan geen enkel verwijt kan worden gemaakt. Tevens zal in dat geval aannemelijk moeten zijn dat de belanghebbende niet kon weten dat hij ten onrechte bijstand ontving.

In gevallen waarin eerst een herzienings- of intrekingsbesluit aan de orde is kan van een dergelijk besluit reeds worden afgezien wegens een dringende reden (zie beleidsregel 2). In dat geval is ook geen grond tot het nemen van een terugvorderingsbesluit.

7. tot en met 10. Kwijtschelding wegens schuldenproblematiek

Wanneer een bijstandsvordering door middel van een terugvorderingsbesluit is vastgelegd dan kan er in een later stadium reden zijn om de vordering (gedeeltelijk) kwijt te schelden.

In deze beleidsregel is artikel 78a Abw nagenoeg letterlijk overgenomen.

11. tot en met 14. Kwijtschelding na voldoen aan betalingsverplichting

In deze beleidsregels komt tot uitdrukking dat de aard van de vordering bepalend is voor het moment waarop kwijtschelding aan de orde kan zijn.

Kwijtschelding kan aan de orde zijn als bij:

- leenbijstand 3 jaren correct is voldaan aan de aflossingsverplichting. Met uitzondering van de leenbijstand voor schulden;
- ten onrechte genoten uitkering 5 jaren correct is voldaan aan de aflossingsverplichting, en;
- fraudevorderingen 10 jaren correct is voldaan aan de aflossingsverplichting en tevens de debiteur niet opnieuw in die periode fraude heeft gepleegd.

Tevens is de bepaling opgenomen dat bij vorderingen kwijtschelding aan de orde kan zijn. Deze 'kan'-bepaling heeft vooral betrekking op de mogelijkheid af te zien van kwijtschelding indien de debiteur in de periode van aflossing opnieuw fraude heeft gepleegd. Een uitzondering wordt gemaakt voor leenbijstand voor schulden. Bij niet nakoming van de verplichting wordt de volledige lening teruggevorderd en gelden de bepalingen van beleidsregel 11.

15. Terugvorderingsbesluit

In deze regel is geregeld welke aspecten in ieder geval onderdeel uitmaken van het terugvorderingsbesluit.

16. tot en met 23.

De inhoud van deze beleidsregels spreekt voor zich.

Tenuitvoerlegging door middel van beslag (beleidsregel nr. 21 onder d) kan geschieden conform de regels van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. De gemeente heeft de mogelijkheid van vereenvoudigd derdenbeslag op loon of uitkering.

De procedure is als volgt:

- de gemeente stuurt met een kennisgeving een afschrift van het dwangbevel naar degene van wie debiteur een periodieke uitkering ontvangt
- hierin wordt de beslagvrije voet aangegeven
- de derde-beslagene moet de kennisgeving binnen 8 dagen voor gezien terugzenden aan de gemeente
- door de terugzending is het beslag gelegd. De derde-beslagene wordt hiermee verplicht het voor beslag vatbare bedrag uit te betalen aan de gemeente
- de gemeente moet binnen 7 dagen na retourontvangst van de kennisgeving een afschrift van die kennisgeving aangetekend toezenden aan de debiteur. Als de gemeente dit nalaat kan debiteur de President van de rechtbank vragen het beslag op te heffen.

B124 Moment van invordering

In deze richtlijn wordt aangegeven op welk moment overgegaan wordt tot de invordering van terugvorderingsschulden.

In beginsel zal direct na het nemen van een besluit tot terugvordering tot invordering worden overgegaan.

Uitstel van betaling

- A. Invulling bevoegdheid tot verlenen van uitstel van betaling (artikel 4:94 Awb) Het college verleent op verzoek van de schuldenaar of ambtshalve uitstel van betaling, indien naar het oordeel van het college het uitstel bijdraagt tot sociale activering, arbeidsinschakeling, de oplossing van een schuldenproblematiek of het overbruggen van de periode van bezwaar of beroep. Ook kan uitstel van betaling worden verleend indien er sprake is van zeer dringende redenen die het uitstel noodzakelijk maken. Gedurende het uitstel zal er niet worden aangemaand of ingevorderd. De bevoegdheid tot verrekening (artikel 4:93 Awb) blijft echter bestaan. De termijn waarvoor het uitstel geldt wordt vastgelegd in de beschikking tot uitstel van betaling. Aan deze beschikking kunnen voorwaarden worden verbonden, zoals een betalingsregeling of een verplichting tot het stellen van zekerheid.

B. Weigeren van uitstel van betaling

Een verzoek om uitstel van betaling wordt in ieder geval afgewezen als:

- a. De medewerking van de verzoeker aan het college naar het oordeel van het college onvoldoende is;
- b. Onjuiste gegevens worden verstrekt;
- c. De gevraagde gegevens niet (volledig) binnen de daartoe gestelde termijn zijn verstrekt;
- d. De gevraagde zekerheid niet wordt gesteld;
- e. De waarde van vermogensobjecten in redelijkheid te gelde kan worden gemaakt teneinde daarmee de verschuldigde vordering te betalen;
- f. De berekende betalingscapaciteit zodanig is dat de schuld direct voldaan kan worden;
- g. De betalingsregeling zich over een onaanvaardbare termijn uitstrekt;
- h. De betalingsproblemen structureel zijn en een betalingsregeling geen uitkomst zal bieden;
- i. Sprake is van een verzoek om uitstel van betaling van een vordering in verband met betalingsmoeilijkheden en voorafgaande aan dat verzoek uitstel is genoten in verband met een bezwaar- of beroepsprocedure tegen een terugvorderings- of verhaalsbesluit, terwijl gedurende die procedure betalingsmiddelen ter beschikking hebben gestaan, waarmee de vordering kon worden betaald;
- j. Indien de schuldenaar reeds eerder een regeling heeft genoten, maar deze niet is nagekomen.

Het college is verplicht de schuldenaar in de gelegenheid te stellen zijn zienswijze naar voren te brengen voordat hij het verzoek om uitstel geheel of gedeeltelijk afwijst (artikel 4:7 Awb). Als het verzoek om uitstel wordt afgewezen, moet gemotiveerd worden waarom tot afwijzing van het verzoek is besloten.

B125 Beleidsregels invordering

In deze richtlijn wordt aangegeven op welke wijze de invordering van terugvorderingsschulden ten uitvoer gebracht wordt

Het college van burgemeester en wethouders,

Gelet op de artikelen 17, 18a, 52, 54, 58, 59, 60, 60a, 60b en 60c Wet werk en bijstand (WWB), de artikelen 13, 17, 20a, 25, 26, 27, 28, 29 en 29a Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW), de artikelen 13, 17, 20a, 25, 26, 27, 28, 29 en 29a Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) en titel 4.4 Algemene wet bestuursrecht (Awb)

Besluit

Vast te stellen de gewijzigde invulling van richtlijn B125 Beleidsregels invordering

Artikel I

Richtlijn B125 wordt als volgt ingevuld:

Beleidsregels opschorting, herziening, intrekking, terugvordering en invordering Wet werk en bijstand (WWB), Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) en Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)

ALGEMEEN

1. Algemeen

Het college maakt gebruik van de bevoegdheid tot:

- a. het opschorten van het recht op bijstand op grond van artikel 54, eerste lid van de Wet werk en bijstand (WWB), van het recht op uitkering op grond van artikel 17, eerste lid van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) en artikel 17, eerste lid van de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ);
- b. het herzien of intrekken van het toekenningsbesluit op grond van artikel 54, derde en vierde lid, WWB, artikel 17, derde en vierde lid, IOAW en artikel 17, derde en vierde lid IOAZ;
- c. het terugvorderen van ten onrechte of tot een te hoog bedrag verleende bijstand zoals neergelegd in de artikelen 58, met uitzondering van het eerste lid, 59, 60 en 60a van de WWB of van ten onrechte of tot een te hoog bedrag verleende uitkering zoals neergelegd in de artikelen 25, met uitzondering van het eerste lid, 26, en 28 IOAW en in de artikelen 25, met uitzondering van het eerste lid, 26 en 28 IOAZ.

OPSCHORTING, HERZIENING EN INTREKKING

2. Opschorting, herziening of intrekking van het toekenningsbesluit

- a. Het recht op bijstand ingevolge de WWB wordt opgeschort indien de belanghebbende de voor de verlening van bijstand van belang zijnde gegevens of de gevorderde bewijsstukken niet, niet tijdig of onvolledig heeft verstrekt en hem dit te verwijten valt, dan wel indien de belanghebbende anderszins onvoldoende medewerking verleent.
- b. Een besluit tot toekenning van bijstand ingevolge de WWB wordt herzien of ingetrokken indien:
 1. het niet of niet behoorlijk nakomen van de verplichting als bedoeld in artikel 17, eerste lid WWB, of artikel 30c, tweede en derde lid van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen, heeft geleid tot het ten onrechte of tot een te hoog bedrag verlenen van bijstand;
 2. anderszins de bijstand ten onrechte of tot een te hoog bedrag is verleend.
- c. Het recht op uitkering ingevolge de IOAW of de IOAZ wordt opgeschort indien de belanghebbende de voor de verlening van de uitkering van belang zijnde gegevens of de gevorderde bewijsstukken niet, niet tijdig of onvolledig heeft verstrekt en hem dit te verwijten valt, dan wel indien de belanghebbende anderszins onvoldoende medewerking verleent aan het onderzoek.
- d. Een besluit tot toekenning van uitkering ingevolge de IOAW of de IOAZ wordt herzien of ingetrokken indien:
 1. een gedraging als bedoeld in artikel 20, eerste lid, IOAW en in artikel 20, eerste lid, IOAZ, of het niet of niet behoorlijk nakomen van de verplichting, bedoeld in artikel 13, eerste lid, IOAW en in artikel 13, eerste lid, IOAZ of artikel 30c, tweede en derde lid, van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen, heeft geleid tot het ten onrechte of tot een te hoog bedrag verlenen van uitkering;

2. anderszins de uitkering ten onrechte of tot een te hoog bedrag is verleend.
- e. Van het nemen van een herzienings- of intrekkingbesluit als bedoeld in onderdeel B of D kan op grond van dringende redenen worden afgezien.

TERUGVORDERING

3. Terugvordering

Bijstand ingevolge de WWB of uitkering ingevolge de IOAW of de IOAZ wordt teruggevorderd in de gevallen zoals vermeld in deze beleidsregels.

4. Ten onrechte verleende bijstand of uitkering

1. Het college vordert bijstand ingevolge de WWB terug van de belanghebbende voor zover deze bijstand:
 - a. anders dan bedoeld in artikel 58, eerste lid, WWB, ten onrechte of tot een te hoog bedrag is verleend;
 - b. in de vorm van een geldlening is verleend en de uit de geldlening voortvloeiende verplichtingen niet of niet behoorlijk worden nagekomen;
 - c. voortvloeit uit gestelde borgtocht;
 - d. ingevolge artikel 52 WWB bij wijze van voorschot is verleend en nadien is vastgesteld dat geen recht op bijstand bestaat;
 - e. anderszins onverschuldigd is betaald en de belanghebbende dit redelijkerwijs kon begrijpen;
 - f. anderszins onverschuldigd is betaald, waaronder begrepen dat:
 1. de belanghebbende met betrekking tot de periode waarover bijstand is verleend, over in aanmerking te nemen middelen als bedoeld in artikel 31 WWB beschikt of kan beschikken;
 2. bijstand is verleend met een bepaalde bestemming en naderhand door de belanghebbende vergoedingen of tegemoetkomingen worden ontvangen met het oog op die bestemming.
 - g. terugvordering als bedoeld onder e. vindt niet plaats, indien de betreffende kosten zijn gemaakt meer dan twee jaar vóór de datum van verzending van het besluit tot terugvordering.
 - h. van de in artikel 58, vijfde lid tweede volzin WWB neergelegde bevoegdheid tot bruto-terugvordering moet worden afgezien, indien sprake is van een vordering die is ontstaan buiten toedoen van de belanghebbende en deze niet kan worden verweten dat de vordering niet al is voldaan in het kalenderjaar waarop deze betrekking heeft.
2. Het college vordert een uitkering ingevolge de IOAW of de IOAZ terug van de belanghebbende indien:
 - a. Deze uitkering als gevolg van een besluit als bedoeld in artikel 17, derde of vierde lid, IOAW en in artikel 17, derde of vierde lid IOAZ of artikel 20 IOAW en artikel 20 IOAZ, anders dan bedoeld in artikel 25, eerste lid, IOAW, of artikel 25, eerste lid, IOAZ, ten onrechte of tot een te hoog bedrag is verleend, alsmede hetgeen anderszins onverschuldigd is betaald,
 - b. blijkt dat de belanghebbende over dezelfde periode waarover een uitkering op grond van de IOAW of de IOAZ is verleend, later inkomsten ontvangt waarmee bij de vaststelling van de uitkering rekening zou zijn gehouden.
 - c. van de in artikel 25, vijfde lid tweede volzin IOAW en in artikel 25, vijfde lid tweede volzin IOAZ neergelegde bevoegdheid tot bruto-terugvordering moet worden afgezien, indien sprake is van een vordering die is

ontstaan buiten toedoen van de belanghebbende en deze niet kan worden verweten dat de vordering niet al is voldaan in het kalenderjaar waarop deze betrekking heeft.

5. Terugvordering van gezinsleden

- a. Onverminderd het bepaalde onder beleidsregel nummer 4 worden kosten van bijstand ingevolge de WWB of uitkering ingevolge de IOAW of de IOAZ, indien de bijstand of de uitkering aan een gezin wordt verleend, van alle gezinsleden teruggevorderd.
- b. Indien de bijstand ingevolge de WWB als gezinsbijstand aan gehuwden had moeten worden verleend, maar zulks achterwege is gebleven, omdat de belanghebbende de verplichtingen, bedoeld in artikel 17 WWB, of artikelen 30c, tweede en derde lid, van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen, niet of niet behoorlijk is nagekomen, kunnen de kosten van bijstand mede worden teruggevorderd van de persoon met wiens middelen als bedoeld in paragraaf 3.4 WWB, bij de verlening van bijstand rekening had moeten worden gehouden.
- c. Indien de uitkering ingevolge de IOAW of de IOAZ met inachtneming van artikel 3 IOAW of artikel 3 IOAZ, had moeten worden verleend, maar zulks achterwege is gebleven omdat de belanghebbende onjuiste of onvolledige inlichtingen heeft verstrekt, dan wel de verplichting, bedoeld in artikel 13 IOAW of in artikel 13 IOAZ, of artikel 30c, tweede en derde lid, van de Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen, niet of niet behoorlijk is nagekomen, kan de gedurende het betrokken tijdvak ten onrechte verleende uitkering mede worden teruggevorderd van de persoon met wiens inkomen bij de verlening van de uitkering rekening had moeten worden gehouden.
- d. de onder a. b. en c. genoemde personen zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de terugbetaling van de kosten van bijstand of de kosten van uitkering die worden teruggevorderd.

6. Afzien van het nemen van een terugvorderingbesluit

Het college ziet geheel of gedeeltelijk af van terugvordering als bedoeld in artikel 58, achtste lid, WWB, of artikel 25, zevende lid, IOAW/IOAZ, indien daarvoor redenen aanwezig zijn.

KWIJTSCHELDING

7. Kwijtschelding wegens schuldenproblematiek

In afwijking van beleidsregel nummer 4 en 5 kan het college besluiten tot gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de teruggevorderde bijstand ingevolge de WWB of uitkering ingevolge de IOAW of de IOAZ, behalve wanneer er sprake is van ten onrechte of tot een te hoog bedrag verleende bijstand als bedoeld in artikel 58, eerste lid, WWB, of uitkering als bedoeld in artikel 25, eerste lid, IOAW/IOAZ, indien:

- a. redelijkerwijs te voorzien is dat de belanghebbende niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn schulden, en
- b. redelijkerwijs te voorzien is dat een schuldregeling met betrekking tot alle vorderingen, behoudens de in beleidsregel 8 onder a. bedoelde vorderingen, van de overige schuldeisers zonder een zodanig besluit niet tot stand zal komen, en
- c. de vordering van het college wegens teruggevorderde bijstand of uitkering tenminste zal worden voldaan naar evenredigheid met de vorderingen van de schuldeisers van gelijke rang.

8. Afzien van kwijtschelding wegens schuldenproblematiek

Van kwijtschelding als bedoeld in beleidsregel nummer 7 wordt afgezien indien:

- a. de vordering wordt gedekt door pand of hypotheek op een goed of goederen, behoudens voor zover de vordering niet op die goederen verhaald kan worden; of
- b. de vordering voortvloeit uit hetgeen is bepaald in artikel 58, eerste lid, aanhef en onder f, en artikel 48, tweede lid, aanhef en onder a, WWB, tenzij de oorspronkelijke vordering of het restant niet meer dan € 3.500,00 netto bedraagt.

9. Inwerkingtreding van het besluit tot afzien van terugvordering wegens schuldenproblematiek

Het besluit tot het gedeeltelijk afzien van terugvordering of tot het gedeeltelijk afzien van verdere terugvordering wordt niet genomen voordat een schuldregeling tot stand is gekomen.

10. Intrekking kwijtscheldingsbesluit schuldenproblematiek

Het besluit tot het gedeeltelijk afzien van terugvordering of tot het gedeeltelijk afzien van verdere terugvordering wordt ingetrokken of ten nadele van de belanghebbende gewijzigd indien:

- a. niet binnen twaalf maanden nadat dat besluit is bekendgemaakt, een schuldregeling is tot stand gekomen;
- b. de belanghebbende zijn schuld aan de gemeente niet overeenkomstig de schuldregeling voldoet; of
- c. onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een ander besluit zou hebben geleid.

11. Kwijtschelding na het voldoen aan de betalingsverplichting

1. In afwijking van beleidsregel nummer 4, en wanneer er geen sprake is van ten onrechte of tot een te hoog bedrag verleende bijstand als bedoeld in artikel 58, eerste lid, WWB, of uitkering als bedoeld in artikel 25, eerste lid, IOAW/IOAZ, kan het college besluiten van terugvordering of van verdere terugvordering af te zien, indien de belanghebbende:
 - a. gedurende vijf jaar volledig aan zijn betalingsverplichtingen heeft voldaan;
 - b. gedurende vijf jaar niet volledig aan zijn betalingsverplichtingen heeft voldaan, maar het achterstallige bedrag over die periode, vermeerderd met de daarover verschuldigde wettelijke rente en de op de invordering betrekking hebbende kosten, alsnog heeft betaald;
 - c. gedurende vijf jaar geen betalingen heeft verricht en niet aannemelijk is dat hij deze op enig moment zal gaan verrichten;
 - d. een bedrag, overeenkomend met tenminste 50% van de restsom in één keer aflost; of
 - e. een schuld heeft waarvan het saldo lager is dan het kruimelbedrag zoals bedoeld in richtlijn B122.
2. In afwijking van artikel 58, eerste lid, WWB, en artikel 25, eerste lid, IOAW/IOAZ, kan het college besluiten van terugvordering of van verdere terugvordering van bijstand als bedoeld in het eerste lid van artikel 58 WWB of uitkering als bedoeld in het eerste lid van artikel 25 IOAW/IOAZ, af te zien indien de persoon van wie de kosten van bijstand of uitkering worden teruggevorderd voldoet aan de criteria zoals

genoemd in artikel 58, zevende lid, WWB, of in artikel 25, zesde lid, IOAW/IOAZ.

12. Verkorting van de periode van voldoen aan betalingsverplichting

De in beleidsregel nummer 11 onder 1 sub a. en b. genoemde termijn is drie jaar indien het de aflossing van leenbijstand betreft, met uitzondering de leenbijstand ten behoeve van schulden.

13. Geen kwijtschelding na voldoen aan betalingsverplichting

Kwijtschelding als bedoeld in beleidsregel nummer 11 onderdeel 1 en 2 vindt niet plaats ten aanzien van vorderingen welke door pand of hypotheek op een goed of goederen zijn gedekt, behoudens voor zover zij niet op die goederen verhaald kunnen worden.

Van kwijtschelding wordt tevens afgezien als het vorderingen betreft die voortvloeien uit hetgeen is bepaald in artikel 58, eerste lid onder f, en artikel 48, tweede lid, aanhef en onder a, WWB.

INVORDERING VAN TERUGGEVORDERDE BIJSTAND INGEVOLGE DE WWB OF UITKERING INGEVOLGE DE IOAW OF DE IOAZ OF VAN EEN OPGELEGDE BESTUURLIJKE BOETE

14. Boetebesluit

In de beschikking tot oplegging van de bestuurlijke boete vermeldt het college in elk geval:

- a. de naam van de overtreder;
- b. het bedrag van de boete;
- c. de termijn of termijnen waarbinnen de belanghebbende de bestuurlijke boete dient te betalen; en
- d. op welke wijze het besluit, bij gebrekkige betaling, ten uitvoer zal worden gelegd.

15. Terugvorderingsbesluit

In de beschikking tot terugvordering van bijstand ingevolge de WWB of uitkering ingevolge de IOAW of de IOAZ vermeldt het college in elk geval:

- a. tot welk bedrag en over welke periode de ten onrechte ontvangen bijstand of uitkering wordt teruggevorderd;
- b. de termijn of termijnen waarbinnen de belanghebbende de ten onrechte ontvangen bijstand of uitkering dient terug te betalen; en
- c. op welke wijze het besluit, bij gebrekkige betaling, ten uitvoer zal worden gelegd.

16. Wettelijke rente

Het college maakt geen gebruik van de bevoegdheid om de schuldenaar wettelijke rente in rekening te brengen zoals bedoeld in artikel 4:98 Awb.

17. Betaling

- a. Wijze en tijdstip van betaling

De betaling geschiedt binnen zes weken nadat de beschikking op de voorgeschreven wijze is bekend gemaakt (artikel 4:87 Awb). De betaling door de schuldenaar geschiedt door bijschrijving op de daartoe bestemde bankrekening. Als tijdstip van betaling geldt de datum waarop de rekening

van het college wordt gecrediteerd (artikel 4:89, eerste en derde lid Awb). Bij betaling aan de kas van de gemeente geldt de dag waarop het bedrag aan het loket van de gemeente is betaald als tijdstip van betaling. Bij betaling aan de kas ontvangt de schuldenaar een kwitantie (artikel 4:90 Awb).

b. De afboeking van de betaling

De afboeking van betalingen waarvan de bestemming is aangegeven worden afgeboekt overeenkomstig de opgave van de betaler (artikel 4:92, tweede lid Awb). Betalingen waarvoor geen bestemming is gegeven (de zogenoemde ongerichte betalingen) worden afgeboekt op de oudste openstaande vorderingen, met dien verstande dat de aard van de vorderingen aanleiding kan zijn hiervan af te wijken (bijvoorbeeld indien er sprake is van een vordering die betrekking heeft op het lopende kalenderjaar en die nog niet is gebruteerd ingevolge artikel 58, vijfde lid WWB of artikel 25, vierde lid IOAW en artikel 25, vijfde lid IOAZ).

c. De kosten van betaling

De kosten van betaling (bijvoorbeeld porto- en bankkosten) komen voor rekening van de schuldenaar (artikel 4:91, eerste lid Awb).

18. Uitstel van betaling

a. Invulling bevoegdheid tot verlenen van uitstel van betaling (artikel 4:94 Awb)

Het college verleent op verzoek van de schuldenaar of ambtshalve uitstel van betaling, indien naar het oordeel van het college het uitstel bijdraagt tot sociale activering, arbeidsinschakeling, de oplossing van een schuldenproblematiek of het overbruggen van de periode van bezwaar of beroep. Ook kan uitstel van betaling worden verleend indien er sprake is van zeer dringende redenen die het uitstel noodzakelijk maken. Gedurende het uitstel zal er niet worden aangemaand of ingevorderd. De bevoegdheid tot verrekening (artikel 4:93 Awb) blijft echter bestaan. De termijn waarvoor het uitstel geldt wordt vastgelegd in de beschikking tot uitstel van betaling. Aan deze beschikking kunnen voorwaarden worden verbonden, zoals een betalingsregeling of een verplichting tot het stellen van zekerheid.

b. Weigeren van uitstel van betaling

Een verzoek om uitstel van betaling wordt in ieder geval afgewezen als:

- a. De medewerking van de verzoeker aan het college naar het oordeel van het college onvoldoende is;
- b. Onjuiste gegevens worden verstrekt;
- c. De gevraagde gegevens niet (volledig) binnen de daartoe gestelde termijn zijn verstrekt;
- d. De gevraagde zekerheid niet wordt gesteld;
- e. De waarde van vermogensobjecten in redelijkheid te gelde kan worden gemaakt teneinde daarmee de verschuldigde vordering te betalen;
- f. De berekende betalingscapaciteit zodanig is dat de schuld direct voldaan kan worden;
- g. De betalingsregeling zich over een onaanvaardbare termijn uitstrekt;
- h. De betalingsproblemen structureel zijn en een betalingsregeling geen uitkomst zal bieden;
- i. Sprake is van een verzoek om uitstel van betaling van een vordering in verband met betalingsmoeilijkheden en voorafgaande aan dat verzoek uitstel is genoten in verband met een bezwaar- of beroepsprocedure tegen een terugvorderings- of verhaalsbesluit, terwijl gedurende die

procedure betalingsmiddelen ter beschikking hebben gestaan, waarmee de vordering kon worden betaald;

- j. Indien de schuldenaar reeds eerder een regeling heeft genoten, maar deze niet is nagekomen.

Het college is verplicht de schuldenaar in de gelegenheid te stellen zijn zienswijze naar voren te brengen voordat hij het verzoek om uitstel geheel of gedeeltelijk afwijst (artikel 4:7 Awb). Als het verzoek om uitstel wordt afgewezen, moet gemotiveerd worden waarom tot afwijzing van het verzoek is besloten.

- c. Intrekken of wijzigen beschikking tot uitstel van betaling (artikel 4:96 Awb)

In de volgende gevallen zal de beschikking tot uitstel van betaling worden gewijzigd of ingetrokken:

1. Indien de voorschriften niet worden nageleefd;
2. Indien de schuldenaar onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en de verstrekking van de juiste of volledige gegevens tot een andere beschikking zou hebben geleid; of
3. Indien veranderde omstandigheden zich verzetten tegen de voortdoring van het uitstel.

19. Aanmaning

- a. Termijn voor aanmaning en van betaling na aanmaning

Indien de schuldenaar in verzuim is, zoals bedoeld in artikel 4:97 Awb, wordt binnen twee weken na constatering van het verzuim, of op enig ander tijdstip, een schriftelijke aanmaning verzonden, waarin de schuldenaar wordt gemaand om binnen twee weken, gerekend vanaf de dag na die waarop de aanmaning is verzonden, tot betaling over te gaan (artikel 4:112, eerste lid Awb).

- b. Gevolgen niet nakoming aanmaning

De aanmaning vermeldt dat bij niet tijdige betaling deze zal worden afgedwongen door op kosten van de schuldenaar uit te voeren invorderingsmaatregelen (artikel 4:112, derde lid Awb).

- c. Aanmaningsvergoeding

Het college brengt bij de schuldenaar geen aanmaningsvergoeding als bedoeld in artikel 4:113 Awb in rekening.

- d. Gedeeltelijke voldoening aan de aanmaning

Als na de verzending van een aanmaning een gedeelte van het achterstallige bedrag wordt voldaan, dan wordt de uitvaardiging van een dwangbevel voor het restant niet door een nieuwe aanmaning voorafgegaan.

20. Dwangbevel

- a. Tijdstip van uitvaardigen dwangbevel

Binnen een maand of op enig later tijdstip nadat niet (volledig) binnen de aanmaningstermijn is betaald, vaardigt het college een dwangbevel uit (artikel 60, tweede lid WWB of artikel 28, eerste lid, IOAW en artikel 28, eerste lid, IOAZ, en artikel 4:117, eerste lid Awb).

- b. Bekendmaking van het dwangbevel

Het college maakt zoveel mogelijk gebruik van de mogelijkheid het dwangbevel per post te betekenen

(artikel 60, vijfde lid, WWB of artikel 28, vijfde lid, IOAW en artikel 28, vijfde lid, IOAZ). De betekening van het dwangbevel per post met het bevel tot betaling binnen een week vindt plaats door het ter post bezorgen door het college van een voor de schuldenaar bestemd afschrift van het dwangbevel met bevel tot betaling. Onder ter post bezorging wordt verstaan: het door het college ter aangetekende verzending aanbieden van het afschrift aan TNT-Post. Als betekeningdatum geldt in het algemeen de datum van de ter post bezorging.

Indien betekening per post niet mogelijk of wenselijk is, bijvoorbeeld omdat beslag op goederen of beslag op een bankrekening de voorkeur verdient, wordt de betekening overgelaten aan de deurwaarder, zoals bedoeld in artikel 4:123 Awb.

c. Kosten dwangbevel.

De kosten van het dwangbevel, gesteld op een bedrag van € 25,-, worden bij de schuldenaar in rekening gebracht (artikel 4:119 en artikel 4:120 Awb).

d. Bundeling vorderingen

Indien bij dezelfde schuldenaar meerdere vorderingen tot een dwangbevel leiden, worden de verschillende vorderingen zoveel mogelijk in één dwangbevel gebundeld (artikel 4:119, tweede lid Awb).

e. Tenuitvoerlegging dwangbevel

Het dwangbevel levert een executoriale titel op (artikel 4:116 Awb). Na betekening aan de schuldenaar, zal het college het dwangbevel met toepassing van de voorschriften van het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering ten uitvoer leggen, indien niet binnen de gestelde termijn aan het bevel tot betaling volledig is voldaan.

21. Verrekening en beslaglegging

a. Invulling bevoegdheid tot verrekening (artikel 4:93 Awb)

1. Indien de persoon van wie kosten van bijstand als bedoeld in artikel 58, eerste lid, WWB, of kosten van uitkering als bedoeld in artikel 25, eerste lid, IOAW/IOAZ, worden teruggevorderd dan wel verplicht is tot betaling van een bestuurlijke boete als bedoeld in artikel 18a WWB of artikel 20a IOAW/IOAZ, algemene bijstand ingevolge de WWB, of een uitkering op grond van de IOAW/IOAZ ontvangt, verrekent het college op grond van artikel 60, vierde lid, WWB, of artikel 28, tweede lid, IOAW/IOAZ, die kosten van bijstand of uitkering, of bestuurlijke boete met die algemene bijstand of uitkering.

Het college verrekent hierbij eerst de bestuurlijke boete en vervolgens de kosten van bijstand of uitkering.

2. Indien de persoon van wie kosten van bijstand als bedoeld in de artikelen 58, met uitzondering van het eerste lid, en 59 WWB of kosten van uitkering als bedoeld in de artikelen 25, met uitzondering van het eerste lid, en 26 IOAW en in de artikelen 25, met uitzondering van het eerste lid, en 26 IOAZ worden teruggevorderd, algemene bijstand ingevolge de WWB, of een uitkering op grond van de IOAW of de IOAZ, ontvangt, is het college ingevolge artikel 60, derde lid WWB of ingevolge artikel 28, derde lid IOAW en artikel 28, derde lid IOAZ bevoegd tot verrekening van die kosten van bijstand of die kosten van uitkering met die algemene bijstand of uitkering. Van deze bevoegdheid maakt het college zoveel mogelijk gebruik en vindt plaats na de verrekening genoemd onder ad 1. Een eventuele

betalingsregeling die wordt getroffen met een schuldenaar zoals hier wordt bedoeld, wordt in ieder geval gerealiseerd door middel van verrekening.

b. Invulling bevoegdheid tot pseudoverrekening met een andere gemeente

Indien de persoon van wie kosten van bijstand als bedoeld in de artikelen 58 en 59 WWB of kosten van uitkering als bedoeld in de artikelen 25 en 26 IOAW en in de artikelen 25 en 26 IOAZ worden teruggevorderd, dan wel die verplicht is tot betaling van een bestuurlijke boete als bedoeld in artikel 18a WWB of artikel 20a IOAW/IOAZ, algemene bijstand ingevolge de WWB of een uitkering op grond van de IOAW of de IOAZ van een andere gemeente ontvangt, betaalt dat college ingevolge artikel 60a, eerste lid WWB of ingevolge artikel 28, vierde lid IOAW en artikel 28, vierde lid IOAZ, zonder dat daarvoor een machtiging nodig is van de belanghebbende, het bedrag van de terugvordering of de bestuurlijke boete uit de algemene bijstand of uitkering op verzoek aan het college dat de kosten van bijstand terugvordert of de bestuurlijke boete heeft opgelegd. Een eventuele betalingsregeling die wordt getroffen met een schuldenaar zoals hier wordt bedoeld, wordt in ieder geval gerealiseerd door middel van deze verrekening.

c. Invulling bevoegdheid tot pseudoverrekening met het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen

Indien de persoon van wie kosten van bijstand als bedoeld in de artikelen 58 en 59 WWB of kosten van uitkering als bedoeld in de artikelen 25 en 26 IOAW en in de artikelen 25 en 26 IOAZ worden teruggevorderd, dan wel die verplicht is tot betaling van een bestuurlijke boete als bedoeld in artikel 18a WWB of artikel 20a IOAW/IOAZ, een uitkering ontvangt op grond van de Werkloosheidswet, de Wet inkomensvoorziening oudere werklozen, de Ziektewet, de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen, de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen, de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering, de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening militairen, de Wet arbeid en zorg of de Toeslagenwet of inkomensondersteuning ontvangt op grond van de Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen, betaalt het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen ingevolge artikel 60a, tweede lid WWB of ingevolge artikel 28, vierde lid IOAW en artikel 28, vierde lid IOAZ, zonder dat daarvoor een machtiging nodig is van de belanghebbende, het bedrag van de terugvordering of de bestuurlijke boete uit die uitkering of inkomensondersteuning op verzoek aan het college dat de kosten van bijstand terugvordert of de bestuurlijke boete heeft opgelegd. Een eventuele betalingsregeling die wordt getroffen met een schuldenaar zoals hier wordt bedoeld, wordt in ieder geval gerealiseerd door middel van deze verrekening.

d. Invulling bevoegdheid tot pseudoverrekening met de Sociale verzekeringsbank

Indien de persoon van wie kosten van bijstand als bedoeld in de artikelen 58 en 59 WWB of kosten van uitkering als bedoeld in de artikelen 25 en 26 IOAW en in de artikelen 25 en 26 IOAZ worden teruggevorderd, dan wel die verplicht is tot betaling van een bestuurlijke boete als bedoeld in artikel 18a WWB of artikel 20a IOAW/IOAZ, een uitkering ontvangt op grond van de Algemene Ouderdomswet of de Algemene nabestaandenwet van de Sociale verzekeringsbank, betaalt de

Sociale Verzekeringsbank ingevolge artikel 60a, derde lid WWB of ingevolge artikel 28, vierde lid IOAW en artikel 28, vierde lid IOAZ, zonder dat daarvoor een machtiging nodig is van de belanghebbende, het bedrag van de terugvordering of de bestuurlijke boete uit die uitkering op verzoek aan het college dat de kosten van bijstand terugvordert of de bestuurlijke boete heeft opgelegd. Een eventuele betalingsregeling die wordt getroffen met een schuldenaar zoals hier wordt bedoeld, wordt in ieder geval gerealiseerd door middel van deze verrekening.

e. Aflossing bijstand in de vorm van een geldlening

Indien de persoon aan wie bijstand in de vorm van een geldlening wordt verleend algemene bijstand ingevolge de WWB of een uitkering op grond van de IOAW, de IOAZ, het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 ontvangt, zal het college overgaan tot verrekening van die geldlening met die algemene bijstand of uitkering (artikel 48, vijfde lid WWB).

f. Verrekening bestuurlijke boete bij recidive

Een bestuurlijke boete bij recidive als bedoeld in artikel 18a, vijfde lid, WWB, wordt verrekend met de algemene bijstand ingevolge de WWB, overeenkomstig de bepalingen in de Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive Helmond.

g. Regels ten aanzien van verrekenen

Ten aanzien van verrekenen hanteert het college de volgende regels:

- Verrekening van een bestuurlijke boete gaat voor de verrekening van ten onrechte genoten bijstand op grond van de WWB of uitkering op grond van de IOAW/IOAZ;
- Er wordt niet tot verrekening over gegaan, indien de middelen van de schuldenaar afdoende zijn om de vordering in één keer te betalen;
- De schuldenaar wordt met een kennisgeving op de hoogte gesteld van het feit dat een vordering op grond van een terugvorderingsbesluit op grond van artikel 58 en 59 WWB of artikel 25 en 26 IOAW of artikel 25 en 26 IOAZ of op grond van artikel 48, vijfde lid WWB, of een bestuurlijke boete als bedoeld in artikel 18a WWB of artikel 20a IOAW/IOAZ, met zijn of haar bijstand of uitkering wordt verrekend, en van de hoogte van het bedrag van de verrekening (artikel 4:93, tweede lid Awb);
- De schuldenaar dient door verrekening nooit te beschikken over een inkomen dat minder is dan de voor hem of haar geldende beslagvrije voet (artikel 4:93, vierde lid Awb), met uitzondering van de bepaling zoals opgenomen in artikel 2 van de Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive Helmond 2013;
- Een verleend uitstel tot betaling staat verrekening niet in de weg (artikel 4:93, vijfde lid Awb);
- De gehele reeds op het moment van verrekening gereserveerde vakantietoelage ingevolge bijstandsverlening of uitkeringsverstrekking wordt verrekend met de vordering, tenzij het ontstaan van de vordering de schuldenaar niet te verwijten valt.

h. Beslaglegging

Een executoriaal beslag vindt plaats overeenkomstig de artikelen 479b tot en met 479g, behoudens

artikel 479e, tweede lid van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Wanneer er sprake is van zowel een vordering in verband met een ten onrechte ontvangen bijstand op grond van de WWB of ten onrechte ontvangen uitkering op grond van de IOAW/IOAZ als een vordering in verband met een opgelegde bestuurlijke boete op grond van de WWB of op grond van de IOAW/IOAZ, wordt een beslag zowel gelegd ten aanzien van de ten onrechte ontvangen bijstand op grond van de WWB of ten onrechte ontvangen uitkering op grond van de IOAW/IOAZ als ten aanzien van de opgelegde bestuurlijke boete op grond van de WWB of op grond van de IOAW/IOAZ.

Ontvangsten worden eerst afgeboekt op de vordering in verband met een opgelegde bestuurlijke boete en vervolgens op de ten onrechte ontvangen bijstand op grond van de WWB of ten onrechte ontvangen uitkering op grond van de IOAW/IOAZ.

Wanneer er door een deurwaarder ook beslag gelegd is op het inkomen van de belanghebbende, en de deurwaarder wil daarom delen in het beslag, worden, in verband met de preferentie van de vordering van het college (artikel 60, zevende lid, WWB, en artikel 30, eerste lid, IOAW/IOAZ) ontvangsten eerst afgeboekt op de ten onrechte ontvangen bijstand op grond van de WWB of ten onrechte ontvangen uitkering op grond van de IOAW/IOAZ, en vervolgens op de vordering in verband met een opgelegde bestuurlijke boete.

De kosten van invordering middels beslaglegging komen voor rekening van de schuldenaar (artikel 4:120 Awb).

Deze kosten worden als volgt gesteld.

Schuldbedrag	In rekening te brengen kosten
€ 0,00 tot € 250,00	€ 35,00
€ 250,00 tot € 500,00	€ 70,00
€ 500,00 tot € 1.250,00	€ 105,00
€ 1.250,00 tot € 2.500,00	€ 150,00
€ 2.500,00 en meer	€ 300,00

22. Verjaring

Ten aanzien van verjaring van de vordering zijn de artikelen 4:104 tot en met 4:111 Awb van toepassing.

23. Bescherming van de beslagvrije voet

Indien de schuldenaar op grond van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering in het kader van invordering door middel van verrekening of dwangbevel de bescherming van de beslagvrije voet geniet, vervalt deze bescherming indien de schuldenaar zijn inlichtingenplicht, zoals bedoeld in artikel 60, eerste lid WWB of artikel 27 IOAW en artikel 27 IOAZ of artikel 18a, achtste lid, WWB, of artikel 20a, achtste lid, IOAW/IOAZ, niet of niet behoorlijk nakomt (artikel 60, zesde lid WWB en artikel 28, zesde lid IOAW en artikel 28, zesde IOAZ).

Voorafgaand aan het vervallen van de bescherming van de beslagvrije voet wordt de schuldenaar van het voornemen hiertoe en de consequenties hiervan schriftelijk op de hoogte gesteld. Ook wordt de schuldenaar

in de gelegenheid gesteld binnen vijf werkdagen de verzochte informatie alsnog te verstrekken, tenzij gelet op de aard van de gevraagde informatie een langere hersteltermijn redelijk is.

Indien de informatie niet alsnog wordt verstrekt, vervalt de bescherming van de beslagvrije voet zo snel mogelijk na het verstrijken van de gegeven hersteltermijn.

Indien na het verstrijken van de hersteltermijn de gevraagde informatie alsnog wordt verstrekt, zal per individueel geval worden bekeken of de bescherming van de beslagvrije voet alsnog wordt hersteld, met dien verstande dat de bescherming niet eerder wordt hersteld dan na drie maanden na overlegging van de gevraagde informatie.

Toelichting:

TOELICHTING BELEIDSREGELS OPSCHORTING, HERZIENING, INTREKKING, TERUGVORDERING EN INVORDERING WET WERK EN BIJSTAND (WWB), WET INKOMENSVORZIENING OUDERE EN GEDEELTELIJK ARBEIDSONGESCHIKKTE WERKLOZE WERKNEMERS (IOAW) EN WET INKOMENSVORZIENING OUDERE EN GEDEELTELIJK ARBEIDSONGESCHIKTE GEWEZEN ZELFSTANDIGEN (IOAZ)

1. Algemeen

In de WWB en in de IOAW en de IOAZ is het opschorten, herzien, intrekken en terugvorderen van ten onrechte verleende bijstand of uitkering (met uitzondering van de ten onrechte of tot een te hoog bedrag verleende bijstand als bedoeld in artikel 58, eerste lid, WWB, of uitkering als bedoeld in artikel 25, eerste lid, IOAW/IOAZ, in die situaties is dat een verplichting) een algehele bevoegdheid van het college.

Het college maakt gebruik van deze bevoegdheid in de gevallen en op grond van de bepalingen in deze beleidsregels.

2. Opschorting, herziening of intrekking van het toekenningsbesluit

Evenals terugvordering van bijstand of uitkering (behalve wanneer er sprake is van ten onrechte of tot een te hoog bedrag verleende bijstand als bedoeld in artikel 58, eerste lid, WWB, of uitkering als bedoeld in artikel 25, eerste lid, IOAW/IOAZ) is het met terugwerkende kracht gewijzigd vaststellen van het recht op bijstand of uitkering door middel van een herzienings- of intrekkingbesluit een algehele bevoegdheid van het college. Het college maakt in beginsel in alle gevallen waarin er aanleiding is het toekenningsbesluit met terugwerkende kracht te wijzigen, gebruik van deze bevoegdheid.

De bepalingen onder sub 1 en 2 van onderdeel B. en D. zijn identiek aan de bepalingen van artikel 54 lid 3 WWB en artikel 17 lid 3 IOAW en artikel 17 lid 3 IOAZ, doch zijn met een dwingend karakter geformuleerd.

- a. indien als gevolg van het niet nakomen van de inlichtingenverplichting van de belanghebbende ten onrechte bijstand of uitkering is verleend dan wordt in alle gevallen het bijstands- of uitkeringsrecht naar het verleden toe gecorrigeerd naar de juiste situatie.
- b. In gevallen waarin er kennelijk in het verleden een niet correct toekenningsbesluit is genomen, maar dit

niet is veroorzaakt door de belanghebbende, dan kan in voorkomende gevallen toch herziening of intrekking van het toekenningsbesluit aan de orde zijn.

Dit zal zich vooral voordoen in gevallen waarin door het college onjuiste besluitvorming heeft plaatsgehad. Deze vorm van intrekking/herziening staat op gespannen voet met het rechtszekerheidsbeginsel. Op grond van dit beginsel kunnen rechten niet zonder meer met terugwerkende kracht worden gewijzigd. Doorslaggevend moet zijn of belanghebbende enige blaam treft bij het niet melden van de onjuiste situatie. De belanghebbende zal derhalve "op zijn klompen" hebben kunnen aanvoelen dat er iets mis was met de toekenning. Als dit niet het geval is dan gaat het college niet over tot herziening/intrekking met terugwerkende kracht. Het uitkeringsrecht zal in dat geval uiterlijk met ingang van de datum waarop de onjuistheid is geconstateerd worden gewijzigd, mits de belanghebbende hiervan tijdig op de hoogte wordt gebracht.

Een andere overweging is of het college als gevolg van een grove fout een foutief besluit heeft genomen. Grove nalatigheid van het bestuursorgaan kan niet voor rekening komen van de belanghebbende, tenzij het bij de belanghebbende volkomen duidelijk kan zijn dat het hier een fout betreft.

3. Terugvordering

Deze bepaling vormt de kernbepaling van het gemeentelijke terugvorderingsbeleid. Benadrukt wordt dat de bijstand of uitkering uitsluitend wordt teruggevorderd (anders dan bedoeld in artikel 58, eerste lid, WWB, en artikel 25, eerste lid, IOAW/IOAZ, waar het een verplichting is) in de gevallen waarin dit in de beleidsregels is vastgelegd.

4. Ten onrechte verleende bijstand of uitkering

De hier onder sub 1 omschreven situaties waarin bijstand wordt teruggevorderd zijn identiek aan de bepalingen van artikel 58 WWB. Om echter geen misverstand te laten bestaan over wanneer bijstand moet worden teruggevorderd zijn deze beleidsregels, in tegenstelling tot de formulering van artikel 58, tweede lid, WWB, dwingend geformuleerd.

- a. bijstand is, anders dan bedoeld in artikel 58, eerste lid, WWB, ten onrechte of tot een te hoog bedrag verleend wanneer achteraf komt vast te staan dat over de betreffende periode geen, of tot een lager bedrag, recht op bijstand bestond. Voorafgaande aan deze terugvordering dient op grond van artikel 54 lid 3 WWB en beleidsregel nummer 2 van de Beleidsregels Terugvordering eerst een herzienings- of intrekkingbesluit te worden genomen.
- b. aan de bijstand die in de vorm van een geldlening is verleend dient in alle gevallen een terugbetalingsverplichting te worden verbonden. Deze verplichting wordt in het toekenningsbesluit vastgelegd. Eerst wanneer deze verplichting niet wordt nagekomen wordt ten aanzien van het nog resterende bedrag van de lening een terugvorderingsbesluit genomen.
- c. Borgstelling is een vorm van bijstandsverlening. Dit betekent dat in het toekenningsbesluit vastgelegd moet zijn dat de gemeente bijstand heeft verleend in de vorm van een borgstelling. Deze bijstand komt echter pas tot uitbetaling (aan de geldverstrekker) indien de belanghebbende in gebreke blijft met het terugbetalen van de door de geldverstrekker verleende geldlening. Op het moment van uitbetaling van

de bijstand ontstaat tevens een vordering die op grond van artikel 58 lid 1 sub c WWB en de gemeentelijke beleidsregels kan worden teruggevorderd. In dat geval is, evenals bij de terugvordering van een geldlening, een afzonderlijk terugvorderingsbesluit noodzakelijk.

- d. Een voorschot wordt op grond van artikel 52 WWB van rechtswege (automatisch op grond van de wet) verstrekt als een renteloze geldlening. Dit impliceert dat belanghebbende deze lening moet terugbetalen. Artikel 52 lid 3 WWB regelt dat het verstrekte voorschot ineens wordt verrekend met de toegekende uitkering over de periode waarop het voorschot betrekking had. Soms behoort verrekening van dit voorschot niet of niet volledig tot de mogelijkheden. Dat kan zijn omdat er geen toekenning van een uitkering tot stand komt, of dat de toegekende uitkering niet toereikend is om het totale bedrag van het voorschot ineens te verrekenen. Het openstaande bedrag van het voorschot wordt dan van belanghebbende teruggevorderd op grond van artikel 58 lid 1 sub d WWB. Wanneer deze omstandigheid zich voordoet dan is een afzonderlijk terugvorderingsbesluit noodzakelijk ten aanzien van het bedrag dat niet (volledig) kan worden verrekend met de toegekende bijstand.
- e. er kunnen naast de hierboven genoemde omstandigheden andere redenen zijn waarin de bijstand bij nader inzien onverschuldigd is betaald. Het gaat hierbij met name om situaties waarin er geen reden is om te komen tot herziening of intrekking van het toekenningsbesluit, bijvoorbeeld wanneer bijstand is verleend in afwachting van het beschikbaar komen van middelen (inkomen of vermogen), of wanneer achteraf een vergoeding wordt ontvangen voor kosten waarvoor in een eerder stadium ook reeds (bijzondere) bijstand is ontvangen. Ook de onverschuldigd betaalde bijstand als gevolg van een administratieve vergissing dient op grond deze beleidsregel te worden teruggevorderd. Als restrictie geldt dat alleen kan worden teruggevorderd indien de belanghebbende redelijkerwijs kon begrijpen dat hij ten onrechte bijstand ontving. Voor de hier bedoelde vorm van terugvordering geldt een wettelijke vervalttermijn van 2 jaar.
- h. In de volgende gevallen moet het college afzien van brutering en kan alleen de netto bijstand teruggevorderd worden:
 1. De reden voor terugvordering is in de loop van het jaar ontstaan en het college heeft nagelaten belanghebbende hiervan tijdig in kennis te stellen, waardoor deze niet meer in staat was de vordering binnen het kalenderjaar terug te betalen (zie CRvB 28-11-2006, nrs. 05/2497 NABW e.a.). In deze uitspraak waren de inkomsten, die tot de terugvordering hadden geleid, door belanghebbende keurig opgegeven en kon haar niet worden verweten dat zij de inlichtingenplicht had geschonden. Niet was gebleken dat het college niet in staat was geweest om in het kalenderjaar al tot terugvordering over te gaan. Het college had derhalve niet in redelijkheid gebruik kunnen maken van de bevoegdheid tot bruto-terugvordering. Zie ook CRvB 08-06-2007, nrs. 06/1837 WWB e.a. en CRvB 24-07-2007, nr. 06/3265 WWB.
 2. Belanghebbende kan terzake van het ontstaan van de schuld geen verwijt worden gemaakt en hem kan ook niet worden verweten dat de schuld niet binnen het betreffende boekjaar is terugbetaald (CRvB 15-07-2008, nr. 07/1890 WWB, CRvB 27-01-2009, nr. 08/4903 WWB en CRvB 06-10-2009, nr. 08/2103 WWB).

De onder sub 2 omschreven situaties waarin uitkering wordt teruggevorderd zijn identiek aan de bepalingen van artikel 17 IOAW en artikel 17 IOAZ. Om echter geen misverstand te laten bestaan over wanneer uitkering moet worden teruggevorderd zijn deze beleidsregels, in tegenstelling tot de formulering van artikel 17 IOAW en artikel 17 IOAZ, dwingend geformuleerd.

- a. De uitkering is, anders dan bedoeld in artikel 25, eerste lid, IOAW/IOAZ, als gevolg van een besluit als bedoeld in artikel 17, derde of vierde lid, IOAW en in artikel 17, derde of vierde lid IOAZ of artikel 20 IOAW en artikel 20 IOAZ ten onrechte of tot een te hoog bedrag verleend, alsmede hetgeen anderszins onverschuldigd is betaald,
- b. Gebleken is dat de belanghebbende over dezelfde periode waarover een uitkering op grond van de IOAW of de IOAZ is verleend, later inkomsten ontvangt waarmee bij de vaststelling van de uitkering rekening zou zijn gehouden.
- c. In de gevallen zoals bovenstaand genoemd onder h. moet het college afzien van brutering en kan alleen de netto uitkering teruggevorderd worden.

5. Terugvordering van gezinsleden

Op grond van artikel 59 lid 2 WWB of artikel 26 lid 2 IOAW en artikel 26 lid 2 IOAZ kan bijstand of uitkering die als gevolg van schending van de inlichtingenplicht niet als gezinsbijstand is verleend, maar wel als gezinsbijstand verleend had moeten worden, tevens worden teruggevorderd van degene met wiens middelen rekening had moeten worden gehouden. Eenvoudiger gesteld: bijstand of uitkering die aan een alleenstaande is verleend, die achteraf een gezamenlijke huishouding blijkt te voeren, kan tevens van de verzwegen partner worden teruggevorderd.

Duidelijk moet zijn dat:

- de bijstandsontvanger het voeren van een gezamenlijke huishouding met deze partner heeft verzwegen.
- de verzwegen partner van de bijstandsverlening op de hoogte was.

Alle gezinsleden waarvan in bovengenoemde situaties kan worden teruggevorderd zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de gehele vordering. Dit betekent in de praktijk dat het gehele bedrag van elk gezinslid kan worden teruggevorderd. In gevallen waarin één (of meer) gezinsleden niet in staat zijn om (het volledige) bedrag terug te betalen kunnen andere gezinsleden voor het gehele (restant)bedrag worden aangesproken. In principe dienen alle debiteuren die hoofdelijk aansprakelijk zijn hun aandeel in de aflossing onderling met elkaar te verrekenen. Dit is niet het probleem van de gemeente.

6. Afzien van het nemen van een terugvorderingbesluit

In het terugvorderingsproces kan op twee momenten worden afgezien van terugvordering. Ten eerste kan worden besloten om geen terugvorderingsbesluit te nemen, behalve wanneer er sprake is van een situatie als bedoeld in artikel 58, eerste lid, WWB, of artikel 25, eerste lid, IOAW/IOAZ. De vordering komt in dat geval niet tot stand. Ten tweede kan worden afgezien van verdere terugvordering in een later stadium. Deze variant, ook wel kwijtschelding genoemd, wordt behandeld in beleidsregel 7 en verder.

In individuele situaties kunnen *dringende redenen* grond zijn om van een terugvorderingsbesluit af te zien. Wanneer er sprake is van een (verplichte) terugvordering op grond van artikel 58, eerste lid, WWB, of artikel 25, eerste lid, IOAW/IOAZ, is artikel 58, achtste lid, WWB, of artikel 25, zevende lid, IOAW/IOAZ, van toepassing. Voor de overige vormen van terugvordering kan hiervan sprake zijn wanneer de vordering is ontstaan buiten toedoen van de belanghebbende, en hem hiervan geen enkel verwijt kan worden gemaakt. Tevens zal in dat geval aannemelijk moeten zijn dat de belanghebbende niet kon weten dat hij ten onrechte bijstand ontving.

In gevallen waarin eerst een herzienings- of intrekingsbesluit aan de orde is kan van een dergelijk besluit reeds worden afgezien wegens een dringende reden (zie beleidsregel 2). In dat geval is ook geen grond tot het nemen van een terugvorderingsbesluit.

7. tot en met 10. Kwijtschelding wegens schuldenproblematiek

Wanneer een bijstandsvordering door middel van een terugvorderingsbesluit is vastgelegd dan kan er in een later stadium, behalve wanneer er sprake is van een verplichte terugvordering, reden zijn om de vordering (gedeeltelijk) kwijt te schelden.

In deze beleidsregel is artikel 78a Abw nagenoeg letterlijk overgenomen.

11. tot en met 13. Kwijtschelding na voldoen aan betalingsverplichting

In deze beleidsregels komt tot uitdrukking dat de aard van de vordering bepalend is voor het moment waarop kwijtschelding, behalve wanneer er sprake is van een verplichte terugvordering, aan de orde kan zijn.

Kwijtschelding kan aan de orde zijn als bij:

- leenbijstand 3 jaren correct is voldaan aan de aflossingsverplichting. Met uitzondering van de leenbijstand voor schulden;
- ten onrechte genoten uitkering 5 jaren correct is voldaan aan de aflossingsverplichting, en;
- fraudevorderingen wanneer er voldaan is aan de criteria van artikel 58, zevende lid, WWB, of artikel 25, zesde lid, IOAW/IOAZ.

Tevens is de bepaling opgenomen dat bij vorderingen kwijtschelding aan de orde kan zijn. Deze 'kan'-bepaling heeft vooral betrekking op de mogelijkheid af te zien van kwijtschelding indien de debiteur in de periode van aflossing opnieuw fraude heeft gepleegd. Een uitzondering wordt gemaakt voor leenbijstand voor schulden. Bij niet nakoming van de verplichting wordt de volledige lening teruggevorderd en gelden de bepalingen van beleidsregel 11.

14. Boetebesluit

In deze regel is geregeld welke aspecten in ieder geval onderdeel uitmaken van het boetebesluit.

15. Terugvorderingsbesluit

In deze regel is geregeld welke aspecten in ieder geval onderdeel uitmaken van het terugvorderingsbesluit.

Beleidsregels 16 tot en met 23

De inhoud van deze beleidsregels spreekt voor zich.

Tenuitvoerlegging door middel van beslag (beleidsregel nr. 21 onder h) kan geschieden conform de regels van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. De gemeente heeft de mogelijkheid van *vereenvoudigd derdenbeslag* op loon of uitkering.

De procedure is als volgt:

- de gemeente stuurt met een kennisgeving een afschrift van het dwangbevel naar degene van wie debiteur een periodieke uitkering ontvangt
- hierin wordt de beslagvrije voet aangegeven
- de derde-beslagene moet de kennisgeving binnen 8 dagen voor gezien terugzenden aan de gemeente
- door de terugzending is het beslag gelegd. De derde-beslagene wordt hiermee verplicht het voor beslag vatbare bedrag uit te betalen aan de gemeente
- de gemeente moet binnen 7 dagen na retourontvangst van de kennisgeving een afschrift van die kennisgeving aangetekend toezenden aan de debiteur. Als de gemeente dit nalaat kan debiteur de President van de rechtbank vragen het beslag op te heffen.
- Een beslag wordt eerst gelegd ten aanzien van ten onrechte ontvangen bijstand op grond van de WWB of ten onrechte ontvangen uitkering op grond van de IOAW/IOAZ, en vervolgens, wanneer van toepassing, ten aanzien van een opgelegde bestuurlijke boete op grond van de WWB of op grond van de IOAW/IOAZ.

Ontvangsten worden dan eerst afgeboekt op de vordering in verband met een opgelegde bestuurlijke boete en vervolgens op de ten onrechte ontvangen bijstand op grond van de WWB of ten onrechte ontvangen uitkering op grond van de IOAW/IOAZ.

Wanneer er door een deurwaarder ook beslag gelegd is op het inkomen van de belanghebbende, en de deurwaarder wil daarom delen in het beslag, worden, in verband met de preferentie van de vordering van het college (artikel 60, zevende lid, WWB, artikel 30, eerste lid, IOAW/IOAZ) ontvangsten eerst afgeboekt op de ten onrechte ontvangen bijstand op grond van de WWB of ten onrechte ontvangen uitkering op grond van de IOAW/IOAZ, en vervolgens op de vordering in verband met een opgelegde bestuurlijke boete.

UITVOERINGSVOORSCHRIFTEN INVORDERING TEN ONRECHTE VERLEENDE BIJSTAND INGEVOLGE DE WWB, UITKERING INGEVOLGE DE IOAW EN IOAZ EN BESTUURLIJKE BOETE

1. Terugvordering

Het college maakt gebruik van haar bevoegdheid de ten onrechte verleende bijstand op grond van de WWB en uitkering op grond van de IOAW of de IOAZ terug te vorderen, behalve wanneer er sprake is van ten onrechte verleende bijstand op grond van artikel 58, eerste lid, WWB, of ten onrechte verleende uitkering op grond van artikel 25, eerste lid, IOAW/IOAZ, dan is het college verplicht tot terugvordering.

Het betreft een ruime omschrijving van terugvordering, namelijk:

- ten onrechte genoten bijstand;

- niet nakomen van aflossingsverplichting bij leenbijstand;
- voorschotten;
- onverschuldigde betaling.

Alle ten onrechte genoten bijstand ingevolge de WWB en uitkering ingevolge de IOAW of de IOAZ wordt teruggevorderd, behoudens het kruimelbedrag van € 100,00 zoals bedoeld in richtlijn B122, in de situaties dat het college een bevoegdheid heeft tot terugvordering.

2. Kwijtschelding

Onderscheid maken tussen de aard van de vordering.

Aard vordering	Kwijtschelding kan na x-maandelijke termijnen van betaling
* Leenbijstand (behoudens leenbijstand voor schulden)	36
* ten onrechte genoten	60
* fraude	120

Voorwaarde om voor kwijtschelding in aanmerking te komen is dat men zich correct aan de terugbetalingsverplichting heeft gehouden. In de praktijk betekent dit dat bij vorderingen waar incassomaatregelen (beslag) aan de orde is c.q. is geweest, kwijtschelding niet of nauwelijks aan de orde kan zijn. Hier is namelijk sprake van het niet correct aan de terugbetalingsverplichting voldoen. Bij fraudevorderingen moet er voldaan zijn aan de criteria van artikel 58, zevende lid, WWB, of artikel 25, zesde lid, IOAW/IOAZ.

Het betreft een "kan"-bepaling, hetgeen aangeeft dat er geen sprake is van een automatisch buiten invordering stellen van het restant van de vordering. Zowel een langere aflossingsduur als een kortere kan aan de orde zijn.

Leidraad is de medewerking van de debiteur inzake terugbetaling.

3. Kwijtschelding bij schulden

In beginsel wordt medewerking verleend bij het oplossen van problematische schulden.

Dit betekent dat de aanpak van de schuldenproblematiek moet worden uitgevoerd door een erkende instantie (zoals de budgetwinkel).

Er vindt geen schuldregeling plaats wanneer er sprake is van overtreding van de informatieverplichtingen als bedoeld in artikel 60c WWB of artikel 29a IOAW/IOAZ.

In afwijking van beleidsregel 8 van de Beleidsregels opschorting, herziening, intrekking, terugvordering en invordering Wet werk en bijstand (WWB), Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) en Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ), zoals bovenstaand opgenomen, kan in voorkomende gevallen ingestemd worden met een minnelijke sanering.

Voorwaarden zijn:

- Preferentie moet tot uitdrukking komen;
- Volledige medewerking van betrokkene aan sanering;
- Bij niet nakomen afspraken, volledige vordering opeisbaar.

4. Terugbetaling

Uitgangspunt:

Terugbetaling geschiedt in beginsel via betaling van het volledige bedrag.

Indien dit niet mogelijk blijkt dan worden de volgende spelregels in acht genomen.

4a. Cliënten

Terugvordering via verrekening

Voor een cliënt met lopende uitkering dient als aflossing van alle vorderingen 10% van de bijstandsnorm inclusief vakantiegeld gehanteerd te worden.

Voor beleid inzake kruimelbedrag, voor zover de vordering geen betrekking heeft op artikel 58, eerste lid, WWB, of artikel 25, eerste lid, IOAW/IOAZ, zie richtlijn nr.B122.

4b. Ex-clieñten

Tenzij er aanwijzingen zijn dat de belanghebbende over voldoende middelen beschikt om de vordering ineens terug te betalen wordt de terugbetalingsverplichting vastgesteld overeenkomstig de onderstaande glijdende schaal waarbij geen onderscheid wordt gemaakt in de ontstaansgrond van de vordering.

Vordering in Euro	Aantal maanden	Minimum termijnbedrag
< 2.500	36	50
2.500 - 5.000	48	70
>5000	60	100

5. Invorderingsbeleid

De acties voor invordering worden afgestemd op de aard van de vordering.

Bij fraude zal dus sprake zijn van een directere (hardere) aanpak.

Voorgestane aanpak:

Fraude:

- Directe vaststelling van vordering;
- Indien mogelijk direct beslagleggen van roerende goederen en overgaan tot verkoop of betaling ineens van de vordering;
- Bij geen reactie op eerste verzoek tot betaling, direct versturen van aanmaning;
- Bij geen reactie op aanmaning overgaan tot aankondiging van loonbeslag en het voorbereiden van loonbeslag;
- Indien geen loonbeslag mogelijk, afweging maken tot het overgaan tot beslag op (on)roerende goederen.

Overige vorderingen:

- Vaststelling vordering en aanschrijving;
- Directe herinnering na uitbetalen betaling;
- Indien van toepassing direct aanmanen, met aankondiging nadere acties (zoals telefonisch contact) bij uitblijven betaling;
- Loonbeslag indien mogelijk, anders inschakeling deurwaarder.

6. Inschakeling incassobureau en deurwaarder

Er zijn 3 momenten waarop overwogen wordt tot inschakeling van incassobureau of deurwaarder:

- bij fraudevorderingen bij aanvang i.v.m. het in beslag nemen van goederen;
- bij het uitblijven van betaling (na de aanmaningsperiode) en derdebeslag niet mogelijk blijkt te zijn;
- bij ontstaan van zodanige werkbelasting binnen team (vorm van uitbesteden).

7. Kosten van invordering

Alle kosten die gemaakt worden voor het invorderen komen ten laste van de debiteur.

8. Onderzoek

Onderzoek naar de debiteur vindt plaats bij:

- Vaststellen van een betalingsregeling;
- Niet reageren op aanmaning;
- Uitblijven van betaling en overgaan tot beslag/inschakelen deurwaarder/incassobureau;
- Detentie, onbekend adres; schuldsanering;
- Terugbetalingsregeling > maximale aflossingsduur beleidsregels;
- Bij bereiken maximale aflossingstermijn;
- Overig (onvoorzien).

9. Vermogensoverschrijding en terugvordering

Wanneer de toepasselijke vermogensgrens wordt overschreden, bestaat er geen recht op algemene bijstand. Het bedrag waarmee de vermogensgrens wordt overschreden zal "ingeteerd" moeten worden. In de praktijk doet zich regelmatig de situatie voor dat een vermogensoverschot als gevolg van fraude pas achteraf wordt geconstateerd.

De jurisprudentie leert dat het College kan volstaan met de constatering dat de belanghebbende gedurende de gehele periode beschikte over meer vermogen dan de toepasselijke vermogensgrens en de kosten van de bijstand over deze periode terugvorderen (zie CRvB 20-05-2003, nr. 00/2535 NABW en CRvB 06-04-2004, nr. 01/4801 NABW). Daarbij komt de vraag hoelang belanghebbende van dit vermogen zou kunnen hebben interen niet meer aan de orde (zie CRvB 16-03-2004, nr. 01/4802 NABW). Bovendien hoeft bij de terugvordering de zogenoemde interingsnorm van 1,5 maal de geldende bijstandsnorm *niet* te worden gehanteerd.

Soms echter kan het bedrag van de vermogensoverschrijding dusdanig laag zijn, dat niet gesteld kan worden dat de vermogensoverschrijding zodanig is dat over de gehele periode de bijstand ten onrechte is verleend, m.a.w. het bedrag van de vermogensoverschrijding kan het terugvorderen van de over de gehele periode verstrekte bijstand niet rechtvaardigen.

Terugvordering, behalve bij fraudevorderingen waar het een verplichting is van het college, is een bevoegdheid van het college, welke bevoegdheid nader uitgewerkt is in de Beleidsregels opschorting, herziening, intrekking, terugvordering en invordering WWB, IOAW en IOAZ zoals bovenstaand opgenomen.

Uitgangspunt van het terugvorderingsbeleid is dat in voorkomende gevallen de teveel of ten onrechte verleende bijstand wordt teruggevorderd.

Het college dient echter bij haar terugvorderingsbevoegdheid de rechtsreeks bij het terugvorderingsbesluit betrokken belangen af te wegen en te beoordelen of er individuele omstandigheden zijn die aanleiding geven om van de beleidsregel af te wijken (art. 3:4 en 4:84 Awb). Met name dient beoordeeld te worden of het handelen volgens de beleidsregels, door bijzondere omstandigheden, onevenredig zou zijn in verhouding tot de met die regels te dienen doelen.

Wanneer er sprake is van een relatief lage vermogensoverschrijding gedurende een langere periode kan er afgeweken worden van de heersende jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep, om bij vermogensoverschrijding de kosten van de bijstand terug te vorderen over de gehele periode waarin de belanghebbende beschikte over meer vermogen dan de toepasselijke vermogensgrens, ongeacht de hoogte van de feitelijke vermogensoverschrijding.

Dit echter alleen in die gevallen, waarin de vermogenssituatie helder is en het bedrag van de vermogensoverschrijding kan worden vastgesteld. Er wordt dan louter het bedrag van de vermogensoverschrijding teruggevorderd.

Artikel II

De gewijzigde richtlijn treedt in werking op de eerste dag na de bekendmaking daarvan in het Gemeenteblad.

Met ingang van deze datum wordt de eerder op 6 september 2011 vastgestelde richtlijn ingetrokken.

Rechtsbescherming en procesrecht

A002 Adres rechtbank, sector bestuursrecht

In deze richtlijn staat het adres van de Rechtbank, sector bestuursrecht aangegeven van het Arrondissement waaronder de gemeente valt.

(Voorzieningenrechter) Rechtbank Den Bosch
Sector bestuursrecht
Postbus 90125
5200 MA DEN BOSCH

A027 Rechtstreeks beroep bij rechtbank

In deze richtlijn wordt aangegeven het beleid inzake het overslaan van de bezwaarfase.

Beleid met betrekking tot het instellen van rechtstreeks beroep

In bepaalde gevallen kan de bezwaarschriftenprocedure onnodig vertragend werken. Daarom is de Algemene wet bestuursrecht (Awb) per 1 september 2004 uitgebreid met een aantal bepalingen die 'rechtstreeks beroep' mogelijk maken (art. 7:1a Awb). Dit betekent dat in afwijking van artikel 7:1 Awb de bezwaarschriftenprocedure kan worden overgeslagen indien:

- de belanghebbende in zijn bezwaarschrift een verzoek tot rechtstreeks beroep doet en;
- het bestuursorgaan de zaak geschikt acht voor rechtstreeks beroep.

Wanneer het bestuursorgaan instemt met het verzoek tot rechtstreeks beroep dan zendt het het bezwaarschrift door aan de bestuursrechter.

Het feit dat de belanghebbende (de indiener) het verzoek in het bezwaarschrift moet doen, lijkt op het eerste gezicht tegenstrijdig met het beoogde doel van de regeling. Er is evenwel met opzet voor deze formulering gekozen zo blijkt uit de Memorie van Toelichting (MvT):

1. Er wordt een fase in de rechtsbescherming prijsgegeven. Om onduidelijkheid en bewijsproblematiek te vermijden, moet het verzoek hiertoe schriftelijk worden gedaan.
2. Er wordt voorkomen dat een belanghebbende halverwege de bezwaarschriftenprocedure - als er een patstelling is bereikt - alsnog een verzoek om rechtstreeks beroep doet.

Het bestuursorgaan moet de zaak "geschikt achten" voor rechtstreeks beroep. De MvT spreekt met zoveel woorden van een beoordelingsvrijheid voor gemeenten. Dit brengt ook een summier motiveringsplicht met zich mee in geval van afwijzing van het verzoek.

Het is de gemeenten aangeraden om op dit punt beleid te formuleren. Enig concreet houvast hoe met die beleidsvrijheid om te gaan biedt de MvT elders: het doel van het voorgestelde rechtstreekse beroep is om zaken waarbij reeds in een eerdere fase de feiten zijn vastgesteld en standpunten zijn uitgewisseld niet onnodig te verlengen. Kortom: de regeling is bedoeld om herhaling van zetten - uit de primaire fase - in de bezwaarfase te voorkomen. Rechtstreeks beroep heeft alleen zin als partijen het erover eens zijn dat zij het oneens zijn. Tevens moeten zij het ook eens zijn over de punten die hen verdeeld houden. Daarbij kan het gaan om rechtsvragen, die nog niet in de jurisprudentie zijn uitgekristalliseerd, of om vaststelling van feiten

voorzover partijen daarover blijvend van mening verschillen. Gevallen waarin nog onvoldoende onderzoek naar de feiten is gedaan, lenen zich vanzelfsprekend niet voor rechtstreeks beroep op de rechter. Zo zal bijvoorbeeld een medisch geschil, waaraan nog geen arts te pas gekomen is, voor rechtstreeks beroep ongeschikt zijn.

Het is niet mogelijk bezwaar te maken tegen een afwijzing van een verzoek tot rechtstreeks beroep (art. 8:4 onder k. Awb).

De besluiten tot instemming en afwijzing van een verzoek tot rechtstreeks beroep zullen gemandateerd worden aan het hoofd van de afdeling MO/BJZ en de teamleider SE/OC/JA.

Beleidsuitgangspunten gemeente Helmond:

Er wordt zeer terughoudend omgegaan met verzoeken tot rechtstreeks beroep.

- De bezwaarfase wordt in beginsel niet overgeslagen, daar de algehele heroverweging leidt tot het corrigeren van eventuele misslagen en fouten. In beginsel zal een verzoek worden afgewezen op deze grond.
- Enkel in die zaken waarin de zaak erg duidelijk ligt, kan er met een verzoek tot rechtstreeks beroep worden ingestemd. Voorwaarden hiervoor zijn:
- duidelijkheid over de feiten: er moet zekerheid bestaan over de bekendheid bij de gemeente met alle feiten en omstandigheden.
- het primair besluit dient op juiste gronden te zijn genomen en de inhoud van het besluit moet de juridische toets kunnen doorstaan (goede verwijzing naar regelgeving, voldoende motivering etc.).
- beide partijen zijn het erover eens dat zij het oneens zijn. Voorbeeld: er wordt een aanvraag ingediend waarbij de aanvragende partij al weet dat het verzoek wordt afgewezen, echter de aanvrager is het op principiële gronden niet eens is met de afwijzing. Partijen moeten het ook eens zijn over de punten die hen verdeeld houden.

Richtlijnen "Voorliggende voorzieningen"

Inkomensregelingen

V001 Duur aanvultermijn zelfstandigen

In deze richtlijn wordt aangegeven binnen welke termijn een belanghebbende die bijstand heeft aangevraagd als zelfstandige zijn aanvraag moet aanvullen, indien deze onvolledig is.

Als het inlichtingenformulier wordt ontvangen maar niet alle verzochte stukken worden ingeleverd dan wordt de klant schriftelijk verzocht om binnen 5 werkdagen de ontbrekende stukken alsnog in te leveren. Er vindt nog geen opschorting van de beslistermijn plaats.

Na deze termijn kunnen zich 3 situaties voordoen:

- a. De belanghebbende levert de ontbrekende stukken alsnog binnen deze termijn in waardoor de aanvraag gecompeteerd wordt. De aanvraag wordt dan inhoudelijk beoordeeld.
- b. De belanghebbende geeft aan dat de ontbrekende stukken niet tijdig ingeleverd kunnen worden. In overleg met de belanghebbende wordt een nieuwe uiterlijke inlevertermijn afgesproken waarbinnen deze stukken alsnog ingeleverd worden. De beslistermijn wordt gelijktijdig opgeschort (art. 4:15 Awb). Van de nieuwe inlevertermijn en opschorting wordt een schriftelijke bevestiging verzonden aan de belanghebbende.
- c. De belanghebbende reageert niet binnen de termijn. Er wordt een hersteltermijn van 5 werkdagen gegeven waarbinnen de ontbrekende stukken alsnog ingeleverd dienen te worden. De beslistermijn wordt met 5 dagen opgeschort (art. 4:15 Awb). Hiervan wordt een schriftelijke kennisgeving verzonden.

Indien belanghebbende ook na deze opschortings-/hersteltermijn niet aan zijn inlichtingenverplichting voldoet en evenmin reageert, dan wordt de aanvraag buiten behandeling gelaten (art. 4:5 lid 1 Awb). Dit geldt ook als er weliswaar stukken worden ingeleverd, maar nog niet alle verzochte stukken in het bezit zijn van de gemeente.

Indien belanghebbende de verzochte stukken alsnog heeft ingeleverd maar hieruit blijkt dat er nog meer gegevens nodig zijn dan wordt de belanghebbende schriftelijk verzocht om binnen 5 werkdagen de ontbrekende stukken alsnog in te leveren. Er vindt nog geen opschorting van de beslistermijn plaats (zie hiervoor: de eerste stap).

Is de aanvraag reeds ter advisering doorgezonden en de adviseur heeft nog aanvullende gegevens nodig dan kan de aanvraag niet meer buiten behandeling gelaten worden. In dat geval wordt besloten op de aanvraag op voet van de dan bekende gegevens (vgl. art. 35 vijfde lid Bbz 2004). De adviseur wordt dan ook verzocht om op basis van de bekende gegevens een advies uit te brengen.

V002 Gegevens Bbz-commissie

In deze richtlijn wordt aangegeven of er voor de uitvoering van het Bbz 2004 gebruik gemaakt wordt van een adviescommissie.

Er is geen regionale Bbz-commissie die B&W adviseert inzake bijstandsverlening aan zelfstandigen.

V003 Bijzondere bijstand specifieke kosten zelfstandigen

Woonkostentoeslag

Woonkostentoeslag (WKT) is een veel voorkomende soort bijzondere bijstand. Kort gezegd vult het bepaalde gaten op die de huurtoeslag laat vallen. De Wet op de huurtoeslag (WHT), die sinds 1 september 2005 de Wet op de huursubsidie is opgevolgd, is in relatie tot de woonkostentoeslag aan te merken als voorliggende voorziening (vgl. CRvB 06-01-2004, nrs. 01/2844 NABW e.a., CRvB 09-12-2003, nr. 01/881 NABW en CRvB 17-12-2002, nr. 00/1291 NABW).

Onder woonkosten moet worden verstaan:

1. indien een huurwoning wordt bewoond, de per maand geldende huurprijs als omschreven in artikel 1, aanhef en onder d, van de Wet op de huurtoeslag;
2. indien een eigen woning wordt bewoond:
 - a. de tot een bedrag per maand omgerekende som van de verschuldigde hypotheekrente,
 - b. de in verband met het in eigendom hebben van de woning te betalen zakelijke lasten, en
 - c. een naar de omstandigheden vast te stellen bedrag voor onderhoud.

Vergoeding voor woonlasten vindt plaats volgens de regels die zijn opgenomen in hoofdstuk 7.17.2 van het handboek WWB. Bij zeer hoge woonlasten kan een verhuisplicht worden opgelegd.

Arbeidsongeschiktheidsverzekering

Bij de beoordeling of de bijzondere kosten voor een arbeidsongeschiktheidsverzekering tot de noodzakelijke bestaanskosten kunnen worden gerekend moeten de eventuele acceptatieproblemen voor een nieuwe verzekering na afloop van de bijstandsverlening worden meegewogen. Dit betekent dat de kosten (premies) voor een verzekering tegen arbeidsongeschiktheid doorgaans tot de noodzakelijke bestaanskosten kunnen worden gerekend.

De uitkering (algemene bijstandsnorm) kan nu enkel verhoogd worden met eventueel een woonkostentoeslag en een toeslag voor de verschuldigde premies voor een arbeidsongeschiktheidsverzekering (AOV), voor zover deze verzekering tot de noodzakelijke bestaanskosten kan worden gerekend.

V004 Marginale zelfstandigen

In deze richtlijn wordt het beleid aangegeven inzake de verlening van bijstand aan belanghebbenden met marginale activiteiten als zelfstandige.

Inleiding

Volgens constante jurisprudentie is het bijstandsgerechtigden met volledige arbeidsverplichtingen toegestaan om zelfstandige werkzaamheden van bescheiden omvang te verrichten. Door het Ministerie van SZW zijn destijds voorwaarden geformuleerd waaraan men moet voldoen om de uitkeringsrechten niet in gevaar te laten komen. Om onbedoelde effecten te voorkomen is het zinvol om voor zelfstandige werkzaamheden op bescheiden schaal richtlijnen op te stellen.

Bescheiden schaal

Bedrijfs- of beroepsmatige activiteiten zonder dat sprake is van zelfstandigheid zijn toegestaan als het gaat om werkzaamheden van bescheiden omvang. Hieronder wordt verstaan dat de feitelijke werkzaamheden van de bijstandsgerechtigde, en mogelijke partner, in zijn totaliteit maximaal 780 uur per jaar bedragen. Indien de zelfstandige activiteiten zich ontwikkelen tot een meer dan bescheiden omvang, dienen ze tot deze

proporties te worden teruggebracht of kan, bij gebleken levensvatbaarheid, de belanghebbende een beroep doen op de startersfaciliteiten ingevolge het Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz 2004).

De belanghebbende moet volledig reëel beschikbaar blijven voor de arbeidsmarkt. Deze verplichting wordt onvoorwaardelijk opgelegd. De artikelen 9 en 10 van de WWB zijn dus onverkort van toepassing.

Toestemming vragen

Belanghebbenden die in bescheiden omvang werkzaamheden voor eigen rekening en risico gaan uitvoeren, moeten hiervan de afdeling Werk en Inkomen in kennis stellen. Dit is nodig omdat:

1. aan de hand van de criteria beoordeeld moet worden of er inderdaad sprake is van een bescheiden omvang;
2. aan de zelfstandige activiteiten voorwaarden gesteld moeten worden;
3. nauwkeurige afspraken gemaakt moeten worden over de verantwoording en verrekening van verdiensten.

Voorwaarden:

De belanghebbende die wil bijklussen moet voldoen aan de volgende regels:

1. de belanghebbende moet als werkzoekende ingeschreven staan en blijven bij het UWV WERKbedrijf;
2. de belanghebbende moet volledig beschikbaar zijn voor arbeid in loondienst, de zelfstandige activiteiten mogen geen belemmering zijn om werk in loondienst te aanvaarden;
3. de belanghebbende moet actief solliciteren, werken aan een structurele oplossing, klussen zijn vaak incidenteel;
4. de belanghebbende moet gebruik maken van een aangeboden voorziening gericht op arbeidsinschakeling;
5. de belanghebbende moet algemeen geaccepteerde arbeid aanvaarden;
6. de belanghebbende krijgt toestemming om tijdelijk zelfstandige activiteiten te verrichten. Voor de duur van in beginsel een half jaar wordt vastgelegd om welke activiteiten het gaat, hoe ze plaatsvinden en waar deze plaatsvinden;
7. de belanghebbende mag niet meer dan maximaal 65 uur per maand aan zelfstandige activiteiten besteden, omdat er anders sprake is van een hoofdtak en men steeds moeilijker een baan zal aanvaarden. Indien beide partners deelnemen aan de activiteiten als zelfstandige mag het totaal van de in de onderneming gewerkte arbeidstijd ook niet meer bedragen dan 65 uur gemiddeld op maandbasis;
8. er moet worden voldaan aan de wettelijk gestelde vestigingsvereisten. Dit betekent dat de zelfstandige activiteit (iedereen is verplicht om zich in te schrijven op grond van de Handelsregisterwet) ingeschreven moet staan in het handelsregister bij de Kamer van Koophandel en zal men niet op enige wijze in strijd handelen met wet- en regelgeving (o.a. bestemmingsplan, vergunningsvereisten, etc);
9. de bedrijfskosten moeten in een reële verhouding tot de omzet staan;
10. de belanghebbende moet zelfstandige werkzaamheden snel kunnen beëindigen en geen langdurige verplichtingen of contracten aangaan;
11. de belanghebbende dient een goede boekhouding/administratie te voeren voor fiscus en gemeente;
12. de belanghebbende dient de in de branche gebruikelijke prijzen of tarieven te hanteren in verband met

concurrentievervalsing.

Overige voorwaarden

13. de belanghebbende kan als marginaal zelfstandige geen beroep doen op een voorbereidingskrediet en op begeleiding (dit kan alleen in een voorbereidingstraject of de prestartfase);
14. de belanghebbende kan geen bedrijfskrediet verkrijgen; alleen als echte starter/zelfstandige.

Gebruikelijke prijzen

De marginale zelfstandige moet normale, branchegebruikelijke marktprijzen hanteren en geen extreem hoge bedrijfskosten zoals met name promotie- en reclamekosten opvoeren. Daarnaast moet het ondernemen een inkomen opleveren. Bij het hanteren van de inkomstenkorting wordt uitgegaan van de gebruikelijke prijzen en kosten.

Boekhouding

Om de inkomsten uit zelfstandige arbeid van bescheiden omvang te kunnen vaststellen, moet de belanghebbende een deugdelijke boekhouding voeren.

De fiscus accepteert de boekhouding van deze categorie "zelfstandigen" wanneer uit deze boekhouding de inkomsten en uitgaven kunnen worden afgeleid. Een boekhouding opgesteld door een deskundige boekhouder is niet persé noodzakelijk. Uitgangspunt is dat vermelde bedragen controleerbaar zijn. Daarnaast moeten de opgevoerde onkosten in verhouding staan tot de te verwerven inkomsten. Bij een negatief bedrijfsresultaat kan nimmer aanvullende bijstand worden verstrekt.

Wat hoort bij een administratie

In principe kan gesteld worden dat alle gegevens over de onderneming die vastgelegd zijn op papier of elektronische vorm behoren tot een administratie.

Enkele, niet limitatieve, voorbeelden zijn:

- kasboek, dus ook aantekeningen en kassabonnen
- in- en verkoopboek
- ontvangen facturen en kopieën van verzonden facturen (tevens BTW verplichting)
- bank- en giro afschriften
- contracten, overeenkomsten en alle andere afspraken
- agenda's en afsprakenboeken
- software en databestanden

Voor de BTW dient uit de administratie duidelijk te blijken hoeveel BTW er afgedragen moet worden. Dit betekent in de praktijk dat alle uitgaven, inkomsten, ontvangen en verzonden facturen en het privé gebruik van goederen en diensten, per tijdvak overzichtelijk bijgehouden dienen te worden. Deze overzichten dienen ter beschikking gesteld te worden aan de Belastingdienst. De afdeling Werk en Inkomen kan deze overzichten uiteraard ook gebruiken om de daadwerkelijke inkomsten te controleren en indien noodzakelijk in mindering te brengen op de uitkering.

Dus als een marginale ondernemer een BTW nummer heeft kan hem dan reeds de verplichting opgelegd worden de door de Belastingdienst verlangde stukken in kopie te zenden naar de afdeling Werk en Inkomen.

Tevens dient er een urenadministratie bijgehouden te worden van die uren die de ondernemer en zijn (fiscale) partner aan de onderneming besteden. Namelijk de zelfstandigenaftrek en de meewerkaftrek zijn afhankelijk van het aantal uren dat aan een onderneming wordt besteed.

Op de fiscale aangifte(n) mag geen zelfstandigenaftrek voorkomen (fiscale regeling welke geldt voor een zelfstandige welke 1225 uren of meer per jaar als zelfstandige arbeid verricht). In dat geval merkt de belanghebbende fiscaal gezien zichzelf aan als ondernemer en heeft daarmee geen recht op WWB, en dus is beoordeling Bbz-2004 van toepassing.

Bij de aanvraag en het heronderzoek, dienen de jaarstukken (balans en een winst- en verliesrekening) en een kopie van de aangifte inkomstenbelasting en premies volksverzekering van het voorafgaande jaar te worden overgelegd.

Inkomstenkorting

Aan de marginale zelfstandige wordt uitkering om niet toegekend. Bij beschikking dient altijd vermeld te worden dat de uitkering ingevolge artikel 58 eerste lid onderdeel e WWB teruggevorderd zal worden als op basis van de uiteindelijke bedrijfsresultaten volgens het boekhoudverslag, het inkomen hoger is geweest dan waarmee rekening is gehouden.

Maandelijks wordt een (voorlopige) inkomstenkorting toegepast gebaseerd op basis van een schriftelijke verklaring van de marginale ondernemer zelf.

Voor de vaststelling van het netto inkomen uit bedrijf/zelfstandig beroep bij de marginale zelfstandige wordt het forfaitaire percentage waarop de verschuldigde inkomstenbelasting en premies volksverzekeringen moet worden gesteld bij de bijstandsverlening aan een zelfstandige ex artikel 6 van het Bbz 2004 ook hier gehanteerd.

Bedrijfskosten

Bij het vaststellen van het inkomen zal, hoewel, dit niet altijd eenvoudig zal zijn, met name gekeken worden naar de bedrijfskosten. Voor een eenduidige benadering wordt hieronder ingegaan op een aantal kostenposten. De kosten moeten aannemelijk gemaakt kunnen worden aan de hand van rekeningen, kwitanties en giro/bankafschriften.

- Afschrijvingen: Hoewel deze post vaak op de balans is terug te vinden wordt hij voor de marginale zelfstandige niet geaccepteerd. Het betreft immers geen echte kostenpost (anders indirect bijstand in bedrijfsmiddelen). Als het goed is zou daar een post reservering tegenover moeten staan maar daar is veelal geen sprake van. Er ontstaat pas een echte kostenpost als er daadwerkelijk nieuwe spullen worden aangeschaft.
- Kosten van bedrijfsleningen, waaronder rentekosten: hier wordt geen rekening mee gehouden omdat daarmee indirect bijstand voor schulden of bedrijfskapitaal zou worden verleend.
- Personeelskosten: Het aannemen van personeel past niet in de activiteiten van bescheiden omvang.

- Wanneer deze kostenpost in een financiële verantwoording voorkomt kan dit niet worden geaccepteerd.
- Vervoerskosten: alleen zakelijke vervoerskosten worden geaccepteerd en worden vastgesteld op de noodzakelijke daadwerkelijke kosten. Bij een noodzaak van een eigen auto wordt voor de aftrek - voor aftrek van zakelijke kilometers - aansluiting gezocht bij de fiscale regelgeving van artikel 3.15 zesde lid van de Wet Inkomstenbelasting (0,19 eurocent per km, norm 2010).

Vermogen

Daar een marginale zelfstandige niet kan worden beschouwd als een zelfstandige in de zin van het Bbz 2004, zijn de vermogensbepalingen ingevolge de WWB van toepassing.

De afdeling Werk en Inkomen beziet eventueel vermogen niet als bedrijfsvermogen en wordt dus niet, zoals bij zelfstandigen, vrijgelaten.

Fiscale verplichtingen

De in aanmerking genomen netto winst is in werkelijkheid bruto inkomen.

Rapportage/beschikking

De klantbegeleider maakt aan de hand van het verrichte onderzoek een rapport en advies. Bij een positief advies op de aanvraag ontvangt de belanghebbende een beschikking waarin de voorwaarden en de wijze van verantwoording staan vermeld, zoals: niet concurrentievervalsend werken, voldoen aan de wettelijke verplichtingen, het bijhouden van een boekhouding.

Als een aanvraag om werkzaamheden van bescheiden omvang te mogen verrichten wordt afgewezen, moet achteraf bekeken worden of de belanghebbende zich aan die afwijzing houdt. De afwijzing moet per beschikking aan de belanghebbende worden medegedeeld. Voldoet de belanghebbende niet aan de voorwaarden en zet hij zijn zelfstandige activiteiten voort, dan zijn niet alleen de mogelijkheden tot het bieden van hulp door Bbz maar van de hele afdeling Werk en Inkomen uitgeput. De uitkering moet dan worden beëindigd. Het opnieuw toekennen van een WWB-uitkering is alleen mogelijk als de zelfstandige activiteiten zijn beëindigd. Hetzelfde geldt als een belanghebbende niet aan de criteria kan of wil voldoen en financiële hulpverlening in het kader van het Bbz niet mogelijk is. WWB mag bij ongewijzigde omstandigheden dan niet voortgezet of (opnieuw) toegekend worden.

Herbeoordeling

Periodiek, in ieder geval een half jaar na de beschikking waarbij toestemming wordt verleend voor de marginale zelfstandige werkzaamheden, zal op basis van een (incidenteel) heronderzoek beoordeeld worden of men voldoet aan de criteria en voorwaarden. Daarnaast dient jaarlijks een heronderzoek plaats te vinden. Op basis van dit onderzoek kan tevens beoordeeld worden of er mogelijkheden zijn om uit te stromen naar het zelfstandig ondernemerschap of dat de belanghebbende zich breder op de arbeidsmarkt beschikbaar moet stellen of meewerkt aan om- of bijscholing.

Door controle op de verantwoorde verdiensten en de ontwikkelingen in de bedrijfsvoering kan beoordeeld worden of nog langer voldaan wordt aan de criteria van bescheiden omvang. Wanneer niet langer sprake is van werkzaamheden van bescheiden omvang moet de belanghebbende een keuze maken:

- de belanghebbende gaat een werkelijk commercieel bedrijf opzetten(doorstarten) eventueel op basis

van dezelfde activiteiten. Wanneer iemand na overleg, besluit een commercieel bedrijf op te zetten kan hij geholpen worden in het kader van het Bbz (bijv. middels de voorbereidingsperiode);

- de belanghebbende brengt zijn activiteiten terug tot bescheiden omvang.

Naast een juiste beoordeling van de boekhoudgegevens dient ook gesproken te worden over de toekomstperspectieven. De belanghebbende is er, in de beschikking m.b.t. de toestemming om als marginaal zelfstandige te worden aangemerkt, op gewezen dat er jaarlijks een boekhouding aan de afdeling Werk en Inkomen moet worden overhandigd. Omdat uit de praktijk blijkt dat dit nogal eens wordt vergeten wordt in die gevallen, in navolging van de werkwijze Bbz, in de maand maart van ieder jaar een brief naar de belanghebbende verzonden ter herinnering. De klantbegeleider is verantwoordelijk voor deze planning. Als uiterlijke inleverdatum wordt 1 juli van ieder kalenderjaar gehanteerd.

Verlaging (Maatregel)

Indien de belanghebbende zich niet houdt aan de opgelegde verplichtingen, de belanghebbende werkt bijvoorbeeld meer uren als zelfstandige dan waarvoor toestemming is gegeven, dan kan dat niet automatisch leiden tot beëindiging van de bijstand. Er kan wel een maatregel overwogen worden vanwege een gedraging uit bijvoorbeeld de derde categorie (gedragingen die de inschakeling in de arbeid belemmeren, artikel 9 sub 3, onder c, en artikel 10, onder c, van de Maatregelenverordening Wet werk en bijstand gemeente Helmond).

In deze fase is het van belang om een gesprek aan te gaan met de belanghebbende en de klantbegeleider Zelfstandigen. Misschien bestaat er een mogelijkheid dat de belanghebbende, wellicht met behulp van Bbz uit de bijstand kan geraken. Wanneer uitstroom uit de WWB niet mogelijk is zal de belanghebbende zijn activiteiten als zelfstandige in deze situatie moeten afbouwen. Indien de belanghebbende hier niet aan voldoet wordt de toestemming ingetrokken. Wanneer de toestemming is ingetrokken en de belanghebbende niet langer aangemerkt kan worden als marginale zelfstandige maar als "echte zelfstandige" zoals bedoeld in artikel 1 onderdeel b Bbz 2004 wordt de bijstand beëindigd. Alleen bijstandsverlening met toepassing van het Bbz 2004 is dan een mogelijke optie.

Beëindiging:

Wordt niet voldaan aan de bij de beschikking opgelegde verplichting volledige informatie te verstrekken (artikel 17 WWB), bijvoorbeeld m.b.t. de boekhoudgegevens, dan wordt de uitkering op de gebruikelijke wijze beëindigd omdat het recht op bijstand niet langer kan worden vastgesteld.

V005 Rapporterende instanties zelfstandigen

In deze richtlijn staan de instanties aangegeven die het college kan inschakelen om de levensvatbaarheid van een bedrijf te onderzoeken.

De instanties die kunnen worden ingeschakeld om de levensvatbaarheid van het bedrijf te onderzoeken zijn: Dienst Regelingen van het Ministerie van EL&I (Economische Zaken, Landbouw & Innovatie) en het IMK (Instituut voor Midden- en Kleinbedrijf).

Indien daar reden toe is, bijvoorbeeld bij een second opinion, kunnen ook andere adviserende bedrijven worden ingeschakeld.

Een bedrijf dat de levensvatbaarheid toetst wordt niet ingezet voor de begeleiding van de startende ondernemer.

V006 Beleid startende zelfstandigen

In deze richtlijn wordt het beleid aangegeven inzake de verlening van bijstand aan een belanghebbende die een zelfstandig bedrijf of beroep wil gaan uitoefenen.

1. Voornemen tot starten:

Wanneer een belanghebbende kenbaar maakt dat hij interesse heeft voor het zelfstandig ondernemerschap wordt beoordeeld of dit het meest wenselijk te achten traject is. De belanghebbende wordt gevraagd naar zijn plannen omtrent het zelfstandig ondernemerschap.

2. Voorselectie:

Door de klantbegeleider Bbz wordt vervolgens beoordeeld of er een onderzoek naar ondernemersvaardigheden kan plaatsvinden.

De klantbegeleider Zelfstandigen beoordeelt eerst of een onderzoek naar de ondernemersvaardigheden van de belanghebbende überhaupt plaats hoort te vinden. Hierbij wordt gekeken naar de volgende punten:

- het bedrijfsidee is zodanig concreet dat met de voorbereiding van de realisering van dat idee daadwerkelijk kan worden aangevangen;
- de belanghebbende hoort tot de doelgroep en de echtgenote/partner heeft geen bezwaar tegen het zelfstandig ondernemerschap;
- het traject naar het zelfstandig ondernemerschap is de snelste en de goedkoopste weg naar duurzame uitstroom. Ook de partner van de belanghebbende heeft een grote afstand tot de arbeidsmarkt;
- de belanghebbende heeft de cognitieve vaardigheden, die noodzakelijk zijn om op termijn zelfstandig ondernemer te worden (onder andere goede beheersing van de Nederlandse taal in woord en geschrift (in beginsel NT3), geen alcohol-/drugs/gokprobleem, e.d.);
- de belanghebbende verkeert niet in een problematische schuldsituatie en vertoont een correct betalingsgedrag naar schuldeisers (Woningbouwvereniging, gas/water/licht, CJIB, e.d.);
- de belanghebbende doorloopt (nog) niet een traject of scholing gericht op arbeid in loondienst, welke de deelname aan een voorbereidingstraject doorkruist.

Bij deze beoordeling spelen de volgende factoren een rol:

1. de individuele omstandigheden van de belanghebbende;
2. de eisen die aan de ondernemer worden gesteld;
3. de bedrijfseconomische aspecten (o.a. de marktsituatie; wettelijke vestigingseisen); en
4. de financiële inspanningen in relatie tot het resultaat, m.n. de hoogte van noodzakelijke investeringen die tot het doel moeten leiden.

De klantbegeleider Zelfstandigen neemt een besluit over het toelaten tot de oriëntatiefase met hieraan gekoppeld het standpunt over een ontheffing van arbeidsverplichtingen (en het eventueel gevraagde voorbereidingskrediet). Als de belanghebbende wordt toegelaten tot het voorbereidingstraject zelfstandigen dan wordt de begeleiding voortgezet door de klantbegeleider Zelfstandigen.

3. Selectie:

Van de belanghebbende wordt vervolgens een zogeheten entreetoets/intake afgenomen, waarmee de voorbereidingsperiode een aanvang neemt. De entreetoets wordt gemaakt door één van de begeleidingsorganisaties waarmee een contract is afgesloten. Deze begeleidingsorganisatie beoordeelt o.a.:

- de motivatie en ambities van de belanghebbende;
- de vakbekwaamheid van de belanghebbende dan wel de verwachting dat hij die bekwaamheid na het begeleidings- en opleidingstraject van maximaal één jaar bezit.

Indien uit het onderzoek een positief MDI-profiel komt, start voor de belanghebbende officieel het zelfstandigentraject. De belanghebbende ontvangt een besluit omtrent de rechten en plichten van de oriënteringsfase en hieraan gekoppeld een besluit over een ontheffing van de arbeidsvoorwaarden. De uitstroom naar zelfstandigheid en de uitgaven van de hiermee samenhangende kosten komen voor verantwoordelijkheid van de klantbegeleider zelfstandigen, aan wie de belanghebbende is overgedragen. De klantbegeleider inkomen blijft in deze periode verantwoordelijk voor de uitkering voor het levensonderhoud.

4. Voorbereidingsperiode:

Het zelfstandigentraject (voorbereidingsperiode) duurt maximaal 1 jaar en omvat verschillende fasen:

- Oriëntatiefase: de belanghebbende wordt bewust gemaakt van de consequenties voor het eigen leven bij een keuze voor het zelfstandig ondernemerschap.
- Ontwikkelfase: gericht op het zoeken naar een passend eigen ondernemersconcept. Er kan gebruik gemaakt worden van branche-informatie van het IMK en Kamer van Koophandel. De combinatie van persoonlijke mogelijkheden en markt oriëntatie concretiseren de keuze van de branche.
- Planvormingfase: de ondernemer in spé kan aan de slag om het ondernemersconcept te vervatten in een ondernemersplan.
- Beslissingsfase: gaat de ondernemer wel of niet starten. Een goed ondernemingsplan, vestigingspunt en personeelsaanbod zijn ondermeer wegingsfactoren.

Deze deelfasen komen in de voorbereidingsperiode aan bod. In de loop van de opeenvolgende deelfasen wordt duidelijker of er slagingskansen zijn. Een beslissingsmoment is ingebouwd voor elke overgang naar de volgende fase. Tijdens het traject wordt de belanghebbende (eventueel verplicht) begeleid door een daartoe geëigende externe deskundige of organisatie en de klantbegeleider zelfstandigen.

De beschikbaarstelling geschiedt middels een besluit van de klantbegeleider zelfstandigen.

Begeleidingskosten worden gefinancierd uit het Participatiefonds.

5. Werkzaamheden tijdens voorbereidingsperiode:

Wordt na de selectie positief besloten dan vangt de voorbereidingsperiode aan.

Tijdens de voorbereidingsperiode is de belanghebbende verplicht (art. 2 derde lid Bbz 2004):

- a. mee te werken aan begeleiding door een door het college aangewezen derde. Indien de belanghebbende niet meewerkt dan volgt een passende maatregel;
- b. vooraf toestemming te vragen bij de klantbegeleider voor het verrichten van werkzaamheden als zelfstandige op bescheiden schaal. Indien er werkzaamheden van meer dan bescheiden omvang worden verricht, zijn de bepalingen van het Bbz 2004 toepasselijk en eindigt de voorbereidingsperiode.

Deze opsomming van verplichtingen is niet limitatief en kan nog aangevuld worden met op het concrete geval gespecificeerde verplichtingen.

Voorts is de belanghebbende ontheven van de volgende arbeidsverplichtingen (art. 9 WWB):

- a. proberen arbeid in dienstbetrekking te vinden;
- b. aanvaarden van algemeen geaccepteerde arbeid in dienstbetrekking;
- c. ervoor zorgen dat belanghebbende geregistreerd staat als werkzoekende bij het UWV.

De voorbereidingsperiode bedraagt maximaal 12 maanden. Wegens onvoorziene omstandigheden kan de klantbegeleider Zelfstandigen in overleg met de begeleidende instantie de voorbereidingsperiode tijdelijk opschorten. Het moet gaan om omstandigheden op grond waarvan het traject enige tijd redelijkerwijs niet voortgezet kan worden.

In de voorbereidingsperiode kan bijstand worden verleend ter voorziening in de met de voorbereiding samenhangende kosten (art. 29 eerste lid Bbz 2004). Die bijstand wordt alleen verstrekt als zij noodzakelijk is en als dit door de begeleidende instantie wordt onderschreven. De wetgever heeft gemeend per 1 januari 2010 de omvang van het voorbereidingskrediet niet langer aan een wettelijk maximumbedrag te binden omdat de gemeente belang heeft bij een doelmatige besteding van het participatiebudget, waaruit deze kosten voortaan worden gefinancierd.

Ingevolge artikel 29, tweede lid, van het Bbz 2004 heeft deze bijstand voorlopig de vorm van een renteloze geldlening, die ingevolge artikel 29, derde lid, van het Bbz 2004 in aansluiting op de voorbereidingsperiode wordt omgezet:

- a. in een bedrag om niet indien de belanghebbende geen bedrijf of beroep als zelfstandige begint, dan wel
- b. in een rentedragende geldlening indien de belanghebbende wel een bedrijf of beroep als zelfstandige begint. Een ogenblik geduld, bezig met zoeken..

V007 Centrumgemeente WWIK

In deze richtlijn is aangegeven of de gemeente een centrumgemeente is voor de uitvoering van de WWIK dan wel welke gemeente de centrumgemeente is voor deze gemeente.

De gemeente Eindhoven is de centrumgemeente voor deze regio.

V008 Procedure doorverwijzen naar WWIK-centrumgemeente

In deze richtlijn wordt aangegeven welke procedure er gevolgd wordt bij het doorverwijzen van een belanghebbende naar een centrumgemeente voor de uitvoering van de WWIK.

Gemeenten die zelf geen centrumgemeente zijn, moeten aanvragers van een Wik-uitkering doorverwijzen naar de aangewezen centrumgemeente, in dit geval de gemeente Eindhoven.

De gemeente Eindhoven zal, zodra de belanghebbende zich daar heeft gemeld, de woongemeente van de belanghebbende verzoeken om een GBA-uitdraai en een verklaring dat belanghebbende geen uitkering geniet.

Voorschotten

De afhandeling van de Wik-aanvraag in Eindhoven zal, omdat extern advies moet worden ingewonnen, zo'n 3 maanden duren. In deze periode dient de woongemeente van de belanghebbende zondig bijstand te verstrekken:

- Indien betrokkene een (bescheiden) vermogen heeft van ruim meer dan 3 maanden Wik-uitkering wordt hij geacht de periode zelf te kunnen overbruggen, en in principe geen Abw-aanvraag opgemaakt.
- Indien bijstand wordt verleend geldt:
- leenbijstand (art. 24 sub a)
- de hoogte wordt afgestemd op de Wik-uitkering
- inkomsten worden 100% gekort (eventuele correctie later via de Wik-uitkering)
- de arbeidsverplichtingen worden niet opgelegd
- betrokkene wordt de verplichting opgelegd mee te werken aan een soepel verloop van de Wik-aanvraagprocedure, en
- een machtiging wordt ingevuld, ondertekend en naar Eindhoven gezonden

V009 Gemeentelijk genormeerde maatregelen loaw

In deze richtlijn wordt aangegeven welke maatregelwaardige gedragingen in de IOAW gemeentelijk genormeerd zijn.

Op grond van de Maatregelenverordening IOAW en IOAZ Helmond worden de volgende verlagingen toegepast:

- 5% van de uitkering gedurende een maand:
 - Wanneer de verplichting op grond van artikel 13 IOAW/IOAZ niet is nagekomen door informatie die van belang is voor de verlening van de uitkering of de voortzetting daarvan niet binnen de door het college daartoe gestelde termijn is verstrekt (of een waarschuwing wanneer er sprake is van een eerste gedraging binnen twee jaar).
 - Wanneer het niet of niet behoorlijk nakomen van de inlichtingenplicht bedoeld in artikel 13 IOAW/IOAZ niet heeft geleid tot het ten onrechte of tot een te hoog bedrag verstrekken van een

uitkering (of een waarschuwing wanneer er sprake is van een eerste gedraging binnen twee jaar).

Hierbij moet gedacht worden aan de zogeheten "nulfraude": het verstrekken van onjuiste of onvolledige inlichtingen, zonder dat deze gedraging gevolgen heeft voor de hoogte van de uitkering.

- 20% tot 100% van de uitkering gedurende een maand:
Wanneer het niet of niet behoorlijk nakomen van de inlichtingenplicht bedoeld in artikel 13 IOAW/IOAZ geleid heeft tot het ten onrechte of tot een te hoog bedrag verlenen van een uitkering. De hoogte van de maatregel wordt afgestemd op de hoogte van het benadelingsbedrag. Dat is het door de gemeente te veel betaalde bedrag aan bruto uitkering. Dit is de verleende uitkering verhoogd met de loonbelasting en de premies volksverzekeringen krachtens de Wet op de loonbelasting 1964.
Bij de vaststelling van de verlaging wegens inlichtingenfraude komt de ernst van de gedraging dus tot uitdrukking in de hoogte van het benadelingsbedrag.
- Bij een bruto benadelingsbedrag tot € 1.000,-- bedraagt de maatregel 20% van de uitkeringsnorm gedurende een maand;
- Bij een bruto benadelingsbedrag van € 1.000,-- tot € 2.000,-- bedraagt de maatregel 40% van de uitkeringsnorm gedurende een maand;
- Bij een bruto benadelingsbedrag van € 2.000,-- tot € 4.000,-- bedraagt de maatregel 60% van de uitkeringsnorm gedurende een maand;
- Bij een bruto benadelingsbedrag van € 4.000,-- of meer bedraagt de maatregel 100% van de uitkeringsnorm gedurende een maand.

Het opleggen van de maatregel vindt plaats door het verlagen van de uitkering. Indien de IOAW/IOAZ-uitkering van de belanghebbende doorloopt, wordt de maatregel opgelegd met ingang van de eerstvolgende kalendermaand volgend op de datum waarop het besluit tot het opleggen van de maatregel aan de belanghebbende is bekend gemaakt, waarbij wordt uitgegaan van de voor die maand geldende uitkeringsnorm.

Is de uitkering al beëindigd dan wordt de maatregel met terugwerkende kracht toegepast. Dit houdt in een herziening van het recht op uitkering tot het bedrag van de maatregel over de periode volgend op de periode waarin de schending van de inlichtingenverplichting heeft plaatsgevonden. Dit betreft de situatie dat over de periode waarin deze schending van de inlichtingenplicht heeft plaatsgevonden de verstrekte uitkering volledig wordt teruggevorderd. In de situatie dat over deze periode de verstrekte uitkering niet volledig wordt teruggevorderd, kan de herziening tot het bedrag van de maatregel plaatsvinden over dezelfde periode. De herziening resulteert in een terugvordering van uitkering. Bij niet tijdige betaling van deze extra terugvordering voortvloeiend uit de maatregel kunnen de kosten die voortvloeien uit additionele werkzaamheden, noodzakelijk om tot invordering te komen, voor rekening van de belanghebbende worden gebracht (de wettelijke rente en de op de invordering betrekking hebbende kosten).

Is aansluitend aan de periode waarin de schending van de inlichtingenverplichting heeft plaatsgevonden, de uitkering beëindigd, dan kan de maatregel niet geëffectueerd worden. In dit geval kan de maatregel over een toekomstig recht worden opgelegd. Indien de belanghebbende op een later tijdstip wederom een uitkering aanvraagt, kan de maatregel alsnog worden uitgevoerd. De belanghebbende dient bij het besluit van de beëindiging van de uitkering op de hoogte gesteld te worden dat er een maatregel opgelegd kan worden over een eventueel toekomstig recht op uitkering.

Indien echter de maatregel niet is uitgevoerd binnen een termijn van vijf jaar nadat het besluit tot het opleggen van de maatregel is genomen, komt de maatregel te vervallen.

- 50% van de uitkering gedurende een maand:
 - Het niet naar vermogen verrichten van door het college opgedragen onbeloonde maatschappelijk nuttige activiteiten als tegenprestatie in de zin van artikel 37, eerste lid, onderdeel f, IOAW/IOAZ.
 - Het uit houding en gedrag ondubbelzinnig laten blijken de verplichtingen zoals bedoeld in artikel 37, eerste lid, onderdeel e, IOAW/IOAZ niet te willen nakomen, wat heeft geleid tot het intrekken van de ontheffing van de arbeidsplicht voor een alleenstaande ouder zoals bedoeld in artikel 38, eerste lid, WWB.

- 100% van de uitkering gedurende een maand:
 - Het niet naar vermogen trachten algemeen geaccepteerde arbeid te verkrijgen en te aanvaarden.
 - Het niet of in onvoldoende mate meewerken aan een onderzoek naar de mogelijkheden tot arbeidsinschakeling.
 - Gedragingen die de inschakeling in arbeid belemmeren.
 - Het niet of in onvoldoende mate gebruikmaken van een door het college aangeboden voorziening gericht op arbeidsinschakeling, waaronder begrepen sociale activering.
 - Het zich zeer ernstig misdragen tegenover het college of zijn ambtenaren.

- Verlaging voor onbepaalde duur ter hoogte van het door eigen toedoen niet verkregen netto inkomen uit deze arbeid wanneer:
 - de gedragingen die de inschakeling in de arbeid belemmeren dusdanige vormen aannemen dat gesproken moet worden van het door eigen toedoen niet verkrijgen van algemeen geaccepteerde arbeid.

- Verlaging voor onbepaalde duur gelijk aan het door dit gedrag verloren netto inkomen indien:
 - de belanghebbende door eigen toedoen een inkomen uit of in verband met arbeid is verloren en:
 - a. aan de beëindiging van zijn dienstbetrekking een dringende reden ten grondslag ligt in de zin van artikel 7:678 BW; dan wel
 - b. de dienstbetrekking is beëindigd door of op verzoek van de belanghebbende zonder dat aan de voortzetting ervan zodanige bezwaren waren verbonden, dat deze voortzetting redelijkerwijs niet van hem zou kunnen worden gevergd.

- Verlaging voor onbepaalde duur gelijk aan het door eigen toedoen niet verkregen netto inkomen uit deze arbeid indien:
 - de belanghebbende weigert hem aangeboden algemeen geaccepteerde arbeid te aanvaarden.

V010 Waarschuwing i.p.v. boete bij nul-fraude

In deze richtlijn wordt aangegeven in welke gevallen en onder welke voorwaarden gebruik gemaakt wordt van de bevoegdheid om een waarschuwing te geven in plaats van het opleggen van een boete.

Het college volstaat met het geven van een waarschuwing indien is voldaan aan bovenstaande wettelijke voorwaarden en aannemelijk is dat belanghebbende de boetewaardige gedraging niet willens en wetens heeft gepleegd met het oog op geldelijk gewin.

V011 Uitvoerder boeteprocedure

In deze richtlijn wordt aangegeven wie de procedure voorafgaand aan de boeteoplegging uitvoert.

Bij de boeteprocedure wordt de volgende functiescheiding gehanteerd:

- De casemanager verzorgt de fase van het rechtmatigheidsonderzoek, als nog de inlichtingenplicht geldt, en verzendt de kennisgeving;
- Het bureau Juridische Aangelegenheden verzorgt het boete-onderzoek, als het zwijgrecht geldt.

V012 Verhoging boete wegens recidive

In deze richtlijn wordt aangegeven in welke gevallen een boete verhoogd wordt wegens recidive.

Indien de belanghebbende binnen twee jaar nadat een boete is opgelegd opnieuw de inlichtingenverplichting niet of niet behoorlijk is nagekomen, wordt de boete verhoogd met 50%. Deze bepaling is overgenomen uit artikel 4 van het inmiddels vervallen Besluit tarieven administratieve boeten Abw, loaw en loaz.

V013 Terugvordering kruimelbedragen loaw

In deze richtlijn wordt aangegeven hoe omgegaan wordt met de terugvordering van kruimelbedragen IOAW (bedrag minder dan eur 113,- op jaarbasis) op belanghebbenden die nog een uitkering ontvangen.

Bij de terugvordering van kruimelbedragen geldt als uitgangspunt dat er wél een terugvorderingsbesluit wordt genomen en dat de belanghebbende ook een aanschrijving tot betaling ontvangt, maar er vindt géén terugvordering in rechte plaats.

V014 Aangewezen gemeente voor bijstandsverlening aan schippers

In deze richtlijn wordt aangegeven bij welke gemeente ondernemers in de binnenvaart een aanvraag voor bijstand moeten indienen.

Procedure doorverwijzen naar centrumgemeente

De gemeente verwijst de aanvrager van een Bbz-uitkering, die ondernemer is in de binnenvaart, door naar de aangewezen centrumgemeente. Voor de gemeenten Asten, Deurne en Helmond is dit de gemeente Maasgouw (tel. 0475 – 852500) en voor de gemeenten Laarbeek en Geldrop-Mierlo de gemeente Geertruidenberg (tel. 0162 – 579579).

V022 Hoogte bestuurlijke boete WIN

In deze richtlijn wordt het beleid opgenomen inzake de hoogte van de bestuurlijke boete, indien de bijstand niet reeds voor de betreffende gedraging is verlaagd op grond van artikel 18 lid 2 WWB en de *afstemmingsverordening*.

Hoogte van de boete

De bestuurlijke boete bedraagt 100% van de voor de nieuwkomer van toepassing zijnde bijstandsnorm voor een maand, als bedoeld in WWB is, wordt voor de bepaling van de hoogte van de boete uitgegaan van de bijstandsnorm die voor hem zou gelden in het geval hij wel belanghebbende zou zijn.

Recidive

Bij herhaling van een gedraging die in strijd is met de verplichtingen verbonden aan de WIN binnen twaalf maanden nadat aan de nieuwkomer ter zake van die gedraging een bestuurlijke boete was opgelegd, wordt de hoogte van de bestuurlijke boete verdubbeld.

V025 Waarschuwing IOAW

Het college volstaat met het geven van een waarschuwing indien is voldaan aan bovenstaande wettelijke voorwaarden en het opleggen van een maatregel in het voorkomende geval als onrechtvaardig zou worden ervaren.

Toelichting:

In deze richtlijn kan het college aangeven in welke gevallen en onder welke voorwaarden het gebruik maakt van de bevoegdheid om een waarschuwing te geven in plaats van het opleggen van een maatregel.

Juridische overwegingen

Uitkeringsgerechtigden en aanvragers van een IOAW-uitkering zijn jegens het college en de CWI verplicht de voor de vaststelling van het recht op uitkering benodigde inlichtingen te verstrekken. Bij het niet tijdig (d.w.z. bij het niet binnen de door het college respectievelijk de door het CWI geboden termijn) nakomen hiervan moet het college een maatregel opleggen (artikel 20 lid 3 IOAW). Indien het niet tijdig nakomen van de inlichtingenplicht niet heeft geleid tot het ten onrechte of tot een te hoog bedrag verlenen van bijstand (men spreekt in dit verband over "nul-fraude"), kan het college één keer per twee jaar afzien van het

opleggen van een maatregel en volstaan met het geven van een schriftelijke waarschuwing (artikel 20 lid 5 IOAW).

V026 Hoogte maatregel IOAW bij samenloop

De regeling voor de samenloop heeft betrekking op de schending van de verplichtingen. Indien sprake is van één gedraging die als een schending van meerdere verplichtingen kan worden aangemerkt, dan dient voor het toepassen van de maatregel te worden uitgegaan van de verplichting waarop de zwaarste maatregel van toepassing is.

Is sprake van verschillende gedragingen (meerdaadse samenloop) dan dient voor iedere gedraging afzonderlijk het maatregelpercentage te worden berekend en gelijktijdig te worden opgelegd, tenzij dit niet verantwoord is. In dat geval kan de maatregel over meerdere maanden worden uitgesmeerd.

Daarnaast dient altijd de individuele toets aan artikel 1.4, eerste lid, van de Maatregelenverordening IOAW en IOAZ plaats te vinden.

V027 Duur hersteltermijn tijdens IOAW

In het geval belanghebbende verwijtbaar de van belang zijnde gegevens niet, niet tijdig of niet volledig heeft verstrekt of anderszins onvoldoende medewerking verleent, schort het college het recht op uitkering op conform de procedure van artikel 17 IOAW.

De termijn waarbinnen belanghebbende zijn verzuim kan herstellen bedraagt in beginsel vijf werkdagen. Indien belanghebbende redelijkerwijs meer tijd nodig heeft om het verzuim te herstellen wordt de termijn verlengd. De maximale hersteltermijn bedraagt acht weken.

Toelichting:

In deze richtlijn kan het college aangeven wat de duur is van de hersteltermijn bij opschorting van het recht op uitkering wegens schending van de inlichtingen- en/of medewerkingsplicht.

Juridische overwegingen

In het geval belanghebbende verwijtbaar de van belang zijnde gegevens niet, niet tijdig of niet volledig heeft verstrekt of anderszins onvoldoende medewerking verleent, schort het college het recht op uitkering op conform de procedure van artikel 17 IOAW.

De termijn waarbinnen belanghebbende zijn verzuim kan herstellen bedraagt in beginsel vijf werkdagen. Indien belanghebbende redelijkerwijs meer tijd nodig heeft om het verzuim te herstellen wordt de termijn verlengd. De maximale hersteltermijn bedraagt acht weken.